

ANDHRA PRADESH

Legislature Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

	PAGES
1. Oral Answers to Questions	... 271
2. Short Notice Question and Answer	... 282
3. Written Answers to Questions	... 285
4. Matter Under Rule 329 :	
re : Arrest of News Today Photographer	... 296
5. Calling Attention Matter :	
re : Non-conduction of Election for Vice-President of Panchayat Samithi, Peddapalli, Kareemnagar District	... 298
6. Papers Laid on the Table	... 305
7. Paper Placed on the Table	... 306
8. Annual Financial Statement (Budget) for 1984-85 (General Discussion)	... 307
9. Business of the House	... 357
10. Annual Financial Statement (Budget) for 1984-85 (General Discussion)	... 357
11. Appendix	... 410

Printed by The Director of Printing, Government of Andhra Pradesh, Hyderabad at Mohan Printing Works, Nellore-on behalf of M/s. The Nellore Printer's Association, Nellore.

**THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
PRINCIPAL OFFICERS**

- Speaker** : Sri T. Satyanarayana
- Deputy Speaker** : Sri A. Bheem Reddy
- Panel of Chairmen** : 1. Sri D. Narayana Swamy
2. Sri E. Vasudeva Rao
3. Sri M.M.J. Thomas Chowdary
4. Kumari K. Prasuna
5. Sri Mandali Venkata Krishna Rao
6. Sri P. Ramachandra Reddy
- Secretary** : Sri E. Sadasiva Reddy
- Deputy Secretaries** : 1. Sri M. Viswanadham
2. Sri C. Venkatesam
- Assistant Secretaries** : 1. Sri N. Pattabhi Rama Rao
2. Sri P. Satyanarayana Sastry
3. Sri P.V.K.L.N.V. Raghava Sarma
4. Sri K. V. N. Appa Rao
5. Sri V. V. Subrahmanyam
6. Sri V. V. Bhaskara Rao
- Chief Reporter** : Smt. M. V. S. Jayalakshmi

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

Ninth Day of the Fourth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Thursday, the 23rd February, 1984

The House met at Half-past Eight of the Clock

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

Development of "Voda Revu" in Prakasam District
as Tourist Report

81—

*2983-Q.— Sri Ghimta Sambu (Chirala) :— Will the Minister for Tourism be pleased to state :

(a) whether the Government proposes to develop the "Voda Revu" in Chirala Taluk of Prakasam District as a tourist resort ; and

(b) if so, the reasons for the delay ?

పర్యటన శాఖామంత్రి (శ్రీ మహమ్మద్ పకిర్) :— (ఎ) లేదండీ.

(బి) ఈ ప్రశ్నకు శావులేదు.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం (గుంటూరు II):— ఇదివరకు యీ ఓడరేవు అభివృద్ధి చేయడానికి కొన్ని కార్యక్రమాలు చేపట్టామని మునుస్వామిగారు మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు చెప్పడం జరిగింది. ఈ ఓడరేవు ఇంపార్టెన్సు గుర్తింబాలి. ఇక్కడ ఎగుమతులు జరుగుతూ వుంటే మిలియన్లగారు భేదధి అన్నారు. అట్లా లేకపోవడానికి కారణం ఏమిటి? దీని ఇంపార్టెన్సు గుర్తించకపోవడమే. ఓడరేవువల్ల బాధమే, నష్టమే. మంత్రిగారు ఆ వివరాలు చెబితే భాగుంటుంది. ఈ ఓడరేవును టూరిష్టు పెంపిల్గా అభివృద్ధి చేయడానికి యేమైనా కార్యక్రమం ఉందా?

An asterisk before the name indicates conformation by the Member.

శ్రీ మహమ్మద్ షరీఫ్ :— ఇప్పుడు రహా ఏ కార్యక్రమం చేపట్టలేదు. ప్రభుత్వం దీనికొరకు ప్రయత్నిస్తున్నది. టూరిజం డెవలప్ మెంటు కార్పొరేషన్ వారు కరెక్టులు ఉత్తరం వ్రాసారు. కరెక్టు అక్కడ 2, 3 ఎకరాలు లాండు ఇస్తే ఓడరేవు ప్రాంతం కాటేజెన్ మొదలైనవి కట్టి టూరిజం సెంటర్ క్రింద అభివృద్ధిచేయాలని ఉంది. కరెక్టు నుంచి దానిని రిస్ట్రుక్టు చేస్తే ఆ పని చేపట్టడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం :— ముందు మంత్రిగారు సమాధానంతో ఆరోపన లేదని తరువాత కొన్ని వివరాలు చెప్పారు, కరెక్టు నుంచి రిస్ట్రుక్టు రాలేదని అంటున్నారు. అక్కడ ఓడరేవును టూరిజం సెంటర్ క్రింద అభివృద్ధి చేయడానికిగాను ప్రొఫోజర్స్ ఏమిటి? పన్సిమేటు ఏమిటి? ఎమెంటు ఎంత? అసలు ప్రభుత్వం పద్ద దానిని ఇంప్రూవ్ చేయడానికి ప్లాన్ ఏంట్ యేమైనా ఉందా?

శ్రీ మహమ్మద్ షరీఫ్ :— అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రొఫోజర్స్ ఉన్నాయి కాని అవి పైనైజ్డ్ కాలేదు. కరెక్టు ఒక సర్వేసెంటరు సూచించగా టూరిజం డైరెక్టరు వెళ్లి చూసివచ్చారు. ప్రస్తుతం గ్రేడ్ ప్రవాళికలో యీ అభివృద్ధి కార్యక్రమం లేదు. దీనికొరకు రెండు మూడు ఎకరాల భూమి కావాలి. దీనిని 7వ ప్రవాళికలో ఇన్ క్లూడ్ చేయాలని అనుకుంటున్నాను.

శ్రీ పసంత నాగేశ్వరరావు (నందిగామ) :— ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఇచ్చాపురం నుంచి తడ చరహా సముద్రతీరం వుండి వాలా సహాస వనరులతో సుందరంగా వుంది. కాని పెరగవలసిన వినోద కేంద్రాలు మాత్రం పెరగలేదు. ఇందులో నిర్లక్ష్యం జరుగుతోంది. ఈ కోస్ట్ లైన్ ను రాష్ట్రంలో ఉపయోగించుకొని సహజ పరిస్థితులను వినోద యాత్రకులకు అకర్షించే విధంగా టూరిజం సెంటర్స్ ను అభివృద్ధిచేయడానికి ప్రభుత్వం పద్ద యేమైనా ప్రణాళిక ఉందా?

శ్రీ మహమ్మద్ షరీఫ్ :— ప్రణాళిక అనేది ఏమీ లేదు. అయినా టూరిజం కేంద్రాలను ఎక్కువ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

Mr. Speaker :— I have received a letter from the Chief Minister which reads as follows :—

“As I am going to Nellore and Chittoor districts to see the flood affected areas which are said to be damaged heavily, I request that the business posted on my name on 23-2-1984 may kindly be postponed to a further date except the following business which will be answered by the Finance Minister.

1. L. A. Q. No, 2596 (Industries Department)

2. Notice Under 329 (Home Department)

So I am postponing the business which is in the name of the Chief Minister as desired. With the result, the next question is postponed. (82 - (2611) -)

Sale of Cement Bags Supplied for Construction of Govt.
Gurukula Vidyalaya at Hasnarparthi, by Officials

83—

*2596 (R) Q.—Sarasri A. Mason Mohan (Siddipet), M. Venkaiah Naidu (Udayagiri), S. Jainul Reddy (Kafalapurthi), C. Janga Reddy (Shimoga), Indrasena Reddy (Malavalli), Md. Rafiah Ali (Shujathabad), K. Mruthunjaya Rao (K. S. Nagar), N. Hanumanth Rao (Martur) and B. Samudraiah (Parlthi)—Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the two hundred bags of cement supplied for the construction of Govt. Gurukula Vidyalaya at Hasnarparthi in the last week of July, 1983 was sold out ;

(b) whether the D. S. P., Vigilance Civil Supplies Dept. of Warangal, seized the bags in the factory (Industrial Estate) premises and filed a case under 6-A of the Essential Commodities Act and reported the matter in the Collector's Office ;

(c) whether it is also a fact that as Offices like E. E. are involved in the affair, the Cement was released without conducting any enquiry under the Act ; and

(d) if so, the action being taken against the Collector ?

అధిక శాఖామంత్రి శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు :— (ఎ) రాదండీ.

(బి) మంగల్లూరులోని హిసర్ నరసరాం శాఖ విభాగములోని డెవలప్ మెంట్ పోలీసు సూపరింటెండెంట్లు దర్యాప్తు కేసు క్రింద, విభాగములోని ఇన్ స్పెక్టర్లు చరంగల్లు పోలీస్ స్టేషన్ లోని అడ్మినిస్ట్రేటర్లపై దాడిచేసి, శ్రీ దేవూరిగోపాల్ అనే నల్ కాంట్రాక్టరు అక్కడ అనధికారంగా నిల్వచేసిన 145 బస్తాల సిమెంటును పట్టుకుని, 1983 ఏప్రిల్ 25న ఉమ్మడి బస్తాలలోని 65 బస్తాలను క్రింద కేసు నమోదు చేశారు.

(సి) రాదండీ.

(డి) ఈ ప్రశ్నకు రాదండీ.

శ్రీ ఎస్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— ఇక్కడ 145 బస్తాల సిమెంటును అనధికారికంగా నిల్వ చేసాడున్నారు. ఈ 150 బస్తాల ఎక్కడనుంచి వచ్చాయి. మంత్రిగారు మొదటి భాగానికి జవాబులో లేదు అన్నారు. మేము అడిగింది ఎక్కడనుంచి పోయాయనే ఉద్దేశ్యంతో ప్రశ్న చేశాము. పోయిన బస్తాల విషయం ఏమి చర్య తీసుకున్నారు ?

శ్రీ ఎస్. భాస్కరరావు :— ఈ 145 బస్తాల సిమెంటు అనాథరెజిస్టర్ ఫోరేజీ క్రింద పట్టుకోవడం జరిగింది. ఇవి అయిస్ ప్యాక్టరీలో యా రెసిడెన్షియల్ స్కూలు కట్టడంపై సిమెంటు దానికి సంబంధించిన నల్ కాంట్రాక్టరు 145 బస్తాల అక్కడ, అనాథరెజిస్టర్ దాదాదు. కనుక ఆ నల్ కాంట్రాక్టరును విశ్వాసపర ముప్పు

చట్టంలోని 6-ఏ విభాగం క్రింద కేసు నమోదుచేసి ఆ బస్తాలను స్వాధీనం చేసుకోవడం జరిగింది. ఆ కేసు పెండింగులో ఉంది. ఇంకా పైనల్ ఆర్డర్లు పాస్ చేయలేదు.

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు (చెన్నూరు) :— మాకు వచ్చిన ఇన్ ఫర్ మేషన్ ప్రకారం ఆ సిమెంటు బస్తాలను రివీజ్ చేసారు. అది ఎవరు రివీజ్ చేసారు?

శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు :— జాయింట్ కలెక్టర్ రివీజ్ చేసారు. On the condition that the amount will be deposited with the Government in case it is confiscated.

శ్రీమతి గ్రంధి మాదవి (విశాఖపట్నం-2) :— ఆ సబ్ కాంట్రాక్టరు పేరు ఏమిటో మంత్రిగారు తెలియజేస్తారా? ఆ సబ్ కాంట్రాక్టరు కాంట్రాక్టు రద్దుచేసి కాంట్రాక్టు కాన్సిల్ చేయడానికి అతనిదగ్గర ఉన్న సిమెంటును రికవరీ చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తున్నదా?

శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు :— ఆ సబ్ కాంట్రాక్టరు పేరు దేవ హరిగోపాల్. ఆ సబ్ కాంట్రాక్టరుమీద క్రిమినల్ కేసు నెం. 22/వి. పి./రంగల్/83 పెట్టడం జరిగింది. దీనిలో ఇన్ వెస్టిగేషన్ నడుస్తున్నది. సెక్షన్ 6-ఏ క్రింద పైనల్ ఆర్డర్లు పాస్ చేస్తే తప్ప ఏ నిర్ణయం తీసుకోవడానికి లేదు. ఆ సెక్షన్ క్రింద ప్లాక్స్ పీజ్ చేత అధికారం మాత్రమే ప్రభుత్వానికి ఉంది.

శ్రీ బి. సమ్మయ్య :— ఇన్ వెస్టిగేషన్ చేసినదాని ప్రకారం సబ్ కాంట్రాక్టరు దేవహరిగోపాల్ కు సంబంధం ఉందా, లేక అక్కడ ఆఫీసర్లకు సంబంధం ఉందా?

శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు :— ఆఫీసర్లకు సంబంధం లేదు. ఇల్లిగల్ గా సిమెంటు స్టోరు చేసినందుకు పట్టుకోవడం జరిగింది. ఇది లెఫ్ట్ సిమెంటు అన్ ఆర్డరైడ్ గా స్టోరుచేయబడింది.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబాలి :— ఆ సిమెంటును ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు పదలివేసారని తెలుస్తున్నది. అది కలెక్టరుకు రిఫర్ చేసారు. ఇప్పుడు ఆఫీసర్లకు సంబంధం లేదని మంత్రిగారు అంటున్నారు. అసలు వాస్తవాలు ఏమిటి? కలెక్టరువద్ద కూడా ఒక కేసు పెండింగులో ఉంది. అది ఏమైనా మంత్రిగారికి సమాచారం వచ్చిందా?

శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు :— ఫుల్ డిటైల్స్-యివ్వాలని అడిగినప్పుడు కలెక్టరు గారికి యీ విషయంలో ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్, పంచాయతీరాజ్ డిటైల్స్ సబ్మిట్ చేసారు. అంతేకాని ఏ అధికారులకు సంబంధం లేదు.

Mr. Speaker :— Q. No. 84 was postponed.

Raising of the Height of Banks of Western Krishna Delta Canal
85—

*4024 Q.,, Sarvasri N. Raghava Reddy (Naknekal), M. Ramkrishnarao (Khammam), M. Omkar (Narsapur), M. Yerraiiah Reddy (Bhadrachalam), Smt. M. Swarajyam (Tungabhadra):— Will the Minister for Water Resources be pleased to state :

(a) whether any representation has been received by the Government in December 1983 to raise the height of the banks of Western Krishna Delta Canal ;

(b) the extent of amount required for completing the above work ;

(c) whether the Government will consider the above representation favourably in view of the difficulties of the ryots ; and

(d) if not, the reason thereof ?

నిర్మాతల శాఖమంత్రి (శ్రీ నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులరెడ్డి):— (ఎ) పెదవల్లపాడి ఎగువ కాలువలకు చెందిన పట్టణ ప్రధాన ద్రావి కాలువ ప్రాంతంలోని రైతుల సంఘం అధ్యక్షుడు శ్రీ ఎ. అంజిరెడ్డి, కార్మికుల శ్రీ టి. రామచంద్రరావుగార్ల నుండి 1983, డిసెంబరులో ఒక విజ్ఞాపనపత్రం అందింది. కాలువగట్టను పటిష్ఠం చేయాలని, కలుపు మొక్కలు మొదలగువాటిని తొలగించాలని వారు కోరారు.

(బి) శి లక్షల రూపాయల అంచనా ధ్యయంలో మరమ్మత్తు చేస్తున్నారు. ఆ పనులు చురుకుగా జరుగుతున్నాయి. తదుపరి అభివృద్ధి పనులకు గాను మరో శి లక్షల రూపాయలు మొత్తం కావలసి వుంటుంది.

(సి) రూ. శి లక్షల వ్యయంతో వెంటనే మరమ్మత్తులు చేయడం జరుగుతుంది. ఈ ఏడాది చాలావఱు, కట్టేసిన కాలంలో విధుల లభ్యతను బట్టి మిగతా పనులను కూడా చేపట్టడం జరుగుతుంది.

(డి) ఈ ప్రశ్నకు రావులేదు.

శ్రీ ఎన్. రామవరెడ్డి :— ఎస్టిమేట్స్ చేసినటువంటి పని చురుగ్గా సాగుతోందని మంత్రిగారు చెప్పారు. ప్రస్తుతేపే చాలా కాలం అయింది. వచ్చే డిసెంబర్లోగా అంటే జూన్లోగానైనా ఇది జరుగేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. శ్రీనివాసులరెడ్డి :— రూ. శి లక్షలతో ఎస్టిమేట్ చేసిన పని జరుగుతోంది. ఇంకా రూ. శి లక్షలు కావాలి. అదికూడా అన్వేషించి బట్టి ఈ క్లోషర్ ఆఫ్ ది పీరియడ్ లో పూర్తిచేయడానికి ప్రయత్నం చేయడం జరుగుతుంది.

Mr. Speaker :— Q. No. 86 was postponed.

Action taken on the Memorandum Submitted by
A. P. Lorry Operators Action Committee

87—

*2609-Q.— Sarvasri A. Narendra (Himayatnagar), M. Jagannadham (Wardhannapet), and P. Rajam (Naralla) :— Will the Minister of Transport be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Andhra Pradesh Lorry Operators Action Committee have submitted a Comprehensive memorandum dated 25th Aug. 1983 to the Hon'ble Chief Minister; and

(b) if so, the action taken ?

రవాణాశాఖ మంత్రి శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణ :— (ఎ) లేదండీ.

(బి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నంకాదు.

శ్రీ ఎం. జగన్నాథం :— అధ్యక్ష, 1983 ఆగస్టు 25వ తేదీ గల సమగ్ర విజ్ఞాపన పత్రాన్ని ముఖ్యమంత్రిగారికి సమర్పించిన మాట వాస్తవమా? అంటే లేదన్నారు. లాఠీ ఆపరేషన్ల కార్యచరణ సంఘం వారి సాధక బాధకాలను గురించి ప్రభుత్వ దృష్టికి ఏ సందర్భంలోనైనా తీసుకవచ్చిందా?

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణ :— అధ్యక్ష, 82లో ఒకటి మాత్రం వచ్చింది. 8 డిమాండ్లు దానిలో ఉన్నాయి. వాటిగురించి కొంత అగ్రిమెంటు జరిగింది. చెప్పమంటే చెబుతాను.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— చెప్పనివ్వండి.

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణ :— 1. ఫిక్సేషన్ ఆఫ్ మినిమం హైర్ ఛార్జెస్ 2. సేల్ ట్యాక్స్ రిడక్షన్ ఆఫ్ 5 పర్సెంట్ అన్ టైర్స్, ఛాసిస్, డీసేల్ అయిల్, స్పేర్ పార్ట్స్ అండ్ లూబ్రికేంట్స్ 3. రిడక్షన్ ఆఫ్ ఎక్సైజ్ డ్యూటీ 4. అబాలిషన్ ఆఫ్ బోర్ ట్యాక్స్ 5. ఇన్సూరెన్స్ ఫిట్ నెస్ సర్టిఫికేట్ ఫర్ మినిమం వన్ ఇయర్ 6. డెవలప్ మెంట్ ఆఫ్ రోడ్స్ 7. అబాలిషన్ ఆఫ్ ప్రాసిక్యూషన్ ఆన్ లాఠీ ఓనర్స్ కారీయింగ్ పాసింజెర్స్ ఆన్ లాఠీస్. 8. రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫ్ లెయిడెస్ వైట్ త్రూ అవుట్ డి కంట్రి.

శ్రీ బి. సమ్మయ్య :— వీటిమీద ప్రభుత్వం ఏమైనా చర్య తీసుకుందా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ప్రస్తుత ప్రశ్నతో దీనికి సంబంధం లేదుకదా?

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణ :— అగ్రిమెంటు సమయంలో అసోసియేషన్ ఐటెం 1, 2 లాఠీ ఓనర్స్ అసోసియేషన్ డ్రాఫ్ట్ చేసుకున్నారు. Item 2 Reduction of Excise duty relates to the Government of India and this item does not relate to the Transport Department. Item 4 - Toll tax has been abolished and the tax on motor vehicles have been increased from 30-6-1913 for realising the revenue which was lost due to abolition of toll tax. Item 5 - Though high priority is being given for the development of roads, the transport department is not concerned with the road development and even then we have written to them and doing. Issue of fitness certificates for a minimum period of one year was agreed to. The Rule 277 of Andhra Pradesh Motor Vehicles Rules, 1964 has been implemented on 8-3-1983 according

to which no Passenger should travel in a good vehicle and the passenger if travelling in lorry is liable for presecution. Item 8 - As per amendment Act 1982, the Central Government has taken away the Power to fix safe-laiden-weights of transport vehicles, by the Central Govt., in their notification dt : 25-9-1983 have also fixed the safe - laiden - weight of motor vehicles which are common to the entire country. All these were agreed to.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా ఈ సారి టెన్డర్ల ఆనోసిమేషన్ వారు ఇచ్చిన విజ్ఞాపన పత్రాలలో చారి కోరికలలో మూడు సమస్యలున్నాయి. మన రాష్ట్రంలో సేర్వీటాక్స్ పెంచడంవల్ల 1982-83 కన్నా ఇప్పుడు అన్ని లారీలలో సగం కూడా ఇక్కడ కొనకుండా, ఇతర రాష్ట్రాలలో కొన్నారు. ఇవివరాలు టాక్సులు ఒక టోకెన్ ఉండేది. దానిని తీసేసి, 'సి' బుక్ లోనే ఎంట్రి చేయడంవల్ల, ఎప్పుడైనా పోలీసులు సి బుక్ తీసుకుంటే ఎన్నో ఇబ్బందులు ఎస్తున్నాయి. టోర్ టాక్స్ రద్దు చేరామని హామీనిచ్చారు. కానీ విజయవాడ - హైదరాబాదు, విజయవాడ - చుర్రాసు రూట్లలో లారీ డ్రయింగ్లు ఎన్నో ఇబ్బందులు పడుతున్నాయి. హరాస్ మెంట్ కు గురి అవుతున్నారు.

శ్రీ ఎస్. సత్యనారాయణ :— స్టేట్ హైవేస్ మీద రాష్ట్రమే పేయాలి కనుక దానిని రద్దు చేయడం జరిగింది. కానీ కేంద్ర ప్రభుత్వ హైవేల మీద మాత్రం కలెక్ట్ చేస్తున్నారు. నాలుగు బ్రిడ్జెస్ ఉన్నాయి. అక్కడ చేస్తున్నారు.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— కేంద్ర ప్రభుత్వ హైవేస్ మీద మన కంట్రోల్ లేదా? కొంత తీసేసి, మళ్ళీ పెట్టారు. క్లాష్ వస్తోంది.

శ్రీ ఎస్. సత్యనారాయణ :— కేంద్రంవారు ఒప్పుకోలేదు.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— కొన్ని నేషనల్ హైవేస్ మీద కూడా తీసేసారు కదా?

శ్రీ ఎస్. సత్యనారాయణ :— లేదండీ. నర్దైన్ పీరియడ్ ఆయిపోయిన తరువాత తీసివేస్తారు. ఏప్రిల్ నుంచి తిరిగి టోకెన్ పద్ధతి ప్రవేశపెడతాము. చాపిస్ గురించి సేర్వీటాక్స్ వారు ఆలోచించారు. మవడగ్గర కాకుండా ఇతర రాష్ట్రాలలో లారీలు కొంటున్నమాట వాస్తవమే.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, సేర్వీటాక్స్ పెంచిన తరువాత కొన్ని కోట్లు ఆదాయం వస్తుందని అనుకున్నాము. అంతకు ముందు కొనేటి కూడా ఇప్పుడు మన రాష్ట్రంలో కొనక పోవడంవల్ల వష్టమే వస్తుంది. దీని మీద ఏమి చర్య తీసుకుంటారు?

శ్రీ ఎస్. సత్యనారాయణ :— ఇది సేర్వీటాక్స్ కు సంబంధించిన విషయం.

శ్రీ ఎం. జగన్నాథం :— మంత్రిగారు 4 టోర్ గేట్స్ అన్నారు. అమేమిటి?

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణ :— ఆ వివరాలు నావద్దలేవు.

శ్రీ ఎం. జగన్నాథం :— లారీలను విచిత్రజాతరహితంగా రోడ్లమీద డబ్బు కోసం ఆపివేయడం జరుగుతోందనేది ఆ విజ్ఞాపన పత్రంలో గల అంశం. దీనికి ఒక డిపార్టుమెంటుని పెడితే బాగుంటుంది.

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణ :— ఏమి ఇచ్చారోకానీ ఆ మెమోరాండమే దొరక లేదు.

Reorganisation of Panchayati Raj Institutions

88—

*1036 Q.— Sarvasri M. Venkaiah Naidu, Vasanta Nageswara Rao, Smt. G. Madhavi :— Will the Minister for Panchayat Raj, be please to state :

(a) whether the Government have decided to appoint a Committee with experienced persons for the reorganisation of Panchayat Raj institution; and

(b) if so, the members of that committee ?

పంచాయతీరాజ్ శాఖామంత్రి (శ్రీ కె. రామచంద్రరావు) :—

(ఎ) లేదండీ.

(బి) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ వనంత నాగేశ్వరరావు :— అధ్యక్షి, రాష్ట్రంలో గల పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థను మార్చి, ఇంకా సమర్థ పంతంగా పనిచేసేటట్లుగా ఎక్కువ అధికారాలతోపాటు, ఆర్థిక వనరులను ఎక్కువగా కేటాయించి, గ్రామీణ ప్రజాసౌకర్యానికి ఉపయోగపడే విధంగా పరిపాలనా వికేంద్రీకరణ చేసే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉందా ?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— పరిశీలిస్తున్నాము.

శ్రీ వనంత నాగేశ్వరరావు :— పరిశీలనకు వచ్చే అంశాలేమిటి? గ్రామీణ ప్రజలకు ఏ రకంగా సత్వరంగా మేలు కలిగేట్లుగా చేస్తారు ?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— ప్రశ్న కమిటీకి సంబంధించినది. సభ్యుడు వేరే విషయాన్ని గురించి అడుగుతున్నారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— దీనిని పునర్ వ్యవస్థీకరించడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచనలో ఉన్నదా ? లేదా ? అనేది మొదటి ప్రశ్న. మీరు కమిటీ లేదన్నారుగానీ పునర్ వ్యవస్థీకరించడం కూడా లేదా ?

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు :— పునర్ వ్యవస్థీకరణకు ఆలోచన జరుగుతున్నది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— అది ఏ రూపంలో ఉంటాయో ఎమిటోనన్నది చెప్పగలరా : ఆలోచన ఎట్లా ఏ రూపంలో ఉంచాలనేది. ఎలాచేస్తారు :

మిష్టర్ స్పీకర్ :— ఆలోచన ఎప్పుడు ఏ రూపం దాల్చుతుందో ఎవరు చెప్పగలరు :

శ్రీమతి గ్రంథి మాధవి :— అధ్యక్ష, ఈ పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థను పునర్ వ్యవస్థీకరించడానికి అసలు ఓమిటి అన్నది మరీ మంత్రులతో ఏర్పాటుచేయబడిందా : లేదా : పునర్ వ్యవస్థీకరించడంలో ప్రభుత్వంలో ఏమి ఆలోచన ఉన్నది.

మిష్టర్ స్పీకర్ :— అడిగినదే అడుగుతున్నారు. ఎలాగంటి :

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం :— ఈ ప్రశ్నకాసీ, ప్రశ్నమీద వచ్చిన జవాబుగానీ అర్థం కావడంలేదు. పంచాయతీరాజ్ ఇన్ స్టిట్యూషను తెలుగులో పంచాయతీరాజ్ సంస్థ అనలు ఇది ఏమిటి : పంచాయతీరాజ్ మొత్తం పునర్ వ్యవస్థీకరణ, పంచాయతీ రాజ్ సంస్థ అన్నది ఎక్కడా లేదు. దీని అర్థం ఏమిటో మాకు అర్థం కావడంలేదు. సంస్థల పునర్ వ్యవస్థీకరణమంటే ఫార్మేషన్సు. ఏమిప్రశ్న వేశారు : ఏమి సమాధానం వచ్చిందో మాకు కావాలి.

మిష్టర్ స్పీకర్ :— అడిగివారికి అర్థంకాలేదు. మరీ చెప్పివారి అర్థం కాలేదు. మధ్య మీకు ఎందుకు :

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం :— ఇటువంటి ఆలోచన లేదని మంత్రిగారన్నారు. ప్రశ్న లేకుండా ఆలోచన ఏమిటి : మండలి వ్యవస్థ. పంచాయతీరాజ్ దిపార్టుమెంటు. ఎవరికి చేయడం పునర్ వ్యవస్థీకరణ : వాకు తెలిసి పంచాయతీరాజ్ సంస్థలు లేవు. మండలి వ్యవస్థ సమితి పునర్ వ్యవస్థీకరణ చేయడం ఏమిటి :

మిష్టర్ స్పీకర్ :— ప్రశ్న వేసినవారికే అర్థం కాలేదు. మరీ ఆయనేమి సమాధానం చెబుతారు :

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు :— అధ్యక్ష, అధికార వికేంద్రీకరణ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని ప్రజల దగ్గరకు తీసుకుపోయే వద్దతివి ఉన్న పంచాయతీరాజ్ పంథా ఉన్నటువంటి గ్రామపంచాయతీలు కావివ్వండి, తరువాత జిల్లా పరిషత్తు శాసనసభ వరిదిద్దుకుని గ్రామ ప్రజలను బాగా స్వతంత్రులుగాను చేయాలనే ఉద్దేశంతో, అధికారము లను కల్పించాలని, మొత్తం వ్యవస్థను పునర్ వ్యవస్థీకరణకు ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. సమితులను ప్రజల దగ్గరకు తీసుకురావడానికి మాండలిక విధానాన్ని ప్రవేశ పెట్టాలని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. అర్థిక వనరులను పెంచడానికి, వాటిని పరిదిద్దుకునే అధికారాలను ఇవ్వడానికి, తగిన పథకులను కల్పించడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది.

శ్రీ బి. నమ్మయ్య :— ఆర్డినెన్సు ద్వారా మండలాల చేస్తున్నారు. కానీ సమగ్రమైన రూపం ఏ ఏదిగా ఉన్నది చెప్పలేకపోతున్నారు. స్పెషల్, సమితి ప్రెసిడెంటు, జిల్లా పరిషత్తు చైర్మను, పీటని ఏ రూపముగా మార్చబోతున్నారు :

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు :— ఆర్డినెన్సు ఇచ్చినది రెవిన్యూ మండలాల గురించి, పంచాయతీ వ్యవస్థల గురించి క్షుణ్ణంగా పరిశీలన జరుగుచున్నది. బాగా అధికారాలతో చూడిన అధిక వనరులు చేచూర్చాలనే పద్ధతిన దానిని రూపొందించాలని ఆలోచన జరుగుతున్నది. ఈ విషయం ప్రభుత్వం పరిశీలనలో ఉంది.

శ్రీ డి. కె. నమరసింహారెడ్డి (గద్వాల) :— అధ్యక్ష, ప్రభుత్వం వారేమో ఈ గ్రామీణ వ్యవస్థను రద్దు చేశారు. కానీ మన మంత్రిగారికి మరి ముందు ఉన్న పేరు కరణం రామచంద్రరావుగారని. కరణం అనే పేరును రద్దు కాకుండా గట్టిగా వట్టు కున్నారు. ఎందుకంటే వారి పేరు నిలచెట్టుకోవాలని. కనుక అది చూడా ఎదురుచే విధానం గురించే సమాధానం చెప్పలేదు. రెవిన్యూ మండలాలను పేరు, పంచాయతీ రాజ్ మండలాలను పేరు అనేటటువంటి పరిస్థితులు ప్రభుత్వ దృష్టిలోకి ఉన్నవా? ఎందుకంటే బడ్జెట్లోపల పంచాయతీరాజ్ మొత్తం పునర్ వ్యవస్థీకరణ అనేది కూడా ఉన్నది. రెవిన్యూ మండలాలను చూపించడంలో అర్థం ఏమిటి :

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు :— ఆర్డినెన్సు రెవిన్యూ మండలాలకు సంబంధించి విడుదల చేసారని చెబుతున్నాను. మరి ఈ వ్యవస్థను బాగా సమర్థి పంతముగా పని చేయడానికి ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తున్నది. ఆ వివరాలన్నీ కూడా నేను విచారణకు వచ్చి నప్పుడు చెబుతాను.

శ్రీ ఎ. జి. కృష్ణ :— అధ్యక్ష, ఈ రెవిన్యూ మండలిగాని, పంచాయతీ మండలి గాని, చేసేముందు ఎమ్.ఎల్.ఎలను అడిగి వారి సలహా ప్రకారంగా ఏదన్నా చేసే అవ కాశం ఉన్నదా :

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు :— పూర్తిగా నిర్ణయానికి వచ్చేముందు మరి ఆలో చన చేస్తాము.

శ్రీ ఎన్. జైపాల్ రెడ్డి :— డివిజన్ జిల్లా డెవలప్ మెంటు బోర్డు నియమించిన మాట వా సవమేనా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— అది వేరే కదండీ, జిల్లా డెవలప్ మెంటు ఇక్కడ సందర్భం ఏముంది?

Sri S. Jaipal Reddy :— Sir, the Zilla District Boards a, parts of Panchayat Raj Administration. If the Hon' ble Speaker does not know, I would like to throw light upon this aspect.

Is it true that District Development Boards have been constituted and consequence of with powers of Zilla Parishads have

been partly taken away. Is this the new method of decentralisation that this Government is contemplating? Secondly, whether your reforms of Panchayat Raj system are being based on or inspired by Ashok Mehtha Committee Report? If so, whether it is not a fact that Ashok Mehtha Committee Report has never recommended Revenue Mandala but has recommended only two tier system—whereas you are contemplating four tier system.

శ్రీ రవిరాం రామచంద్రరావు :— అవి 19.1.1984న పైనాన్స్ అండ్ ప్లానింగ్ డిప్యూటీ సెక్రటరీ-మెంటుకు సమంధానంగా ఉపయోగించబడినవి. ఇంకా చేపాటు. చాలావరకు జిల్లా పరిషత్తులకు ఉన్న అధికారాలు తగ్గించాలనే ఉద్దేశ్యం ఉంది. ఆ. డి. డి. చేతులచేత చీనీకి సమంధానం చేశారు.

శ్రీ ఎస్. జయపాల్ రెడ్డి :— జిల్లా పరిషత్తులకు ఉన్న అధికారాలు తగ్గించేయవలసిన మాట నిజమేనా? ఎందుచేతనంటే ఏ స్పెషల్ కమిషన్ ఇచ్చారు, ఎంత ఉప్పు రేట్ల యిచ్చారు అనే అధికారం ఈ డి. డి. చేతులచేత జిల్లా పరిషత్తులకు ఉండేది. అప్పుడు ఆ అధికారం జిల్లా పరిషత్తులకు ఉండేది ఇచ్చిన మాట నిజమేనా?

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు :— జిల్లా పరిషత్తులకు ఉన్న అధికారాలు తగ్గించి దీనికి అదనముగా ఏమీ ఇవ్వలేదు. అధికారాలు అలాగే వున్నాయి. డిప్యూటీ సెక్రటరీ-మెంటు బోర్డు మాత్రం పైనాన్స్ అండ్ ప్లానింగు వారి ద్వారా జి. డి. ఇష్యూ చేసారు. జిల్లాకు ఒక కోటి రూపాయలు ఇవ్వాలని ఆలోచన చేసింది.

శ్రీ ఎస్. జయపాల్ రెడ్డి :— మాకు అర్థంకావడం లేదంటే. పోనీ మీ కన్నా అర్థమయ్యిందా?

మిస్టర్ స్పీకర్ — నాకు అర్థమయ్యింది.

శ్రీ జయపాల్ రెడ్డి :— అశోక్ మెహతా అధ్యయన సంఘ వివేచిక ఆధారంగా. పంచాయితీరాజ్ సంస్థలో మార్పులు తేవాలని యోచిస్తున్నట్లుగా ముఖ్యమంత్రిగారు. పంచాయితీ రాజ్ మంత్రిగారు ఇంకకుముందు ప్రకటించిన మాట నిజమేనా? మరి అశోక్ మెహతా యొక్క ప్రధానమైన సిఫార్సులు ఏమిటి?

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు :— గౌరవపూర్వకులు సూచించినట్లుగా అశోక్ మెహతా కమిటీ రిపోర్టును ఒక భాగంగా తీసుకోవడం జరిగింది. వివిధ కమిటీల రిపోర్టును ఆధారంగా తీసుకొని ఇప్పుడున్న త్రిచైర్ కమిటీ తీసుకోవడం జరిగింది. పంచాయితీ సమితులను వ్యవస్థీకరించే ఉద్దేశం మాత్రమే ఉన్నది. జిల్లా పరిషత్తులు అలాగే ఉంటాయి గ్రామ పంచాయితీలు అలాగే ఉంటాయి. అశోక్ మెహతా కమిటీ రిపోర్టు మాత్రమే కాకుండా మిగతా కమిటీలను కూడా ఆలోచనలోకి తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ కె. వివేకానంద (గోపాలపురం) :— ఈ పునర్వ్యవస్థీకరణ కోసం వసంత నాగేశ్వరరావుగారు ఒక కమిటీని వేయాలనే వుద్దేశ్యం ప్రభుత్వానికి వుందా అని అడిగారు ప్రజలలోకూడా ఒక ఆలోచనగా వుంది. ఇది వాస్తవమేనా? కమిటీని ఎవ్వరు వేస్తారు?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— కమిటీని చేసే ఆలోచనలేదు.

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు (కోలాహూర్) :— పునర్వస్థీకరణ విషయంలో ఈ అసెంబ్లీ సమావేశాల తరువాత అర్ధినెన్ను ఏదయినా ప్రవేశ పెట్టి క్రొత్తమార్పులు చేయ దలచుకొన్నారా? బిల్లు రూపంలో చేయదలిచారా?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— నిర్ణయానికి రాలేదు.

Mr. Speaker :— I am also postponing the next questions (No. 89, 90) and now I will take up Short Notice Questions. ఎన్ను బిజినెస్ అడ్వయజరీ కమిటీలో మాగ్ని మన్ అయిదు సప్ల మెంటరీస్ అను కున్నాము. అయిదు. అయిపోయినవి.

(ఇంటర్వ్యూ)

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

90—A

Sending out an Harijan Member from Village Meeting in Sathupalli Gram Panchayat by Police

S. No. Q. No. 4319—X— Sarvasri J. Prasadharao (Sathupalli). V. Venkateswararao (Melpalli), A, G. Krishna (Ibrahimpattanam) :— Will the Minister for Panchayat Raj be pleased to State :

Whether it is a fact that Sri Pullaiah a harijan member in Sathupalli Gram Panchayat was sent out by Police from village meeting; the reason for the arrival of the Police in the village meeting; the action taken by the S. P. or the Government or the D. P. O. in this regard?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థ బస్సు స్టాండుకు ఎదురుగా ఉన్న సత్తుపల్లి గ్రామ పంచాయతీ కార్యాలయంలో 18.1.1984 తేదీన గ్రామ సమావేశం జరిగింది. ఈ సమావేశానికి సభ్యులతోబాటుగా సుమారు 500 మంది ప్రజలు హాజరయ్యారు. గ్రామంలో తాము చేపట్టిన ఆభివృద్ధి కార్యకలాపాలు మొదలగువాటి గురించి వారు వివరిస్తూ చేసే ఉపన్యాసాలకు తాగిన మైకంలో ఉన్న గ్రామపంచాయతీ హరిజన సభ్యుడు శ్రీ జొన్నలగడ్డ పుల్లయ్య అదేపనిగా అంతరాయం కలిగించడం ప్రారంభించారు. పోలీసువారి కడనం ప్రకారం అసభ్యకరమైన మాటలు ఉపయోగించారు. ఈ దుష్టత భాషణలకు అక్కడి ప్రజాపీఠం అక్షేపణ తెలియజేశారు. ఆ సమావేశ సమయంలో అలజడి విన్నతర్వాత ట్రాఫిక్ డ్యూటీలో ఉన్న ఇద్దరు పోలీసు కానిస్టేబుల్స్ అక్కడకు వచ్చి శ్రీ జె. పుల్లయ్యను ఇంటికి వెళ్ళమని కోరారు. అతను పూర్తిగా తాగిఉన్నందువల్ల వారు అతనిని ఇంటికి పంపివేయగలిగారు. ఆ సభ్యుడు సచివాలయంలోని ప్రజాసమన్వయ విచారణా విభాగానికి, ఖమ్మం జిల్లా కలెక్టరుకు ఒక పిటిషను దాఖలు చేశారు. 17.2.84 తేదీన కలెక్టరుకు ఆ పిటిషను అందింది.

ఆ రకవత ఉద్ధా పంచాయతీ అధికారి విచారణ జరిపించి కరెక్టర్లు ఉత్తరువు చేశారు. ఈ విషయంలో దాఖలైన పిన్లపై చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ జె. ప్రసాదరావు :— అధ్యక్ష, ఇప్పుడు పంచాయతీరాజ్ పంత్రిగారు త్రాగిన మైకింలో పిన్లు పని చెప్పారు. త్రాగిన మైకింలో పిన్లు పని చెప్పారు, సర్వం, .ం రిగారు చూచా త్రాగిన మైకింలో పిన్లు పని అనుమానం ఉంది.

(ఇంటర్వ్యూ)

కొండలు గౌరవ అధికారపక్ష సభ్యులు :— మీరు ఆ వ్యాఖ్యాన్ని విత్ డ్రా చేసు కోండి

Mr. Speaker :— That is too much for you. You please withdraw that word - otherwise I am going to expunge the same.

Sri P. Prasada Rao :— Sir, I am sorry and I am withdrawing that word.

Mr. Speaker :— Thank you.

ఇప్పుడు పంచాయతీ బోర్డు ప్రెసిడెంటు కనుక మైకింలో పంత్రి యాజ్ ఫర్ రూల్స్ హాస్పటల్ కు పంపించి, టెస్ట్ చేయించాలి గదా? రూల్స్ పన్నాయి గదా? పోలీసులు అయిన బైటకు తీసుక రావచ్చు గదా? మెంబర్ కొన్ని క్వశ్చన్స్ రెయిజ్ చేస్తే వాటికి సరైన సమాధానం చెప్పకుండా అనవసరంగా పోలీసులను పిలిపించి, ఒక హరిజన సభ్యుడని చెప్పి తన్నుకుంటూ ఎన్.ఐ. ఆతనిని బైటకు పంపించారు. అక్కడ వున్న పంచాయతీ బోర్డు అధికారులు ఎవరు దీనిమీద యాక్షన్ తీసుకోలేదు? ఇప్పుడు దీనిమీద ఏమి యాక్షన్ తీసుకుంటారు :

శ్రీ జె. రామచంద్రరావు :— అధ్యక్ష, 17-2-1984 న జొన్నలగడ్డ పుల్లయ్య కలెక్టరుకు గ్రీవెన్స్ గురించి రిపోర్టు ఇవ్వడం జరిగింది. కలెక్టరుగారు వెంటనే డి.పి.ఓ. ను విచారణకు పంపించారు. డి.పి.ఓ.గారు ఆ గ్రామానికి వెళ్లి సర్పంచ్ తో, ఎన్.ఐ తో ప్లేట్ మెంట్ తీసుకున్నారు. పోలీసు కంప్లెయింట్ ఇవ్వడం జరగలేదు. డి.పి.ఓ. గారి రిపోర్టు రాగానే తగిన చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ జె. ప్రసాదరావు :— గ్రామ నభ ఎన్ని గంటలకు జరగాలి? ఈ విషయం ఎన్ని గంటలకు జరిగింది?

శ్రీ జె. రామచంద్రరావు :— గ్రామనభకు పోలీసులను పంపించమని వర్సంట్ గానీ, ఎవ్వరూ అడగలేదు, గ్రామ పంచాయతీ బస్ స్టాండుకు దగ్గరవున్నది కాబట్టి అక్కడ ట్రాఫిక్ ఎక్కువగా వుండడం వలన రోజు పోలీసులు ఉదయం 5 గంటల పాటుంత్రిం 7 గంటలవరకు వుండడం సహజం ఈ సంఘటన జరిగినప్పుడు అక్కడ పోలీసులు వున్నారు కాబట్టి వెళ్ళారు. అంతేకాని ఎవ్వరు పోలీసులను పిలిపించలేదు.

శ్రీ జె. ప్రసాదరావు :— గ్రామ సభ ఎన్ని గంటలకు ఎక్కడ జరిగింది? రోడ్డు మీద జరిగిందా? లేక పంచాయితీ బోర్డు ఆఫీసులో జరిగిందా?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— ఆ గ్రామసభ జరిగేటప్పుడు అక్కడ కొన్ని విషయాలపై ఈ సభ్యులు లేచి కొన్ని అభ్యంతరాలు చేయడం వలన గొడవ ఏర్పడితే అక్కడ వున్న పోలీసులు వెళ్ళి అతనిని దయటకు పంపించడం జరిగింది.

శ్రీ బి. నమ్మయ్య :— అధ్యక్షా, గ్రామ సభ అన్నప్పుడు గ్రామంలో ఉన్న ప్రముఖులు గ్రామ పంచాయితీ మెంబర్ అంతా కలసి చేసేది గ్రామ సభ. అక్కడ సర్పంచిని అందరూ రకరకాల సమస్యలమీద అడిగే హక్కు వుంటుంది. అటువంటి వ్పుడు గ్రామ సర్పంచికి, గ్రామ పంచాయితీ సభ్యునికి ఏమైనా మనస్ఫుర్తలు, విభేదాలు వుండినా ఆ గ్రామ సభ్యుడు అడిగే ప్రశ్నలకు జవాబు ఇవ్వలేని పరిస్థితులలో, ఈయన చేసే ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పక, ఒక హరిజన సభ్యుడని, బ్రాహ్మణ నేరం మోపి అతనిని పోలీసులు అప్పగించడ మనేది అసభ్యకరమయిన విషయం. అతనిని కించపరచిన విషయం. అతడు త్రాగి వున్నట్లయితే వెంటనే డాక్టరుకు రెఫర్ చేసి అతడు మైకంలో వున్నట్లు ఏమయినా సర్టిఫై చేయబడిందా? ఇప్పుడు మీరు ఏదో ఇన్ వెస్టిగేషన్స్ చేస్తున్నారు. ఇన్ని రోజుల తరువాత త్రాగిన మైకం గుర్తు పట్టలేము. అందుకోసం అటువంటి నేరం వున్నప్పుడు పోలీసు వాళ్ళు డాక్టరుకు రెఫర్ చేశారా? ఒక వేళ చేయకపోతే ఇది కేవలం అన్యాయంగా, అక్రమంగా ఆయనమీద నేరం మోపి నట్లు ప్రభుత్వం భావించి తగిన చర్య తీసుకుంటుందా?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— అధ్యక్షా, నేరం ఎవరిమీద ఎవరు మోపలేదు. సమావేశంలో ఇతను అసభ్యకరంగా ప్రవర్తించడం, దుర్భాషలాడడం వల్ల, ఏదోగలభా జరుగుతుంటే, పోలీసులు అక్కడ వుండడం వలన వారు అక్కడికి వచ్చి అతనిని ఇంటికి పంపించడం జరిగింది. అతను కంప్లయింట్ ఇచ్చిన తరువాత డి.పి.ఓ గారికి ఎంక్వయరీ ఆఫీసరుగా వేయడం జరిగింది. విచారణ జరుగుతున్నది. విచారణ జరిగిన తరువాత ఎవరు బాధ్యులయితే వారిపై చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎ.జి. కృష్ణ :— సమావేశం 4 1/2 గంటలనుంచి 11 గంటల వరకు జరిగిందా? నాలుగు గంటలనుంచి 7 గంటల వరకు జరిగిందని మంత్రిగారు ఒప్పుకుంటున్నారు. గ్రామ సభ ఎన్ని గంటలనుంచి ఎన్ని గంటల లోపల జరగాలి? ఏడు గంటల తరువాత జరిగినట్లయితే ఆ మంత్రిగారిపైన. సర్పంచిగారిపైన ఏమి చర్య తీసుకుంటారు? ఫుల్లయ్య అనే వ్యక్తిని బైటకు తీసుకువెళ్ళిన తరువాత మొత్తం కమిటీలోవున్న సభ్యులు వాకౌట్ చేయడం జరిగింది. ఒక వేళ అతను త్రాగివున్నట్లయితే, నాలుగు గంటల ప్రాంతంలో ఎవరు త్రాగి వుండరు. ఏడు గంటల తరువాత ఈ కమిటీ జరిగింది. 7 గంటల తరువాత జరిగే సభను ఏమంటారు? ఆ మెంబర్ బైటకు వెళ్ళిన తరువాత ఆ గ్రామ సభ్యుడు వాకౌట్ చేసినది వాస్తవమేనా? సర్పంచి మీద చర్య తీసుకుంటారా? ఎప్పటి లోపల తీసుకుంటారు?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— సమావేశం 4-30 గంటల నుంచి 11-00 వరకు జరిగినట్లు ఇన్ఫర్మేషన్. విచారణ జరుగుతోంది. విచారణలో బోధించి తేలికపాటిగా చట్ట తీసుకుంటాం.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— పి. పి. ఓ. విచారణలో మూడు. కాటింది పోలీసులు. పోలీసులను

మొదట్లో అక్రమించి అరెస్టు చేసి, స్పెషల్ రిజర్వేషన్లు పెంచుతున్నా. అదిగో హక్కు సర్దుకుంటుంది. పీఠ అనుగుణంగా పెంచే పోలీసులు పెచ్చి కొట్టడంపడం జరిగింది. ఆ సమయం త్రాగిన మైండ్లో పెచ్చులని వ్రాయడం జరిగింది. లేకపోలే పోలీసుల హక్కుల దయకుమరుంది. అందున్న హక్కులో ఆఫీసర్లలో విచారణ చేయించి ఆ పోలీసుల తగినవిషయాలతో ముందున్న పెచ్చునట్లు నమస్తుంది లేకపోలే లేదు అనే భర్తీత పెంచి. పి. పి. ఓ. కాకుండా కేసీసం డిల్లీ కలెక్టరు చేతనైనా విచారణ చేయిస్తే తప్ప ఉపయోగంలేదు.

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— ఎన్. పి. విచారణచేసి తిపోయిన సందర్భాలని పోలీసుల చర్యపీఠ విచారణ చేయించడం జరిగింది. కలెక్టరు స్వయంగా విచారణ చేయాలని కోరడం జరుగుతుంది.

శ్రీ బి. గోపాల్ (పుంగనూరు) :— ఉదయం 11 గంటల నుంచి సాయంత్రం 4-30 గంటల వరకు జరిగినదా లేక సాయంత్రం 4-30 గంటలనుంచి రాత్రి 11 గంటల వరకు సభ సమావేశం జరిగినదా : గ్రామసభలో ప్రశ్నించే హక్కు వర్తకులకు లేదా ఇక్కడ కూడా జైలార్లెడ్డిగారు, వెంకయ్యనాయుడుగారు పదేపదే ప్రశ్నిస్తూ వుంటారు. అట్లా వీరిని కూడా బయటకు తీసుకుపోతారా ?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— సాయంత్రం 4-30 గంటల నుంచి రాత్రి 11 గంటల వరకు జరిగినట్లు ఇన్ఫర్మేషన్.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

Police firing on the people in Khammam District

61—

1904 Q.— Sarvasri M. Yerrayya Reddy and M. Ramakrishna Rao :— Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) the number of places in Khammam district where the police resorted to firing on the people between 1st April, 1983 to 10th May, 1983 ;

(b) the number of casualties thereon ;

(c) the reasons for the firing ; and

(d) the action taken thereon ?

A.—(a) At two places police resorted to firing viz., at Annapureddipalli village of Aswaraopet taluk on 19th April, 1983 and at Sriramagiri village of Bhadrachalam taluk on 24th April, 1983.

(b) Four persons succumbed to bullet injuries in the firing at Annapureddipalli village and two persons received bullet injuries in the firing at Sriramagiri village.

(c) (i) On 19th April, 1983 at Annapureddipalli village there was an altercation over the issue of fishing rights between the tribals and the men of contractor to whom a small tank 'Kummari Kunta' has been leased out by the Gram Panchayat on annual rental basis. On 19th April, 1983 at about 3-30 p. m. some tribals came to the tank with an eye on fishing. The police who were posted at Annapureddipalli village came to the tank and obstructed the tribals from fishing and tried to avoid clashes. About 500 tribals attacked the police party with sticks and attempted to kill them. The police opened fire in self defence resulting in the death of four people.

(ii) On 24th April, 1983 when the float festival was performed by Sri Seetharama Chandra Swamy Devasthanam, Bhadrachalam taluk there was a scuffle between the tribals and the Excise party who destroyed the I. D. Arrack and toddy pots brought by the tribals. The tribals beat one Excise Constable with sticks causing bleeding injuries and he became unconscious. On information the police on bandobust duty tried to control the situation by using lathis but in vain as the mob pelted stones heavily. Then the police opened fire to disperse the crowd as a result of which two tribals received bullet injuries. They are out of danger.

(d) (i) In Annapureddi village firing incident an ex gratia amount of Rs. 5,000 to the legal heirs of each of the four deceased persons was sanctioned. The Joint Collector and Additional District Magistrate, Khammam was ordered to hold a Magisterial Enquiry into the incident and the report is awaited.

(ii) In Sriramagiri firing incident an ex gratia amount of Rs. 500 and Rs. 250 to Sri K. Kannaiah and Sri P. Ramaiah who were injured, was sanctioned. The Revenue Divisional Officer and Sub-Divisional Magistrate, Bhadrachalam was asked to hold a Magisterial Enquiry and it is under progress and the report is awaited.

220 KV Line between Bommuru and Lower Sileru

62—

1930 Q.—Sri Indra Sena Reddy:— Will the Minister for Finance and Power be pleased to state :

(a) the estimated cost for laying the 200 K V line between Bommuru and Lower Sileru at the time of the finalisation of the tenders, and

(b) the amount spent on this scheme so far ?

A.—(a) The estimated cost was Rs. 593 lakhs.

(b) An amount of Rs. 755 65 lakhs has been spent so far.

Establishment of a 33 KV Substation near Argul

63—

886 Q.— Sri Santhosh Reddy :— Will the Minister for Finance and Power be pleased to state :

(a) whether there is any proposal for the establishment of a 33 KV Sub-Station near Argul and Jakrampalli villages of Armur taluk, Nizamabad district.

(b) if so, when it will be sanctioned; and

(c) if not, the reasons therefor ?

A.—(a) There is no proposal to establish a sub-station near Argul. However, there is a proposal to establish a 33/11 KV Sub-station at Jakrampalli village of Armoor taluk.

(b) The Sub-station was sanctioned in 2nd Armoor SPA Scheme, sanctioned by Rural Electrification Corporation during 1982-83. Funds were released by Rural Electrification Corporation in the last quarter of the year 1982-83. It is programmed to commission Jakrampalli sub-station during 1983-84.

(c) Does not arise.

Widening the bridge across Bandar Canal

64—

374 Q.— Sri K. P. Reddaiah :— Will the Minister for Works be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to widen the bridge across Bandar canal at Penamakur and to strengthen the existing approach road to avert accidents; and

(b) if so, whether it will be taken up immediately?

A.—(a) There is no proposal to widen the bridge across Bander Cannal. But there is a proposal to improve Geometrics of the approach on Vuyyuru side including construction of a minor bridge across Kanakavalli drain to avert accidents.

(b) Thei improvements to Geometrics from part of improvements to the road from Vuyyuru to Iluru. in respect of which a proposal is under examination of the Government.

Damages to the tar-road from Mondikunta to Aswapuram

65—

1276 Q.— Sri Koneru Nageswara Rao :— Will the Minister for Works be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the recently laid tar-road from Mondikunta to Aswapuram on Burgampadu to Yeturunagaram road in Khammam district is in worst condition; and

(b) if so, the action proposed to be taken by the Government in the matter?

A— (a) and (b) Yes, Sir, It is a fact that the road surface suffered damages at some places and the damaged portions have patched up.

Non-utilisation of the Amount sanctioned for the
P. W. D. road from Bibinagar to
Pochampalli.

66—

1847 Q :— Sri K. Narasimha Reddy :— Will the Minister for Works be pleased to state :

(a) whether it is a fact that an amount of 32 lakhs of rupees was sanctioned in the Plan budget for the P. W. D. road from Bibinagar to Pochampalli in Bhuvanagiri taluk.

(b) whether it is also a fact that an amount of 2 lakhs of rupees was allotted for the said work in 1982-83.

(c) whether it is also a fact that the said amount was not spent; and

(d) if so, the reasons therefor ?

A :— (a) An estimate for the work of Improvements to Bibinagar to Pochampalli road in Nalgonda district for Rs. 30.00 lakhs has been received from the Chief Engineer (Roads & Administration) in 7/83. The proposal is under examination in consultation with the Finance & Planning Department,

(b) An amount of Rs. 1.00 lakh only was provided in the budget for the year 1982-83.

(c) Yes, Sir.

(d) The amount allocated could not be spent as the estimate was not sanctioned during that year.

Conversion of Road From Vadamalapeta to
Tirupathi into Tar road.

67—

1397 Q :— Sri G. Muddu Krishnama Naidu :— Will the Minister for Works be pleased to state :

(a) whether it is a fact that road from Vadamalapeta to Tirupati via Pudi, Kayampeta was taken over by R & B 8 years back and untill now tar-road is not laid;

(b) the time by which it will be converted into tar-road;

(c) whether it is a fact that if this road is developed Tirupati Madras and Arkonam Express vehicles can be diverted in this road and the over traffic problem between Tirupati to Renigunta can be solved as this road is 10 K. M. less than that Renigunta road, and.

(b) if so, when this road will be developed and when the Evpress traffi will be diverted in this road ?

A :— (a) The correct nomenclature of the road is “Road from Tirupati to join Arkonam - Renigunta road near Pudi”. The road is transferred to the control of R & B Deptt. vide G. O. Ms. No. 184, T. R, & B Deptt. dated 10th March, 1977. The road was taken over by the Executive Engineer (R & B) Tirupati from Km. 0/0 to 3/0 on 9th September 1977 from T. T. D. Tirupati; and from Km. 3/4 to 15/2 on 1st January, 1978 from Zilla Parishad Authorities. The road from Km 0 0 to 3 0 is a B. T. road and it is in good condition. The road from Km. 3 0 to 3/4 is a missing link and it is being maintained by T. T. D. The stretch from Km. 3/4 to 14/880 is metalled road and it was renewed by providing W. B. M. renewals in the year 1980-81 and 1982-83. It is proposed to black top the road from Km. 3/4 to 14/880 during the year 1983-84.

(b) The entire road is programmed to be black topped by March, 1985, subject to availability of funds.

(c) Yes, Sir, the road shortens the distance between Tirupati and Madras by about 10 Kms.

(d) It is programmed to blacktop the road by the end of March, 1985, subject to the availability of funds. The Express traffic can be allowed on this road after this road is black topped.

Providing Water permanetly to
Cuddapah, Annantapur, Chittoor Dists.
through Telugu Ganga Scheme

68—

3502 Q :— Sarvasri V. Kesanna and M. Venkaiah Naidu :— Will the Minister for Works be pleased to state :

whether the Government propose to make changes in the Telugu Ganga Scheme since Cuddapah, Anantapur and Chittoor districts which are famine areas are likely to loose the opportunity of getting water permanently because of the present scheme ?

A :— There is no such proposal. The Telugu Ganga Project as contemplated would irrigate 1.08 lakhs acres in Kurnool 1 67 lakh acres in Cuddapah, 0.46 lakh acre in Chittoor of Rayalaseema besides 2.54 lakh acres in Nellore. Telugu Ganga Project canal does not command any area in Anantapur district.

Official name of Telugu Ganga
given by Tamilnadu.

69—

3469 Q :— Sri M. Venkaiah Naidu :— Will the Minister for Works be pleased to state :

(a) whether it is a fact that "Telugu Ganga" Scheme is not called by that name in Tamilnadu; and

(b) if so, what is the Official name of this scheme given by Tamilnadu ?

A :— (a) Yes, Sir.

(b) Krishna Water Supply Project for Madras.

Keeping the medicing in the
First Aid Boxes in Buses

70—

2351 Q :— Sarvasri G. Maddukrishnama Naidu and P. Chandrasekhar :— Will the Minister for Transport be pleased to state :

(a) whether it is a fact that in all R. T. C. Buses there are only empty 'First Aid' Boxes without any first aid medicines;

(b) if so, the reasons for not keeping the medicines in the First Aid Box in R. T. C. buses and also in private buses; and

(c) the steps taken by the Government in this regard ?

A :— (a) It is not correct to say that in all buses First-aid Boxes without medicines are kept.

(b) Some times 'First-aid Boxes' might be found without medicines owing to thefts and untimely replenishment when they are exhausted.

(c) The existing system of fixing and maintaining First-aid Boxes in buses is found difficult in practice as they are not secure against tampering and theft. Hence, the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation has decided to introduce a revised system of allotting First-aid boxes to the Conductors along with the ticket tray boxes. The size of the First-aid box has been reduced to make it portable. Prototype of the modified first aid box has been approved and orders were already placed for supply of 12,000 First-aid Boxes. at a cost of Rs. 21.55 Ps. per boxe. These boxes are

expected to be supplied to the Corporation by the end of September 1983. With this new system, the Conductor is made responsible for the contents of First-aid Boxes and also timely replenishment of medicines. Conductors can use the contents of first aid boxes in the event of injuries to passengers either due to accidents or otherwise. The security of the first aid boxes along with the contents is ensured with the Conductors becoming responsible for their custody. Regarding the First-Aid Boxes in private vehicles, the Transport Commissioner has been asked to ensure that the instructions for maintenance of First Aid Boxes are scrupulously implemented by the operators. Cases are being booked by the checking Officers whenever they notice the empty First-Aid Boxes and the offences are dealt with under Section 60 of Motor Vehicles Act. Fourteen such cases were dealt with by State Transport Authority during 1982-83, besides those booked by the Regional Transport Authorities.

Construction of one more Bus Stand in
Vijayawada

71—

2214 Q :— Sarvasri A. Jayaprakash and B. S. Jayaraju :— Will the Minister for Transport be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to construct another bus stand in Vijayawada town in the place of the present bus stand due to enormous increase of passengers on account of the growing population day by day; and

(b) if so, the steps taken thereon ?

A :— (a) Yes, Sir. Keeping in view the growth in traffic and also future needs of Vijayawada town, there is a proposal to construct a modern bus station at a site in between Krishnalanka and Bandar Canal i. e., in the area locally known as Bhaskararaopet.

(b) The Collector, Krishna proposed to give 27.10 acres of land at Bhaskararaopet to A. P. State Road Transport Corporation for construction of Bus Station Complex, out of which, 7 acres was already handed over to R.T.C. Regarding the remaining site as there are problems both legal and eviction of unauthorised occupations it could not be finalised. The Corporation is however pursuing the matter with the Collector to decide the issues early and arrange to hand over the entire land at Bhaskararaopet. After taking possession of the land, the Corporation will take necessary steps to construct a modern Bus Station Complex in Vijayawada.

Completion of Protected Water
Supply Scheme in Balayapalli

72—

1856 Q.— Sri N. Chandra Sekhara Reddy :— Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) the reasons for not completing the protected water supply scheme in Balayapalli Village, Venkatagiri Taluk, Nellore District ; and

(b) whether it will be completed at least now as there is drinking water scarcity ?

A.— (a) The P. W. S. Scheme was completed during 1982-83,

(b) Does not arise.

Construction of Elementary
School Building at Makkuva

73—

2015 Q.— Sarvasri T. Jayaprakash and M. Venkatarama Naidu :— Will the Minister for Panchayat Raj be pleased to state :

(a) the amount sanctioned from the N. R. E. P. grant for the construction of elementary school building at Makkuva Village, Salur Panchayat Samithi, Vijayanagaram District ;

(b) whether the work has been completed ;

(c) Who is the contractor ;

(d) whether the Samithi has given cement to the contractor ;

(e) whether the cement has been utilised for the above purpose ; and

(f) the action taken by the Block Development Officer thereon ?

A.— (a) Rs. 50,000.

(b) No, Sir.

(c) Sarpanch, Makkuva village.

(d) Yes, Sir. 100 bages of cement was given by the Asst. Engineer.

(e) Not utilised so far.

(f) Registered Notice has been issued on 26th February, 1983 and second notice was also issued on 4th August, 1983. When the Asst. Engineer No. II of the Samithi, who has been pursuing the construction of elementary school contacted on 17th August 1983, the Sarpanch has reported that he will start the work within seven days.

Establishment of Extra bore - wells

74—

572 Q.— Smt. Grandhi Madhavi :— Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether there is any proposal before the Govt. to establish extra bore wells wherever necessary ;

(b) if so, the steps taken by Govt., and

(c) if not, the reasons therefor ?

A.— (a) No, Sir.

(b) Does not arise.

(c) The policy of the Govt. is to cover Villages included in List I and List II of problem villages on priority basis village partially covered will however be taken up augmentation of water source only after all this incoved problem villages are covered.

Breeding Model Centre at
Ramatheerdhan

75—

2701 Q.— Sri V. V. Narayana Reddy :— Will the Minister for Agriculture & Co-operation be pleased to state :

(a) whether it is a fact that that a big breeding model centre for Ongole Breed Cattle is located at Ramatheerdhan, in Prakasam District ;

(b) The amount spent on this so far ;

(c) the amount allocated for this year 1983-84 ;

(d) the various activities and aims of this centre ; and

(e) whether there is any grant or loan from Foreign Agencies to expand this Centre ?

A.— (a) Yes, Sir. It is called Livestock Farm.

(b) The amount spent on this farm so far is as follows :—

1979-80	Rs. 1.74 lakhs
1980-81	Rs. 3.25 lakhs
1981-82	Rs. 2.90 lakhs
1982-83	Rs. 10.71 lakhs.
Total	<u>Rs. 18.67 lakhs</u>

(c) Rs. 9.56 lakhs.

(d) (1) To stock 200 adult units of best of the Ongole Cattle for selective breeding.

(2) To produce superior Ongole Breeding Bulls for regenerating the Ongole Breed in Prakasam District specifically to meet the requirements of Drought Prone Areas Programmes.

(3) To produce selected varieties of Forage seeds to provide inputs to the forage production in Drought Prone Areas Programme

(4) To demonstrate the Techniques of pasture management

(e) No, Sir.

Closure of Milk Chilling Centre at
Gadwal, Achampet and Wanaparthy

75—

2587-U Q.— Sarvasri K. Venkateswara Rao, D. K. Samarasimha Reddy and B. Sammaiah :— Will the Minister for Agriculture and Co-operation be pleased to state :

(a) whether the Operations of Milk Chilling Centre of Gadwal, Achampet and Wanaparthy have come to stop; and

(b) if so, the reason therefor ?

A.— (a) Yes, Sir. The operations of Milk Chilling Centres at Gadwal and Achampet are stopped.

The Milk Chilling Centre Wanaparthy, is, not yet commissioned

(b) Due to high overheads. the units at Gadwal and Achampet are closed.

Opening of Milk Chilling Centre in Bhadrachalam Town

77—

2590-T Q.— Sri B. Bhupathi Rao :— Will the Minister for Agriculture and Co-operation be pleased to state :

(a) whether it is a fact that site has been allotted and a building has been constructed for Milk Chilling Centre in Bhadrachalam Town Khammam district in 1982; and

(b) if so, whether it is a fact that the Centre has not been opened and even the equipment brought is being shifted to another centre?

A.—(a) Yes, Sir.

(b) The Centre is not yet opened.

The equipment brought is not shifted to another centre.

Foreign aid to expand Forest growth

78—

2698 Q.—Sri V.V. Narayana Reddy :— Will the Minister for Agriculture & Co-operation be pleased to state :

(a) Whether any Foreign Agency given any grants to expand our Forest growth by planting number of varieties of forest growth in extensive areas of Government waste land under Social Forestry :

(b) the extent of grants given in 1980-81, 81-82 and 82-83;

(c) the details of the schemes of plantations taken up under the scheme, the places in which they are implemented and expenditure incurred year-wise; and

(d) the percentage of forest land in our State?

A.— (a) No, Sir.

(b) Does not arise.

(c) Does not arise.

(d) About 23%.

Commissioning of Milk Chilling Plant at Pileru

79—

2645 Q.—Sri C. Prabhakara Reddy :— Will the Minister for Agriculture and Co operation be pleased to state :

(a) whether the Milk Chilling plant at Pileru, Chittoor district has been completed;

(b) the total amount spent so far; and

(c) the reasons for not commissioning the plant inspite of repeated representations ?

A.— (a) Yes, Sir.

(b) Rs. 13.86 Lakhs

(c) The Federation has already closed down some of the un-economic Dairy Units due to very high operational costs leading to more losses to the Federation and commissioning of new Dairy Units in less potential areas will also add to further losses and hence the new Dairy Unit at Pileru could not be commissioned.

Construction of Court building in Parakala

80—

2607-P Q.— Sarvasri C. Janga Reddy and Indrasena Reddy Will the Minister for Law and Municipalities be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the construction of the building for Court in Parakala, Warangal district has not been taken up so far even though the site for its construction has been acquired two years ago;

(b) if so, the reason; and

(c) how long will it require for its construction

A.—(a) Yes, Sir.

(b) Due to paucity of funds.

(c) The High Court has decided to construct the said building after the financial year 1983-84 subject to availability of funds.

MATTER UNDER RULE 329

re : Arrest of NEWS TODAY Photographer.

శ్రీ ఎన్. బాస్కరరావు :—అధ్యక్ష, బ్యాంకు దోపిడీకి సంబంధించిన ముగ్గురు నిందితులను హాజరుపరిచే నిమిత్తం వారిని రౌస్ మెట్రో పోలిస్ కోర్టుకు తీసుకు వచ్చారు. చట్టప్రకారం మేజిస్ట్రేటు నిందితులచేత ఐడెంటిఫికేషన్ పెరేడ్ చేయించ వలసి వుంటుంది. నిందితులు ప్రజలకు కనపడకుండా చేయడంకోసము మేజిస్ట్రేటు బయటవున్న వ్యక్తులందరిని కోర్టువద్దలి వెళ్ళవలసినదని ఆదేశించారు. ఆయన ఆదేశాలు కోర్టు స్టాఫ్ చేత అమలుపరచబడినవి. అక్కడ పెద్దగుంపు వుంది. ఐడెంటిఫికేషన్ పెరేడ్ లో సాక్షులచేత గుర్తింపుచేసే అంశానికి విలువ పోతుందనే కారణమువల్ల పొటోలు తీయటం పెర్మిషబుల్ కాదని పత్రికా విలేఖరులను తెలియజేయబడింది. అయినప్పటికి మ్యాన్ టుడే పత్రికకు చెందిన పొటోగ్రాఫర్ నిందితుల పొటోలు తీయడానికి ప్రయత్నిస్తూ వుండగా కేసు ఇంప్రెస్టర్స్ ష్యా అతడు వివారింపబడినాడు. మీరచౌక్ అసిస్టెంటు పోలీస్ కమిషనర్ అక్కడ వున్నారు. ఏ పత్రికా విలేఖరిని అరెస్టు చేయలేదు. దాడి, దౌర్జన్యం అవలే చేయలేదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—కొట్టడం, తీర్పుచెప్పే అధికారం రెండూ వారికే వున్నాయి. ఐడెంటిఫికేషన్ పెరేడ్ నిజమనుకొన్నా దానిలో కేవలం నిందితులుమాత్రమే వుండరు. ఇంకా కొంతమందిని పెట్టి వారిలోనుంచి ఎవరు అని అడుగుతారు. నిందితులు ఒక్కరిని తీయడానికి ఎట్లా అవకాశం వుంటుంది? పత్రికా పొటోగ్రాఫర్ పొటోలు తీయడానికి ప్రయత్నం చేస్తే వారిపై దాడి జరిగింది. నిందితులను ఎట్లా వేరుచేసి ఐడెంటిఫికేషన్ పెరేడ్ పెడతారు? డిపార్టుమెంటువారు ఏది వ్రాస్తే దానిని మంత్రిగారు చదివే వద్దతి పుట్టినది కాదు. లా అండ్ ఆర్డరు పోలీసుల యుద్ధమేనా? పోలీసులు కొడికే తప్పులేదు. ఇంకొకరు కొడికే నేరం. ఇల్లిగల్ గా 20 రోజులు లాకప్ పో వుందీ నేరంకాదు. నిందితులను బయటపెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తే యిక్కడ వద్దు అన్నారు. 50, 100 మందిని చిలబెట్టి ఎవరు అనేది పరీక్ష చేస్తారు. దానివల్ల ఫ్లోరు మంతు వస్తము లేదు. కేసుకు వస్తము లేదు. కాబట్టి దీనిని తిరిగి విచారింపజేస్తారా?

Matter Under Rule 329 :
re : Arrest of News Today
Photographer

నిజానిజాలు రెయినుకొని తగిన తీక్షణతతో పోలీసులు వారి యిష్టమువచ్చినట్లు వ్యవహరించే పరిస్థితి వస్తుంది.

శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు :— వారిపైన దౌర్జన్యము, దాడి అసలు జరగలేదు. పోలీసు తీయడానికి వెళ్ళవద్దు, ఐడెంటిఫికేషన్ పెరేడు నడుస్తున్నారని చెప్పడం జరిగింది. ఐడెంటిఫికేషన్ పెరేడు పోలీస్ తీస్తే సాక్షులు పట్టుకొనడం కష్టము చివర రూల్స్ కి లోబడి చేయడం జరిగింది. దౌర్జన్యము అనేది లేదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— వారినంచి స్టేట్ మెంటు అయినా తీసుకొన్నారా? లేక వీరికి వీరే విరచించుకొన్నారా?

శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు :— దౌర్జన్యము లేకపోతే ఆ విలేజ్ లి స్టేట్ మెంటు ఎందుకు?

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— సంఘటన జరిగింది. పత్రికలలో వచ్చింది. ఎవరూ విలేజ్ లినుంచి స్టేట్ మెంటు అయినా తీసుకోవాలి.

శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు :— ఆ సమస్య ఉత్పన్నము కాలేదు. ప్రెస్ పోలీస్ గ్రాఫర్ స్టేట్ మెంటు తీసుకొనే సమస్య ఉత్పన్నము కాలేదు.

శ్రీ ఎన్. జైపాల్ రెడ్డి :— అధ్యక్ష, పోలీసువారిపైన ఫిర్యాదు ఉన్నప్పుడు కేవలం పోలీసు డిపార్టుమెంటు కథనంమీద ఆధారపడి ఇక్కడ స్టేట్ మెంటు చేయవచ్చా? This complaint is directed against the Police department by the Newspaper Photographer. Can the Minister make a statement here based on the report of the Police department itself, which is in the dock, which is accused in the instant case?

Mr. Speaker :— Certainly. Government depends only on such information. On whose information does the Government depend?

Sri S. Jaipal Reddy :— No, Sir. The Government can institute an enquiry independent of the Police department as a part of which the evidence of the complainant can be collected.

Mr. Speaker :— That depends on the case on hand.

Sri S. Jaipal Reddy :— It involves the freedom of the Press, very vital freedom. If a newspaper photographer can be assaulted by police in the name of proper investigation of crime with perfect impunity, then what is the solution?

శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు :— ఆ ఇన్విడెంట్ జరగలేదు. వారిని వారింతటా మాత్రమే జరిగింది. సమాచారం గవర్నమెంటు ఏజెన్సీనుంచి తెప్పించుకొంటాము. వారు ఎక్స్ ప్లైట్ ఎట్లా అవుతారు?

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— కనీసం విక్టిమైజ్డ్ స్టేట్ మెంటు తీసుకోకుండా తీర్పు చెబుతారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఇన్ఫిడెంటు జరగలేదని వారు అంటున్నారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— జరిగిందని విక్టిమ్ చెబుతున్నాడు. అతనిని అదగిన మర్యాదనే మంత్రిగారు తీర్పు ఇస్తున్నారా ?

శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు :— సెలింగ్ టు యాడ్ సర్.

CALLING ATTENTION MATTER

re : Non-conduction of Election for Vice-President of
Panchayat Samithi, Peddapalli, Kareemnagar District.

శ్రీ కె. రాఘవంద్రరావు :— అధ్యక్ష, పెద్దపల్లి పంచాయతీ సమితి ఉపాధ్యక్ష పదవికి శ్రీ వేమల రాఘయ్య 2-12-1983 తేదీన రాజీనామా చేసిన దరిమిలా, ఆ పదవికి ఖాళీ ఏర్పడింది. నియమావళి ప్రకారం, అట్టి ఖాళీ ఏర్పడిన తేదీ నుండి ఎనిమిది వారాలలోపున యాధ్యచ్ఛిక ఖాళీని భర్తీ చేయాలి. ఆ గడువు 27-1-1984 తేదీతో పూర్తయింది.

1959, ఆంధ్రప్రదేశ్ పంచాయతీ సమితి, జిల్లా పరిషత్తుల చట్టంలోని 6 (3) విభాగం ప్రకారం పంచాయతీ సమితి ఉపాధ్యక్ష పదవికి ఏర్పడిన యాధ్యచ్ఛిక ఖాళీని భర్తీ చేసేందుకు పంచాయతీ సమితి సమావేశాన్ని అధ్యక్షుడు ఏర్పాటు చేయాలి. ఆయనే ఆ సమావేశానికి అధ్యక్షత వహించాలి. 1979, ఆంధ్రప్రదేశ్ పంచాయతీ సమితుల కో ఆప్టెడు సభ్యులు, ఉపాధ్యక్షుడు, జిల్లా పరిషత్తు కో ఆప్టెడు సభ్యులు, చైర్మను, వైస్ చైర్మను ఎన్నిక విర్వహణ నియమావళికి సంబంధించిన నియమాలలో నిర్దిష్టపరిచిన విధంగా ఎన్నిక జరపాలి. 28-11-1983 తేదీన పెద్దపల్లి పంచాయతీ సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ గిట్ల ముకుందరెడ్డి రాజీనామా చేయబంపల్ల అధ్యక్ష పదవికి రూదా ఖాళీ ఏర్పడింది. అధ్యక్ష, ఉపాధ్యక్ష పదవులు రెండింటికీ ఖాళీ ఏర్పడటంవల్ల చట్టంలోని 22 (6) వియమం క్రింద లభించిన అధికారాలను పురస్కరించుకొని పెద్దరాతిపల్లి గ్రామ పంచాయతీ సర్పంచ్ శ్రీ పి. రంగారెడ్డిని పెద్దపల్లి పంచాయతీ సమితి తాత్కాలిక అధ్యక్షునిగా నియమిస్తూ 19-12-1983 తేదీ పంచాయతీరాజ్ జి. ఓ. ఆర్.డి. నెం. 1467 లో ప్రభుత్వం ఉత్తరువు జారీచేసింది. ఈయన కొత్త అధ్యక్షునికి లేదా ఉపాధ్యక్షునికి ఎన్నిక జరిగి పదవి చేపట్టేవరకు ఆ పదవిలో వుంటారు. తాత్కాలిక అధ్యక్షుణ్ణి నియమిస్తూ, ప్రభుత్వం చట్టంలోని నిబంధనల ప్రకారం పంచాయతీ సమితి ఉపాధ్యక్ష పదవికి ఏర్పడిన యాధ్యచ్ఛిక ఖాళీని, ఆ ఖాళీ ఏర్పడిన తేదీ నుండి ఎనిమిది వారాలలోగా భర్తీ చేయాలని ఉత్తరువు చేసింది.

Calling Attention Matter :
re : Non-conduction of Election for
Vice President of Panchayat Samithi,
Peddapalli, Kareemnagar District.

23rd February, 1984. 299

17-1-1984 తేదీన ఇందుకు సంబంధించిన ప్రైయిమి, ఎ. ఎ. ఓ. నర్సులేటు చేసినపుడు పంచాయతీ సమితి అధ్యక్షుడు నచాలంలో తేదీని జరారు చేయలేదని, అందు వల్ల ఉపాధ్యక్షుని ఎన్నుకొనేందుకు 27-1-84న చాని, అంతకు ముందుగాని పంచాయతీ సమితి సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేయడానికి పీయరలేదని 22-1-84 తేదీన వ్రాసిన కమి లేఖలో కమింగర్ జిల్లా కలెక్టరు తెలియజేశారు. ఈ విషయాన్ని తెలియజేస్తూ దీనికి సంబంధించి ఆదేశాలు ఇవ్వాలనిపించని కలెక్టరు కోరారు. ఉపాధ్యక్ష పదవికి ఖాళీ ఏర్పడిన తీదీ నుండి ఎనిమిది చాలాలలోగా భర్తీ చేయాలన్న నియమం ఆదేశాత్మకమైన స్వచ్ఛంద మాత్రమే కలిగి ఉన్నదని తెలియజేస్తూ ఆ ఖాళీని భర్తీ చేయటానికి సాధ్యమైనంత త్వరలో తదుపరివర్య తీసుకోవలసిందని కమింగరు జిల్లా కలెక్టరును 13-2-1984 తేదీన ప్రభుత్వం కోరింది. తాత్కాలిక అధ్యక్షుడే పోటీచేసే అభ్యర్థులలో ఒకరుగా ఉన్నప్పుడు పంచాయతీ సమితి ఉపాధ్యక్ష పదవి భర్తీ చేయటానికి ఏర్పాటుచేసే పంచాయతీ సమితి సమావేశానికి తాత్కాలిక అధ్యక్షుడు అధ్యక్షత వహించవచ్చు, లేదా తెలుపవలసిందని 17-1-1984 తేదీన పెద్దపల్లి పంచాయతీ సమితి బ్లాకు అభివృద్ధి అధికారి ఒక లేఖలో కోరారు. న్యాయశాఖను సంప్రదించి ఈ విషయాన్ని పరిశీలించడమయింది. తాత్కాలిక అధ్యక్షుడు ఉపాధ్యక్ష పదవికి పోటీ చేయరాదని చట్టంలోను, చానిక్రింద రూపొందించిన నియమావళిలోను ఎట్టి విబంధన లేదని ప్రభుత్వానికి సలహా ఇవ్వడం జరిగింది. అంతే కాకుండా తాత్కాలిక అధ్యక్షుడు కూడా పోటీచేసే అభ్యర్థులలో ఒకరుగా ఉన్నప్పుడు పంచాయతీ సమితి సమావేశానికి ఎవరు అధ్యక్షత వహించాలో కో ఆర్డెను సభ్యులు, ఉపాధ్యక్షులు మొదలగువారి ఎన్నికకు సంబంధించిన నియమావళిలో, విబంధించలేదని కూడా సలహా ఇవ్వడమయింది. ప్రభుత్వం ఈ విషయాన్ని పరిశీలించి, తాత్కాలిక అధ్యక్షుడు పోటీచేసే అభ్యర్థులలో ఒకరుగా ఉన్నప్పుడు యాదృచ్ఛిక ఉపాధ్యక్ష పదవిని భర్తీ చేయడానికి ఏర్పాటు చేసిన సమావేశానికి తాత్కాలిక అధ్యక్షుడు, అధ్యక్షత వహించడం సబబుగా ఉండదని భావించింది. అంతేకాకుండా అలాంటి సందర్భాలలో పంచాయతీ సమితికి చెందిన మరోసభ్యుడు అధ్యక్షత వహించడం సబబుగా ఉంటుందని భావించింది. తదనుగుణంగా ప్రభుత్వం 21-2-84 తేదీగల పంచాయతీరాజ్ శాఖ ఎం. ఎస్. నెం. 84 జి. ఓ.లో సంబంధించిన నియమాలను సవరించింది. సవరించిన నియమం ప్రకారం తాత్కాలిక అధ్యక్షుడు పోటీ చేసే అభ్యర్థులలో ఒకరుగా ఉన్నప్పుడు యాదృచ్ఛిక ఉపాధ్యక్ష పదవికి ఎన్నిక జరపడానికి ఏర్పాటు చేసిన సమావేశానికి ఆయన అధ్యక్షత వహించరాదు. అలాంటి సందర్భాలలో పంచాయతీ సమితి సభ్యులలో ఒక సభ్యుని ఆ సమావేశానికి అధ్యక్షత వహించడానికి ఎంపిక చేసుకోవాలి. ఆయన ఎన్నికను నిర్వహించాలి. ఆయనకు ఆ ఎన్నికలో ఓటుచేసే హక్కు ఉంటుంది. ఈ

వియమాచళిని సమరించిన విషయాన్ని 21-2-1984న పెద్దపల్లి పంచాయతీ సమితి బ్లాకు అధిస్పతి అధికారికి కూడా తెలియజేయడమయింది.

18-2-1983 తేదీన కో.ఆఫ్ఫెడ్ సభ్యుడు మరణించినందువల్ల, ఏర్పడినట్లు చెప్ప బడుతున్న యాదృచ్ఛిక ఖాళీని భర్తీ చేయడానికి ముందే పంచాయతీ సమితి ఉపాధ్యక్ష పదవికి ఎన్నిక జరుపబోయే రేదో స్పష్టంగా తెలుపవలసిందని ఆ తాత్కాలిక అధ్యక్షుడు 24-1-84 తేదీన వ్రాసిన తన లేఖలో కోరాడు. ఈ విషయాన్ని పరిశీలించి, ఒకేరోజున కో ఆఫ్ఫెడ్ సభ్యుని ఎన్నుకోడానికి సాధారణ సమావేశం, ఉపాధ్యక్షుని ఎన్నుకోడానికి ప్రత్యేక సమావేశం ఏర్పాటు చేసేందుకు చట్టంలోగాని, దాని క్రింద రూపొందించిన వియమాచళిలోగాని ఎట్టి నిషేధం లేదని పంచాయతీ సమితికి తెలియజేయడం జరిగింది. అంతేకాకుండా మొదట కో ఆఫ్ఫెడ్ సభ్యుని యాదృచ్ఛిక ఖాళీని భర్తీచేయడానికి సాధారణ సమావేశాన్ని ఏర్పాటుచేసి అటు తరువాత అదే రోజున పంచాయతీ సమితి ఉపాధ్యక్ష పదవిని భర్తీ చేయడానికి ప్రత్యేక సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేయ చ్చునని తెలియజేయడ మయింది.

పైన పేర్కొన్న విషయాల దృష్ట్యా, ఆచరణ సాధ్యమైనంత త్వరలో పెద్దపల్లి పంచాయతీ సమితి ఉపాధ్యక్ష పదవికి ఎన్నికలు జరచడానికి ప్రభుత్వం కావలసిన అన్ని చర్యలను సకాలంలో తీసుకున్నదని చెప్పవచ్చును.

శ్రీ ఎన్. సంకేష్ రెడ్డి (ఆర్మూరు) :— వీలైనంత త్వరలో ఉపాధ్యక్షుని ఎన్నిక జరిపిస్తామని మంత్రిగారు అంటున్నారు. వీలైనంత త్వరలో అంటే ఎంత కాలంలో జరిపిస్తారో పెరివిస్తారా? 30 ఖాళీలు వుంటే ఇంతవరకూ ఎన్నికలు జరపలేదు. ఎన్నికలు జరపాలనే చిత్తశుద్ధి ఈ ప్రభుత్వానికి ఉన్నదా అని అడుగుతున్నాను. తెలుగు దేశం పార్టీకి చెందిన రంగారెడ్డిగారిని నామినేట్ చేసి ఆలస్యం చేయటానికి ఈ ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. 71 మంది సభ్యులలో 54 మంది సంతకాలు పెట్టి రిక్విజిషన్ మీటింగు ఏంచి తీర్మానం చేసినప్పటికీ ఎన్నికలు జరపకుండా వుండటంలో ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యమిమిటి? మంత్రిగారు ఇప్పుడైనా ఏ తేదీన ఎన్నికలు జరిపిస్తారో తెలపాలి.

శ్రీ కె రామచంద్రరావు :— వీలైనంత తొందరగానే ఎన్నికలు జరిపించాలని ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యం. 17-1-84, 24-1-84న వారు అభ్యంతరాలు తెలిపితే వాటిని లా డిపార్టుమెంటుచేత విచారణ జరిపించి జవాబు ఇవ్వడం జరిగింది. జి. వో. లో వున్న వియమ వినియోగం సమరించవలసివుంది. 21-2-84 నాడు కలెక్టరుకు, బి. డి. వో.కు తెల్పడం జరిగింది. ఎన్నికలు జరిపించటానికి ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో వుంది. డేట్స్ విర్లయించవలసింది అక్కడవున్న తాత్కాలిక అధ్యక్షుడు. వీలైనంత తొందరగా డేట్స్ విర్లయించి ఎన్నికలు జరిపించాలని కలెక్టరుకు ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది.

re : Non-conduction of Election for
Vice President of Panchayat Samithi,
Peddapalli, Kareemnagar District.

శ్రీ ఎస్. సంకృష్టరెడ్డి :— ఎన్నికల రేడియో పెట్టకపోయింది. ఇప్పుడు ఉండే 9. ఉంటుంటే తాత్కాలిక ఎన్నికలు. ఆయనకు ఎన్నికల రేడియో పెట్టించాలనే చిత్తశుద్ధి లేనట్లుగా ఉంది. ఎందుకీ ఆయన ఎన్నికల రేడియో నిర్ణయం చేయక పోతే ప్రభుత్వం తప్పకుండా అదేలా చేస్తే దానిని నిర్ణయం చేస్తారా :

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— ఎన్నికలు పెట్టకపోవడం అనే ప్రశ్న క్రిందే వారు లేచిన తర్వాత విషయం యక్కడనుంచి జవాబు యిచ్చడం జరిగింది. రా దిపార్టు మెంటును కూడా విచారించి దీనికి క్లెరిఫికేషను యివ్వడం జరిగింది. తర్వాత దీనికి సంబంధించిన జి. ఓ. లో సవరణ అనవసరం ఉంటే ఆ సవరణలు కూడా చేయడం జరిగింది. కనుక యిప్పుడు రేడియో పెట్టకపోవడం అనే సమస్య రాదు. తప్పుకుంటూ రేడియో పెట్టే యేర్పాటు చేయాలి అని కలెక్టరును కోరడం జరిగింది. రేడియో పెట్టి ఎన్నికలు జరుగుతాయి వనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎస్. సంకృష్టరెడ్డి :— దానికి అభ్యంతరాలు యేమిటో చెప్పారారా :

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— మొదట 17-1-1984 న అడిగినదానిలో తాత్కాలిక అధ్యక్షుడే పోటీచేసే అధ్యక్షులలో ఒకరుగా ఉన్నప్పుడు పంచాయితీసమితి ఉపాధ్యక్షుడని భర్తీచేయడానికి యేర్పాటుచేసి పంచాయితీసమితి పమావేశానికి తాత్కాలిక అధ్యక్షుడు అధ్యక్షత వహించవచ్చునా ; అదేకాక రెండవదానిలో 18-12-1983 న కో ఆర్డెన్ సర్కులు మరణించినందువల్ల యేర్పడిన ఖాళీని భర్తీచేయడానికి ముందు పంచాయితీసమితి ఉపాధ్యక్షుడవడం యెన్నిక జరపవచ్చునా ; లేదా తెలపవలసిందిగా తాత్కాలిక అధ్యక్షుడు 24-1-1984 న యింకొక లేఖ వ్రాశారు, ఈ రెండింటికీ సంబంధించి మొదటిదానికి దిపార్టుమెంటుతో సంప్రదించి విచారణ తీసుకొని 21-8-1984 న బి. డి. ఓ. కు ఆదేశాలు పంపించడం జరిగింది. దీనిలో జి. ఓ. ను సవరించడం విన ఆవసరం వస్తే అది కూడా సవరించడం జరిగింది. అది జరిగిన తర్వాత 21-2-1984 న వారికి ఆ ఉత్తర్వు తెలియజేయడం జరిగింది. రెండవదానికి కూడా క్లెరిఫికేషను యివ్వడం జరిగింది. ఇప్పుడు పీలై నంత తొందరలో రేడియో పెట్టించి యెన్నికలు జరిపించాలని కలెక్టరును కోరడం జరిగింది.

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు :— దీనిలో రాజకీయ దురుద్దేశ్యం స్పష్టంగా కనబడుతోంది. మీ పార్టీ సభ్యుల సంఖ్య మైనాదిలో ఉన్నప్పుడు కొంతబద్ధ మారుతూ ఉంటుంది. ఈ పంచాయితీసమితి, జిల్లా పరిషత్తుల చట్టాన్ని అనుసరించి విలంపం చేసేరను తాత్కాలిక అధ్యక్షుడు ఉపాధ్యక్షుడవడం ఖాళీగా ఉన్న పరిస్థితులలో యెన్నికలు జరిపించడానికి 8 వారాలు గడువుకంటే యెక్కువ తీసుకోవడానికి లేదు. 8 వారాలు

గడువు దాటిన తర్వాత వెంటనే దేబ్ నిర్ణయించే బాధ్యత ఆయన మీద ఉంది. ఈ చట్ట ప్రకారమైన బాధ్యతను ఆయన విస్మరించి, దానిని నిర్లక్ష్యం చేయడం జరిగింది. ఈ వివాదం కర్నూలు దృష్టికి పోయింది. అట్లా పోయినప్పుడు ఆయనకు ఒక ధర్మసందేహం వచ్చింది. ఆ ధర్మసందేహాన్ని అనుసరించి యీ ఉపాధ్యక్షస్థానంలో నామినేట్ చేయబడిన వ్యక్తి న్యాయంగా ఉపాధ్యక్షపదవికి పోటీ అభ్యర్థి వీరే అయినప్పుడు ఈ యెన్ని కలు జరిపించే ఉత్తరాధికారి యెవరనేది సమస్య. గవర్నమెంటు యీ విషయంలో తీరుగా లా డిపార్టుమెంటు అభిప్రాయం తీసుకొని ఆదేశం యిచ్చినామంటున్నారు. అయితే గవర్నమెంటునుండి ఆదేశాలు పోయిన తర్వాత యిప్పుడు యెన్నికలు జరిపించే తక్షణ అవసరం గుర్తించి ఉండాలి. కాబట్టి సమితివారు యీ తాత్కాలిక అధ్యక్షుడు, కోఆర్డినేట్ మెంబర్ స్థానం ఖాళీగా ఉందని మీరంటున్నది భర్తీ చేయాలని రిక్విజిషను కోసం మెజారిటీ సభ్యులు కోరిన తర్వాత కూడా సమావేశాన్ని యేర్పాటు చేయకుండా దిక్కురించినారనే నేరం ఒకటి కనపడుతోంది. స్టేట్మ్యాటరీ ఆర్డిగేషన్ ఖాతరు చేయని పరిస్థితిలో మీరు పంచాయితీ సంస్థల మీద, ప్రజాస్వామ్యం మీద విశ్వాసం ఉందని ఋజువు చేసుకుంటామంటున్నారు. అది యెంత అవహాస్యానికి దారితీస్తుందో చూడండి. రిక్విజిషన్ మీటింగు కూడా పిలవలేదు. ఈనాడు మీరు ఆదేశాలు పంపించిన తర్వాత కోఆర్డినేట్ మెంబరు యెన్నిక జరపకుండా మీకు పుణ్యకాలం యింకా రాలేదంటున్నారు. కోఆర్డినేట్ మెంబరు యెన్నిక వెనువెంటనే యీ ఉపాధ్యక్ష యెన్నిక జరిపించడానికి అవకాశం ఉందని స్పష్టంచేసిన తర్వాత యింకా మీరు జాప్యం చేయడానికి కారణం ఏమిటి? దానికి స్పష్టమైన తేదీ నిర్ణయించి ప్రభుత్వం నుంచి ఆదేశం యెందుకు యివ్వకూడదని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— ఆ సమావేశానికి యెవరు అధ్యక్షత వహించాలనేది లా డిపార్టుమెంటు క్లెరిక్ చేషను తీసుకొని 21-2-1984 న స్పష్టమైన ఆదేశాలు పంపించడము జరిగింది.

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు :— మా ప్రశ్న పోయిన తర్వాత, కాలెక్షన్స్ మీ దృష్టికి వచ్చిన తర్వాత క్లెరిక్ చేషను పంపించినారు.

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— కాలెక్షన్స్ మీ దృష్టికి వచ్చిన తర్వాత కాదు. లా డిపార్టుమెంటు నుంచి మాకు క్లెరిక్ చేషను వచ్చిన తర్వాత వెంటనే పంపించడం జరిగింది. జి. ఓ. కు కావలసిన పరమరీషే మాకు ప్రజాస్వామ్యంలో విశ్వాసం ఉంది కాబట్టి, పంచాయితీ వ్యవస్థల దాగుచేయాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే దీనికి అనుబంధమైన జి.ఓ. ను విడుదల చేయడం జరిగింది. తర్వాత కోఆర్డినేట్ మెంబరు విషయంలో వారేదో అభ్యంతరం తెలిపితే రెండుకూడా ప్రైమెరీ టేబుల్ గా జరగవచ్చునని ప్రభుత్వం

పరిశీలించి విచారణచేసి నిర్ణయం చేయడం జరిగింది. పీఠాసంక తొంటుగా తేదీని పెట్టి యెన్నికలు జరిపించానికి కార్యక్రమం ఆదేశాలు యివ్వడం జరిగింది.

శ్రీ ఎస్. సంతోష్రెడ్డి :— ఈ సమస్య యెందుకు ఉత్పన్నం అయిందంటే యిప్పుడు అప్పజుట్టగా ఉండేవారే తేదీ నిర్ణయం చేశారు. కాబట్టి బి.టి.టరు పైట సర్క్యులేటు చేసి పంపిన తర్వాత నామినేటెడ్ ప్రెసిడెంటు పైట యెన్నికలకు ఉంటు కున్నాడు; కానీమీద యెందుకు సంతకం చేయలేదు? యీ సమస్య యెందుకు ఉత్పన్నం చేసినారు? ఇన్ని సమస్యలు ఉన్నప్పటికీ తేదీలం నామినేట్ చేసినటువంటి అప్పజుట్టకు యెన్నిక జరిపించాలనే సదుద్దేశ్యం ప్రభుత్వానికి చూడాలేదు. గతములో కూడా అదిలా బాదులో ఉపాధ్యక్షుడు విషయంలో యీ విధంగా నామినేట్ అయిన తర్వాత రెండు మాసాలు అయిపోతుందనగానే రాజీనామా చేయడం, యంకొర అకలిని నామినేట్ చేయడం జరిగింది. ఇక్కడ కూడా ఆయనకు చేయానికి చిత్తశుద్ధిలేదు. అందువలన దయచేసి మీరు డేట్ నిర్ణయం చేసి యిక్కడ నుంచి ఆదేశాలు యిస్తేరాని అక్కడ ఎన్నికలు జరుగుతాయనే సమ్మతం లేదు. కనుక ప్రభుత్వం తరపునుంచి యిస్తారా లేకపోతే మేము కాని, ప్రజలు కాని, ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి లేదు అనుకోవలసి వస్తుందని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— గౌరవ సభ్యులు చెప్పింది ఆర్గం అయింది. అందు చల్లనే స్లేప్ తేషను తొందరగా యిచ్చి, జి.ఓ. ను సవరిస్తూ.....

(యంబరషన్)

చట్ట ప్రకారం ఉపాధ్యక్షుడే చేయాలని వారే అంటున్నారు. ప్రభుత్వం దేటు యేర్పాటు చేయాలని మరల చెబుతున్నారు. అందుచల్ల కలెక్టరుగారికి కాపంపిన....

(యంబరషన్)

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :— మేముకూడా దీనిని గురించి నోటీసు యిచ్చాము. ఈవాళ వచ్చిన దానిలో నాపేరు ఎక్కడా లేదు.

Mr. Speaker :— I have received the notice under Rule 74 and I have taken the first 5 Members as per rules. అందువలన ఐదు గురికీ రిమిట్ చేశాము.

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :— నేను మీ చాంబరుకు వచ్చి, మీకు జ్ఞాపకము చేశాను కూడా.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— మొదట మీరు చూస్తే. Through I have received notices from several persons, as per Rule 74, I have taken the first 5 person and they will be allowed to speak.

Sri A. Madan Mohan :— I have also given notice and I and some other persons who are interested may also be allowed to speak among the person who have given notice. ఇది ముఖ్యమైన అంశం.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— వారు దీనిపై మూడు సార్లు క్లారిఫికేషన్ అడిగారు.

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :— మీరు ధర్మ సూత్రాలు చల్లవేస్తారు కదా. ప్రజాస్వామ్య ధర్మ సూత్రాలను వారు ముఖ్యమంత్రి మొదలుకొని మంత్రులు, శాసన సభ్యులు ఇంటి బయటా, ఇంటిలోపల పెద్దపెద్ద ఉపన్యాసాలు చేస్తున్నారు కదా. మీ ధర్మ సూత్రాలు ఎంతవరకు పాటిస్తున్నారో ఏవిధంగా పాటిస్తున్నారో ఈ ఒక ఎలక్షన్ ఉదాహరణ చాలా దేశ్ ఫిక్స్ చేయడంలో బి.డి.ఓ.ను అడిగితే, గవర్నమెంటు నుండి అర్థం రాలేదంటారు. గవర్నమెంటును అడిగితే వారే దేశ్ ఫిక్స్ చేస్తారని అంటున్నారు. మీ ప్రజాస్వామ్య సిద్ధాంతాలంటే ఇవేనా? మేము చెప్పేది ఒకటి, చేసేది మరొకటి, అని అంటారా? 87 మంది మోజారిటీ మాకు అక్కడుంది. హైకోర్టు నుండి డైరెక్షన్ కూడా తీసుకొని వచ్చాము ఇప్పుడు ఏవేవో సాకులు చెబుతున్నారు. బయటకు పోయి ఏవిధంగా మీరు ప్రజలకు నచ్చచెబుతారని నేను అడుగుతున్నాను? మీకు తక్కువ వుండనిచెప్పి, పోస్టపోన్ చేస్తున్నారు.

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— గౌరవ ప్రతిపక్ష నాయకులు ఉద్రేక పడవలసిన అవసరము లేదు. మేము కలెక్టరుకు ఆదేశాలు పంపాము. తేదీ.

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :— వాళి ఏర్పడిన రోజునుండి ఎనిమిది వారాలలో ఎలక్షన్ పెట్టాలని వుంది. మీరేదో జి.ఓ. సవరణ చేయవలసి వచ్చిందని. పెద్దపెద్దగా ఎలక్షన్ మీద సానుభూతి వున్నట్లుగా చెబుతున్నారు; ఎప్పుడు కండక్ట్ చేస్తారో విచారంగా చెబుతారా? What is the date of election? When the instructions were issued?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— 27వ తేదీన కలెక్టరు ఆదేశాలిచ్చాము. అక్కడ ఎన్నిక పెట్టడంలో అభ్యంతరమేమీ లేదు. పెట్టడానికి భయమేమీ లేదు. 21-2-84 న బి.డి.ఓ. కు ఆదేశాలివ్వడం కూడా జరిగింది, కలెక్టరు త్వరలో ఎన్నికలు జరుపుతారు.

శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :— దయచేసి మంత్రులు ఎన్నిక ఎప్పుడు పెడతారో తేదీ చెబుతారా? ఇంత శార్కాణం ఎందుకు?

శ్రీ కె. రామచంద్రరావు :— ఇప్పుడు అధ్యక్షులు శారీఖు విర్ణయిస్తారు.

Papers Laid on the Table :
re : Amendments to A. P. Excise
Rules, 1969

23rd February, 1984. 305

శ్రీ పి. నటరాజు :— ట్యాపింగ్ ట్రీలపై పన్నులపైగా నామినేట్ చేయబడిన పన్నులు పెంచారు తా. దాని నోటిఫికేషన్లను ప్రభుత్వమునుండి డైరెక్ట్ ఇచ్చా వేస్తా.

శ్రీ కె. రామచంద్రారావు :— పన్నులు ఇప్పటికే ఆదేశించబడిన జరిగింది.

PAPERS LAID ON THE TABLE

re : White Paper on Power Cut

Sri N. Bhaskara Rao :— I seek your permission, Sir, to place this White Paper first on the Table.

Sir, I beg to lay on the Table a copy of the White Paper on Power Cut.

Mr. Speaker :— Paper laid.

re : Annual Report of M s. Singareni Collieries Company Ltd.,
for the year 1982-83

Sri N. Bhaskara Rao :— Sir, on behalf of the Chief Minister, I beg to lay on the Table a copy of the Annual Report of M/s. Singareni Collieries Company Limited for the year 1982-83 together with Audit Report and the Comments of the Comptroller and Auditor General of India, in compliance with Section 619-A (3) of the Companies Act, 1956.

re : The Annual Report and Accounts for the year ending
30-6-82 on the working of the A. P. State Police
Housing Corporation Ltd., Hyderabad.

Sri N. Bhaskara Rao :— Sir, on behalf of the Chief Minister, I beg to lay on the Table a copy of the Annual Report and Accounts for the year ending 30-6-1982 on the working of the Andhra Pradesh State Police Housing Corporation Limited, Hyderabad, as required under section 619-A of the Companies Act, 1956 as subsequently amended.

re : Amendments to A. P. Excise Rules, 1969.

Sri Mohd. Shakeer :— Sir, on behalf of the Minister for Excise, I beg to lay on the Table, a copy of the amendments to the Andhra Pradesh (Tapping of Trees and Toddy Shops Special Conditions of Licence) Rules, 1969, issued in G. O. Ms. No. 1080, Revenue dated: 8-8-1983 and published at pages 1-2 in Rule Supplement to Part-II Extraordinary of the Andhra Pradesh Gazette dated : 8-8-1983, as required under sub-section (4) of Section 72 of the Andhra Pradesh Excise Act, 1968.

re : Amendments to the A. P. Excise Rules, 1969.

Sri Mohd. Shakeer :— Sir, on behalf of the Minister for Excise, I beg to lay on the Table a copy of the amendments to the Andhra Pradesh Excise (Lease of Right to sell Liquor in Retail) Rules, 1969, issued in G O. Ms. No. 1081, Revenue, dated: 8-8-'83 and published at pages 2-3 in Rules Supplement to Part-II Extraordinary of the Andhra Pradesh Gazetted, dt. 8-8-1983, as required under sub-section (4) of Section 72 of the Andhra Pradesh Excise Act, 1968.

Mr. Speaker :— Papers laid on the Table.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— వైట్ పేపరుని చెప్పి, మంత్రిగారు ఇంగ్లీషులో చదువుతారేమిటి? తెలుగులో లేదా? తెలుగు, తెలుగు అని ఒకప్రక్క చెప్పుకుంటూ ఇంగ్లీషులో చదవడం ఏమిటండీ?

Sri N. Bhaskara Rao :— I have asked to place the Telugu copies also. They will be placed. Telugu version did not reach. It will come and immediately the copies in Telugu will be placed on the Table.

మిష్టర్ స్పీకర్ :— తెలుగు పంపిస్తారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— అన్నీ తెలుగులో నడుపుతామని చెప్పి, సమాధానము కూడా వారు ఇంగ్లీషులోనే చెబుతున్నారు.

Sri N. Bhaskara Rao :— It is not like that, Sir. We will see that every thing thing is conducted in Telugu.

శ్రీ ఎస్. జయపాల్ రెడ్డి :— అద్యక్ష, నోట్సు వైట్ పేపరుకు వున్న వ్యత్యాస మేమిటి? ఇది వైట్ పేపరున్నాదు. దీనికి బదులు 'నోట్' అంటే ఏమిటి?

Sri N. Bhaskara Rao :— The 'note' contains all the details and the White Paper contains, perhaps, full details.

Sri S. Jaipal Reddy :— That is not the explanation. I did not seek the explanation from the Finance Minister. I want the explanation from you, the Speaker, Sir.

Mr. Speaker :— I will examine and tell you.

PAPER PLACED ON THE TABLE

re : Report on the decisions of the Business Advisory Committee, dated : 22nd February, 1984.

Sri N. Bhaskara Rao :— Sir, on behalf of the Leader of the House, I beg to place on the Table a copy of the Report on the decisions of the Business Advisory Committee taken at its meeting held on 22nd February, 1984.

(See Appendix)

Mr. Speaker :— Paper Placed on the Table.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET)
FOR 1984-85 (General Discussion)

శ్రీ మునియ్యన్ విజయం :— అభ్యయే, ఈ బడ్జెట్ 1984-85 సంవత్సరముకు సంబంధించినది. ఈ రెయిగుడేశం ప్రభుత్వం చెప్పిన కరువార 9 మాసాలకు ఒకసారి పెట్టారు. రెయిగుడేశం ప్రభుత్వం ఆ చూడు మాసాలకు ఏమీ చేయలేదు. రాబట్టి అక్కడ ఉన్నట్లు చేయకుండా ఉన్నామని చెప్పారు. కరువార 9 మాసాల తరువాత బడ్జెట్ నడుపుంచినట్లు రెయిగుడేశం ప్రభుత్వం ఏమీ సాధించలేదనిపోయినా కొంత ఓపిక, సహనం ప్రదర్శించారు. తరువాత 13 మాసాల తరువాత బడ్జెట్ మన ముందుకు వచ్చింది. 13 మాసాల యీ రెయిగుడేశ ప్రభుత్వం గుర్తుకు గారి ప్రకారం మరల పునఃస్థాపించేయడం జరిగింది. కాని యీ బడ్జెట్ అంతర్వేదంలోని 9 కోట్ల మంది ప్రజలకు యీ రెయిగుడేశ ప్రభుత్వం చేసిన హామీలకు అడుగుదంగా లేకుండా చాలా దూరంగా ఉన్నాయి. అందుల్లో అమెరికాలో ఏమీ ప్రభుత్వం చేయలేదని ప్రజలు అసంతృప్తితో అన్నారు. ఆ ప్రభుత్వం అమెరికాలో ఉన్నట్లు గెలిచిన తొలి సంవత్సరంలో ఇన్ని ఓక్సిపెట్టుకుంది. రాజ్యాంగం ప్రకారం సంవత్సరాలు పాటనలో ఉంటారు రాబట్టి మది రెండు సంవత్సరాలు రాబోయే ఏం చేస్తున్నారో పులింగు చూసుకుంటూ ఉంటుంది. ఇకపోతే రెండు సంవత్సరాలు మాత్రమే ప్రభుత్వం విడుదలమైన ఆరోజున చేయగలదని మనకు తెలుసు. ఈ బడ్జెట్లో ప్రధాని విషయాలను పరిశీలిస్తే ఏమిటైతే కేంద్ర ప్రభుత్వం మన రాష్ట్రంలో ఉన్న ప్రజలపై 9,700 కోట్ల రూపాయలు ఋణభారం మోస్తూ వివిధ ఉస్తువులపై పన్నులు, రైల్వే ఛార్జీలు మొదలైనవి పెంచింది. ఈ విధంగా పియెంటు, బొగ్గు పరిమితి పెంచి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మీద అదనపు భారం చేసారు. కిరోసిన్, వంచదా మొదలైన విత్తాపనల ఉస్తువులపై పన్నులు పెంచారు. దానికితోడు మన ప్రభుత్వం ప్రజలపై 100 కోట్ల రూపాయలు పన్నులు పూలు చేసారు. ఆర్.టి.సి. బస్ ఛార్జీలు, సివిల్ లిక్కెన్సు మొదలైనవి పెంచి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మీద మోయలేని బరువు చేసారు. రెయిగుడేశం విధానాలు లోపమయినట్లుగా ఉన్నాయని చెప్పడానికి రెండు ఉదాహరణలు నేను చెప్పదలచుకున్నాను. రాష్ట్రంలోని 90,000 మంది ప్రభుత్వోద్యోగులకు ఉద్యోగం చెప్పి 10 కోట్ల రూపాయల అదనపు భారం ప్రభుత్వం నెత్తిన చేసుకొన్నది. ఇది వ్యయంకృతాన రాధంగా అనారోపనగా చేసినదిగా ఉంది. ఎందుకు యీ భారం ప్రభుత్వం నెత్తిన వేసుకోవాలి; అదే విధంగా రెండు రూపాయల కిరో వియ్యం, మద్యాన్ని లోపన పథకాలు క్రింద 150 కోట్ల రూపాయలు అదనపు భారం ప్రభుత్వం నెత్తిన వేసుకున్నది. అదే విధంగా గత సంవత్సరం ఏకోపాధ్యాయ పాఠశాలలను మూసివేసి విద్యార్థులను బయటకు నెట్టివేసింది. దీనివల్ల యీ ప్రభుత్వం ప్రజలకు యిచ్చిన వాగ్దానం పురీషిర్ చేస్తున్నదా; లేదా అనేది అత్యపరిశీలన చేసుకోవాలి. అంతేకాకుండా మునిసి

పాలిటిలకు, పంచాయతీరాజ్ సంస్థలకు యిసానన్న డబ్బు నిలుపుదల చేసినది. దాని ఫలితంగా యీ సంస్థలు వారి ఉద్యోగులకు జీతాలు యివ్వలేని పరిస్థితిని ఎదుర్కొన్నారు. గత సంవత్సరం ఇరిగేషన్, విద్యుచ్ఛక్తి రంగాలకు 50 శాతం నిధులు తక్కువ చేసి నందువల్ల వచ్చిననష్టం కూడా చెప్పనక్కరలేదు. విద్యుచ్ఛక్తి లోవోల్టేజివల్ల రాష్ట్రంలో ఉన్న రైతాంగానికి, రాష్ట్రంలో ఉన్న పారిశ్రామిక వేత్తలకు ఎంతపెద్ద నష్టం వచ్చిందో మనకు మనకు తెలియనిదికాదు. అందువల్ల యిటువంటి తెలివితేక్కువ విధానాలు అలంబించి ప్రజలను నష్టపెట్టే అధికారం మీకులేదు. ఏదో రకంగా దీనికి పనిష్మెంటు మీకు వస్తుంది. రైతులు వండించే పంటలు కరెంటు సప్లయమీద ఆధారపడి ఉంటుంది. కాని ఆ కరెంటు వాడకం తగ్గించినందువల్ల దాని పరిణామాలు కూడా తరువాత యీ ప్రభుత్వానికి తెలుస్తుంది.

(Mr. Deputy Speaker :— In the Chair)

10-00 a.m. దీని సారాంశాన్ని క్లుప్తంగా స్టడీచేస్తే, ఈ కోతలన్నీ, విఫల కారతల్ల రైతాగానికి రు. 100 కోట్ల వరకూ పంటలకు నష్టం వస్తుందని, ప్రజలు ఆగ్రహపడతారే ఉన్నారు. ఇటువంటి స్థితి ప్రభుత్వం ఏ రకంగా ఎదుర్కోబోతోంది? దీనిని పరిష్కరించవలసిన అవసరం ఉంది. విద్యుచ్ఛక్తి రంగంలో వచ్చిన నష్టాన్ని, చేసిన పోషాల్లను ఒకరిమీద ఒకరు వేసుకుంటే మాత్రం ప్రజల సమస్య పరిష్కారం కాదు. అసంతృప్తి అలాగే ఉంటుంది. ఒక్క మోటారు కాలిపోతే రు. 500 నుంచి రు. 100 వరకూ రైతాంగానికి కావాలి. పండించిన పంటలకు గిట్టబాటు ధర లేక, ప్రకృతి వైపరీత్యాలవల్ల నష్టపడుతున్న రైతాంగం, ఇతర ఇబ్బందులతో సతమతమవుతున్న రైతాంగం మీద ఈ షిక్ష వేయడం తెలివితక్కువ. పరిష్కరించడానికి ఆలోచించాలి. ఈ సంవత్సరం కూడా ప్రభుత్వం అభిమానం చూసే పథకాలకు కూడా కేటాయింపులు పరిగెలేవు. తెలుగుగంగ పథకాన్ని అమలుచేసే విధానంలో ప్రాంతీయ దురభిమానాలను రెచ్చగొట్టే ప్రయత్నం చేశారు. ఇది వద్దని మొదటి నుంచి కమ్యూనిస్టుపార్టీ చెబుతూనే ఉంది. తెలుగుదేశం అధికారంలోకి వచ్చినప్పటి నుంచి, రాయలసీమ సమస్యలను ప్రాంతీయ దురభిమానాలకు శావు లేకుండా పరిష్కారం చేయవలసిన అవసరం ఉందని చెబుతూనే వచ్చాము. హెచ్చరిస్తూనే వచ్చాము. కానీ వినలేదు. మా సలహాలు వినడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగాలేదు. ప్రాంతీయ దురభిమానాలవల్ల రాష్ట్ర విచ్ఛిన్నం కాగలదని ఎన్నిసార్లు చెప్పినా వివదానికి కూడా సిద్ధంగా లేదు. దీనిని గురించి ఆలోచించాలి.

శ్రీ ఎన్. జగన్నాథం :— ప్రతిపక్ష నాయకులు మాట్లాడేటప్పుడు మంత్రులందరూ ఉండాలి. కనీసం నలుగురయిదుగురైనా ఉండాలి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— టూరిజం మంత్రిగారూ నోట్ చేసుకుంటున్నారు.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ అలీ :— ఈ ప్రభుత్వానికి ఇరిగేషన్ పథకాల గురించి మళ్ళీ ఒకసారి చెప్పడం సరిగ్గా ఉంది. సమగ్రమైన అవగాహన లేదు. రకరకాల ఊసరెల్లీ పథకాలు చేపట్టారు. మెరక ప్రాంతాలలో బావులు త్రవ్వించి, ఇరిగేషన్ సదుపాయాలు చేస్తామని ఉపన్యాసాలు ఇస్తున్నారు. కానీ ఫాలోఅప్ యాక్షన్ మాత్రం లేదు. వాగ్దానాలు చేయడం, ఉపన్యాసాలు చెప్పడమే కానీ ఫలితం మాత్రం కనిపించదు. కనీసం అందుకు ప్రయత్నం చేస్తున్నట్లు కూడా లేదు. ప్రసంగాలవల్ల ఆప్ లాండ్ ఏరియా ప్రజలు తమకేదో మేలు జరుగుతుందని సంతోషపడ్డారు. కానీ అవరణ భూస్యం అయింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో సాగుకి పనికివచ్చే భూములున్నాయి ఏ పనీ చేయలేక, విద్యలేక, సాంకేతిక పరిజ్ఞానం లేక కేవలం భూమిని వమ్ముకున్న ప్రజలు ఎంతో మంది ఉన్నారు. చందలాది, పేలాది, లక్షలాది ఎకరాల భూములున్నాయి. వీటిని పేద ప్రజలకు పంచి, పట్టాలు ఇచ్చే ప్రయత్నం ప్రభుత్వం చేస్తుందా అంటే ఎక్కడా లేదు. చెట్టా, పుట్టా, ఫారెస్టు భూములు రిజర్వ్ ఫారెస్టు పేరుతో ఉన్నాయి. మంచి భూములు చాలా ఉన్నాయి. ప్రజలు పడుతున్న ఇబ్బందులను గమనించి, ఈ భూములను పంచి పెట్టే ప్రయత్నం ప్రభుత్వం చేస్తున్నట్లుగా లేదు. 40 శాతం వ్యవసాయ కార్మికులు ఉన్నారు. బడ్జెటులో ఎక్కడ చూసినా “వ్యవసాయం మీద అధిరవడే వ్యవసాయ కార్మికులకు గి నెలలు పని ఉంటుంది. మిగతా గి నెలలు ఊరికే కూర్చుంటారు. దారిద్ర్య రేఖకు అట్టడుగున జీవిస్తున్నారు” అని చెప్పడమే కానీ పరిష్కారం కోసం ఏమీ చేయడంలేదు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వార్షికోత్సవం చేసుకుంది. ఈ ప్రభుత్వం వ్యవసాయ కార్మికుల కోసం ఇచ్చిన మాట పెద్దది. వారి సంక్షేమం కోసం ఏదో చేస్తామని చెప్పడంకాదు. ఉండడానికి ఇళ్లలేక, పిల్లా పాపకో అష్టకష్టాలు పడుతున్నారు. వారి జీవితాలను క్రమబద్ధం చేయాలి. వ్యవసాయ కార్మికులు హరిజనులు, గిరిజనులు, అట్టడుగు వర్గాల వారు స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత, లేకపోతే ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత తమకేదో లాభం కలుగుతుందనీ, ఇళ్లు వస్తాయని ఆశించిన, ఆ దాహాన్ని తీర్చలేకపోయింది ప్రభుత్వం. సమాజంలో అలక్ష్యం చేయబడుతూ, అక్రమాలకు గురి అవుతూ ఉన్న వీరిని ప్రభుత్వం గమనించాలి. వీరి స్థితి ఎంతో అధ్వాన్నంగా ఉంది.

అదే రకంగా మహిళల స్థితి ఉంది. వీరి ప్రగతికి, అవసరాల గురించి ప్రభుత్వం చూసిన శ్రద్ధ ఏమిటి? కనీసం ప్రాంతాలలో నివసించే మహిళలకు బహిర్ భూమికి కావలసిన సదుపాయం కూడా లేదు. పట్టణాలలో మురికి వాడలలో ఉండే స్త్రీలకు ఏ మాత్రం సౌకర్యం చూపలేని ప్రభుత్వం, గ్రామాలలో అత్యధిక శాతం ఉండే స్త్రీలకు ఏమి పనులు చూపగలదు? ఈ ప్రభుత్వం స్త్రీలకు ఏదో మేలు చేస్తామని చెప్పిన మాటలకు, చేసేదానికి ఏమీ పొంతన లేదు.

సామాన్య రైతాంగము, 5 ఎకరాల లోపు భూమిగల రైతులు, రాయలసీమ, కోస్తా ఆంధ్ర రైతాంగము, హరిజనులు అందరూ కూడా ఈ ప్రభుత్వంపట్ల నిరాశ చెందారు. అందుకు ఎన్నో ఉదాహరణలున్నాయి. ఎత్తిపోత కార్యక్రమాల్లోనే తేనేమి, కరెంటు మోటర్ల విషయంలోనే తేనేమి, ఎరువుల, విత్తనాల పంపిణీ విషయంలోనే తేనేమి, ప్రభుత్వం శీతకన్ను వేసినట్లుగా ఉంది. ఈ సమస్యలు ఎప్పటికీ పరిష్కరించబడతాయి? తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వస్తుంది. తమకేదో మేలు కలుగుతుంది. క్రాంతి పథంపై ప్రయోజించగలము అని ఆశించిన ప్రజలకు నిరాశే మిగిలింది. విప్లవాత్మకంగా అర్ధినెన్నుల మీద అర్ధినెన్నులు జారీచేస్తూ, శాసనసభలో కూర్చుని వాటిస్తానే బిల్లులు చేస్తూ ఈ ప్రభుత్వం సంతోషపడవచ్చును.

అశేషమైన కోటానుకోట్ల ప్రజలలో మరి ఉపాధి కోర్కెయిన అంశం కానీ, జీవితాలు మెరుగుపరచే విషయాలు కానీ, కొన్ని మార్పులు తీసుకురాకపోతే మీ ప్రభుత్వాన్ని చూచి మోహించడం కష్టమే. అందుకే నేను చునవిచేస్తున్నాను. మీరు ప్రగతి పథం అని కొన్ని పేరులు పెట్టి కొన్ని పథకాలు ఆచులు జరపడం చేశారు. గ్రామీణ ఉపాధి కల్పన సంగతి తీసుకుందాము. ఇదిహూడా పొలిటికల్ మోటివేషన్ తో చేసినటువంటి కార్యక్రమం. నాకు తెలిసినంతవరకూ అన్ని జిల్లాలలో జరుగుతున్నటువంటి తీరుచూస్తే గ్రామానికి ఉద్యోగాలు రెండు అన్నారు. తెలుగుదేశంలో తగవులాట పచ్చింది కాబట్టి మూడు కన్సిడరు చేయడానికి ఒప్పుకున్నారు. ఎలాంటి వాళ్ళకు ఈ గ్రామీణ ఉపాధి కల్పనలో సంతృప్తి ఇవ్వడం జరిగింది? ఒక్కొక్కరికి రూ. 25,000లు ఇవ్వాలి. చదువుకున్నటువంటి వాళ్ళు మళ్ళీ ఉద్యోగానికి భవిష్యత్తులో ఆశించకుండా దానిపైన స్వయం సమృద్ధి ఏర్పాటు చేసుకోవడానికి కాస్త ఏర్పరచిన కార్యక్రమం జిల్లాలలో సెలెక్షను కమిటీ పెట్టారు. సెలెక్షను కమిటీ పెట్టి పిలిచారు. దీనిలో సెలెక్షన్ అయినవారు ఎవరంటే కండక్టరుగా ఉండి డబ్బు దుర్వినియోగం చేసినవాళ్ళు, గోదాము కీపరుగా ఉండి మిస్ అప్రాప్రియేషను చేసినటువంటి అనేక రకమైన అవి పీఠికీ పాల్పడిన వాళ్ళందరూ ఉన్నారు. ఈ రిక్రూట్మెంటు చేసినవారు ఎందుకు పనికి వస్తారు. ఈ డబ్బు సర్వీనియోగం కాదు. దీనిని ఒక 10 జిల్లాలలో ఎక్స్ పరిమెంటుగా చేశారు. ఇది కేవలం రాబోయే పార్లమెంటు ఎన్నికలలో వారికి పూర్తిగా భజన చేయడానికి కావలసిన రిక్రూట్మెంటు అని ప్రజలు అనుకుంటున్నారు. ఆ వూరివాడు కాకపోయినా, ఆ వూరివాడినేవని దొంగ లోకల్ సర్పికిట్లు, అన్ని పెట్టి చేయించారు. ఇలాంటి వాళ్ళతో భర్తీ చేయిస్తే. ఇస్తే ఈ పథకాలకు న్యాయం జరుగుతుందా? ఈ పథకాలు న్యాయంగా సార్థకం చేయాలంటే, ఈ ఉపాధి పథకాలు వాస్తవంగా ఉన్న వాళ్ళకు. జెన్యుయిన్ గా వని చేసుకునేవారికి రూ. 25 వేలు కాకపోతే ఎంతైనా కానివ్వండి ఇచ్చి సార్థకం చేసి వాళ్ళు స్వయం సమృద్ధి అవుతారు కానీ, ఆ విషయాన్ని కనుక మీరు ఆలోచించినట్లయితే వాస్తవంగా సార్థకం ఉన్నట్లు, లేకపోతే సార్థకం కాదు.

అదే రకంగా పోలీసుల విషయం. దీని శాంతి భద్రతల విషయం చూద్దాము. కలిగిన వారిని ఒకరకంగా చూస్తున్నారు. పేదవారిని మరొక రకంగా చూస్తున్నారు. ఈ తారతమ్యం పాత గవర్నమెంటులో ఉండేది. పాత గవర్నమెంటు ఇష్టించిన వ్యక్తులను, ఎస్. పిలను డి.ఐ.జిలను సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టర్లనుంచి టౌన్ టు బాటమ్ అరేంజ్ మెంటు చేసుకునేవారు, వాళ్ళకు అణుగుణ్యంగా పనిచేసేవాళ్ళను, ప్రజలపైన దౌర్జన్యం చేసేవాళ్ళను, పైశాచిక కృత్యాలను. విలయతాండవము చేసే వాళ్ళను పెట్టుకునేవాళ్ళు. అదే విషయం ఈ రోజుకూడా జరుగుతున్నది. విజ్ఞత కలిగిన ఆఫీసర్లు కొంతమంది ఈ భజన చేయకపోయినా, రిజర్వుగా వున్నా వారిని ప్రేరేపించి చేయించడం జరుగుతున్నది. విచ్చలవిడిగా ప్రజలపైన లాఠి చార్జ్ చేయించి, బాష్పవాయువు పీళ్ళు కురిపిస్తున్నారు. ఎమ్మెల్యేలలో చేపలు పట్టుకునే కృష్ణపైన అన్నపురెడ్డి వల్లె చెరువులో బారులు పెట్టి కాల్చి చంపేశారు. పోనీ పంట పండించుకోండి. మీరే అంటే టంగుటూరులో కాల్చులు. ఇలాంటివన్నీ చేస్తుంటే వివక్షతా రహితంగా అధికారులు పర్యవేక్షణ చేయించా ఎంపీలతో తుపాకి పుంటే వారు, ఎంపీ చేతిలో లాఠిలు ఉంటేవారు ప్రజలను నిర్దాక్షిణ్యంగా అనవధం అనేటటుంటిది ఈ విధానం పాత గవర్నమెంటు, కొత్త గవర్నమెంటు తేవాలేకుండా ఉన్న పద్ధతులలో వదిలిపోయాయి. ఈ గవర్నమెంటు పంపకర్టుని నిద్రాస్థులో ఉండేదని ఇక్కడ తారతమ్యాలు గమనించడం ఎలా అన్న విషయం ఆలోచించే అవసరం ఉంది. ఎందుకంటే ఈ నిద్రాస్థులో వుండే ప్రజల మీద విలయతాండవం చేసే పోలీసు హడావిడివింది కాపాడాలి. నాగర్ కర్నూల్లో జరిగిన ఉదంతము, కొంతమంది ఆపరాధము చేస్తే పేరే కొంతమందిని కేసులో ఇరికించి నిర్బంధము చేయడం జరిగింది. చెప్పాలంటే గ్రంథాలవుతాయి. పోలీసు హద్దుపద్ధులేనటంటి వ్యవహారాన్ని మన రాష్ట్రంలో పాత గవర్నమెంటులో ఉండేటటుంటి పద్ధతులలోనే ఈనాడు కొనసాగడం జరుగుతోంది.

అదృష్టం, ఏదైనా కానీ నేను ఒక చిన్న విషయాన్ని మాత్రం మనవి చేయక తప్పదు. గవర్నమెంటు మంచినీటి పసతి జిల్లాకు కోటి రూపాయలు ఇచ్చామని సోకర్న చేస్తున్నారు. ఈ డబ్బు ఖర్చు పెట్టినవారు, దీన్ని ఆచరణలో పెట్టినవారు లేరు మిగిలేది అసంతృప్తి తప్ప ఏదీ లేదు. అసంతృప్తి తొలగించడానికి సారధ్యం చేపించి అనే మూట విలబడగలగాలి.

మంచినీటి పసతి రానున్న గడ్డు రోజులలో తీర్చాలి. ఇప్పుడిప్పుడే కొన్ని గ్రామాలలో ఇది తరెత్తినది. రిగ్గులు వేసిన చోట రిపేరులు చేసే వాళ్ళ లేక, రిగ్గులు ఉండి కూడా ఫిల్టర్ క్లెయిన్లం చెందుతున్నారు. దీనిని గురించి కూడా ఆలోచించ వలసిన అవసరం ఉన్నది. ఇది ఒక యుద్ధప్రాతిపదికమీద జరగాలి. ఈ సంవత్సరం మన రాష్ట్రానికి వచ్చిన తుఫాను శాకిడి దీనివలన 6 కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వ ఆస్తులు,

ప్రైవేటు ఆస్తులు పాడయ్యాయి. కావలసినంత డబ్బు కావాలన్నారు. ఈ డబ్బు మన దగ్గరలేదు. కేవలం కేంద్రం దగ్గరనుంచి రావాలన్నారు. నిజంగా రూ. 600 కోట్లు నష్టం అయితే ఇప్పటివరకూ అమలుజరిగిన తీరు చూస్తే మన రాష్ట్రానికి ఎప్పటికప్పుడు పెను తుపానులు వచ్చినా, ప్రకృతి వైపరీత్యాలకు సహాయ కార్యక్రమాలు కొత్త గవర్న మెంటు సత్వరమే అమలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. కానీ ఈనాడు పశుగ్రాసం, లేకపోతే కొంపా గోడు పోగొట్టుకుంటే అది ఇవ్వడమేకాని, ఇది సత్వరమయిన కార్య క్రమంగా యుద్ధప్రాతిపదిక మీద అమలు జరపాలని నా చార్జ్. ఎందుకంటే ఒక 15 మూళ్ళ గుడ్డ, ఒక పంచె, ఒక కండువా ఇస్తే సహాయ చర్యలుగా భావించబడదు. అదే రకంగా ఇళ్లు పోతే రూ. 250 లు ఇస్తే అది సహాయ చర్య అనిపించుకోదు. మీ దగ్గర డబ్బులేదు. నిజమే. డబ్బు రాబట్టడానికి ఏమి ప్రయత్నం చేసారు? చేస్తున్నారు? శాసన సభకు తెలిపడానికి సంకోచిస్తున్నారు. డబ్బులు కేంద్రంనుంచి రావాలి, కేంద్రం నుంచి వచ్చినవాటికి సరైన లెక్కలు చెప్పరు. ఒకవైపు ఇందిరాగాంధీ తమ ముద్దాక్రిందకు పీళ్లు వస్తున్నాయనిచెప్పి కొన్ని అమెగారు చీప్ పాపులారిటీచేసే కేసులచేసే పద్ధతి పెట్టింది ప్రజలను ఆకర్షించుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నది. భారతదేశంలో ఇందిర భాగంగా ఉన్నా, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఉన్న సరిహద్దులకు కావలసినంత డబ్బులు మీరు ఇచ్చిందా? కర్తవ్యం ఉందని చెప్పి అడగాలి. మీపైన ద్వేషం ఉన్నా ఇక్కడ ఉన్న ఆల్ పార్టీస్ వి కలుపుకుని రాయబారం వెళ్ళి డబ్బు రాబట్టడానికి చర్యతీసుకోవాలి. అది మా వైఫల్యమే నని చెప్పక తప్పదు.

అహోర ధరవరలు చూద్దాము. ఇవ్వాలి మనదగ్గర మిగులు పంటలు ఉన్నమాట వాస్తవమే, ఘనము ఇవ్వడానికి ఇతరులకు పెట్టడానికి సమర్థుడిగా ఉన్నది, ఎక్కడో జొంజాయిలోనో, లేక ఇతర ప్రాంతాలలోనో లేకపోతే విదేశాలలోనే కేజీ బియ్యం రూ. 15 లు అంటే చాలా ఆశ్చర్యపడేవాళ్ళం. పంచదార కిలో 20 రూపాయలంటే ఆశ్చర్యపోయేవాళ్ళం. బాగా పండే యీ రాష్ట్రంలో ఇక్కడ బియ్యం రూ. 4 లు నుంచి పెరిగిపోతున్నది కానీ తగ్గడంలేదు. మనము యింకా ఫిబ్రవరిలోనే ఉన్నాము, పంటలు పండి 2, 3 నెలలు కాలేదు. ఇంక 3 మాసాలు గడవాలి. ఇప్పుడే కిలో బియ్యం 3 రూపాయలు కూడా అమ్ముతున్నారు. సామాన్య ప్రజాపీకం ఏవిధంగా బ్రతుకుతారు. ధరలను గురించి ఎవరూ ప్రయత్నం చేయలేదు. ప్రయత్నం చేయవలసిన బాధ్యత మీపైన ఉన్నది. కేవలం మాటలతో సరిపెచ్చకండి. ప్రభుత్వానికి గుర్తింపు రాదు. చురి ఇండ్లు చక్కబెట్టుకోవడంలోనే సరిపోయింది. కానీ మళ్ళీ ఒక సంవత్సరానికి ఎన్నికల హడావుడిలో పుంటారు. ఈ మూడేళ్ళలోనే మీరు ఎంతఅయినా చేయగలి గినా, పంచాయతీ ఘండలలోని మార్కు ఒక్కటే. దీని విషయంలో రేపో, మాపో ఆర్టికెల్ను వస్తుందన్నారు. ఎందుకో మొదటే బ్రతుకే వచ్చింది. భిక్ష పడడానికి అనేకమైన అవాంతరాలు అందులో వున్నవి. కానీ మీరు రెవిన్యూ డివిజన్ లు విషయంలోకి

వచ్చేటప్పటికి, రెవిన్యూ మండలాలు ఏర్పాటు చేయడానికి మీరు ఒక వ్రాప్ట దగ్గర పెట్టుకున్నారు. క్షేత్రం యిదికూడ స్పార్డ, రాజకీయాలతో కూడుకున్న మండలాలు. ఈ మండలాల విషయం, ఈ రాష్ట్రంలో దాని పునాది చాలా సంవత్సరాలనుంచి వున్నది. అది పూర్వలో ఆచార్యం కలిగినదని మేము అనుకున్నాము. అందుకే మీరు విలేజ్ ఆఫీసర్లను క్షేత్రాలకు పంపించాము. సంతోషపడ్డాము. కానీ దానిస్థానంలో ఈ మండలాలు ఏర్పాటు చేసినప్పుడు స్పార్డ, రాజకీయాలతో చేయకూడదు. పరిపాలనా సౌలభ్యంతోటి మాత్రమే చేయవలసిన ఆచారం వున్నది. ఈ మండలాలు ఏర్పాటు చేసినప్పుడు మీరు యిచ్చిన గైడ్ లైన్స్ మీరే బ్రేక్ చేయకపోవడం, మరి పరిపాలనా సౌలభ్యం అనగా మీరు చేసిన నెంటర్స్, ఆ నెంటర్స్ మీరు ఇస్తామన్న డబ్బు మీ దగ్గర లేదు. ఎందుకంటే 1,200 లో, 1,100 లో మండలాలు ఏర్పాటు చేసినప్పుడు ఒక మండలానికి 5 కోట్ల రూపాయలు యిచ్చి అక్కడ బిల్డింగ్స్, ఇతరత్రా విషయాలలో ఎమినిటీస్ కలిగించడానికి ఖర్చు పెడతామన్నారు. కానీ ఖర్చు పెట్టలేదు. అచరజలో సాధ్యంకాని మాటలు చెప్పి అది చేయకపోతే, తరువాత మీరు ఆండ్రప్రదేశ్ లో వున్న ప్రజానీకాన్ని ఆసంతృప్తికి గురిచేయడం భాష్యంకాదు. అందుకని యిక్కడ పదవులు, వ్యవహారాలు గురించి కూడా మనం వివరంగా చెప్పవలసిన అవసరం వుంది. మనరాష్ట్రంలో పాత గవర్నమెంటుమీద అపోహలున్నాయి. కానీ ఇప్పుడు మన రాష్ట్రప్రభుత్వంలో కూడా, నిన్ననే మనకు తెలిసిన విషయం రామచంద్రరావులాంటి వారు కెరెషన్స్ లోనయ్యారు. ఇది గవర్నరు ప్రసంగం ముందే మేము చెప్పాము. మీ ప్రభుత్వంలో కూడా బుకబుకలు బయలుదేరాయి. లంచాలు తింటున్నారు. లంచాలు తినే వాళ్లపైన మీరు జాగరూకతతో వుండి అదుపులో వుంచడానికి ప్రయత్నంచేయండి అని ఇండికేషన్ యివ్వడం జరిగింది. అనుకున్న 4, 5 రోజులలోనే యీ వుదంతం ఒక అగ్నివర్షతంలాగ బైటకు వచ్చింది. దీనికి అనేకమంది అనేక పద్ధతులతో అపోహలను ఆపాదిస్తున్నారు. ఇది ఏమైనా ఎన్. టి. రామారావుగారు చేస్తున్న పరిపాలనా విధానంలో వస్తున్న దురభిమానాన్ని పోగొట్టడానికి తీసుకున్న ఒక టైమ్ బాంబ్ అని చెబుతున్నాను. ఎవ్వరైనా అవసరాలతో లోనై నవారిమీద చర్య తీసుకోవడం మంచిదే. కానీ దీనిని వేరేరకంగా మార్చివేసే రాజకీయవాదులు, ఒక ప్రక్కకు లాగడం సరైనది కాదు. దీనికి వత్తాసుయిచ్చే వాళ్లు మీ పార్టీలోనే వున్నారు. దీనిని చాలా గట్టి విషాతో ఆలోచించవలసిన అవసరం వున్నది. భారతదేశంలో యీవాడు మీరు గెలిచినతరువాత మీరు చేసిన వాగ్దానంపై ప్రజలు ఎదురుచూస్తున్నారు. దీనిపైన మీరు మంచి పద్ధతిలో పరిపాలన చేయవలసిన అవసరం వున్నది. ఈ పరిపాలన లోపభూయిష్టంగా వున్నది అన్న నాడు చాలామంది పోయిన కాలగర్భంలో కలసినట్లుగా మరి యీ ప్రభుత్వంకూడా కాలగర్భంలో కలవదని వేరుగా చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. అందుకని సవరించడానికి ప్రయత్నం చేయండి. కాంగ్రెసేతర ప్రతిపక్షాలు సమైక్యంగా రాష్ట్రంలో వున్నాయి.

పునాది పున్నది, అనేకమైన పద్ధతులలో, అవసరమైన త్యాగాలు చేసి సమైక్యంగా సంస్కరించి పరిపాలన చేయడం, సలహాలు యివ్వడానికి కానీ, సమయస్ఫూర్తిగా చెప్పడానికి, జంకు, దొంకు లేకుండా ఇక్కడ పార్టీలు వున్నాయి. కానీ వాటిని స్వీకరించడానికి మాత్రం ప్రభుత్వం వెనుకంజ వేస్తున్నది. ఈ ప్రభుత్వం యుందుకు వెళ్లడానికి, ఈ రాష్ట్రప్రజలు ప్రగతిని సాధించడానికి, యీ లోటు బడ్జెటు అనేదానిలో చాలా గమ్యతయిన పద్ధతి వున్నది. రు 100 కోట్లకు పైగా లోటువున్నది. దీనిభారము ప్రజలపైన చేసే విధానం దీనిలో ద్యోతకమవుతున్నది. ఈ సంవత్సరంచూడా పన్నులు చేయడానికి మిరు వెనుకాడరు. లోటును ధర్తిచేయాలి. ప్రజలమీద వేస్తారు. ఆ తరువాత మీరు విమర్శలకు గురికాకుండా. పన్నులు వేయకుండా యీ సమస్యను యెట్లా పరిష్కరించాలని అంటున్నారు. అందుకోసం కావలసిన ఏర్పాట్లన్నీ చూడా ప్రత్యామ్నాయంగా, అనేక పద్ధతులలో, అనేక సమస్యలలో మాకు చెప్పడంకూడా జరిగింది. కానీ దీనిని గమనించడానికి ప్రభుత్వం ఎందుకో వెనక్కు పోతున్నది. చిత్తశుద్ధితో, ఆత్మవిమర్శ చేసుకుని ఈ ప్రభుత్వం బాధ్యతగా పయనించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీమతి జి. మాధవి :— అధ్యక్ష, 1984-85 సంవత్సరానికి రాష్ట్ర ఆర్థిక శాఖా మాత్యులు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెటును అభినందిస్తున్నారు. ఈనాడు ప్రవేశ పెట్టబడిన బడ్జెటు సామాన్య ప్రజానీకానికి, సామాజికంగా, ఆర్థికంగా న్యాయం చేకూర్చే విధంగా వున్నదని చెప్పడంలో సందేహం ఏ మాత్రం లేదు. గత సంవత్సరం రెండు వర్షాల యాల్లా ప్రకృతి వైపరీత్యాల పరిణామాలు ఏర్పడి వున్నప్పటికీ కూడా రాష్ట్రం సంక్షేమ కార్యక్రమాల అమలులో ఏ విధంగా కూడా వెనుకంజ వేయలేదని మనవి చేస్తున్నాను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఛరదల వలన నష్టపోయిన దానికి. కేంద్ర ప్రభుత్వం తన పూర్తి సహాయ సహకారాలు అందించవలసిన అవశ్యకత వున్నప్పుడు మనం ఈ సభలోని కాంగ్రెస్ ప్రతిపక్షాల సభ్యులు అయితే నేమి. లేక ఈనాడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ప్రతికరులు వున్న పార్టీల సభ్యులు అయితే నేమి, రాష్ట్రాభివృద్ధికి కృషిచేయాలని కూడా నేను మనవి చేయచున్నాను. రాష్ట్రాభివృద్ధికి సంక్షేమ కార్యక్రమాల అమలుకు రాజకీయాలతో ఏ విధంగా ముడి పెట్టకూడదని అంటున్నాను. ఈనాడు ప్రవేశ పెట్టబడిన బడ్జెటు సమగ్రవంతంగా, సక్రమమైన పరిపాలన అందించే విధంగా రూపొందించినందుకు నా పూర్తి హర్షాన్ని తెలియజేస్తున్నాను, పరిపాలన, సక్రమంగా అందించడానికి, అధికార వికేంద్రీకరణ చేసి ప్రజలకు సక్రమంగా సంక్షేమ కార్యక్రమాలు అమలు చేసేవిధంగా బడ్జెటు రూపొందించబడిందని మనవిచేస్తున్నాను. ఎన్నికల వాగ్దానాలను అమలు చేసే విధంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక ప్రగతి పథం కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడం జరిగింది. ఈ ప్రగతి పథం కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడంలో ఎన్నో అడ్డంకులు వచ్చినప్పటికీ, ఈ ప్రగతి పథం అమలుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వెనుకంజ వేయలేదని మనవి చేస్తున్నాను, గత సంవత్సరం, 1983-84 సంవత్సరానికి ప్రణాళికా పెట్టబడి 8 వందల 74 కోట్ల 28 లక్షల రూపాయలు కాగా 84-85 సంవత్సరం ప్రణాళికా

పెట్టుబడి 9 వందల 78 కోట్ల 31 లక్షల రూపాయలకు పెంచడం ఎంతయినా హాస్తింపచేసిన విషయము. 1982-83 సంవత్సరం బడ్జెటుకంటే 71 శాతం ఎక్కువని మనవిచేస్తున్నాను. సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు ముఖ్యంగా షెడ్యూల్డ్ కులాల, షెడ్యూల్డ్ తెగల వారికి, చెనుకబడిన వారి సంక్షేమానికి కూడా ఈ బడ్జెట్ ప్రతీకగా పుండనడంలో సందేహం లేదు. ప్రధానమంత్రి పదవిలో కూడా చూస్తే చాలా ఆధిపత్యం వారికి సందేహం లేదు.

మహిళా సంక్షేమం విషయం చూసినప్పుడు చాలా చోట సీయంగా వుంది. ఎక్కడ 10-3 చూసినా ఎరకట్టు పిరాచము. మానవంగాలు. స్త్రీలకు ఉన్నత విద్యార్థులకు ఇచ్చే వారి కాలేజీల వారు నిలబడేవిధంగా చదువుకొనడానికి మహిళా విశ్వవిద్యాలయాన్ని ఏర్పాటుచేస్తే ఆ ప్రతిపాదనను ప్రతిపక్ష నాయకులు విమర్శించడం చాలా దురదృష్టకరము. స్త్రీలు చదివాల్సిన వారు నిలబడే ఆర్థికస్థితి లేకపోవడం వల్ల చరకట్టు పిరాచానికి బలి అయిపోతున్నారు. మహిళలకు 30 శాతం ఉద్యోగాలు కేటాయిస్తే దీనిని ప్రతి పక్ష నాయకులు విమర్శిస్తున్నారు అంటే మహిళాభ్యుదయం రాజకీయాలతో ముడిపెట్టి చూడడం చాలా దురదృష్టకరం. కేంద్ర విద్యాశాఖమంత్రి ఒక స్త్రీ అయివుండి కూడా మహిళా విశ్వవిద్యాలయానికి విముఖత చూపడం చాలా దురదృష్టకరం. ఆస్తిహక్కు పురుషులతోపాటు స్త్రీలకు సమానంగా కలుగజేస్తూ బిల్లును శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టడం, అది పెలెక్ట్ కమిటీకి రిఫర్ కావడం జరిగింది. పెలెక్ట్ కమిటీ సూచనలమేరకు స్త్రీలకు అస్తిహక్కు వివాహానంతరం అందజేయాలా లేక తలిదండ్రుల తరువాత అందజేయాలా అని పుష్టముగా రూపొందిస్తే దుర్వినియోగం చేసుకొనే యిబ్బందిని తొలగించడానికి అనకాళం కలుగుతుంది. స్త్రీలకు యేదో కొంత చేయూత ఇవ్వాలని విచింతిస్తుంటారు. 50 లు పింఛను ఇచ్చే యేర్పాటుచేశారు. హక్కింగ్ విమెన్ హాస్టల్స్ ఏర్పాటు అంతైనా హాస్తింపచేసినది. ఈనాటి ప్రభుత్వానికి స్త్రీల సమస్యలమీద చక్కటి అవగాహన వుంది. ఆలోచన వుంది. ఆ పంథాలోనే మహిళా సంక్షేమ కార్యక్రమాలను చేపట్టడం జరుగుతున్నది. నిన్ను వెంకయ్యనాయుడు చెబుతూ నాకు మంత్రివదలి కావాలని ఎక్కడనుంచో ప్లేటుమెంటు ఇచ్చినట్లు తెలియజేశారు. గౌరవ శాసనసభ్యుడిగా వున్న వారు ప్రతికలలో వచ్చిన ప్రకటనలు ఎంతవరకు వాస్తవము అనేది తెలుసుకోకుండా, దానికి వివిధముగా కొంటర్ యిచ్చారు తెలుసుకొనకుండా ఎక్కడ చెప్పడం గౌరవ సభ్యులకు విజ్ఞత కాదేమో అని అభిప్రాయపడుతున్నాను. 7-2-84 ఈనాడు ప్రతికల్ ఒక ప్రకటన వచ్చింది, వైశ్యులకు మంత్రివదలి ఇవ్వాలనే దానిమీద నేను 8-2-84 న ఆ ప్రకటనను ఖండిస్తూ ప్రకటన ఇవ్వడం జరిగింది. వైశ్యులకు రాష్ట్ర మంత్రివర్గములో స్థానము ఇవ్వాలని, దానికోసము అవసరమైతే ఆందోళన చేపట్టాలని నేను నత్తెనపల్లి తాలూకా వైశ్య మహాసభలో చెప్పినట్లు 7-2-84 ఈనాడు ప్రతికల్ వచ్చింది. ఆ మహాసభలో ప్రభుత్వం అనుమతపరుస్తున్న వివిధ సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు మద్దతు

యివ్వవలసినదని నేను స్పష్టము చేయడం జరిగింది. రాష్ట్రప్రభుత్వం సంక్షేమ కార్యక్రమాలను అమలుచేస్తున్నది కాబట్టి వాటిలో భాగస్వాములను చేయాలని ప్రకటన చేయడం జరిగింది. పదవులకోసం రాజకీయాలు నడిపించవలసిన అవసరం లేదు. పూర్వోక్త వ్యవస్థకు ప్రతిరూపముగా నిలచిన గ్రామాధికార వ్యవస్థను రద్దుచేసినందుకు ప్రజలంతా హర్షించారు. ప్రజాస్వామ్యములో వలకపారపర్యపు హక్కుకు తావులేదు. ఈనాడు రాష్ట్రప్రభుత్వం విప్లవాత్మకముగా చేస్తున్నది. మండల వ్యవస్థ ద్వారా పరిపాలనా వికేంద్రీకరణ చేసి ప్రజల అవసరాలను తీర్చడానికి 95,000 జనాభా నుంచి 55 పేల వరకు వున్న ప్రాంతాన్ని రెవెన్యూ మండలాలుగా ఏర్పాటు చేయడమనేది విప్లవాత్మకమైన చర్య అని మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు ఎన్నో కేంద్రప్రభుత్వ స్కీములు గాని, రాష్ట్రప్రభుత్వ స్కీములు గాని అమలుచేసుకోవాలనుకొన్నప్పటికీ లాప్స్ అయ్యే పరిస్థితి వస్తున్నది. మండలలు ఉంచేనే ఆ డబ్బును సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు వినియోగించుకొనేదానికి అవకాశం ఉంటుంది. మధ్యాహ్న భోజన పథకము. దీని అమలుకు సరియైన యంత్రాంగం లేకపోవడమే దీని వైఫల్యానికి కారణము. దీనిని తీసివేసి కిలో బియ్యము రెండు రూపాయల పథకానికి విధులు కేటాయిస్తే అనేకమంది పేద ప్రజలకు బియ్యము సరఫరా చేసే అవకాశం కలుగుతుంది. పబ్లిక్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ ద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 10.84 లక్షల టన్నుల బియ్యాన్ని అందజేస్తున్నది. అందులో కేంద్రము 10.50 లక్షల టన్నులు భారత ఆహార సంస్థద్వారా అందజేస్తున్నది. మిగతా బియ్యాన్ని కేంద్రము అందజేసే విషయంలో మరొక 20 పై నలు అదనముగా విధించడం దురదృష్టకరము. దక్షిణాది రాష్ట్రాలలో బియ్యము వాడకం ఎక్కువగా వుంటుంది. రు. 1.50 లకు గోధుమలను సరఫరా చేస్తామనే బదులు దక్షిణాది రాష్ట్రాలకు బియ్యాన్ని ఎక్కువగా సరఫరా చేయడానికి ఆలోచించాలి, ఫుడ్ అడ్వైజరీ కమిటీ తరపున రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్రమువద్దకు పంపిస్తుంది. ఈనాడు రైతే దేశానికి వెన్నెముక అంటూన్నారైతు వండించే పంటకు గిట్టుబాటు ధర యివ్వవలసిన అవసరం వుంది. ఈ విషయంలో కేంద్రముపైన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వత్తిడి తీసుకురావలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది. మనది వ్యవసాయీక దేశము. 80 శాతం ప్రజలు వ్యవసాయపైనే ఆధారపడి వున్న సంగతి తెలిసినదే. రైతు బాగుపడాలంటే సేద్యానికి నీటిని అందజేయవలసిన అవసరం వుంది. 1983-84 లో సేద్యపు నీటికి 211 కోట్లు కేటాయిస్తే 1984-85లో 246 కోట్లు కేటాయించడం ఎంతో హర్షించదగిన విషయం. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టును 1985-నాటికి పూర్తి చేస్తామనడం ఎంతైనా హర్షించదగినది, శ్రీకైలం కుడిగట్టు కాలువ, ఎడమగట్టు కాల్వ, తెలుగుగంగ వంటి బృహత్తర ప్రణాళికలకు ప్రాధాన్యత యివ్వడం ఎంతైనా హర్షించదగిన విషయం అని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రాజరెడ్డి (హజీరాబాదు) :— అదృష్టవశాత్తూ, అర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెటును చదివినప్పుడు నా భావాలను సాహిత్య రూపంలో అందచేయాలనే చిన్న గేయాన్ని చదివి వినిపిస్తాను. గౌరవ సభ్యులు బడ్జెటులో లోటుపాట్లు వుంటే తగు సూచనలు ఇవ్వాలి కాని కొంతమంది పెద్దలు అటగాడు, డేటగాడు, పాటగాడు, ఎంటిగాడు, అంటిగాడు అని చెప్పడం ఎటువంటి సాంప్రదాయమో అలోచించుకోవాలి. మేము మాట్లాడుతుంటే ఒక్కసారి అందరూ లేచి అడ్డు రావడం ప్రజాస్వామ్య పద్ధతి కాదు. తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం ఏమి చేసిందని వారు ప్రశ్నిస్తున్నారు. తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం చేసిన పుంచి కార్యక్రమాలను చూసి ప్రజలు క్లాపిస్తున్నారు. గాంధీతాత చనిపోయి ఎక్కడ వున్నారో కాని బ్రిటికివుంటే కాంగ్రెసువారి పరిపాలన, వారి ప్రసర్తన చూసి ఉరిచేసుకుని వుండేవారు. అదృష్టవశాత్తూ, నా భావాలను గేయరూపంలో తెలియచేస్తాను. దానిని చదవటానికి తాము అనుమతించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

చూస్తున్నారా గాంధీతాత
మేస్తున్నది మీ శిష్యులు తాత
ప్రగతి ప్రగతిని పండిత నెహ్రూ
ప్రపంచవర్ష ప్రణాళికదెచ్చి
ప్రజాస్వామ్యమును పరిరక్షించ
ప్రజల బడ్జెటుని పెద్దలు నిలువ
చెదలు రీతిగా మేస్తూ వున్నది
బడ్జెటునే మింగేస్తున్నది
చూస్తున్నావా గాంధీతాత
మేస్తున్నది మీ శిష్యులు తాత.

కులాల మతాల బేధములేదని
కొల్లలుగా కొట్లాటలు పెట్టి
సహకార సంఘాలను పెట్టి
స్వాహాచేసి సభ్యులను పెంచి
విద్యాబద్ధము అభివృద్ధంచు
విద్యను వేలంవేసి దోచినది
దొంగ పర్మిట్లు నమ్ముకొనేటి
ద్రోహులు దొరలుగ చలామణాతున్నది
చూస్తున్నావా గాంధీతాత
చేస్తున్నది మీ శిష్యులు తాత.

ఉచితంబగు బడ్జెటించు
వేల కోట్లు వెచ్చించామంటూ
మందులమ్ముకొని మేడలు గట్టి
పెద్దలు కొందరు హద్దులు మీరిరి
రోడ్డు, ప్రాజెక్టుల విర్మాణములో
పంచుకున్నారు పెద్దలు తిన్నారు,
ఫుడ్ ఫర్ ఫర్క్ పేరుతో
పావులు ఎంతో పంచుకుతిన్నారు
చూస్తున్నావా గాంధీతాత
మేసినారు నీ శిష్యులు తాత.

ప్రజా వీడితను పారద్రోలుటకు
ప్రభుత్వాన్నే ప్రజలు మార్చారు
పదవులు వూడిన ఉక్రోశముతో
బెదురుతు వుండి ఒదురుతున్నారు
బడ్జెటు మంచిని ప్రజలనుకున్నా
కసాయికి కనిపించకవున్నా
కాకిగోల వినిపిస్తున్నారు
చూస్తున్నావా గాంధీతాత
ఏడుస్తున్నది మీ శిష్యులు తాత.

తెలుగుదేశ బడ్జెటునే చూడ
తారకరాముని త్యాగముచూడ
రై తోత్పత్తికి ధరలను పెంచి
ఖ్యాతిగ కరెంటు రేటును దించి
రెండు రూకల కిలో బియ్యము
పీడవారలకు అందింపజేసి
ఆరుచేలతో గ్రహ పథకాలను
ఆంధ్రరాష్ట్రములో నెలకొలిపించి
హరిజన, గిరిజన బడుగువర్గాల
అభివృద్ధికి బడ్జెటు నచ్చినది.
చూస్తున్నావా గాంధీతాతా
మరిచారు నీ శిష్యులు తాతా.

గ్రామాధికారుల బెడదను తీసి
గ్రామ దోపిడి శిస్తును తీసి
రాజరికపు చట్టాలను తీసి
ప్రజా రాజ్య చట్టాలను తెచ్చి

అధికారం ప్రజల కందుబాటునీ
మండలాల ప్రజల కుండవలెననీ
ఆడవారలకు ఆస్తి హక్కుని
విధవలకు పెన్షన్ ఇస్తున్న దానిని
చూస్తున్నావా గాంధీతాతా
చేస్తున్నది మా తారకరాముడు.

అయిదుసార్లు బడ్జెటులో పెద్దలు
అరవై వంతే మింగిరి పెద్దలు
మంత్రులు సామంత్రు లెందరో
ముంచిన భోగట్టం మరిచారు
బడ్జెటు తెలుగుది పన లేదంచు
బడుద్దాయలు ఒదురుతున్నారు
మూకుమ్మడిగ మాకే మాకని
కాకిగోల వినిపిస్తున్నారు
చూస్తున్నావా గాంధీతాతా
చాసినది మీ రాజరెడ్డి.

అధ్యక్ష, ఇంతటితో సెలవు తీసుకొంటున్నా.

శ్రీ జి. నరసింహులు నాయుడు (మక్తాల) :— అధ్యక్ష, ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన లోటు బడ్జెటు గురించి కొన్ని విషయాలు మనవి చేయదలచుకున్నాను. ప్రధానంగా ఈ బడ్జెటులో ప్రొడక్టివిటీకి ప్రాధాన్యత ఇవ్వకుండా ఎక్స్ పెన్ డిచర్ కు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇచ్చినట్లు కనిపిస్తున్నది. మన రాష్ట్రంలో ఉత్పత్తి కుంటుపడినట్లు కనిపిస్తున్నది. ముఖ్యంగా యిరిగేషన్ చూస్తే ప్రాజెక్టుల విషయం చూస్తే వాటికి కేటాయించిన మొత్తం తక్కువగా కనిపిస్తున్నది. తెలుగుగంగ, శ్రీశైలం, వంశచార, శ్రీరామ పాదసాగర్ వంటి ప్రాజెక్టులకు తగినంత నిధులు కేటాయించబడలేదు. జ్యూరాల ప్రాజెక్టును మూడు సంవత్సరాల క్రితం ప్రారంభించారు. ప్రతి సంవత్సరం రు. 5 కోట్లు కేటాయించారు. ఈ సంవత్సరం రు. 8 కోట్లు కేటాయించారు. ఇలా అయితే ఎప్పటికీ వూర్తి అవుతుందో అలోచించవలసివుంది. భీమా ప్రాజెక్టు గురించి ఆసలు ప్రస్తావనే లేదు.

ఇక, మధ్యాహ్న భోజన పథకం గురించి చెప్పాలంటే అది చాలా వేస్తేగా వుంది. అన్ డివివిటి పెరుగుతున్నది. పిల్లలలో లేనిపోని భావాలు కలుగుతున్నాయి. మధ్యలో సర్పంచ్ లు లాభపడుతున్నారు కనుక దానిని రద్దుచేసి బ్రెన్ ఇన్ వుడ్ మో, లేదా నెలకు

కొంత డబ్బు ఇవ్వటమో చేస్తే బాగుంటుంది కనుక దానిని గురించి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం గురించి ఘనంగా చెప్పుకుంటున్నాము. నిజమే, తక్కువ ధరకు వస్తాయని అందరు అనుకుంటున్నారు. కాని వాస్తవంగా బోర్డరు పరియాస్ లో చూస్తే రెండు రూపాయలకు కిలోబియ్యం స్కిం పేరుకు మాత్రమే వుంది. బియ్యం బ్లాకు మార్కెట్ లోకి వెళ్ళిపోతున్నాయి. దానికి తగినటువంటి చెక్ వ లేనందువల్ల ఆ స్కిం సార్దకం రాడం లేదని మనవి చేస్తున్నాడు. స్వచ్ఛమైనటువంటి పరిపాలన గురించి చెప్పుకుంటున్నారు. అడ్మినిస్ట్రేషనులో ప్రస్తుతం వున్న పద్ధతిని తీసివేసి 5 ట్రైర్ సిస్టం అని మండలం సిస్టం పెట్టడం జరిగింది. పెట్టినా అభ్యంతరం లేదు. అది పరిపాలనా సౌలభ్యం కొరకు అంటున్నారు. కనీసం మండలాలను ఏర్పాటు చేసేప్పుడు ప్రజా ప్రతినిధులను సమావేశపరచి ఏ విధంగా చేస్తే బాగుంటుందనే ఆలోచన యంతవరకు అధికారులు ఎవరూ చేయలేదు. రెవిన్యూ మండలాల తరువాత మండలి పంచాయతీల గురించి చెబుతున్నారు. అవి పెద్ద ఖర్చుతో కూడిన విషయం. కోట్ల రూపాయలు కావాలి. ఎకామెడేషను కావాలి, స్టాఫ్ కావాలి. అంత పెద్ద ఖర్చును ఏ విధంగా ఎదుర్కొంటున్నారో బడ్జెటులో ఏ విధంగా కేటాయిస్తున్నారనే ప్రస్తావనలేదు. పంచాయతీ మండలాల గురించి కూడ యంతవరకు ఎవరు చెప్పినట్లుగా లేదు. మండలాధీశులను ఎన్నిక చేస్తారా, నామినేట్ చేస్తారా అనేది తెలియదు. అందులో బలహీన వర్గాలకు రిజర్వేషను వుందా లేదా అనే అపోహ వుంది. రెండు నెలల క్రితం జిల్లా డెవలప్ మెంటు బోర్డు విషయము జి. ఓ. యన్యూ చేశారు. మంత్రులను నామినేట్ చేయాలి, వేరే యద్దరు సభ్యులను నామినేట్ చేయాలని వచ్చింది. ఇంత వరకు అది ప్రాక్టికల్ రూపం ధరించలేదని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యమైనటువంటిది ఫామిన్ రిలీఫ్ కార్యక్రమము. అప్పుడప్పుడు కొన్ని కొన్ని మీటింగులు జరుగుతున్నవి. దానికొరకు యిచ్చినటువంటి బడ్జెటు తక్కువగా వుంది. 10, 15 లక్షలు ప్రతి జిల్లాకు యిచ్చినందువల్ల ఏమి చేయడానికి లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం వంద కోట్లు యిచ్చారని అంచనాలో వుంది ఎంత ఖర్చు అవుతున్నది లేనిది తెలియడం లేదు. ఈ విషయమై యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీది చేయాలి. ఇక 55 సంవత్సరాలకు వుద్యోగులను రిటైరు చేయడం జరిగింది, వారికి యంతవరకు పెన్షన్ యివ్వలేదు. వారు రోడ్ మీదకు వస్తున్నారు. వారి రిటైరుమెంటువల్ల ఏర్పడిన స్థలాలను యంతవరకు భర్తీ చేయలేదు. పోలీసు అడ్మినిస్ట్రేషను గురించి చెప్పాలంటే చాలా కష్టం కా వుంది. ప్రత్యేకంగా ముఖ్యమంత్రి గారి వద్ద యీ పోర్ట్ ఫోలియో వుండడంవల్ల కరప్షన్ ఎక్కువ అయిందనిపిస్తున్నది. ఇదివరలో మంత్రిగారి వద్ద వున్నప్పుడు ఏదైనా ఎస్. ఐ. గురించి చెప్పడానికి అవకాశం వుండేది. ఇప్పుడు ఆ అవకాశం లేదు. అందుకని వారు విచ్చలవిడిగా వ్యవహరిస్తున్నారు. ఇక కోర్టు విషయం. న్యాయ పరిపాలన స్థంభింపబోయింది. 1300 మెజిస్ట్రేట్స్ వెకస్పీస్ భర్తీ చేయకపోవడం శోచనీయం. జేక్ వర్లుక్లాపెన్ విషయం చెప్పాలంటే

ముఖ్యమంత్రిగారు మండల్ కమిషను రిపోర్టును అమలు చేస్తామన్నారు. మండల్ కమిషన్ రాష్ట్రానికి సంబంధించేది. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన విషయం. దానిని అమలు చేసినా చేయకపోయినా కేంద్ర ప్రభుత్వం పరిమితి మీద ఆధారపడి వుంటుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధించినటువంటి మురళీధర్ కమిషను విషయం వారు ఎత్తలేదు. ఆ విషయము బడ్జెటులో యంతవరకు రాలేదు. దాని గురించి శ్రద్ధ వహించ చూడాలని కోరుతూ నెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. నత్యనారాయణ (తెనాలి) :— అదృష్టం, 84-85 వ సంవత్సర బడ్జెటును పూర్తిగా బలపరుస్తున్నాను. గత సంవత్సర కాలములో తెలుగు దేశము పార్టీ చేసిన కార్యక్రమాలపట్ల గత 35 సంవత్సరాలు పరిపాలనలో వున్న కాంగ్రెస్ వ్యక్తులు యీ సంవత్సర కాలములో రాష్ట్రాన్ని 35 సంవత్సరాలు వెనక్కు తీసుకువెళ్లారని విమర్శ చేస్తున్నారు. ఈ బడ్జెటును చూస్తే తెలుగు దేశము పార్టీ వెనక్కు తీసుకువెళ్ళిందో లేక వారే వెనక్కు తీసుకువెళ్లారో ప్రతివారికి తెలుసు. పంచవర్ష ప్రణాళికలో 3,100 కోట్లు యిస్తే 80 నుండి 88 వరకు వారు ఏంత ఖర్చుపెట్టారు, 88-84లో యీ పార్టీ ఎంత ఖర్చు పెట్టిందనేది ఆలోచిస్తే ఎవకు వెనక్కు తీసుకువెళ్లారో అర్థం అవుతుంది. రాష్ట్రములో పంటల వుత్పత్తి 70 వ సంవత్సరము నుండి సహజంగా అభివృద్ధి అవుతూ వచ్చింది. కాని తెలుగుదేశము పార్టీ అధికారములోకి వచ్చిన తరువాత గత సంవత్సర కాలములో వుత్పత్తి ఎక్కవ అయింది. వరదలవల్ల దెబ్బతిన్నా కూడ యీ సంవత్సరము 115 లక్షల టన్నుల ధాన్యము వుత్పత్తి అయింది. మా ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత రాష్ట్రములో రైతులకు ధాన్యం రేటు లేదని వారు చెబుతున్నారు. గత 35 సంవత్సరాలలో ఏ సంవత్సరము తీసుకున్నా, దానితో తెలుగుదేశము వచ్చిన తరువాత రైతులకు యిచ్చిన మద్దతు రేటును పోల్చి ఆలోచిస్తే తెలుస్తుంది. 185 రూపాయల ధాన్యం రేటు లేదన్నారు. చెవులు కండ్లు వున్నవారికి తెలుస్తుంది. మద్దతు రేటు కంటే రైతులకు 50 రూపాయలు ఎక్కువ యివ్వడం జరిగింది. ఈనాడు 185 రూపాయల చొప్పున కొంటున్నారు. డిశంబరులో వచ్చిన పంటకు 75 కిలోల బస్తాను 140 రూపాయల వరకు కొంటున్నారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— 182 రూపాయల చొప్పున వారు తీసుకుంటామంటే వేల టన్నుల ధాన్యం వుంది. 162 రూపాయల రేటు మాత్రమే వుంది. 182 రూపాయలు మాత్రము లేదు. దానిని గౌరవసభ్యులు తెలుసుకోవాలి. ఆ రేటుకు మొత్తం యీ సంవత్సరములో ఒకసారి మాత్రమే అమ్మింది. 162 రూపాయల రేటు ఎక్కువ కాలము వుంది. దయచేసి వారు కరెక్ట్ చేసుకోవాలి.

శ్రీ ఎ. నత్యనారాయణ :— మిత్రులు రాఘవరెడ్డిగారు చెప్పినదానికి బిల్వోతో సహా ప్రొడ్యూస్ చేస్తాను. 75 కిలోల బియ్యం బస్తా పాతవి 185 రూపాయలు వుంది. కొత్త ధాన్యం అయితే 187 రూపాయలకు కొన్నారు. పోతే రాఘవరెడ్డిగారుగాని

పెంకయ్యనాయుడుగారు గాని విమర్శిస్తే అర్థం వుంది. వారు అపోజిషనులో వున్నారని గాబట్టి తప్పనిసరిగా విమర్శ చేస్తారు. కాని అధికారంలో వుండిన పార్టీవారు కూడ విమర్శించడం సిగ్గుచేటు. చేతకాలేదని ఏమిచేస్తే బాగుంటుందనేది ఆలోచించి వెంటే బాగుంటుంది గాని విమర్శలు చేసే స్టేటుమెంట్లు యిప్పుడంలో అర్థం లేదు. కాంగ్రెస్ పార్టీ 35 సంవత్సరాలు పరిపాలనలో వుంది. వారికి విమర్శ చేయడానికి హక్కులేదని ప్రజలు నమ్మకుంటున్నారు. తెలుగుదేశము పార్టీ అధికారములోకి వచ్చి కిలో బియ్యం రెండు రూపాయలు చేస్తే పేద ప్రజాసీకములో తెలుగు దేశము పార్టీ పాతుకుపోతుందని కొంతవరకు యీ పథకాన్ని చెడగొట్టాలని పోయిన నవంబరులో కేంద్రము ఒక జి. టి. పంపించింది. ఎంత అన్యాయం? ఈ రాష్ట్రములో పందిలు పంపించి రైతులకు, రైతు కార్మికులకు రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం యిప్పుడానికి వీలు లేదని, మీరు బియ్యాన్ని మిల్లల్ల నుండి ప్రొచ్యూర్ చేయడానికి వీలు లేదని సెంటరు చెప్పింది. ఎఫ్. సి. ఐ. దా రా సగభాగము మేము తీసుకుంటాము, మిగతా సగ భాగము చేరే ట్టు, అప్పుడొచ్చని చెప్పారు. మీకు ఏదైనా కావాలనుకుంటే ప్రయత్నం చూపేటట్టో కొనాలన్నారు. రెండు రూపాయలకు కిలోబియ్యం చొప్పున అమ్మడానికి కావలసిన బియ్యం మిల్లరనుండి కొనడానికి వీలు లేదని సెంట్రల్ గవర్నమెంటు అర్థం పండిస్తే మన రాష్ట్రము నుండి వున్న 42 మంది యం.పి.లు నోరు మూసుకుని కూర్చున్నారు. ఇక్కడి కాంగ్రెస్ పార్టీ గౌరవ సభ్యులు కూడ ఏమీ మాట్లాడకుండా కూర్చున్నారంటే విచారకరమైనటువంటి విషయము. ఈ రాష్ట్రములో తెలుగుదేశము పార్టీ ముందుకు పోతుందని అడ్డు తగలడం తప్ప రెండవ కార్యక్రమం వారికిలేదు. కాంగ్రెస్ పార్టీవారు 35 సంవత్సరాలు యీ రాష్ట్రాన్ని పరిపాలించారు. సిగ్గుచేటు అయిన విషయం ఏమంటే మన ప్రక్క రాష్ట్రము అయిన మద్రాసులో ప్రాంతీయ పార్టీ వుండి ఎన్నో పరిశ్రమలను తెచ్చుకున్నది, కాని కాంగ్రెస్ పార్టీ వుండి కూడా తెచ్చుకోలేక పోయింది. అందుకని కాంగ్రెస్ వారు యికనైన నోరుమూసుకొని కూర్చోవడం మంచిది. పదవులు వుండాలనుకోవడంతప్ప వారు చేసింది ఏమీలేదు, అందుకని మేము చేసే కార్యక్రమాల్లో వారు మమ్ములను పాలో కావాలని కోరుతున్నాను. వారిని విమర్శించడం కాదు. ఈ రాష్ట్రానికి ఏ పరిశ్రమలులేదు. మదరాసులో వివరీతమైనటువంటి పరిశ్రమలు వస్తే, మన రాష్ట్రము నుండి వారికి ఎలక్ట్రిసిటీయే గాకుండా త్రాగడానికి నీరు యిచ్చాము. అన్ని సవరణలున్న మన రాష్ట్రములో ఏ విధమైన పరిశ్రమలు తీసుకురావడానికి కృషి చేయకుండా వారి స్వంత లాభాల కొరకు రాష్ట్ర ప్రజా సేవాన్ని వ్యయోగించుకోవాలని చూచిన వ్యక్తులు తెలుగుదేశము పార్టీని విమర్శిస్తున్నారంటే ప్రజలు గమనిస్తున్నే విషయాన్ని యిప్పటికైనా వారు తెలుసుకొని ఆ పద్ధతులు యికనైనా మానుకొని తెలుగు దేశముపార్టీ చేసే మంచి కార్యక్రమాలను సహృద్ధ చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

1-00 a.m శ్రీ ఎ. మదన్ మోహన్ :— అధ్యక్ష, వి. హెచ్. ఇ. ఎల్, ఎన్. ఎఫ్. సి, రిస్క్ పోల్, రిడికల్ సెంటర్ సంఖ్యలలో చచ్చిన యండప్పీస్ తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి చచ్చిన తరువాత వచ్చినవా? లేక కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంలో చచ్చినవా? వారికి తెలిసి మాట్లాడుతున్నారో తెలియక మాట్లాడుతున్నారో అర్థం కావడంలేదు.

శ్రీ పి. చంద్రశేఖర్ (మహాబూబ్ నగర్) :— అధ్యక్ష, 1984 సంవత్సరానికి ఆర్థిక శాఖామంత్రిలు ప్రదేశ పెట్టిన బడ్జెటును సమగ్రంగా కొన్ని విషయాలు మనవిచేస్తాను. ముఖ్యంగా తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత మీద ప్రజలకు ఏమీ చేయలేదని కాంగ్రెస్ వారు అంటున్నారు. అంతకుముందు శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీగారి స్టోగ్ గేరీ హటాచ్. గేరీ హటాచ్ అనేది మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఎంతవరకు జరిగిందో కాంగ్రెస్ వారు బుర్రాచీచన చేసుకుంటే తెలుస్తుంది. ఢిల్లీలో గేరీ హటాచ్, ఆంధ్రప్రదేశ్ మే బిటాచ్, అదే జరిగింది, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పేదరికం విలయరాండవం చేస్తున్నది. గత 35 సంవత్సరాలలో బలహీనవర్గాల వారికి వారు ఏమీ చేశారో ఆరో చినుకోరిసిందిగా కోరుతున్నాను. 400 రూపాయల గుడిసెలు వేయించారు. అవి మరునాడే గాలివానకు కూలిపోయినవి. తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత టి పీల రూపాయలతో యింట్లు కట్టిస్తామంటే వారికి కనబడడం లేదా? కొన్ని రద్దు విషయములో టి కోట్లమంది ఏకగ్రీవంగా తీర్మానం చేసి కేంద్రానికి పంపి పైకేసి పంపాల్సిమెంటులో పెట్టకుండా కేంద్ర న్యాయశాఖ మంత్రి దానిని త్రోసివేయడం న్యాయ పూర్వకంగా సమృతమైనదేనా అనేది ఆలోచన చేయాలి. ఈనాడు కాంగ్రెస్ వారు మండలాల వ్యవస్థను రూపొందిస్తున్నారు. ఇది ప్రజాస్వామ్యానికి గొడ్డలిపెట్టు అంటున్నారు. కొన్ని వ్యవస్థ మాకు అవసరం లేదని తీర్మానించి ఖాళీ స్థానాలను భర్తీ చేయకుండా వుంచాము. మండలాల స్థానాలకు ఎలక్షన్స్ పెడితే నిలబడుతారా అని అడుగుతున్నాను. విలేజ్ అఫీసరు పదవులను రద్దు చేశాము. ఎవరికి నష్టం జరిగింది? ఎవ్వో కేట్స్ గా వున్నవారందరికీ తెలుసు. ఈనాడు దాదాపు 80 వర్సంటు ఏపిల్ కేసులు 80 వర్సంటు క్రిమినల్ కేసులు వారివల్లనే వస్తున్నవి, గ్రామాలలో వున్న రికార్డును తయారు చేయడముతో యివి అన్ని వస్తున్నవి. అవిన్ని సక్రమంగా నిర్వహించబడాలని ప్రభుత్వం ఆ విధంగా వేసింది, ఈనాడు వున్న పార్టులైము పుడ్యోగులను తీసి పర్మినెంటు పుడ్యోగులను పెట్టాలనుకున్నది. దానివల్ల నష్టం ఏమిటో ఆరోచించాలని కోరుతున్నాను, 35 సంవత్సరాలు రామరాజ్యం చేశామన్నారు. ఏమి రాజ్యం చేశారా, ఇండస్ట్రీస్ విషయం ఆరోచించండి. సబ్బుల ఫ్యాక్టరీ మొదలకొని చిన్న ఫ్యాక్టరీస్ పెట్టాలన్నా కేంద్ర అనుమతి కావాలి. ఏదో మేజర్ యండప్పీస్ గాని, లేకపోతే డిపెన్ యండప్పీస్ గాని కేంద్ర ప్రభుత్వమువద్ద పెట్టకుంటే బాగుంటుంది వాటి గురించి పర్మిషను తీసుకోవాలంటే బాగుంటుంది గాని ప్రతిచిన్న యండప్పీస్ కి కేంద్ర ప్రభుత్వ పర్మిషను తీసుకోవాలంటే కష్టమైన విషయము. 35 వర్సంటు కేంద్ర

ప్రభుత్వం ఆదేశనంతో 7 వర్సంటు మాత్రము రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి యివ్వడముతో ఎంతో అన్యాయం జరుగుతున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. శ్రీలంకకు ఏమీ చేయని అంటున్నారు. తెలుగుదేశము ప్రభుత్వం ఏర్పిన తరువాత శ్రీలంకకు మహిళా విశ్వ విద్యాలయాన్ని సెవరేట్ గా పెట్టించడం జరిగింది, అలాగే శ్రీలంక చేయగల పుణ్యక్షేత్రాలలో 30 వర్సంటు రిజర్వేషను శ్రీలంకకు ఉంచాలనేది చేస్తే దానిని హద్దించకపోగా యీ యీ ప్రభుత్వాన్ని దూషిస్తున్నారు. వారి మనస్సులకు తెలుసు. ఇక్కడ తెలుగుదేశము ప్రభుత్వం కార్యక్రమాలను బాగా చేస్తున్నదని, దాని వాటిని సమర్థిస్తే అమ్మగారికి కోపం వస్తుందని భయపడుతున్నారు. రేపు ప్రజల కళ్లకు చెక్కినప్పుడు తెలుగు దేశము బాగానే పని చేస్తున్నది కాదనలేదు, దాని అమ్మగారికి కోపం వస్తుందని మేము వాటిని సమర్థించలేదని అంటారు. ఇక ఖాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు ఏర్పడినవి. మన భాషకు ఎంత ప్రాముఖ్యత ఉందో గమనించాలి. దానిని అభివృద్ధి చేసుకోవాలి. మిగతా భాషలను కించపరచడమనే అవసరం లేదు. తెలుగు భాష పున్నత సంస్కృతిని ప్రజా సేవానికి వాటిచెప్పాలంటే దానికి సెవరేట్ విశ్వవిద్యాలయం కావాలి. తెలుగు సంస్కృతి కళలకు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయమును తెలుగుదేశము ప్రభుత్వం చేస్తుందంటే దానికి కూడ విమర్శిస్తున్నారు, ఇదిగరలో ఆస్థాన పండితులు, ఆస్థాన విద్వాంసులు అని వారు పెడితే వాటిని రద్దు చేశామనే కోపం వారికి ఉంది. ఇకపోతే మా అన్నగారిని సినిమా నాయకుడు అంటున్నారు. 30 సంవత్సరాలు పరిపాలన చేసిన కాంగ్రెస్ వారు సినిమా వనితలను వెంటబెట్టుకొని తిరగడం లేదా? వారు రాకపోతే వారి సమావేశాలకు జనం కూడ పోవడం లేదు.

శ్రీలంక ముఖ్యంగా ఆస్థిలో నగభాగం కల్పిస్తామన్నప్పుడు మీరెట్లా యిస్తారు. అంటున్నారు: నీ భార్య శ్రీ అని, నీ కూతురు శ్రీ అని మరచిపోయి యీనాడు తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం చేస్తున్న కార్యక్రమాలు యేదో దూషించాలని ధూషించడం మంచిది కాదు. వారి నాయకురాలు శ్రీ అని మరచిపోకూడదు. వారి నాయకురాలే కాదు. యెవరయితే యువనాయకుడు అనుకున్నారో ఆ నాయకుడు యిప్పుడు లేరు కాని ఆశునభార్య కూడా యువనాయకురాలై వారికి వ్యతిరేకంగా జరుగుతున్న విషయం మరచిపోకూడదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రతి విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని అదుకొంటున్నదని అంటున్నారు. మన రాష్ట్రానికి గత సంవత్సరములో ఏర్పిన వరదలకు కేంద్రం చేసిన సహాయము యెంతో ఒకసారి గమనించాలి. ఆమె ఇక్కడకు యేదో వచ్చింది. మనము యీనాడు బిచ్చగాడికి పదిపైసలు యిస్తే తీసుకోడు. అబ్ అజా దేవ్, ఏక్ రూపాయ్ దేవ్ అంటాడు. ఈనాడు ప్రభుత్వం యిటువంటి పరిస్థితిలో ఉంటే ఆమె యిక్కడకు వచ్చి మొత్తం పరిస్థితి చూసి సబ్ టీక్ హై దస్ క్రోర్ లేవో అని అంటే యిదేమి న్యాయం? మన ఆంధ్రప్రదేశ్ అడుక్కునేవారమా? మనకు రావలసిన డబ్బు యెందుకు రాదు? డిల్లీలో వరదలు వస్తే అక్కడ డబ్బులు పెట్టడం, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వస్తే డబ్బులు

యన్వరా: ఇక్కడ ఉంటే వారు మనుష్యులు కారా: వీరికి అనుబంధాలు ఉండవా? అనే ఆలోచన లేకుండా రూ. 10 కోట్లు యిచ్చి పోయినారు. తర్వాత ఇక్కడ అల్లరి అయితే ఆ తర్వాత కొంత డబ్బు పంపించినారు. ఈ రు, 76 కోట్లతో 6 కోట్లమందికి నష్టాన్ని యెట్లా తీర్చగలరు? అంతేకాకుండా యానాడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 12 సంవత్సరముల లోపు ఉన్న బాలబాలికలకు బడికి పెళ్ళడానికి బిస్తు టిక్కెట్టు లేకుండా ఉచిత ప్రయాణ పాకర్లకు కలుగజేసినందుకు ధన్యవాదాలు సమర్పిస్తున్నాను. అదేకాకుండా యానాడు ప్రభుత్వం గ్రామాలలో విసుక్తి ఉద్యోగ పథకం కాని గ్రామోదయ స్కీము కాని కొన్ని కార్యక్రమాలు చేపట్టి పేద ప్రజాసీకానికి సహాయం చేస్తున్నది. అంతేకాకుండా 6,800 మూల బిల్డింగ్స్ మన ప్రభుత్వం కొత్తగా కట్టించింది. ఆర్. అండ్ బి తరపునుంచి కూడా దాదాపు 2,700 కిలోమీటర్లు రోడ్లను ప్రభుత్వం గత సంవత్సరం నిర్మించింది. యాసారి కూడా చేయాలని దాదాపు రూ. 36 కోట్లు బడ్జెట్టులో కేటాయించింది. అదే కాకుండా ప్రతి మూడు టీచర్స్ సరిగా లేరని 15000 పెప్షర్ గ్రేడు టీచర్స్ వేయడం జరిగింది. గత 35 సంవత్సరముల నుంచి మన విద్యా విధానంలో లోటుపాట్లు ఉన్నాయి. ఇంతకు ముందు కాంగ్రెస్ పరిపాలనలో విద్యాశాఖామంత్రి మారినప్పుడల్లా అనేక ప్రయోగాలు జరుగుతూ వచ్చినాయి. అటుపంటివి జరగకుండా డీనాధారం కల్గించాలని ప్రభుత్వం ఆలోచన చేసి సాంకేతిక విద్యకు ప్రాధాన్యం యిచ్చి యెక్కువ డబ్బు కేటాయించడం జరిగింది. అంతేకాకుండా ఆరోగ్యశాఖలో దాదాపు 92 హెల్త్ సెంటర్స్ కొత్తగా కట్టించినారు. కాని ఆరోగ్యశాఖా మంత్రిగారికి చెప్పేదేమిటంటే యానాడు ప్రభుత్వం యెంతో డబ్బు ఖర్చుపెట్టి గవర్నమెంటు హాస్పిటల్స్ లో మెషిన్ రీనియేర్నాటు చేస్తే అక్కడున్న కొంతమంది స్వార్థపర ఉద్యోగులు వాటిని వాడకుండా చూస్తున్నారు. ముఖ్యంగా నిజామ్ ఆర్డోపెడిక్ హాస్పిటల్ లో కొన్ని లక్షలు ఖర్చుపెట్టి ఎక్స్ రియానిట్ ఉంటే అది కండిషన్ లో ఉన్నా కాని అది పనిచేయడం లేదని చెప్పి అక్కడకు వచ్చిన రోగిని ప్రయవేటు హాస్పిటల్ కు డైరెక్టు చేస్తున్నారు. అది జరగకుండా చూడాలి. ఇరి గేషన్ విషయంలో ముఖ్యంగా యెన్నో కోట్లు ఖర్చు పెట్టడం జరుగుతున్నది. అయినా కాని తెలంగాణాలో ఉన్న ప్రాజెక్టులకు ఖర్చు పెట్టడానికి సరిగా డబ్బు కేటాయించడం లేదని కొంతమందికి అనుమానంగా ఉంది. ఆ విధంగా అనుమానం లేకుండా తెలంగాణాలో నిర్మిస్తున్న ప్రాజెక్టులకు యెక్కువ డబ్బు కేటాయించి, యిప్పుడు జరుగుతున్న ప్రాజెక్టులకు సత్వరంగా కేటాయించాలని తెలియజేస్తూ గవర్నరు ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ ఒక విషయం చెప్పాలి. మదన్ మోహన్ గారు అన్నమాట నాకు బాగా జ్ఞాపకం వుంది. How the Government will function? Certainly I will admit. We are not matured but we have got the sincerity. You are matured people but you don't have sincerity. That is why the people have thrown you out of power. With sincerity we have

come to power. We are here to work for the poor people, for the entire Andhra Pradesh and for the entire Indian nation.

శ్రీ ఎం. రామకృష్ణారావు :— అధ్యక్ష, మొన్న 16వ తారీఖున తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టింది, దాదాపు 30 పేజీలతో కూడిన బడ్జెటును ఒక గంటలో అర్థికశాఖమంత్రిగారు చాలా శ్రావ్యంగా వినిపించారు. అయితే యీ బడ్జెటులో చివరకు వచ్చేప్పటికి వారు తేల్చిన రూ. 113 కోట్ల లోటును యీ సంవత్సరం రూ. 40 కోట్లు గత సంవత్సరం రూ. 73 కోట్లు, గత సంవత్సరం కూడా రూ. 260 కోట్లు తర్వాత ఆర్టిసెన్స్‌లు ద్వారా పన్నులు వేసినప్పటికి రూ. 73 కోట్లు లోటుతో తేల్చిన బడ్జెటు ఈ సంవత్సరం రూ. 113 కోట్లు అని చెబుతున్నారు. కాని రూ. 113 కోట్లు అని చెప్పింది, రూ. 113 కోట్లే అవుతుందా? ఇంకా ధరలు పెరగడం వల్ల, యేతర కారణాల వలన యే రూ. 200 కోట్లకో పెరిగిపోతే యీనాడు బడ్జెటులో పన్నులు వేయలేదని గొప్ప చూపించుకుంటూ తర్వాత ఆర్టిసెన్స్‌లు ద్వారా పన్నులు వేసి ప్రజలమీద యీ భారాన్ని మోపడానికి యీ బడ్జెటు సుస్థున్నదనేది సాధారణంగా రూ. 113 కోట్లు యీ లోటు బడ్జెటు చూడగానే అర్థం అవుతున్నది. అందువలన యీనాడు ప్రజలమీద పన్నులు భారాన్ని మోపకుండా ప్రజల యిబ్బందులను తీర్చడానికి ఆలోచించినట్లుగా లేదని చెప్పడానికి యీ బడ్జెటును చూస్తే అర్థం అవుతున్నది. ఈ బడ్జెటు కాంగ్రెస్ బడ్జెటు కంటే బాగా వుంది. 35 సంవత్సరాలు కాంగ్రెస్ కంటే మేము యీ ఒక సంవత్సరంలో ఇది చేసినాము. అది చేసినామని చెబుతున్నారే కానీ కాంగ్రెస్ బడ్జెటు కంటే బాగా ఉందని చెప్పకోవడం కాదు. మనకు ప్రజలకు దగ్గరగా సుస్థున్నామని అనుకోనేవద్దతికాకుండా మీ బడ్జెటు ప్రజల సమస్యలను తీర్చడానికి యెంత సన్నిహితం అవుతున్నదనేది ఆలోచన చేసుకోవాలి. ప్రధానంగా మన దేశం వ్యవసాయం మీద ఆధారపడిన దేశం. ఈ వ్యవసాయం మీద ఆధారపడిన దేశంలో వ్యవసాయ పరిస్థితులను మెరుగుపరచడానికి మన తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్య మేమిటి? దీనిని గురించి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము గత సంవత్సరం చేసింది యేమిటి? ఈ సంవత్సరం బడ్జెటులో పెడుతున్నది యేమిటి? అనేది యీనాడు గ్రామాలలో 100 కి 70 మంది వ్యవసాయం మీద ఆధారపడి ఉన్న ప్రజల పరిస్థితులను మెరుగుపరచడానికి మీరేమి చేసినారనేది కొలబద్దగా ఉంటుంది. బడ్జెట్‌లో చెబుతూ గత సంవత్సరం రూ. 111 లక్షల 77 వేలు టన్నులు ఉత్పత్తి అయింది. ఈ సంవత్సరము అనేక అవాంతరాలు వచ్చినప్పటికీ ఉత్పత్తి అంచనా రూ. 115 లక్షలు అని చెప్పినారు. ఈ విధంగా 3 లక్షలు టన్నులు ఉత్పత్తి అభివృద్ధి అయితే యిదేదో అభివృద్ధి అని చెప్పడానికి సాహసించడం వాస్తవానికి సాహసమే అని చెప్పాలి. ఈ విధంగా ఉత్పత్తి యెక్కువగా జరగకపోవడానికి ప్రధాన కారణం చూస్తే భూసంస్కరణలు విషయంలో మీరు తీసుకున్న శ్రద్ధే. ఎందుచేతనంటే దున్నేవానికి భూమిమీద హక్కు ఉన్నప్పుడు అందులో ఎక్కువ వంతు వండించడానికి శ్రద్ధ తీసుకో

గలుతాడు. భూసంస్కరణ గురించి కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం యెన్నో సంవత్సరాలు గురించి చెబుతూ ఆఖరికి చేసింది. కాని ఒక్క సంవత్సరంలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం చేసింది యేమిటో ఆలోచిస్తే మీరు చెప్పినట్లుగా యీ సంవత్సరంలో మీరు పంచెట్టిన భూములు దాదాపు మాగాణి 244 ఎకరములు, మొట్ట కి. 343 ఎకరములు అంటున్నారు. వాస్తవానికి భూసంస్కరణలు విషయంలో మీరు తీసుకున్న శ్రద్ధ ఈనాడు గ్రామాలలో ఉన్నటువంటి ప్రజాస్వామికి యెక్కువ పంటలు పండించాలనే శ్రద్ధ కల్గించడానికి మీరు తీసుకున్నది సరియైన కొలబద్దా అన్నది ఆలోచించాలి. ఎందుచేతనంటే యీనాడు రైతు యెక్కువ పంటలు పండించాలంటే వారికి బూమిమీద హక్కు లేకపోవడమే కాదు, వారు పండించిన పంటకు సరియైన ధరకూడా లేదు. ఈనాడు మనదేశంలో 35 సంవత్సరములు కాంగ్రెసు పరిపాలన ఉన్నప్పటికీ పెట్టుబడిదారుకి ఉండే న్యాయం రైతులకు లేకుండా ఉంది. కారణం యేమిటంటే పెట్టుబడిదారు తాను తయారుచేసిన విస్తృత ధర తానే నిర్ణయించుకుంటాడు. కాని యీ దేశంలో యీ రైతు పండించే పంటకు ధర తానే నిర్ణయించేసుకొనే హక్కు లేకుండా పెద్ద అట్లాగే ఉండని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. రామకృష్ణరావు :— అధ్యక్ష, ఈవాళ రైతుకు తాను పండించిన దాన్యానికి ఇంత ఖర్చుఅయింది, ఇంత అమ్మితేగాని గిట్టబాటు కాదని చెప్పడానికి వీలు లేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. కొనేవాడు దాన్యాన్ని అటు, ఇటు నలిపి ధర నిర్ణయిస్తున్నాడు. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వములో రైతుకు యీ హక్కు లేకపోగా యీ ప్రభుత్వములోనే ఇంతఅయితే గిట్టబాటు అవుతుందని చెప్పే హక్కురాలేదు. భూసంస్కరణలు ప్రవేశ పెట్టారు. ఎవరు? భూస్వాములే. చల్లవల్లి రాజావారు అట్లానే వున్నారు. వేల ఎకరాలు సుగర్ ఫ్యాక్టరీలకు వ్రాసుకొన్నారు. ఇల్లెందు తాలూకాలో పి. కిషన్ రావు గార్కి మూడువేల ఎకరాలను కొడుకుల పేర్లతో, బిడ్డల పేర్లతో బినామీ ట్రాన్సాక్షన్ చేశారు. ఆంధ్ర రాష్ట్రములో ఇటువంటివారు అనేకు లున్నారు. అట్లాంటివారి భూములను తిరిగి తీసుకొనే అధికారాలు కలెక్టర్లకు యివ్వడానికి యీ ప్రభుత్వము యెందుకు వెనకాడుతున్నదో తెలియకున్నది. భూమినిస్తును రద్దుచేశారు, దాని విషయంలో తెలుగుదేశం నాయకులు అనేకం చెప్పారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 80-70 పర్సెంటు వ్యవసాయం మీద ఆధారపడి వున్నారు. దున్నేవానికే భూమి అనే హక్కు కలిగిస్తే యెక్కువ పండించేడానికి ఆస్కారం వుంది గత సంవత్సరముకంటే ఈ సంవత్సరము తక్కువ పండించారంటే యింత దౌర్భాగ్యపు పరిస్థితి యిక్కడ ఏర్పడిందని అంటున్నాను. ఈ భూసంస్కరణలు సక్రమంగా అమలు జరిగివుంటే యీ దౌర్భాగ్యపు పరిస్థితి ఏర్పడి వుండేది కాదు. విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ నేషనల్ లెవెల్ లో పర్ కాపిటా కన్ సంప్లస్ 134 ఉంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 105 మాత్రమే వుంది, అహోబిల్స్ విషయంలో ప్రధమస్థానంలో వుండవలసిన ఆంధ్రప్రదేశ్ యీవాళ యీ స్థితిలో వుంది. ఈవాళ

యీ ప్రభుత్వము దాన్ని మార్చడానికి, ఎరెక్టింగ్ సిటీ ప్రొసెస్షన్ ఎక్కువ చేయడానికి ఏమి స్టాండు తీసుకొన్నది? మీ సేవా నవంగా ఎరెక్టింగ్ సిటీ కన్సంజంట్ చూసి తీసుకోలేదని అర్థమవుతున్నది.

పరిశ్రమల పరిస్థితి గురించి గత సంవత్సరములో చెప్పాను. పరిశ్రమల విషయంలో యీ ప్రభుత్వము యొక్క పాలసీ ఏమిటి? పబ్లిక్, ప్రైవేటు సెక్టార్లు విషయంలో మీ పాలసీ ఏమిటని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ప్రైవేటు సెక్టారులకు వ్యతిరేకంగా పబ్లిక్ సెక్టార్లను అభివృద్ధిపరచుతామని చెప్పినట్లుంటే తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం, ఈవాళ ఎ, పి. స్టీల్స్ ని అది లాభాల్లో నడుస్తున్నప్పటికీ ఖమ్మం జిల్లాలోని యీ కంపెనీని రాశీ సిమెంటు ప్రైవేటు కంపెనీకి అందించాలని ప్రయత్నిస్తున్నది. ఈ విధంగా పబ్లిక్ సెక్టారులో వున్న ప్యాక్టరీలను ప్రైవేటు కంపెనీలకు అందించడంలో ఉన్న ప్రభుత్వం యొక్క పాలసీ ఏమి? ఈ ప్రభుత్వము చచ్చిన తరువాత లాకౌట్స్ విషయంలోను, స్ట్రైక్స్ విషయంలోనూ, కార్మికుల యెడల, పరిశ్రమల యాజమాన్యం యెడల ప్రభుత్వపు విధానాలేమని ఆలోచిస్తే లాకౌట్స్ ల నష్టమైంది ఒక్క 1983 జూన్ నెలలోనే 3,96,858 టన్నుల అవర్స్ నష్టమయితే, స్ట్రైక్స్ ల 1,14,148 టన్నుల అవర్స్ నష్టమైంది. అంటే లాకౌట్స్ విషయంలో యాజమాన్యము లాకౌట్ ప్రకటిస్తే వాటిని ఆపడానికి మీరు ఏమి చేయరా? ఉదా॥ భద్రాచలం పేపర్ బోర్డు ప్రక్కన చేబ్రోలు హనుమయ్యగారు, కాంగ్రెసు నాయకుడు వారికి చెందిన ఒక లైం ఫ్యాక్టరీ వుంది. అక్కడ పర్కర్లుకు వీతాలు చెల్లించడంలేదని ఒకటి రెండు నెలలు స్ట్రైక్ చేస్తే మీ ప్రభుత్వము అడ్జుడికేషన్ కు పలిపింది. స్ట్రైక్ కాలాఫ్ చేయమని అంటే పర్కర్స్ స్ట్రైక్ కాలాఫ్ చేశారు. తరువాత నెలరోజులు నడిపిన తరువాత కేసు అడ్జుడికేషన్ లో వుండగానే ఆ పరిశ్రమ లాకౌట్ ప్రకటించింది. ఉ॥ 6 నెలలయింది. అడ్జుడికేషన్ లో కేసు ఉండగా యాజమాన్యం లాకౌట్ ప్రకటించిన యాజమాన్యం పై మీరు ఏమి చేస్తున్నారు? అదే కార్మికులు కేసు అడ్జుడికేషన్ లో వుండగా స్ట్రైక్ చేస్తే మీరు ఏమి చేసేదివారు? ఎంతమందిని ఆరెస్టుచేసి వుండేవారు? కార్మికుల యెడల పక్షపాత బుద్ధిపూరించి, యాజమాన్యం యెడల సానుభూతిని చూపుతున్నది యీ ప్రభుత్వము. కార్మికులకు అనుకూలమైన పద్ధతిలో సాగవలసిన అవసరముంది. ఈ విషయమై ప్రతి బడ్జెటు సమావేశములో రెండు సార్లు చెప్పాను. ఎస్కా చట్టము క్రింద మీ వైఖరి యేమిటి? కారు కార్మికులపక్షం ఉన్నారా? యాజమాన్యవైపు ఉన్నారా? బెంగాల్, త్రిపుర ప్రభుత్వాలు ఎస్కా చట్టాలను, నాసా చట్టాలను మాత్రం తమరాష్ట్రములో సాగవిషయమని అన్నారు. మీరు కార్మికులపక్షం వున్నామని అన్నారు. మీరుకూడా వారినుండి గుసపాతం తీసుకొని, మన రాష్ట్రములో నాసా, ఎస్కా చట్టాలను అమలు జరుగవని ప్రకటించడం నేను గత సంవత్సరములో అడిగాను. బడ్జెటులో కూడా అడిగాను. ఈవాళ కార్మికమంత్రి బర్తరపు అయ్యారమకోండి. వారు దీని

విషయంలో ఆలోచన చేస్తున్నామని అన్నారు. ఎన్. జి. ఓ. ల విషయంలో మీరు 46 సర్వీసులను మీరు ఎస్కా చట్టముక్రింద ప్రకటించారుకదా అని అంటే మేము ఎవరినీ అరెస్టు చేయలేదని అన్నారు. అరెస్టులు లేనపుడు ఎందుకు మీకు యీ చట్టము, బదనాం అవుతారని అన్నాను. కలకత్తాలోని కాంక్రేట్ సమావేశంలో మీ తెలుగుదేశం కార్యదర్శి అక్కడకు వెళ్లి, కార్మికుల ఎస్కాచట్టాలు తప్పని, వాటిని ఉపసంహరించాలని సంతకము చేసినవారు. రెండవవైపు అదేరోజున ఆర్. టి. సి. కార్మికులు వర్క టు రూలు క్రింద వారికీదో హక్కులు కావాలని కాదు, వారికున్న 8-8గంటలు రాత్రి కూడా పనిచేయాలంటే అధికాదని వర్క టు రూలు పాటిస్తే ఎస్కా చట్టముక్రింద వర్కర్సును అరెస్టు చేశారు. ఒకవైపు ఎస్కా చట్టము తప్పని చెబుతూ, మరొకవైపు ఆ చట్టమును మీరు అమలుచేయడంలో మీ డ్యూయర్ విధానం ఒకసారి చూస్తే గత రాంగ్రెసువాళ్ళు మీమీద రాళ్ళు పేయకుండా, ప్రజలు మీకు సన్నిహితంగా వుండడానికి యీ డ్యూయర్ విధానము ఏ విధంగా ఉపయోగపడుతుందో ఆలోచించడం మనవి చేస్తున్నాను.

లా ఎండ్ ఆర్డర్ విషయంలో చాలా అధ్వాన్నమైన పరిస్థితిలో వుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఒకసారి లా ఎండ్ ఆర్డర్ విషయంలో మా దగ్గరున్న ఎన్. పి. తో మాట్లాడుతూ, మీరు లా ఎండ్ ఆర్డరును ముందు అమలుచేసి, తరువాత మమ్ములను అమలుచేయమని చెప్పండని అంటే, 'మేము ఎందుకు అమలుచేయలేదు?' అని అన్నారు. అప్పుడు నేను ఎవరినైనా అరెస్టుచేసిన 24 గంటలలో కోర్టులో ప్రొడ్యూస్ చేయాలి; దాన్ని మీరు అమలుచేస్తున్నారా? కనీసము యీ ప్రభుత్వము పచ్చినతరువాత ఎంతమందిని అరెస్టుచేసి, ఎందరినీ 24 గంటలలో కోర్టుకు తీసుకొని వెళ్ళాలో చెప్పండి; బజారులో పెట్టి కొట్టడం, దెబ్బలు మానేవరకు స్టేషన్ లో వుంచడం, ఇది ఇప్పుడు కొనసాగుచున్న విధానమే పోలీస్ స్టేషన్ లో.

10-00 a.m మా ఖమ్మం జిల్లాలో ఎన్.పి. గారు దినేష్ రెడ్డి కారు పోతూంటే ఒక ఆర్.టి.సి బస్సు డాష్ అయింది. ఇక్కడ ఆర్.టి.సి. డ్రయవర్ తప్పా, లేక ఎన్.పి. గారు కారు డ్రయవర్ తప్పా అనేదికాదు. చూడాల్సింది. బస్సులో పాసింజర్స్ చూస్తూ ఉండగా ఆర్.టి.సి బస్సు డ్రైవర్ ను క్రిందికి లాగి తన్ని ఇల్లందు పోలీసు స్టేషనులో అతనిని పెట్టి 8 రోజులు అతనిని లాకప్ లో ఉంచారు. పోలీసులకు తన్నే అధికారం ఎక్కడ ఉంది? తప్పచేస్తే శిక్షించడానికి కోర్టులు ఉన్నాయి. జైళ్ళు ఉన్నాయి. తప్ప చేసినవారిని మెజిస్ట్రేటు ముందు ఉంచాలి కాని శిక్షించే అధికారం పోలీసులకు ఎవరు యిచ్చారని అడుగుతున్నాను. ఇటువంటి చర్యలను అరికట్టడానికి పోలీసులను వారి అధికారాలను దుర్వినియోగం చేయకుండా యీ ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి? మా ఖమ్మం జిల్లాలో, అన్నవరెడ్డిపల్లిలో కోయలు 4గ్రామాలకు ఒకచెరువు ఎండిపోయింది. ఎక్కడ నుంచో చేపలు పట్టుకొని వస్తే వారు ఆ గ్రామంలో చేపలు పట్టారని వారిమీద కాల్పులు

జరిపారు. దానిమీద మెజిస్ట్రేటు ఎంక్వయరీ జరిగింది. ఒంగోలు జిల్లా టంగుటూరులో కాల్పులు జరిగినప్పుడు మరణించినవారికి 10 పేం రూపాయలు ఇచ్చారు. కాని అన్నపరెడ్డి పల్లిలో కాల్పులలో చనిపోయిన కోయలకు మాత్రం 5 పేం రూపాయలు ఇచ్చారు ఎందుకు యీ డిస్క్రిమినేషన్? అన్నపరెడ్డిపల్లిలో జరిగిన జుడిషియల్ ఎంక్వయరీ రిపోర్టు యంకా రాలేదు. అట్లాగే ఈ మధ్యనే ఫిబ్రవరి నెలలో కారేపల్లి పోలీసు స్టేషను ఎన్.ఐ. ఒక పిల్లవాడు బయటికి కూర్చుంటే ఆ అశుద్ధం నోటిలో పెట్టుకొని తినేవరకూ తన్నేడు. దానిగురించి కంప్లయంటు యిస్తే విచారణ లేదు. ఈ విధంగా పోలీసు ఆఫీసర్లు చరితెగించిపోతే యీ ప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేకపోతున్నది. హోమ్ శాఖను తీసుకున్న యుక్తమంత్రులు యిటువంటి పనులు ఖండించకుండా పోలీసులు చేసిన విజయాలను మాత్రం చెబుతూ ఉంటే వారిమీద యీగ వ్రాలకుండా చేస్తున్నందువల్లనే యీ విధంగా జరుగుతోంది.

ఇక ఎక్యూకేషన్ విషయం ఆలోచిస్తే ఆల్ ఇండియా లెవల్ లో 38.1 శాతం ఖర్చుఉంటే ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 29.9 శాతం మాత్రమే వుంది. కేరళలో 69 పెర్సంటు లిట్రసీ ఉన్నచోట విద్యమీద 35.6 పర్సంటు ఖర్చు పెడుతున్నారు. మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో 19.20 పెర్సంటు కంటే ఎక్కువ కర్చుచేయలేదు. ఈ సంవత్సరం గత సంవత్సరం కంటే యీ సంవత్సరం ఎక్కువ ఖర్చు పెడుతున్నామని చెబుతున్నారు. కాని ఈ రోజు దేశంలోవున్న రాష్ట్రములు ఖర్చుపెడుతున్న దాన్నిబట్టి చూస్తే ఈ ఖర్చు పరిపోదు. రాష్ట్రంలో ప్రయివేటు విద్యాలయాలను స్వాధీనం చేసుకొని కాపీకేషను ఫీజును రద్దు చేస్తామన్నారు. వాస్తవంగా పల్లెగొండలో గీత విజ్ఞాన మందిర్ ప్రయివేట్ విద్యాలయంలో ఉన్న మేనేజ్ మెంటులో రెండు గ్రూపులు ఉండి. ఒక గ్రూపు ఒకరిని అప్పాయింటు చేస్తే రెండవది అతనిని నవ్వపెండు చేస్తున్నది. అందువలన ఆ విద్యాలయాన్ని స్వాధీనపరచుకోవడానికి ఏమీ చర్యతీసుకోలేదు. అట్లాగే కొత్తగూడెంలో రామనంద్ర కాలేజీని తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చి 11/2 సంవత్సరంఅయినా స్వాధీనం పరచుకోలేదు. అట్లాగే కామారెడ్డిలోని ఆర్ట్స్ మరియు సైన్స్ కాలేజీని స్వాధీన పరచుకోవలసిందిగా విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు కోరుతున్నా ప్రభుత్వం దానిని స్వాధీన పరచుకోవడం లేదు. ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ప్రయివేటు కాలేజీలమీద అనేక ఆంక్షలు పెడుతూ వాటిని మేనేజ్ మెంటు నడుపుకోలేనపుడు వాటిని స్వాధీనపరచుకోలేక పోతున్నారు. కాని ప్రభుత్వం చెప్పినట్లు వారిని వినమంటున్నారు. అందువలన యీ ఎక్యూకేషన్ విషయంలో ప్రభుత్వం బడ్జెటులో చేసిన ఎలాటమెంటు సంకృప్తికరంగా తేదని చెబుతున్నాను. ఇక నిరుద్యోగుల విషయంలో 20 లక్షలమంది మన రాష్ట్రంలో ఉన్నారని చెబుతున్నారు. వారికి 64,000 చిల్లర పేకీస్సిలు యీ సంవత్సరంలో మూపించారంటున్నారు. ఈ ప్రకారంగా యీ 20 లక్షల మందికి ఉద్యోగాలు రావాలంటే

30, 40 సంవత్సరాల కాలం పడుతుంది. ఒక సంవత్సరం లెండు లక్షల నిరుద్యోగులు పెరుగుతున్నారు కాబట్టి యీ సమస్యను పరిష్కరించడానికి ఎప్పటికీ సాధ్యం అవుతుందో ఆలోచించాలి. నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారానికి సెల్ఫ్ ఎంప్లాయిమెంటు స్కీములు పెట్టావన్నారు. దానిపరిస్థితి ఎట్లాగుందో యక్కడ మనవారందరూచెప్పారు. కాబట్టి ఈ నిరుద్యోగులకు నిరుద్యోగ ఫృతి యివ్వడానికి ఈ ప్రభుత్వం ఎందుకు రావాలి. ఈ ధరల పరిస్థితి చూస్తే యీ రోజు ఆల్ ఇండియా కంజ్యూమర్ ఇండెక్సు 533 ఉంది. హైదరాబాదులో 534 ఉంది. ఢిల్లీలో 536 ఉంది. 1983 జాన్యూరీ నాటికి కలెక్టర్ 472 ఉంది. మన దగ్గర 538 ఉంది. కలెక్టర్ 472 భారం ఎందుకు ఉంచినా వారు 14 రకాల విశ్యాసనం చెస్తువులను ప్రభుత్వమే సప్లయ చేస్తున్నందుకై యీ కంజ్యూమర్ ఇండెక్స్ పెరగడంలేదు. ఇక్కడ ముఖ్యమంత్రిగారు బోక్స్ వ్యాపారాన్ని స్వాధీనం చేసుకుంటామన్నారు. ఈ విత్త బీవిత అససరాలులో ముఖ్యంగా వియ్యం బోక్స్ వ్యాపారం ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకోకపోతే యీ డ్యూయీ రేట్లు ఉన్నంతవరకూ ఏమీ లాభంలేదు. ఈ డ్యూయీ రేట్లు ఉంటే వ్యాపారులు లాభం పొందుతారు. బ్లాకు మార్కెటు ఎదో విధంగా చోటుచేసుకొని ధరలు పెరుగుతు ఉంటాయి కాబట్టి యీ హోల్ సేల్ మార్కెటును స్వాధీన పరచుకోవాలి. ఇక వరదల విషయం తీసుకుంటే అందులో నష్టపోయిన వారికి వియ్యం, గుడ్డలు టి నెలలు తరువాత యిస్తున్నారు. వరదలలో బాధపడుతున్నవారు టి నెలలు తరువాత వియ్యం, గుడ్డలు యిస్తే ఏమి ఉపయోగం? ఇది ఎందుకు జరుగుతోందంటే గుర్తుమెంటు నుంచి మార్కెట్ లోకి అఫీసర్లు వెలుతున్నారు. అంతేకాదు మావద్ద వరదలలో పోయిన రోడ్లు బాగు చేయడానికి డబ్బు కొరకు గవర్నమెంటు నుంచి రాలేదని జిల్లా పరిషత్తు సమావేశమై అక్కడ నూపరంబెండింగు ఇంజనీరు చెప్పారు. అందువల్లనే పెండర్లు అగిపోయాయని అన్నారు. వరదల కొరకు యిచ్చిన సహాయం ఇన్ టైములో రాకపోతే కష్టపడేవారు చెబుతున్నాను. ఇక గ్రామ పంచాయతీలు, మండలాల ఏర్పాటు విషయంలో రాష్ట్రంలో 35% సమీకులకు ఇన్ ప్రాస్ట్రక్చర్ లేక అవస్థలుపడుతూఉంటే యిప్పుడు 1200 మండలా ఏర్పాటుచేసి ఏమీ లాభం. అంటే ఇప్పుడు ఉన్న గ్రామ పంచాయతీలకే ఎక్కువ అధికారాలు యిచ్చి, సమితికి ఒక లక్షరూపాయలు చొప్పున కేటాయిస్తే పంచాయతీలవా ఇంజనీర్ రోడ్లు, చెరువులు, కుంటలు, బాగు చేసుకొని బాగుపడతారు. దానికి 1 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే ప్రభుత్వానికి ఖర్చు అవుతుంది. తరువాత పంటలు పంటలు చ్యవస్థను రద్దు చేసారు కాని ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాటు చేయలేదు. పంట పంట చ్యవస్థను రద్దు చేయడాన్ని మా పార్టీ కూడా హర్షిస్తుంది. కానీ ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాటు చేయనందువల్ల అవినీతి పెరుగుతోంది.

ఇక వితంతువులకు పెన్షన్ అన్నారు. దీనికి మూడు పోటోలు కావాలి. భర్త పోటో, సర్టిఫికేటు, వెళ్ల యిన సర్టిఫికేటు. భర్త పోయిన సర్టిఫికేటు, ఆమె పుట్టిన

సర్టిఫికేటు ఉంది. షీట్ కోసం డిల్లా డెవలప్మెంట్స్ చుట్టూ తరగడానికి ప్రతి ఎరండువుకు కనీసం రూ. 50 అయినా అవుతుంది. దేబ్ అండ్ బర్త్ సర్టిఫికేటు చాక్లర్లకు లంచం ఇవ్వాలి. ఇన్ కం సర్టిఫికేటు ఇవ్వడానికి పబ్లిక్ పబ్లిసిటీలు. ఈ పక్షకంవల్ల ఎరండువుల మీద భారం మోపినట్లు అవుతూ చాక్ అనేది కూడా రావు ఎర్రడుతోంది. కనుక డీనిల్ల పెద్దగా అవకాశం ఉందను. చందాయంతో ఎక్కువ అధికారాలు ఇవ్వాలి.

మెడికల్ అండ్ డెన్టల్ గురించి చెప్పాలంటే, ఈ నాటికి ఎన్నో గ్రామంలో వైద్య సదుపాయాలు సరిగ్గాలేవు. చాక్లర్లు ఉందను. మామూలు తాళాకా బలపా గ్రామంలో హాస్పిటల్ ఏర్పాటు సంవత్సరాలయింది. రాజీ ఇప్పటి వరకూ చాక్లర్లేదు. నర్స్ ఉంటుంది. ఎక్కడో 10 మైళ్ల దూరం నుంచీ వస్తుంది. చాక్లర్లలో ఎక్కిత ఎక్కువగా ఉంది. హాస్పిటల్లో డెబ్ కావాలంటే లంచం ఇవ్వాలి. కనీసం 11 పాయింట్ అంగీకరించింది. ఆ విధానంలోనే తెలుగుదేశం ప్రభుత్వాన్ని నమ్ముకుని, సక్రిమమైన పద్ధతిలో పరిపాలన సాగించాలి. కాంగ్రెసేతర ప్రభుత్వాలను కేంద్రం పడగొట్టాలని చూస్తున్న సమయంలో, ఈ ప్రభుత్వం ప్రజలు మేలుకు అనుగుణంగా బడ్జెటును రూపొందించి, ఆ రకంగా సవరించుకుని ముందుకుపోతే తెలుగుదేశం ప్రజలకు సన్నిహితం కాగలదు అని మనవి చేస్తూ, కేలవు తీసుకుంటున్నారు.

డా. బొనుగుపాటి కోటేశ్వరరావు (ఒంగోలు) :— అధ్యక్ష, అధిక మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన 1983-84 సంవత్సరపు బడ్జెటును హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలను మీ దృష్టికి తీరలచుకున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చినప్పటి నుంచి ఎన్నో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను చేపట్టింది. ఆదేరకంగా ప్రజలకు దగ్గర కావాలనే ఉద్దేశంతో పరిపాలనలో మార్పులు తేవాలని సంకల్పించి, మండల్ వ్యవస్థను ప్రవేశపెట్టడానికి పూనుకుంది. బడ్జెటును తయారు చేసేపట్నాడు మనం కోరుకున్న విధానంలో చేయాలంటే కొన్ని పరిధిలుంటాయి. ఆ పరిధుల మేరకు, ఉన్న ఫండ్స్ తో చక్కగా బడ్జెటును రూపొందించడం జరిగింది. దీనికి ప్లానింగ్ కమిషన్ అప్రూవల్ కావాలి. ఆదాయం వివరాలు చూపాలి. కేంద్ర సహాయం సక్రమంగా అందాలి. ఇవన్నీ సరిగ్గా ఉంటేనే బడ్జెటు సరిగ్గా ఉంటుంది. పరిపాలనలో ఎన్నో రకాల మంచి మార్పులు తేవాలని తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఇప్పటి వ్యవస్థలో అధికారులలో అలసత్వం, కాంగ్రెసు పాలనలో అవలంబించిన పద్ధతులు, పూర్వపు అలవాట్లు మొదలైన వాటివల్ల ప్రభుత్వం తలపెట్టిన పథకాలకు ఆశించిన ఫలితాలు రాలేదు. పరిపాలనా విధానాల మీద ప్రభుత్వం దృష్టిని కేంద్రీకరించి, పరిపాలనా యంత్రాంగం మీద అధిపత్యాన్ని సంపాదించి, ప్రభుత్వం కోరుకుంటున్న రకంగా అధికారులను మార్చుకున్నప్పుడే

ఆశించిన ఫలితాలు ప్రజలకు అందుతాయి. మధ్యాహ్న భోజన పథకం, కిలో బియ్యం రెండు రూపాయల పథకం వంటి ఎన్నో కార్యక్రమాలను ప్రభుత్వం చేపట్టింది. పేదలకు ఇండ్ల నిర్మాణాన్ని తలపెట్టింది. ఇవన్నీ అధికారుల అలసత్వం వల్లనే సక్రమంగా నిర్వహించబడక ప్రభుత్వానికి చెడుపేరు వచ్చే అవకాశం ఏర్పడింది. ఉదాహరణకు, మా నియోజక వర్గంలో చౌకదుకాణదారుడు 20 బస్తాల బియ్యం మార్కెట్లో అమ్ముతుంటే, తెలుగుదేశం కార్యకర్తలు చూసి, తహసిల్దారుతో రెడ్ హాండెడ్ గా పట్టించారు. అయినా అధికారులు ఆ డీలరుని ఏ రకంగా కాపాడాలనే ఆలోచనలోనే ఉన్నారు. ఈ రకంగా జరగడం మొదటిసారి కాదు. అధికారులలోగల పూర్వపు అలవాట్లవల్ల ఇవి సంభవిస్తున్నాయి. గనుక ప్రభుత్వం తమ దృష్టిని యంత్రాంగం మీద కేంద్రీకరించాలి. మన విధానాలకు అనుగుణంగా వారిని మలచుకోవాలి. విద్యా విధానంలో కూడా ఎక్కువగా యూనివర్సిటీలను, విద్యా సంస్థలను పెట్టినంత మాత్రాన, ఎక్కువగా గ్రాడ్యుయేట్లను ప్రొడ్యూస్ చేసినంత మాత్రాన, సైన్సు కోర్సులను చదివినంత మాత్రాన సరిపోదు. దానివల్ల రాష్ట్రానికి ఉపయోగం ఉండదు. బేసిక్ సైన్స్ దేశానికి ఎంత వరకూ అవసరమో అంతవరకే ఉండాలి. ఎన్నో టెక్నికల్ కోర్సెస్ వచ్చాయి. కంప్యూటర్ కోర్సెస్ వచ్చాయి. మన దేశ అవసరాలకు తగిన కోర్సులను మన యూనివర్సిటీలలో పెట్టాలి. రీసెర్చ్ పేరుతో సైంటిస్టులు కేవలం రిటైర్డ్ లైఫ్ ను అనుభవిస్తున్నారు, విద్యా విధానంలో మవులికమైన మార్పులు తేవాలి, పూర్వం నుంచి ఉన్న రెండెద్దల బండే ఇప్పుడూ ఉంది. ఇంకా అదే తరహా రవాణా వద్దతి ఉంది. ఈ బండికి బాల్ బేరింగ్స్ పిస్టం వస్తుందేమోనని ఎప్పటి నుంచి చూస్తున్నా ఆ ప్రయత్నమే కనిపించడంలేదు. బ్రిటిష్ వారి మార్గంలోనే ఇప్పుడు కూడా విద్య బోధించబడుతోంది. గ్రాడ్యుయేట్లకు తయారు కావడం తరువాత ఆఫీసులలో గుమాస్తాలుగా చేరడమే జరుగుతోంది కానీ యూనివర్సిటీలలో చదివిన చదువు దేశానికి ఏ మాత్రమూ ఉపయోగించడం లేదు.

అదే విధంగా మనం అమూల్యమైన జల సంపదను వృధా చేసుకుంటున్నాము. ఎన్నో రకాల పంటలను పండించడానికి అవకాశం ఉన్నది. అయినప్పటికీ కూడా మన జల సంపద మన కళ్ల ఎదురుగానే మూడు వంతులు సముద్రంలో కలిసిపోతున్నది. ఈ సముద్రంలో మానవాళికి ఉపయోగపడే ఎంతో సంపద ఉన్నది. చేపలు కానివ్వండి విజ్ఞానం కానివ్వండి ఎన్నో ఉన్నాయి. వాటిమీద ఏ విధమైన రిసెర్చ్ జరగడంలేదు. మెరైన్ సైన్సును ఏ విధంగానూ మనము అభివృద్ధి చేసుకోవడంలేదు. ఈ జన సంపదను వృధా చేసుకుంటున్నాము. ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత తెలుగు గంగ ప్రాజెక్టులు ప్రవేశపెట్టింది. దాని ద్వారా 5 లక్షల ఎకరాలు సాగులోకి వస్తాయి. ఆ వృద్ధికితో దానిని అక్కడకాదు ఇక్కడ, ఇక్కడకాదు అక్కడ అని వివాదపడు

పడుతున్నాము. మనకున్న జల సంపదను మనసు ఉపయోగించుకోవడానికి తగిన ప్రయత్నం జరగవలసింది. అదే విధంగా మనం ఈ సంవత్సరం ఎక్స్‌టెన్సివ్‌గా కరువు అనుభవించాము. ఇది మరి ఏ విధంగా జరిగినా చాలామంది నష్టపోయారు. ఎవరు మాట్లాడినా పనర్‌కట్‌ను గురించి చెప్పకున్నారు. కానీ సోలార్‌ను ఉపయోగించుకునే మాట ఎవరూ చెప్పరు. దీనికి పొగాకు క్యూరింగు చేయడానికి, ఎన్నోకాల హీటర్‌కు ఈ సూర్యరశ్మిని ఉపయోగించుకుని ఎల్‌క్రిసిటీని ఆదా చేసుకోవచ్చు. మన లైన్ ఆఫ్ థింకింగ్ మార్పుకుని ఉన్న అవకాశాలను సద్వినియోగం చేసుకోవాలి.

ముఖ్యంగా నా నియోజకవర్గం గురించి మనవి చేస్తాను. అక్కడ మంగళగిరి అనగానే టైర్లు గుర్తుకు వస్తాయి. ఈ టైర్ల ఫ్యాక్టరీ విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం మనకు ఎంతో అన్యాయం చేస్తోంది. అక్కడ ఉన్న కాంగ్రెసు నాయకులు కానినైంది. ఇక్కడ ఉన్న కాంగ్రెసు నాయకులు కానినైంది. పూర్తిచేసే విషయంలో ఉన్న అడ్డంకులను తొలగించి, సహకరించాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

చేనేత పరిశ్రమకు చెందిన కార్మికుల గురించి అధికమంత్రిగారు బడ్జెటులో ఎక్కడా ప్రస్తావించలేదని చెప్పి వారు అడుగుతున్నారు. పూర్వపు బడ్జెటుకన్నా 2 కోట్లు తగ్గించారు. ఇకముందు ఆలా జరగకుండా ఉంచాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. వ్యవసాయం తరువాత ప్రధానమైన వృత్తి చేనేత పరిశ్రమ. ఎంతోమందికి జీవనోపాధిని ఇస్తున్నది. బడ్జెటులో ఏ విధమైన కోత లేకుండా చేనేత పరిశ్రమకు పెంచాలని కోరుతున్నాను. పారిశ్రామికీకరణం సత్వరమే జరగాలి. ఆగ్రో బేసిన్ ఇండస్ట్రీస్ ఎక్కువ డెవలప్‌మెంటు చేసుకుని, ఎంప్లాయిమెంటు ప్రోవిజన్‌ను పెంచుకోవచ్చు.

హెల్త్ విషయంలో చూసుకుంటే డాక్టర్లు చాలామంది నిరుద్యోగులు ఉన్నారు. ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో చాలా పోస్టులు ఖాళీగా వున్నాయి. పోస్ట్‌గ్రాడ్యుయేట్లు సేట్లు చాలా తక్కువ వున్నాయి. ఇవి పెంచడానికి అభివృద్ధి సాధించడానికి కృషి చేయలేదు. మిగతా రాష్ట్రాలకంటే ఎక్కువ చేయలేదు. పాత సబ్జెక్టులే ఉంచకుండా కొత్త సబ్జెక్టులను ప్రవేశపెట్టవలసిన అవసరం ఉంది. హెల్తు మినిష్టరుగారు ఆలోచించాలి.

అనెంజ్మెంట్ చర్యలు సభ్యులు చేస్తున్నప్పుడు ఇది శాసనసభ కాకుండా గాసిప్ సభగా మారుతున్నది. ఆలా కాకుండా ఆచరణయోగ్యమైన, సృజనాత్మకమైన, సూచనలు చేయాలని కోరుతున్నాను. కేవలం అధికారంలో ఉన్న పార్టీని విమర్శించడమే కాకుండా సమాజానికి పనికిరాని సూచనలు చేయాలని, ప్రజల అభివృద్ధికి పాటుపడాలని కోరుతున్నాను. ఇకముందు అయినా ఈ విమర్శించే ప్రయత్నాలు మానుకుని మనము అందరమూ ఒక్కచే అనే భావంతో నిర్మాణాత్మకమైన సూచనలు చేసుకుంటూ కలసి పనిచేయాలని నేను చెబుతున్నాను.

12 noon

Sri A. Prabhakara Rao (Malleswaram) :— Sir, at the outset I would like to congratulate the Hon. Minister for Finance Sri Nadendla Bhaskara Rao for presenting a balanced budget for the year 1984-85. I fully support the Demands placed before this House. Our budget is a continuance of the last year's budget. While sustaining the welfare orientation given in the previous budget, an effort is made to usher in growth orientation during the year. This has been made possible due to our commitment to the welfare of the poor and the down-trodden. During last year we have put forth revolutionary schemes for the welfare of the poor and the down-trodden e.g., supply of rice @ Rs. 2/- kg., sites for the poor, pucca houses for the weaker sections. All these programmes are meant for the weaker sections of the society that is the welfare orientation. Now the emphasis during this year has been changed for productive investment. The investments for industry and power have been raised substantially. This is raised with a view to provide for the future prosperity of our State.

Before going into the merits of the proposals during this year. I would like to place before you the figures of the plan performance during the last three years of the Congress rule i.e., from 1980-81, 1981-82 and 1982-83. During these three years if you look at the plan expenditure on these important major heads, we can come to a conclusion. During the period 1980-83, the plan period of the Congress rule, the expenditure for agriculture is Rs. 135.34 crores against an outlay of Rs. 301.28 crores which is only 44% of the outlay for five years. Likewise, the provision for Irrigation projects inclusive of Command Area Development, Flood Control and Drainage is Rs. 953.40 crores and the expenditure is only Rs. 460.18 crores which is only 48%. I am giving the expenditure during the last three years of Congress rule of the VI Plan period. Coming to Power, the expenditure is Rs. 407.47 crores against the plan outlay of Rs. 753.47 crores which is about 57%. Coming to the Industry and Minerals, the expenditure is Rs. 88.96 crores out of the plan outlay of Rs. 205.45 crores which is only 43% of the outlay envisaged for five years. For Road Development—Roads, Transport and Communications the expenditure during the three years period is only Rs. 112.02 crores against an outlay of Rs. 212.23 crores which is only 50% of the outlay. Coming to Social Welfare, welfare programmes covering the fields of Education, Medical and Health, Housing, rural and urban water supply schemes, welfare of the labour, Scheduled Castes and Scheduled Tribes and Backward Classes welfare—for all these programmes the main thrust as you know during the last budget by the Telugudesam is for the

Social welfare particularly welfare of the poor. There is major spurt in the expenditure during last year and it is continued this year also. We shall look at the figures about the amount spent by the previous government for the last three years of the plan period. The expenditure is Rs. 331.54 crores out of an outlay of Rs. 913.41 crores which is 36% of the plan outlay. By showing savings, by reducing unnecessary expenditure, the plan outlay has been substantially increased from Rs. 3,100 crores—outlay envisaged at the beginning of the Plan to Rs. 3,404 crores. The increase is Rs. 304 crores—an increase of 10% which is mainly due to the effort of our Government during last year and this year. Let us compare the expenditure, against the outlay of Rs. 3,404 crores the overall expenditure was Rs. 1,551 crores and it is only 45.6%. We can understand the position from the above figures and yet the opposition leaders criticise our government. What is their performance and our performance? Is there any ground for criticism? When they have spent only 45.6% in this years? In these two years, the performance of the Telugu Desam Government is much more than their three years and we have done much more in two years. There is buoyancy in the revenues also. While their collections of revenue was only Rs. 1,639 crores, this year it is Rs. 2,276.4 crores. There is substantial increase in the collections and other revenues of the Government. This amount is spent on the development—of-course there is a general feeling that the expenditure in Revenue Account is only for establishment—it is not so. It is for the maintenance of the running schemes, maintenance of roads, continuance of the facilities etc., for all this revenue expenditure is also spent. Taking advantage of the favourable position of buoyancy of revenues, our Government has already increased the plan outlay by Rs. 304 crores. I would like to put one question to the Opposition benches. Does this not show the efficiency and better financial planning of our Government? Does it not show our efficiency, financial planning and commitment to the progress of the State?

Now, I would like to mention about the provisions in this year's budget. As already mentioned, we have made higher provision and this has been made possible by our better financial management. For agriculture, we have made a provision of Rs. 84.59 crores which is 29% of the total outlay for the five year period. Coming to irrigation and flood control measures, this year the provision is Rs. 265.77 crores which is 27%—almost 1/3 of the total provision of Rs. 953.40 crores for the entire five year period. Power, it is Rs. 200 crores—a substantial increase making it possible to commission 310 megawatts of power during the year. The

outlay for five years is Rs. 753.43 crores. As regards minerals and industry, the plan provision has been doubled by our Government and this is due to our sincere effort. It was Rs. 10 crores and now it is Rs. 200 crores and the provision this year is Rs. 48.92 crores which is about 24%. Likewise For Transport and Communication also the provision is Rs. 51.59 crores—24% of the five year outlay. Coming to the Social Welfare Programmes and community services, the plan allocation has been increase to Rs. 288 crores. This has substantial increase has been initiated during last year and continued this year also. The provision is 32% of the outlay of Rs. 913.41 of the revised plan provision.

I would like to place before you that I am proud of the performance of our Government in the previous budget and also the proposed budget for this year. The pace of activity is so accelerated that increased provisions are kept for all activities of our government— This effort is made possible by our sincerity.

Last year we had to face two great havocs. The flood havoc caused by incessant rains in August which affected 480 villages and the subsequent October havoc caused heavy damages in 20 districts of the State. In spite of the very meagre assistance from the Centre, with our limited resources we spent Rs. 15.8 crores for Relief operations in August and Rs. 50.88 crores in October. During this period, we have rushed relief measures to these flood-stricken people very quickly and the people praised this.

Finally, I would like to reply to a few comments made by the respected leaders of the Opposition. One Leader of the Opposition said—“అలోచన లేదు, అవగాహన లేదు. What is it? Do we lack in thinking? Does the Budget proposals show lack of imagination and understanding of the problems of the State? No. Respected Leader of the Opposition said that we lack maturity, intelligence and experience. May be, Sir, we may be lacking experience in mis-management. But, I would like to place before this House that in financial management and welfare of the people, we have better experience and our budget proposals are indication for this. Another Leaders of the ex. B. J. P., particularly, Sri M. Venkaiah Naidu said—“పైన పటారం, తోన తొటారం” I think he is not very serious about his comment. He himself said that earlier, the Congress Leaders and Congress Government has not done much to the Tribals and for the welfare of S.Ts. and this Government has done a lot for the welfare of the S.Ts. He himself has conceded in his argument that this Government is doing much good work for the welfare of the S.Ts.

Finally, about the A. P. Steels. The purpose of the State Government is not to run its own industries, but to help the industrial growth, and to lend a helping hand to the industrialists. If some industry is not functioning due to labour trouble or due to defective machinery in all those cases, those industries cannot be maintained by the Government. The A. P. Industrial Development Corporation is there to cater to the needs and efforts of the people for better industrial administration in the State. We are entrusting all the industrial proposals to the concerned authorities and they are showing very good results. Thank you, Sir.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— అధ్యక్ష, ఒక సబ్జెక్షన్. జగత్కాల షుద్ధిపైన నేను యిచ్చిన 329 నోట్సు యీ రోజున ముఖ్యమంత్రిగారు లేరని వాయిదా పడింది. దానికి సంబంధించి అఖిల భారతీయ విద్యార్థిపరిషత్ వారు ముఖ్యమంత్రిగారికి మెమో రాందం యివ్వడానికి వచ్చారు. ముఖ్యమంత్రిగారు లేరు కాబట్టి స్పీకర్ గారిని కలవడానికి అలా పేయాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— చెబుతాను.

శ్రీమతి కె. ప్రభావతమ్మ (రాజంపేట) :— అధ్యక్ష, బడ్జెటు చర్చ సందర్భములో నాకు ఒక్కదానికి కాకుండా ప్రతి శాసనసభ్యుడు వారివారి నియోజకవర్గములో వున్న ప్రత్యేకమైన వారి పాలసీకి సంబంధించిన అంశాలను తమద్వారా ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకురావలసినాను. నిజాలు చెబితే చేదుగా వుండవచ్చు కాని దాక్టరుగూడా వైద్యము చేసేటప్పుడు రోగికి చేదుమందు యిస్తాడుతప్ప ప్రతిసారి తీపిమందు యివ్వడనేది గుర్తు వుంచుకోవాలి. శాసనసభ్యులు ఏ పార్టీకి చెందినవారైనప్పటికీ ప్రజల సమస్యలను తీసుకువచ్చినపుడు, విమర్శిస్తున్నపుడు ఎవరైనా సరే దానిని సరియైనవిధంగా ఆలోచన చేసి అవసరమైన చర్య తీసుకొనే బాధ్యత పాలకులమీద వుందని మనస్థిరమే చేస్తున్నాను. రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం పథకం గురించి రకరకాలుగా చెబుతున్నారు. కిలో రెండు రూపాయలకు యిస్తున్నారు. ఇవ్వడం లేదనడం లేదు. ఒక కుటుంబములో తలకు 5 కిలోలు, మగ్గిమం 25 కిలోలు, 5 మంది వుంటే 25 కిలోలుకాని, 4 మంది ఉంటే 30 కిలోలు యివ్వడంలేదు. వారిచ్చే 5 కిలోలు మనిషికి సగటున ఎన్ని రోజులకు సరిపోతుందని ఆలోచన చేశారా? ఎంత తక్కువ తిన్నప్పటికీ కష్టముచేసే మనిషి రెండు రోజులకు ఒక కిలో తిన్నాకూడా చాల తక్కువ తిన్నట్లే అర్థము చేసుకోవాలి. 30 రోజులలో 10 రోజులకు సరిపోయే బియ్యము యిస్తున్నారు. తరువాత మీగతి మాకు తెలియదు అంటున్నారు. ఇది ధర్మమా? టౌన్స్ లో వున్నవారికి బాధ లేదు. 3 రూపా పాలో, 4 రూపాయలో పెట్టి కొనుక్కుంటారు. కాని గ్రామ ప్రాంతాలలో పెయిర్ పైన్ పాప్లలో వీరిచ్చే బియ్యముతప్ప ఎవరైనా కొనుక్కువాలనుకొనేవారికి బియ్యము లేవు, దొరకవు అనే పరిస్థితిని గురించి ఆలోచించాలి. దానికి ప్రభుత్వం చేసే అర్హత

నేటివ్ ఏమిటని ప్రశ్నిస్తున్నాను. మిగతా రోజులు వారు తినకూడదా? తినాలంటే ఏమి చేయాలి? అందులో వున్న లోపాన్ని అర్థమచేసుకొంటే ఎదుటివారు యేమి చెబుతున్నారనేది వారికి అర్థమవుతుంది. నాకు ఒక్కడానికే యీ సమస్య వుందా? మరి ఎవ్వరికి లేదా? ఇతరులకు యీ సమస్య లేకపోతే వారు తీసుకొన్న ఆల్టర్నేటివ్ ఆరేంజిమెంటు యేమిటో తెలియచేస్తే మేము కూడా అదేవిధంగా పేదప్రజలకు బియ్యాన్ని సరఫరాచేసే మార్గాన్ని మా ప్రాంతములో అమలుచేసుకొనడానికి వీలు వుంటుంది. అదృశ్యులవారికి కూడా యీ ఇబ్బంది వుందనే భావిస్తున్నాను. ఈ సమస్య మీ దృష్టికి వచ్చినదా లేదా? ఆల్టర్నేటివ్ ఆరేంజిమెంటు గురించి సభకు తెలియచేయవలసిన అవసరం వుంది. దాదాపు జనవరినుంచి స్కూల్స్లో మధ్యాహ్న భోజనము పెట్టడం లేదని తెలియజేస్తున్నాను. ఇంతకుముందు వంటవారికి యివ్వవలసిన జీతాలు, ఓవర్ హెడ్స్ పెండింగ్ వున్న మాటమ మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. జిల్లా పరిషత్తులలో, మిగతా ఫోరమ్స్లో యీ సమస్యను లేవదీసినప్పుడు పరిష్కార మార్గం తెలియడంలేదు. చిన్నపిల్లలకు పెట్టే భోజనాన్ని పెట్టనద్దని నేను అనను. వారి పార్టీవారు మధ్యాహ్నం భోజనం వద్దనిచెప్పే సందర్భములో వారి నోరుకొట్టడం మంచిదికాదని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినదానితో నేను పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాను. సక్రమముగా అమలుచేయాలి. సక్రమముగా అమలుచేయకపోతే విమర్శలు వస్తాయి. సక్రమముగా పరిష్కరించటానికి మార్గాలు ఆలోచించాలి. ప్రతిపక్షము చెప్పింది, ఫలానా కాంగ్రెసువారు యీ మాట అంటున్నారని అంటే కాంగ్రెసువారు అన్ పాప్యులర్ కావడానికి కి్ సంవత్సరాలు పట్టింది కాని ఇప్పటి ప్రభుత్వములో వున్నవారికి ఎన్ని సంవత్సరాలు పడుతుందో వేచిచూడాలి. పుణ్యకాలం వచ్చి ఒక సంవత్సరం అయింది. ఇంకా నాలుగు సంవత్సరాలు మాత్రమే వుంది. ఈ సభలో కూర్చున్న ప్రతి సభ్యునికి ఇంకా నాలుగు సంవత్సరాల కాలమువుంది ప్రజల సమస్యలను సక్రమ మార్గంలో పరిష్కరించకపోతే, వారికున్న ఆశలలో కొన్నిటిని నా నెరవేర్చకపోతే ప్రజలు, మాకుఇచ్చిన ట్రస్ట్ మెంటునే ఈ ప్రభుత్వానికి కూడా ఇస్తారు. ప్రజలకు సమాధానం చెప్పుకోవలసిన భార్యత మనందరిమీద వున్నది. ఆర్థిక మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పేటప్పుడు కిలో రేండు రూపాయల బియ్యం గురించి, మధ్యాహ్న భోజనం గురించి వివరంగా సమాధానం చెప్పటానికి ఇప్పుడు యీ సభలోవుండి మేము చెప్పేవాటిని నోట్ చేసుకుంటున్న మంత్రులు ఈ విషయాన్ని వారి తృప్తికి తీసుకురావాలని కోరుతున్నాను.

ఇక, మూడు మండలాల గురించి ఒక్కమాట చెప్పదలచుకున్నాను. ప్రజలకు దగ్గరగా ఈ ప్రభుత్వం వెళ్ళాలి. ప్రజలకు పరిపాలనా సౌలభ్యం కలిగించాలని మా ఉద్దేశ్యం, అందుకు మేము మండలాలు ఏర్పాటు చేస్తున్నామని ఈ ప్రభుత్వం చెబుతున్నది. చాలు సంతోషం. సమితులను మండలాలగా విభజించి ప్రజలకు దగ్గరగా వెళ్లాలనే ఉద్దేశ్యం బాగానే వుంది. అలాగే ఈ రాష్ట్రాన్ని చిన్నచిన్న ముక్కలుగా చేసి

చిన్నచిన్న రాష్ట్రాలుగా చేసి, అలాగే ప్రతి నియోజకవర్గాన్ని చిన్నచిన్నగా చేస్తే అనేకమంది ఎమ్ ఎల్.ఎ.లు. అనేకమంది ముఖ్యమంత్రులు, అనేక మంది మంత్రులు పచ్చి ప్రజలకు ఇంకా దగ్గరగా వెళ్ళి సేవచేయటానికి అవకాశం వుంటుంది. కనుక అలా చేస్తే బాగుంటుందేమో ఆరోచించడం మంచిదని నాకు అనిపిస్తోంది. హాస్పిటల్స్ గురించి ఒక్కసారి ఆలోచించండి. హాస్పిటల్స్ లో వున్న డిమాండ్స్ ఏమిటో మనకు తెలుసు. మంచం, మంచంమీద పరుపు, పరుపుమీద బెడ్ షీట్, మందులు, తండ్రి వీటిని మనకు వున్న వనరులతో సమకూర్చుకొన గలిగిన స్థితిలో ప్రస్తుతం వున్నమా అని ఆలోచిస్తే ఇంక ప్రతి మండలానికి ఒక హాస్పిటల్ ఏర్పాటు చేస్తామని చెబితే వాటన్నింటి లోనూ ఈ హంగులన్నీ ఎలా సమకూర్చగలమనేది కూడా ఆలోచించాలి. ఇప్పుడున్న బడ్జెటు కేటాయింపును నాలుగింతలు పెంచితే తప్ప అవన్నీ సమకూర్చలేమేమోనన్న అనుమానం నాకు కలుగుతున్నది. వీటిని ఎంతవరకూ సమకూర్చుతారని నేను అడుగు తున్నాను. ఇంకా మొదలు పెట్టకముందే ఎందుకుంటారని మీరు అడగవచ్చు 95 సంవత్సరాలనుండి ఈ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఏమి చేసిందని మీరు అడుగుతున్నారే ఏమీ చేయకుండానే ఈ దేశం ఇంత అభివృద్ధిని పచ్చిందా అని మీరు ఆలోచించాలి. ఒక ప్రభుత్వం కొన్ని కార్యక్రమాలను మొదలు పెడితే తరువాత వచ్చే ప్రభుత్వం వాటిని కంటిన్యూ చేస్తుంది. ఒకరిపై ఒకరు విమర్శలు విసురుకోవడంతో సమస్యలు పరిష్కారం కావు. Irrespective of the parties when we all come here let us work for the upliftment and development of the State. అని అనుకోవలసిన సమయం వచ్చిందని అనుకుంటున్నాను.

అధ్యక్ష, రాయలసీమ సమస్యల గురించి ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురాదలచు కున్నాను. రాయలసీమ విమోచన సమితి అనే సంస్థపేరుతో రాయలసీమలో వున్న సమస్యలను ముఖ్యమంత్రి దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. దానిపై ముఖ్యమంత్రిగారు రాయలసీమ ఎమ్. ఎల్. ఎ. ల సందరిని జనవరి మొదటివారంలో హైదరాబాదులో మీటింగుకు పిలిచారు. చాలా సంతోషం. ఆరోజు అందరి అభిప్రాయాలు తెలుసుకుని తిరిగి ఫిబ్రవరి 15వ తేదీ మీటింగుకు పిలుస్తాను. మీ సమస్యలు, అనుమానాలు విస్తృతి చేయటానికి ప్రయత్నం చేస్తాను అని చెప్పారు. మీమంతా యెంతో ఆశతో ఏదురు చూశాము. ఈరోజు తేదీ ఎంతో నేను చెప్పనక్కరలేదు. మీటింగు గురించి ఏమైందో తెలియదు. ఈనాడు శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు లేకపోతే తెలుగుగంగ, శ్రీశైలం రైట్ బ్రాంచ్ కెనాల్, రెస్ట్ బ్రాంచ్ కెనాల్ వుండే పరిస్థితి లేదని అందరం గుర్తించుకోవాలి. ఒక పార్టీని విమర్శించటమే ద్యేయంగా పెట్టుకోకూడదు. ఈనాడున్న ప్రభుత్వాలను పరిష్కరించటానికి అందరము కలసి పనిచేయాలి. మనం ఇక్కడ రెండు ఏజిటేషన్స్ చూశాము. వాటివల్ల యెంతో నష్టపోయాము. రాయలసీమలో వ్యాయమైవ కోర్కెలు ప్రభుత్వంముందు పెట్టినప్పుడు సరైన కాలంలో, సరైన విధానంలో పరిష్కరించక

పోతే పరిస్థితులు యెలా మారతాయో ఆలోచించవలసిన బాధ్యత ముఖ్యమంత్రిగా మనవి చేస్తున్నాను. మొన్న జరిగిన పైరింగుపల్ల కేవలం ఒక ఎస్. పి. ని, ఆడిఎస్. పి. ని ట్రాన్స్ఫర్ చేసినంతమాత్రాన సమస్యలు పరిష్కారం కావు. ముఖ్యమంత్రిగారు పిలచి సమస్యను పరిష్కరించివుంటే పరిస్థితి అలావుండేది కాదు. కేవలం ఉద్యోగులను అంటే లాభంలేదు. మనం చేసే పనులలో విఫలం అయ్యాము.

(మిస్టర్ స్పీకర్ ఇన్ ది చైర్)

విలేజ్ ఆఫీసర్లు ఎబాలిషన్ గురించి కొన్ని విషయాలు మనవి చేయదల కొన్నాను. విలేజ్ ఆఫీసర్లు పోస్టులను ఎబాలిష్ చేయడం జరిగింది. ఆ స్థానాల కొత్తవారిని వేయకపోవడంవల్ల వ్యాక్యూమ్ ఏర్పడింది. ఉన్నవారు పోయారు, కొత్తవారు రాలేదు. దానివల్ల ప్రజలకు ఎంతో నష్టం కలుగుతున్నది. అప్పు తీసుకోవలసి వచ్చింది. సర్వే నెంబరు ఇవ్వవలసివుంది. కాని ఈనాడు సర్వేనెంబర్లు దొరకడం లేదు. రాష్ట్రప్రభుత్వం యిటీవల ఎనౌన్స్ చేసిన విధో పెన్షన్ పొందాలంటే కరణాల సంతకం కావాలి. భవనాల్లూ సంతకాలు పెట్టకపోవడంవల్ల చాలా ఇబ్బంది కలుగుతున్నది ఇన్ కమ్ టర్నిఫికేట్. కాస్తు టర్నిఫికేట్ కొరకు విద్యార్థులు తహసిల్దార్ ఆఫీసుచుట్టూ తిరుగుతూ ఎన్నో బాధలు పడుతున్నారు. వాటినిన్నిటిని పరిష్కరించవలసిన బాధ్యత యీ ప్రభుత్వంమీద లేదా అని అడుగుతున్నాను. అన్ని విషయాలపై కేవలం విమర్శచేయకుండా అందరం కలిపి చర్చించుకుని పరిష్కరించుకుందామని రూలింగ్ పార్టీ వారు చెబితే సంతోషించివుండేదానిని.

2-30 p.m పీకరు పెక్టన్ను హామింగు గురించి సభ్యులందరూ చెప్పారు. కాంగ్రెసువారు వుండగా 400 రూపాయల యిండ్లు మొదలుపెట్టారు. యిప్పుడు ఆరువేలు చేశాము అన్నారు. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం మొదలుపెట్టింది. 4500 రూపాయలతో యిండ్లు కట్టారనే సంగతి మరచిపోయారా. ఆ యిండ్లు మీ పరిసర ప్రాంతాలలో మీకు కనబడలేదా, మిగతా ప్రదేశాలకు వచ్చిచూస్తే తెలుస్తుంది. మీరు 3 వేల రూపాయలు యిచ్చారు. నా నియోజకవర్గములో మీరు యిచ్చిన ప్లాను ప్రకారం ప్లాట్ వేసుకొని ఇండ్లు కట్టుకోవాల్సి ఉంటే పేదప్రజలకు ఆ ఆరువేలు చాలడంలేదు, అందుకని వారికి అవసరమైన డబ్బును బ్యాంకు ద్వారా లోబ్బుగా యిప్పించే ఏర్పాటు చేయగలరా? ప్రజల కోరికలు తీర్చలేనప్పుడు ప్రజలముందుకు మనం వెళ్లదలచుకున్నప్పుడు, అవి అన్ని దృష్టిలో పెట్టి కొవి సక్రమమైన పద్ధతిలో ఆలోచించకుండా మాపైన మీరు, మీపైన మేము విసుర్లు విసురుకుంటే లాభంలేదు. సరైన పద్ధతిలో ఆలోచిస్తేనే ప్రజలకు సరైన సమాధానం చెప్పగలం గాని లేకపోతే యిబ్బంది అవుతుంది. మరొక విషయం. ఆశ్రితపక్షపాతం అనే రకరకాల విమర్శలు విన్నాము. మరి యిప్పుడు ఎందుకు చేశారనేది ఆలోచన చేయాలి. చిన్నవిషయం దృష్టికి తెస్తున్నాను. ప్రతి నియోజకవర్గములో చిన్నచిన్న

దేవస్థానాలు — ఈశ్వరాలయం, రామలింగేశ్వరాలయం లాంటివి ప్రతి గ్రామములో వుంటాయి. కడప అసిస్టెంట్ కమిషనరు, ఎండోమెంటుతో మాట్లాడినప్పుడు వారు చెప్పిన సమాధానం మీ దృష్టికి తెస్తే ఆశ్చర్యపోతారు. ఫలానా గ్రామములో దేవాలయ కమిటీ వేయించిన సమయం వచ్చింది. దానిగురించి యేమి చేస్తున్నారని నేను ప్రశ్నించడం జరిగింది. ఆయన, అమ్మా, మాకు స్టాండింగు యిన్స్ట్రక్షన్లు ప్రభుత్వం నుండి వున్నవి. కేవలం తెలుగుదేశం ఎమ్. ఎల్. ఎ. గారు చెబితే పేయాలి, ఆయన లేకపోతే ఎంతైతే తెలుగుదేశం పార్టీమీద కంట్రెబ్యూషన్ ఓడిపోయారో వారు చెబితేనే మేము పేయాలి, యితరులు చెబితే పేయడానికి లేదు. దయచేసి క్షమించండి అమ్మా అని చెప్పడం జరిగింది. ఇదేమిటి? మీ వారిని ప్రొటెక్టు చేసుకోవడం కాదా? మాకు, కమిటీని పేయమని చెప్పడానికిగాని లేకపోతే మేము చెప్పినవాటిని చేయకూడదు అనే సిద్ధాంతం వుందా చెప్పండి అధ్యక్ష. మీకు అన్ని తెలుసును. మీరు మౌనంగా వుండిపోతే యిటువైపున వున్న శాసనసభ్యులకు ఎటువంటి రక్షణ వుండదని మొరపెట్టు కోవలసిన సమయం ఆసన్నమైంది. అలాగే కాలిజీల విషయం చెబుతాను. కేపీఐఎస్ సు ఫీజు రద్దుచేస్తున్నాము. అన్ని ప్రభుత్వ కాలేజీలనే యిస్తామన్నారు. ఇంతకుముందు ప్రయివేటు కాలేజీలను డబ్బు తీసుకోడానికి చేశారు. ఆశ్రిత పక్షపాతముతో వ్యవహరించారు అని పెద్దపెద్ద విమర్శలు చేశారు. పోయిన సంవత్సరం ఈ ప్రభుత్వం ఇచ్చిన డిగ్రీ కాలేజీ జి. ఓ. చూస్తే తెలుస్తుంది. నా నియోజకవర్గములో మాధవరం అనే గ్రామములో ప్రభుత్వం జి. ఓ. ద్వారా ఒక కాలేజీని శాంక్షన్ చేసింది. అందరం సంతోషించవలసిందే. ఒక ప్రెసిడెంట్ ను యింఛార్జిగా పెట్టారు. అప్లికేషన్లు కాలిఫర్ చేశారు, అడ్మిషన్లు జరిగాయి. 15 రోజుల తరువాత అదే గ్రామములో ఒక ప్రైవేటు కాలేజీని శాంక్షన్ చేశామని యింకొక జి. ఓ. వచ్చింది. మిమ్ములను మీరే కాంట్రాడిక్టు చేసుకున్నారు, మీ ఆర్డరును మీరే త్రోసివేసుకుంటే ప్రజల్లో ఎంత విలవ వుంటుంది? మనంచేసే కార్యక్రమం ఏమిటి? మనం చెప్పిన మాటలు ఏమిటి, చేసే తీరు ఏమిటి అనేది మరిచిపోతే యిబ్బంది అవుతుంది. మీ ఇష్టమైనవారిని ప్రొటెక్టు చేసుకోవాలనుకుంటే ప్రభుత్వ కాలేజీ ఎందుకు యివ్వాలి? మంత్రిగారు దయచేసి సమాధానం చెప్పాలి. For admission to the college అని ఒక జి.ఓ. ఇష్యూచేశారు. The local legislator, the joint collector and the Committee President will scrutinise the applications. మీరు జాయింట్ కలెక్టరును పిలిచారా? అప్లికేషన్లును స్క్రూటిన్ చేయడానికి బోకల్ ఎం. ఎల్. ఎ. ను పిలిచారా? పీజీకి వారివద్ద సమాధానం దొరకకపోవచ్చును. ప్రైవేటు కాలేజీలు యిచ్చినందువల్ల కాంగ్రెసు

ప్రభుత్వములాగే మీ తెలుగుదేశము ప్రభుత్వం చేసింది. ఎవరికైతే మీరు కాలేజీలు యిస్తున్నారో, వారు డబ్బులు సంపాదించడానికి, సీట్లు అమ్ముకొని డబ్బు సంపాదించడానికి ప్రోత్సాహం మీ ద్వారా లభిస్తుందని ఆరోపణ చేస్తున్నాను. జరిగిన వాస్తవాలను దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా విభిన్నమైనటువంటి ప్రకటనలు చేస్తే రానున్న 4 సంవత్సరాల తరువాత ప్రజలు ఏ శిక్షను అయితే కాంగ్రెస్ పార్టీకి విధించారో దానిని మీరు అనుభవించబోతారని యీ సభకు తెలియజేస్తూ యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు అధ్యక్షులవారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— అధ్యక్ష. ఇంతకుముందు తమరివి కోరితే డెలిగేషన్ తీసుకురావడానికి అనుమతించారు. వారు గొడవచేయలేదు, ఏమీ చేయలేదు, అయినా అరెస్టుచేసి తీసుకువెళ్లారు. మీరు పరిష్కారం యిచ్చినతరువాత లోపలకు రానివ్వకుంటే ఎట్లా? ప్రజాసామ్య పద్ధతుల్లో ప్రొటెస్టు చేయడం, డెలిగేషన్ తీసుకురావడం కూడ నేరమా?

Mr. Speaker :— By the time you took my permission they were arrested and taken. నేను ఏమి చేయను?

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— ముఖ్యమంత్రిగారికి మేమెలాండం యివ్వాలనుకున్నారు. వారు లేకపోతే మీకు యివ్వాలనుకున్నారు. ఇంత తొందరగా అరెస్టు చేస్తే వారిని ప్రొవకేట్ చేసినట్లు కాదా?

Mrs. Godfrey :— Mr. Speaker, I want to thank the Government for solving the hotliers problem. I heard that they will be opening to-day and it is a boon to our people. The general budget which is presented to this House looks very rosy, but it is left to be seen whether all the proposals made therein will be implemented to the letter, and with the impeccable honesty and sincerity. I am interested in Education, Health and Municipalities. I will begin with roads in Andhra Pradesh. The roads are in a deplorable condition in the State. I don't think even a 2 K. Ms. road is without any pot holes and cracks. The Government had allocated an additional amount of Rs. 4 crores for the betterment of roads. I hope this amount will be entrusted to honest engineers who will make a good job of the repair of roads. It is also heartening to note the welfare schemes proposed for the Backward Classes like housing, schools, hostels etc. These projects should not only be completed with religious zeal.

Government has set up certain schemes for women, like ensuring equal property rights for women, for which I think all women should be really happy about. Such schemes would enable women

to take up gainful employment. But what is the Government doing about the curse of dowry which is causing so many broken hearts and deaths I think this should be taken up seriously against anyone demanding dowry, There should be severe punishment. As it is a social evil only society can bring about a change in this custom. The pension that is being given by the Government for widows is a good gesture, and reservation of 30% jobs in public services. Under 'pragathi Padham' the Government have given top priority to drinking water. Atleast one drinking water source has been provided to population of 250. //

The Government is building houses for the weaker sections. It will not cost much if a tap is provided to each house. It is very difficult for women to go and fill water from a common tap after a long day's work. Often it is causing quarrels and breakages of pots. I request the Government to spend a little more money and provide a little more facility for the poor women who are working in the fields and other places. I request the Government to consider fixing of tap in each house so that the women have a little bit of comfort. I am glad to know that the plan allocation has been raised from Rs. 16 lakhs above to Rs. 34 lakhs above. Besides, the Government propose to construct building for schools. These buildings should be in a convenient places so that the children have easy access to them. Besides buildings they should have all other amenities which the children will really like i. e. drinking water, proper toilets and fans in the rooms so that our children will not only learn the alphabets and also get an idea as to how to live in a clean atmosphere. I am sure the Government will agree that they should have some facilities so that they could learn better and with better ease. The Mid Day Meals is provided to poor children and it will help them provided the food given to them is nutritious. It is very important. Constant vigil should be kept about the food that is being supplied to our children. Ofcourse you are trying to increase the nutrition value but I would be very happy if somebody is kept in-charge of this Mid Day Meals being given to our poor children.

Now technical educational facilities are being provided to boys. I hope this will be done for women candidates, because there is a great demand for girls also on the technical side.

Regarding family planning, I would like to say that natural family planning might be introduced which does not involve any operation. It is absolutely safe and being practised in many parts of the world with great success. If the Government permits

I would invite one doctor (Mrs. Maria Mascarehas) who is a world natural family planning doctor to give a talk to our doctors, nurses and to lay people so that they can educate the people in the villages to practise this natural planning. This is very safe and it is being practised by many families abroad and also in India. The women have a fear psychosis for these operations and sterilisations. With this natural family planning, there is no fear at all for either party. It is proved to be very successful in the villages.

Under Rural Development Schemes it is said that 50% of the beneficiaries are to be drawn from Scheduled Casts and 10% from Scheduled Tribes. I would request the Government besides S. Cs. and S. Ts, to include people below poverty line irrespective of caste and creed. There are so many people who don't get any benefits, because they don't belong to a particular caste or a particular tribe. We are all Indians and we would like to see that our people are benefitted in some way or the other. Under the Gramodaya Scheme introduced by the Government, one youth in each village would be helped to take up some business etc., My request is, atleast two youths should be earmarked for this, because one person will not be able to shoulder the responsibility. It will create job opportunities for our youth in the villages I would request the Government to see that some more people are involved so that there will be more interest and many more will be able to get jobs in the villages under this scheme. It is really a good scheme but if you put only one person incharge some sort of ill-feeling, jealousy will be there among other youths in the villages. I request that more youths can be involved into this scheme, so that they could spread their knowledge to the other parts. Another interesting point of the budget, that came to my notice is about the cocoons, This is a very interesting part of the budget. There are many areas in Anantapur-Cuddapah, Chittoor, Kurnool where these cocoons were developed. We are getting them from outside and selling. We are not growing them. Mulberry trees and cocoons growing should be developed in our State, because the climate and the soil is quite conducive here to grow these Mulberry trees. We can rear a lot of them and export. With this I would like to thank the Government for bringing up a good, balanced budget and we do hope that this year will see all promises fulfilled satisfactorily to the benefit of our people. Thank you Sir.

بینائی خواہ ابوسعید صاحب م۔ جناب اسپیکر صاحب - یہ جو بجٹ پیش ہوا ہے یہ بالکل پورے ریاضات کی طرح ایک ناکام بجٹ ہے۔ بجٹ میں خصوصیت یہ ہوتی ہے کہ اس میں اقلیتوں کے تعلق سے کوئی خاص باتیں ہوتی چاہیے، لیکن آپ کے بجٹ کو اٹھا کر دیکھیں تو اس میں مینارٹیز کیلئے کچھ بھی نہیں کیا گیا خصوصیت کے ساتھ مسلمانوں کے ساتھ، مسلمان مینارٹیز میں ہیں انکے لئے آپ نے کوئی ایفک اسکم نہیں لائے حالانکہ اگر آپ چاہتے تو آپ اسکیٹ لا سکتے تھے۔ میں چوند چیزیں آپ کے سامنے رکھنا چاہتا ہوں۔ مسلم ماسٹرس کا قیام بھی اچھی بات ہے، کیونکہ مسلم میں بھی پسماندہ ہیں انکے لئے مفید ثابت ہو سکتی ہے۔ آج کل ملازمتوں کا کچھ حال ہے؟ میں ملازمتوں کے سلسلہ میں مسلمان جو مینارٹیز میں ہیں تناسب کے حساب سے ملازمتوں میں ترقی کیجیے۔ ترقیوں کا جب معاملہ آتا ہے اس میں بھی تناسب کے اعتبار سے ترقی دیں۔ آپ نے نوں کے انسٹی ٹیوٹ میں بے جا مداخلت کی ہیں۔ میں چاہتا ہوں کہ مسلمان جو مینارٹیز میں ہیں، انکے بچوں کو بھی خصوصی مراعات دینا چاہیے، جس طرح دیگر درج فہرست اقوام اور درج فہرست قبائل کے بچوں کیلئے سہولتیں ہیں۔ جہاں ملازمتوں کا سوال ہے آتا ہے اور انکے کامیابیوں کی بھی اس میں بھی مینارٹیز کیلئے وہ مراعات ہونا چاہتے جیسے دیگر درج فہرست اقوام اور درج فہرست قبائل کو حاصل ہیں، کیونکہ مسلمان بھی پسماندہ ہیں ہر اعتبار سے مینارٹیز بھی آگے بڑھے اور ترقی کر سکے۔

مکرمی بات یہ عرض کرنا چاہتا ہوں جب کسی حکومت کسی ترقی کی بات کرتی ہے تو سب سے پہلے انڈیکس کو قابل توجہ دینا چاہئے۔ آپ جانتے ہیں جتنے بھی صنعتیں ہیں پورے ہندوستان کے اندر وہ کوئلہ کے بغور چل نہیں سکتے۔ اپنے پاس جو سنگاریں کالہر ہے وہ ایک مرکزی حیثیت رکھتی ہے۔ یہاں سے کوئلہ پورے ٹیلرس کو ملتا ہے یہاں جو چھوٹی چھوٹی صنعتیں ہیں فیکٹری ہیں وہ لوگ یہ یکہ وقت ایک لاری یا ایک ویاکن کوئلہ خرید نہیں سکتے۔ ان لوگوں کو کوئلہ ٹیلرس کے ذریعہ کوئلہ ملتا ہے۔ جب سے یہ ٹانگو دیشم حکومت آپ نے بنوائی ہے، یہ جو پورے ٹیلرس میں وہ برآمد کیجیے ہیں۔ آپ نے ان لوگوں کو کوئلہ دینا بند کر دیا۔ وہ ٹیلرس پہلے ہی پہنکی روپے دے چکے تھے اور پورے ہی داخل

اس لئے خلق سے آپ نے یہ کہا کہ 6 (چھ) مہینے میں، چھ مہینے کے مدد آجستہ آجستہ واپس کر دیئے۔ • تو ان لوگوں نے ہائی کورٹ سے رجوع ہوئے تو مائی کورٹ نے یہ کہا کہ بیج یہ جب آپ لوگ پیسہ داخل کرچکے ہیں تو کوئلہ اجرا کرنا چاہیئے۔ ہائی کورٹ کا فیصلہ ہے لیکن اس کے بعد بھی کوئلہ اجرا نہیں کیا گیا۔ جبکہ یہ ڈیلرس سالہ سال سے یعنی 80 (اٹھاسی) سال سے ڈیلرس ہیں، انکو آپ کوئلہ دینا نہیں چاہئے، یہ عجیب و غریب سنگاری کلریز کی پالیسی ہے۔ میں چاہتا ہوں کہ حکومت فوری مداخلت کریں اور موری بڑے ڈیلرس کو کوئلہ دیں۔ کیونکہ اس کے پاس مائی کورٹ کا فیصلہ موجود ہے اور یہ انکا بنیادی حق ہے۔ اگر سنگاری کلریز کوئلہ دینا نہیں چاہتی ہے تو اسکا اثر چھوٹی صنعتوں پر پڑے گا ہے۔ کیونکہ یہ لوگ درمیانی تہ کے ہوتے ہیں۔ یہ بہ یک وقت ایک ایک لاری یا وہی کوئلہ خرید نہیں کھ سکتے وہ لوگ ڈیلرس کے پاس سے ادھار لیکر اپنی صنعتیں چلا لیتے ہیں۔ • وہ لوگ ڈیلرس کے پاس سے کوئلہ لینے کی وجہ سے چھوٹی، چھوٹی صنعتیں آج کل ریمیں میں۔ • میں اس سلسلے میں چیف منسٹر سے رابطہ کر کے، تمہیں یہ مشورہ صاحب سے کہا کہ

నేను వచ్చాను బొగ్గవాళ్ళ కొరకు తెల్లరగితను మీరు దియచేయాలి అని అన్నాను. అప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు “ఎవరి కొరకు వచ్చారు? తెల్లరగితం అమ్మకం కొరకు వచ్చారా?” అని అన్నారు. కొనేవాళ్ళు డీలర్లు. తెల్లరగితం అంటే పర్మిట్. బొగ్గ కొనేవానికి పర్మిట్ కొరకు వచ్చాను. చిన్నచిన్న డీలర్లకు బొగ్గ దొరకడం లేదు. వాళ్ళు అక్కడక్కడ కొంచెము కొంచెము కొంటున్నారు, బొగ్గ కొనేవాళ్ళ కొరకు పర్మిట్ కొరకు వచ్చాను” అని అన్నాను. “అలాగా అయితే నేను అలోచన చేస్తాను, మరల ఒకసారి వచ్చేయి” అని అన్నారు.

لیکن آج تک چیف منسٹر صاحب نے کچھ نہیں کیا۔ اس سلسلے میں آپ کے توسط سے یہ کہنا چاہتا ہوں کہ فلا آپ انڈسٹریز کو تھام و تاراج کرنا چاہتے ہیں۔ جب ہزاروں ش کے جعلی، جھوٹے اور فوری برت بنے اور اس پر مشین پر کوئلہ اجرا ہوا اور لوگوں کے خلاف کھلم کھلا آپ نے کیا کارروائی کی۔ کیا ان لوگوں کو ہٹل کر اس جگہ، جھوٹے برتوں پر ہزاروں ش کوئلہ اٹھایا گیا پولیس نے کیا کیا۔ پولیس ان لوگوں کو پکڑ نہیں سکی، پولیس ان لوگوں کو پکڑا نہیں چاہتی، انکو سزا دلوانا نہیں چاہتی، جس چاہتا ہوں کہ سینگاری گاؤں میں اہمیت کے حامل ہے۔ میں گزشتہ کوئلہ میں چھوڑ دیا ہے چھوٹی صفوں کے طرف توجہ دیں اور آپ ان ڈیلروں کو کوئلہ دے دیں کیونکہ ان ڈیلروں کے پاس پانی کوٹ کا فیصلہ ہے۔ سینگاری گاؤں کے خلاف اس پر عمل کیجیے اگر فلا آپ ان ڈیلروں کے خلاف سیرم کوٹ حاکم بنا رہے ہیں تو جاسکتے ہیں لیکن کیا ان لوگوں کو جہنم ناسق نہیں ہے ؟

میں بلدیہ کے تعلق سے کچھ کہنا چاہتا ہوں سال گذشتہ ایک سرورچی اسپیشل آفیسر تھے ان سے میرے حلقہ کے تعلق سے چند چیزیں پوچھی گئی تھیں، روڈس، ڈرنیج وغیرہ بنانے کے تعلق سے تو سرورچی نے کہا کہ جو بجٹ آپ نے کروایا تھا وہ جیسے آج تک نہیں ملے یہ بڑی حیرانی کی بات ہے۔ جب آپ تلو گنگا پراجکٹ کی جانب توجہ کرتے ہیں کیونکہ پانی مدارس کے لوگوں کو پلانا چاہتے ہیں لیکن آپ مدارس کے لوگوں کے تعلق سے اتنے حیران و پریشان ہیں تو آپ ڈرا پھیلانے کے بلدیہ کے طرف بھی توجہ کریں۔ انگلینڈ کی رانی صاحبہ نے جو 1/2 - 8 (ساتھ آٹھ کروڑ) روپے دیا تھا سلم علاقہ کے ڈیولپمنٹ کے لئے کم سے کم آپ وہ بیسہ شہر حیدرآباد کی بلدیہ کیلئے وہ رقم دے دیں تاکہ یہاں کے روڈس اور ڈرنیج وغیرہ بنا سکے۔ ایک مرتبہ سٹرائن شی رام راؤ صاحب کا بیان آیا تھا کہ میں اولڈ سٹی کو ڈیولپ کرنا چاہتا ہوں اگر اندرا گاندھی صاحبہ 100 کروڑ روپے دیں تو میں واضح انداز میں کہتا چاہتا ہوں کہ آپ اولڈ سٹی کو ڈیولپ کرنا نہیں چاہتے۔ اندرا گاندھی صاحبہ نے کچھ دیا ہے لیکن آپ دیگر ضروریات میں بھی کردیا اگر اندرا گاندھی صاحبہ 100 کروڑ روپے نہیں دیتی تو آپ اولڈ سٹی کو ڈیولپ کرنا نہیں چاہتے۔ ہمارے چیف منسٹر ایک عزیز اور بڑے خصوصیت والے آدمی ہیں۔ میں آپ کی توسط سے ہمارے چیف منسٹر کو یہ بات پہنچا رہا ہوں کہ اولڈ سٹی کی طرف ذرا غور کریں کہ کس کس طریقہ سے یہاں پر راستوں میں کچھ سے کچھ ہوئے ہیں، موہوں کی حالت اتنی خراب ہے چلنے سے نہیں آتی راستہ نہیں ہے بلدیہ کے آفیسر کہتے ہیں کہ ہمارے پاس بجٹ نہیں ہے جس جو کچھ رقم ملی تھی وہ بالکل قلیل رقم تھی جو ہمارے لئے بہاؤ کے اسلاف کی تنخواہ کے لئے ہی کافی نہیں ہے۔

دیجیے آج تک قلی قطب شاہ ارین ڈیولپمنٹ اتھارٹی کا اجلاس نہیں ہوا ، مجھے آرزو ہے اس اجلاس میں شریک ہونے کی ، کیونکہ مجھے اس کا ممبر چنا گیا ہے ۔ اس تعلق سے مجھے ایک مراسلہ آیا تھا میں بڑا حوصلہ ہوا لیکن آج تک اس کا ایک اجلاس بھی نہیں ہوا ۔ میں چیف مسٹر صاحب سے گزارش کرتا ہوں کہ اس کا اجلاس رکھیں ۔

پولیس اڈمنسٹریشن کے تعلق سے کچھ کہنا چاہتا ہوں آپ نے بہت ہی اچھی پولیس رکھی ہے مسادات کے زمانہ میں 10 ہزار فورس کو بلوایا گیا جسکی گواہی خود یہاں کے احیارات دیتے ہیں کیا آپ کے پولیس آفیسر فیلڈ ہلڈ ہوئے ہیں ان مسادات کو اپنی پولیس فورس کے ذریعہ ان مسادات کو روکا ؟ جب اتنی بڑی جمعیت رکھنے کے بعد بھی مسادات کو نہیں روکا تو آپ سے ان پولیس آفیسر کے خلاف کیا کارروائی کی ۔ خود میرے حلقہ کے اندر ایک سب انسپکٹر جیڑا ہوانہ پٹھان

رہنے والا ہے وہ چارویں نادعلی ٹیگ کے اندر داخل ہوتا ہے پچھلے سے لال پٹھان پہنچے ہوئے لوگوں کا مجمعہ آتا ہے لیکن وہ سب انسپکٹر وہاں کے مسلمانوں کو مار پیٹ کر وہاں سے بھاگ دیتا ہے ۔ اور مسلمان کے خلاف کیس درج کرتا ہے ۔ اور وہ لال پٹھان پہنچے ہوئے لوگوں کو لوگ مسلمانوں کے گھروں کو لوٹتے ہیں ، میں جاکر کنسٹر پولیس سے اسکی شکایت کی اور این این این لے جا کر بٹایا یہ سب انسپکٹی مائنے آتا ہے اور ضعیف لوگوں کو اور جھوٹے بیچوں کو پکڑتا ہے تو اس سب انسپکٹر کے خلاف کوئی کارروائی نہیں کی ۔ صرف اسکا تبادلہ مائنے پٹھان کیا جاتا ہے اسے نالائق آدمی اور نالایق پولیس آفیسر کیلئے جو لائینڈ •

آرڈر قائم نہیں رکھا جاتا اور اس نے ایک بیچے کو گولی مار دی آپ نے اپنی پولیس کے سب انسپکٹر کے خلاف کیا کارروائی کی ۔ آپ صرف اسکا تبادلہ کرتے ہیں کیا یہی اسکی سزا ہے ؟ چیف مسٹر دوا غور فرمائیں شہر میں ڈکیتیاں موریں ہیں پتکوں کو لوٹا جا رہا ہے یہاں کی ٹا اہل پولیس میں ایسی پولیس کو ہٹایا جائے اور اچھی پولیس کو لایا جائے

میں پہلے ریاست کی بات کر رہا ہوں ، سابق ریاست کی پولیس کی وہ ایسی اچھی تھی جو دنیا میں مشہور تھی ۔ مڈ ڈے اسکیم کی بات

آئی ہے یعنی دو پہر کے کمانے کھلانے کی بات ہے ، جس کے گھروں میں کھانا نہیں ہے انکے بیچوں کو کھانا کھلانے کیلئے آپ نے 100

کروڑ روپہ رکھا ہے ہم کو کوئی اعتراض نہیں ہے ۔ لیکن کھانا ایسا کھلانے میں جیسے مسکجر کڑوا وغیرہ جیسا دینے میں فقو الکشر مش کے تعلق سے کہوٹا ایک مقام پر ایک بول کھڑا ہوا ہے اس پر پکچر لگاتا ہے اس پر جھگڑا ہو رہا ہے کے براکٹ کونسا لگائیں کیا بلدیہ کے پیسے سے لگائیں یا الیکٹریشن کے پیسے سے ۔ درول کھڑا ہوا ہے براکٹ نہیں لگوائی گئی جس پر پکچر فٹ ہوتا ہے ۔ اس تعلق سے پوچھا

پوچھا گیا تو کہا گیا کہ یہ پالیسی میٹر ہے چند آباد اور سکندریہ کیلئے تو میں پوچھتا ہوں تھوڑے اخیر کتنے سالوں بعد یا کتنے صدیوں کے بعد آپکی پالیسی سننے والی ہے ۔ میں چیف مسٹر صاحب سے گزارش کرتا ہوں کہ آپ اس طرف توجہ کریں تو فلفہ یہ سب چیزیں

శ్రీ ఎం. కిషన్ రావు (పికింద్రాబాదు) :— ఈ 1984-85 బడ్జటు అంతకు ముందు సంవత్సరాలకంటే చాలా ప్రోత్సాహకరంగా ఉంది, క్రిందిటి బడ్జటు కంటే 400 కోట్ల రూపాయలు యీ బడ్జెటులో ఎక్కువ కేటాయింపు జరిగింది. ఈ సీటిపారు దల, విద్యుచ్ఛక్తి శాఖకు కూడా ఎక్కువ కేటాయింపు జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు పిన్నమనేని కోటేశ్వరరావుగారు మాట్లాడుతూ కాంగ్రెసు గవర్నమెంటు యీ సీటిపారు దల పనులు మైన్ టెనెన్స్ కొరకు ఎకరానికి 20 రూపాయలు యిచ్చేమని చెప్పారు. కాని వారు రిలీజ్ చేసిన డబ్బు ఎకరానికి 9 రూపాయలు మాత్రమే మైన్ టెనెన్సు క్రింద యిచ్చారు. మన తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం కూడా ఆ 9 రూపాయలు ఎకరానికి యిచ్చింది. అది చాలదని యంకా ఎకరానికి 15 రూపాయలకు పెంచారు. అసలు యీ సీటిపారుదల శాఖకు కేటాయించిన సొమ్ము సక్రమంగా వివియోగపడేట్లుగా పై కేటాయించిన విధులు సరిపోతాయి. సక్రమంగా పనులు జరుగుతాయి. విద్యాశాఖలో గత కాంగ్రెసు ప్రభుత్వ కాలంలో అనేకపార్లు మార్పులు చేసినది. కాని ఫలితము శూన్యం. పాఠ ప్రభుత్వం వారు ఏమి చేసారంటే హైస్కూల్సు, కాలేజీలు పెంచారుకాని చదువుయొక్క క్వాలిటీ విషయంలో మార్పులు తీసుకురావడానికి కేంద్రీకరించలేదు. ఈనాడు తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం లొకేషనల్ ఎడ్యుకేషన్ స్కూల్సులో, కాలేజీలో ప్రవేశపెడుతున్నది. ఇది మంచి మార్పు. ఈ విద్యా విధానంలో నాకు ఒక ప్రత్యేక అభిప్రాయం ఉంది. 10 వ క్లాసు నుంచి గ్రాడ్యుయేటు వరకూ కూడా యీ ఇండస్ట్రీస్ ను ఏ విధంగా స్టార్డు చేస్తారు? దానికి కాలపిన రా మెటీరియల్ ఏ విధంగా వస్తాయి అనేది నేర్చుకోవాలి. అప్పుడే ప్రతి స్టూడెంటూ కూడా కాలేజీ వదలి బయటికి వచ్చినప్పుడు ఒక ఇండస్ట్రీ స్టార్డు చేయాలన్నప్పుడు తన జీవనోపాధి కల్పించుకోవడానికి శక్తి కలిగి ఉంటాడు. ఇప్పుడు డాక్టర్సుకు మెడిసిన్, ఇంజనీర్సుకు ఇంజనీరింగు తెక్కాలజీ నేర్చుతున్నాము కాని ఇండస్ట్రీస్ విషయం చెప్పడంలేదు. ఒక స్టూడెంటు ఎం. ఎస్. పి. ప్యాస్ అయినా కాని ఇండస్ట్రీస్ పెట్టాలనుకుంటే ఇండస్ట్రీస్ డిపార్టుమెంటుకు వెళ్లి నలహా పొందాలి. కనీసం గ్రాడ్యుయేటు వరకూ అయినా ఇండస్ట్రీస్ విషయం తెలిపే విద్య నేర్పితే యీ యిబ్బంది ఉండదు. అంతేకాదు యితర దేశాలలో ఫాస్టరీడింగు అనేది ప్రతిస్టూడెంటుకు నేర్చుతున్నారు. ఆ విధంగా యిక్కడ స్కూల్సులో కూడా విద్యార్థులకు ఫాస్టరీడింగు అలవాడుచేస్తే ఏ పని అయినా ఒక గంటలో చేసేదానికి ఆ విద్యార్థి నాలుగవవంతు టైములో పూర్తిచేసే జ్ఞాపకశక్తి పెరుగుతుంది. కాబట్టి ప్రతి విద్యార్థికి యీ ఫాస్టరీడింగు అలవాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇక మిడ్ డే మీల్సు, సబ్సిడీ రైస్ కొరకు మనము 200 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెడుతున్నాము. ఈ దేశంలో ఏ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమూ కూడా యీ విధంగా ఖర్చుచేయడానికి ముందుకురాలేదు. దీనిమీద వెంకయ్యనాయుడుగారు మాట్లాడుతూ యీ మిడ్ డే మీల్సు, సబ్సిడీ రైస్ పథకాలు నాన్ ప్రొడక్టివ్ పథకాలన్నారు. కాని మనము యీ సొమ్మును పేదవానిమీద - ఖర్చు పెడు

తున్నాము. పేదవాడు మన నేషనల్ ప్రొడక్టివిటీలో పాలు పంచుకునేవాడు కాబట్టి యిది ప్రొక్టివ్ పెట్టవడే అని మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత ఓంకారాగారు మిడ్ డే ఓజ్వా పథకం సక్సెస్ కాలేదన్నారు. మనం నిత్య జీవితంలో ఏ పనిచేసినా 100 శాతం సక్సెస్ కాలేము. Why only stick on this when we are failing equally well in almost all steps. ఇది బీదవానికి సంబంధించిన పథకం కాబట్టి దీనిని ప్రొమోటేన్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇక అడవుల పెంపకం విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మంచి ప్రోగ్రాము చేపట్టింది. చెట్లు వంజకలపను యివ్వడమే కాకుండా మరొక మంచి పని చేస్తున్నాయి. They are doing something much more important than all these things. ఈ చెట్లు వాతావరణంలో ఆక్సిజన్ ను రీజనరేట్ చేస్తున్నాయి. అంతేకాకుండా గాలిలో పదలబడే కార్బన్ డయాక్సైడ్ పెరగడం జూమియెక్కు బ్రీట్ మెంటు పెరుగుతుంది. ఇప్పుడు ఋతువుల కాలము మార్పు వస్తున్నది. అందుల్లో జూన్, జూలై నుంచి వచ్చే వర్షాలు డిప్రీబ్యాట్ అయి ఆసుకొని కాలంలో పరదలు వస్తున్నాయి. ఇటువంటి మార్పు రాకుండా ఉండాలంటే చెట్లు పెంచాలి. ఈ చెట్లు ఎక్కువగా పెంచితే యీ ఋతువులు సక్రమ కాలంలో వస్తాయని చెబుతున్నాను. ఇక వీకర్ సెక్షన్స్ కు మనము తలపెట్టిన హవుసింగు స్కీము విషయంలో కొన్ని విషయాలలో లోపం ఉంది. అందువల్ల కోస్టల్ ఏరియా ఫిషరీ మెన్ విలేజీలలో ఎవరూ కూడా యీ స్కీము ప్రకారం యిళ్ళు కట్టుకోవడానికి ముందుకు రావడంలేదు. దానికి కారణమేమంటే Most of the village do not have the approach roads. మనము ఫిషరీ మెన్ ఇళ్లకు, వీకర్ సెక్షన్ ఇళ్లకు ప్లాను 6,000 రూపాయలు యివ్వడం జరిగింది. కానీ సాండ్ లో యిళ్ళు కట్టుకోవలసి రావడంవల్ల ఆ డబ్బు పరిపోవడంలేదు. అంతేకాకుండా చాలా గ్రామాలకు అప్రోచ్ రోడ్లులేవు. అందువల్లనే ఫిషరీ మెన్ ఇళ్ళు కట్టుకోలేకపోతున్నారు. కాబట్టి యీ హవుసింగు ప్లానుజీ మాఫ్స్ వీకర్ సెక్షన్స్ యిళ్ళకు ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. తరువాత వెనుకబడిన తరగతులవారి లిస్టు ఒకటివుంది. వాటిలో ఒకే వృత్తిగల వాటికి ఒకే స్థాయి వారిని కాకుండా వేరువేరు గ్రూపులలో చేర్చడం జరిగింది. ఓండురు, ఉప్పల్ల అనే రెండు కులాలవారు ఎర్త్ వర్కు లేబర్ ఒకే సాంఘికస్థాయి కలవారు వేరే వేరే గ్రూపులో చేర్చారు. ఓండురులను గ్రూపు ఏ లోను, ఉప్పల్లను గ్రూపు బి.లోను ఉంచారు. ఈ అసమానతను తొలగించి లిస్టులో సరిమేయాలి. ఇదికూడా అసమానతే. దీనిని ప్రభుత్వం తొలగించాలి. పోలీసు ఇన్వెస్టిగేషన్ విషయంలో మాడరన్ టెక్నిక్స్ ఉపయోగించడంలేదు. దాగ్స్ ను వాడడంలేదు. పింగర్ ఫ్రెంట్స్ తీసుకోవడంలేదు. గడ ఫంక్షనరీరం తిం. ఎల్. ఎ. క్వార్టర్స్ లోని ఒక ఎం. ఎల్. ఏ. ఇంట్లో డిఫెన్స్ ఫంక్షనరీ ఇరిగి మళ్ళారు రూ. 15 బేల్ ఎరక్కా సొమ్ము అసహించబడింది. పోలీసులు ప్రయ

త్నం చేస్తే తలుపు గడియమీదం వేలి ముద్రలు దొరికేవి కానీ ఆ ప్రయత్నం చేయలేదు. దొంగలను పట్టుకోలేదు, వారి సొమ్ము దొరకలేదు. రూరల్ ఏరియాలలో ఏదైనా క్రయం జరిగితే అక్కడకు పోలీసులు వెళ్ళడమే కష్టం అవుతుంది. ఎస్.ఐ.లకు స్వంత మోటార్ పైకిర్స్ ఉంటాయి. కానీ వారు లేనప్పుడు, రూరల్ ఏరియాలలో క్రయం జరిగిన ప్రదేశాలకు వెళ్లాలంటే జీపులు కాకపోయినా కనీసం మోటారు పైకిర్స్ అయినా పోలీసులకు ఇవ్వాలి.

ఇక మండల్ విధానం గురించి కాంగ్రెసు వారు చాలా విమర్శలు చేస్తున్నారు. ఎంతో బాధ పడుతున్నారు. ఎందుకో అర్థం కావడంలేదు. ఈ విధానాన్ని అస్సాం, బెంగాల్, ఒరిస్సాలలో అమలు చేస్తున్నారు. ఒరిస్సాలో పంచాయతీలు, బ్లాక్ పంచాయతీలు, ఉన్నాయి కానీ జిల్లా పరిషత్ లులేవు. రెండు మూడు బ్లాక్ పంచాయతీలు కలిపి ఒక అసెంబ్లీ నియోజక వర్గం అవుతుంది. అక్కడ ఈ పద్ధతి బాగా నడుస్తోంది. అటుపంటి సిస్టమ్ మనం కూడా పెడుతుంటే ఎందుకు బాధపడుతున్నారో తెలియడం లేదు. పోనీ వారు నడిపిన పంచాయతీ సిస్టం పటిష్టంగా నిర్వహించబడిందా అంటే అదీ లేదు. 1964 తరువాత 1971లో పంచాయతీ ఎలక్షన్ జరిపారు. 7 సంవత్సరాలు ఎలక్షన్స్ పెట్టలేదన్నమాట. 1971 నుండి 76 వరకూ సమితి ప్రెసిడెంట్స్ ఉన్నారు. 1976 తరువాత లేరు. స్పెషల్ ఆఫీసర్లతో పరిపాలన చేశారు. పంచాయతీ పాలన అంటే ఎంతో ప్రేమ అని చెప్పుకుంటూ, స్పెషల్ ఆఫీసర్ల పాలన అయిదారు సంవత్సరాలు ఎందుకు చేసినట్లో? పంచాయతీల నడంపడిలో కాంగ్రెసు పెద్దలందరూ చేరి, వారికి గల అనుభవాలనూ, విజ్ఞానాన్ని ఎన్నో రకాలుగా చెప్పారు. ఒక మాజీ ముఖ్యమంత్రి అన్నారు. "There is only political suicide in politics. There is no murder in politics."

Later he jointed the Congress (I) where he is reduced to a position of non-entity; Therefore, he committed suicide that way. మరొక మాజీ ముఖ్యమంత్రి వెంగళరావుగారు కూడా చాలా విషయాలు చెప్పారు.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :— బడ్జెట్ చర్చలో ఈ విషయాలు ఏ రకంగా రిలవెంట్? వారు మాట్లాడితే మాకేమీ బాధలేదు కానీ బడ్జెటుమీద చర్చ అని గుర్తు చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎం. కిషన్ రావు :— ఒక్క విషయం చెప్పినా ఉపన్యాసం ముగిస్తాను. ఒక పెద్ద చెరువులో కప్ప ఉంది. చెరువంతా నాదే అనుకుంది. ఒక ఆబోతు నీరు త్రాగడానికి అక్కడికి వెడితే, దానిని చూసి, దానిలా పెరగానిది ప్రయత్నించి చచ్చింది. అదేరకంగా అన్నగారిని చూసి, కాంగ్రెసువారు కూడా అమకోవద్దు.

ری ڈی روئندرا نائیک - ایدھکاشٹا ہودئے۔ ایکڑ دھنیاواد کرتے ہوئے ایکے
س بجٹ کے اوپر بات کرنا چاہئے ہوں پہلی بات یہ ہے کہ ہمارے راشٹری
نٹری منڈل میں آدمی واسی کا ریسریشن نہیں ہے اسی طرح جو بجٹ
ہمارے وت شتری جی نے پرویش کیا ہے، اسمیں آدمی واسیوں کا کوئی پرسٹو
ہے۔ صرف اتنا پرسٹو ہے اسمیں کیول 80 لاکھ روپیہ کا بحث دیا گیا
ہے کیوں الکٹروفیکیشن کیلئے اس کے سوائے آدمی واسی کلیاں کیلئے اس بجٹ
میں پرسٹو نہیں ہے یہی میرا پروشٹ تھا۔ میں گذارش کرتا ہوں کہ دوسری
بات یہ ہے کہ ہمارے پارٹی کی طرف سے ہمارے اپوزیشن میں ہمارے لیڈر
جسٹا بھی بجٹ کے اوپر ہر چیز پر میگزس کے ساتھ انہوں نے جو بتایا ہے
میلاد سے سپاسٹی ہوکر چند باتیں کہنا چاہئے ہوں۔ اس دیش میں
بہاشانت پرائیوات کی ایسی چیزوں کا بڑا ہی سطرناک حالات دکھ رہے ہیں
اس لئے میں آپکے سامنے آج اندراگانڈھی کے نیٹرت میں کانگریس کچھ نہیں
کہا۔ کانگریس اب تک یعنی 35 سال سے حکومت کرتے ہوئے آئی ہے میں
یہ بات سمجھانا چاہئے ہوں جیسا 1983 ع میں یہاں کانگریس کو ہرایا اسی
طرح سے 1977 ع میں بھی کینور میں کانگریس ہاری لیکن بعد میں کیا ہوا
کیول 21/2 (ڈھائی لاکھ) بعد بھارت کے لوگ پھر اندراگانڈھی کو گدے
پر بٹھایا۔ وہی اندراگانڈھی جو غرب لوگوں کیلئے بنک کیا چیز ہے لینڈ
سیلنگ کیا چیز ہے بٹایا اور ان کا ہاکرموں کے بارے میں انہوں نے بٹایا اور
وہی کارہاکرموں کے خلاف جو ٹوگ تھے وہی لوگ کسی نہ کسی نام سے احتلاں
کرتے ہوئے آرہے ہیں۔ میرے دوستوں میں سے ایک دوست جس کا میں نام
لینا نہیں چاہئے اسلئے کہ وہ آج موجود نہیں ہے انہوں نے کہا کہ جب
آپ منٹری تھے تو کیا کیا۔ جب میں منٹری تھا اس وقت میں جس سماج
سے تعلق رکھتا ہوں اس سماج کا کوئی آدمی بھی میں سمجھتا ہوں سرنچ
یا ایم ایل اے نہیں تھا۔ لیکن اندراگانڈھی نے 1976 ع میں میں جس
سماج سے تعلق رکھتا ہوں اس سماج کو شیڈول ٹرائیس میں لیا گیا۔ اسکے
بعد ہم ہر نیٹڈ میں آئے ہیں میرے کہنے کا مقصد یہ نہیں کہ میں آنکھ
بند کر کے تنقید نہیں کرونگا۔ تلگو دیشم کی حکومت کو یہ پٹانا چاہئے ہوں
کہ یہاں کی جسٹا ایکو سٹ میں لائی ہے آپ کام کریں عوام آپ کو اور آگے
لائیگی۔ لیکن آپ 1977 ع کی جو ہسٹری تھی اور 1983 ع کی پندرات ہسٹری
ہے اس کو دھیان میں رکھکر آگے چلیں۔ لیکن بات بات پر صبح اٹھتے ہی
اندراگانڈھی اور شام ہوتے ہی راجیوگانڈھی کہتے ہیں یہ چیزوں سے کوئی
حل ہونے والا نہیں ہے لوگ جانتے ہیں یہاں کیا ہو رہا ہے ایکو سٹ
ہونا چاہیے کہ حمایت نگر میں کیا ہوا پدایلی اور ماتھور میں کیا ہوا۔ میں
یہ گذارش کرتا ہوں اور یہ بولنا چاہئے ہوں کہ بوری لوگ آپ کے ساتھ ہیں۔
پ 6 کروڑ عوام کے مالک ہیں۔ آپ 6 کروڑ لوگوں کی نانہنگی کرتے ہیں اس

[illegible]

انہی سٹر امپلیمینٹنگ نائڈز کہہ رہے تھے کہ ہندوستان میں آج ٹرانزیشن
ہی ہے۔ کون 4 میں ایسے ہی لباس کیے نہیں ہیں پیدا ہوا ہوں۔ اس میں کہ
ہی ہی بات نہیں ہے لیٹ 19 ہی نیو ایسا ہوا مجھے نہیں ملے۔ میں
بٹ کے اور پروٹسٹ کیا۔ جواب میں کہہ دیا کہ جی کو دینا چاہیے تھا۔
میں نے تجربکار دوست جو تلگو میں بہت فاسٹ بات پکارتے ہیں۔ میں بھی
ان کو لکھتا ہوں لیکن میرے سامنے نے کل مجھے ڈرگٹ بنا دیا۔ پھر بھی میں
یہ ایک ادویاتی کی حیثیت سے پروٹسٹ کیا۔ اس لئے کہ کہ شری پٹیل
ہی ادویاتی کو جانس نہیں دے۔ انہی طرح آپ کے پیچھے میں ادویاتی
لکھے پروٹسٹ کروں نہیں کیا۔ اس میں ہری کوئی غلطی نہیں تھی۔ آپ انکو
دہارو۔ آپ دستور کے تحت جو ہزار آرٹیکل 275 ہے اس کے تحت کسی ہزاروں
کو لاسکتے ہیں۔ میں شری پٹیل کے بعد یہاں کے شگالی ٹرانزیشن اور دیگر
ٹرانزیشن کیلئے مائڈ پراجیکٹ (Mind area development approach)

4 لاکھ 50 ہزار ٹرانزیشن کیلئے مائڈ پراجیکٹ کی اسکیم لایا۔ یہ کوئی غلط بات
نہیں ہے۔ کینڈر ہے آج ہزاروں کلاس ہرجیمن اور دوسرے لوگوں کیلئے بجٹ میں
کوئی چیز نہیں ہے۔ پرنسپل اسکول اور ہاسٹل اسکول سے ان لوگوں کو
ارتھو اسٹمی سد مارنے کیلئے کوئی خاص پروگرام لائے۔ آپ سونپتے اس تعلق
سے۔ آپ بہت بڑے ادبی ہے اندرا گاندھی جی کو بولتے ہیں اور کوئی لوگوں کو
ہم بولتے ہیں۔ ہمارے مٹکن کے لوگ بھی بہت پریشان ہے، ادمبر پورٹ
کرنے یا ادمبر پورٹ کرنا۔ کیونکہ ادمبر ٹانگہ کے لوگ نہیں لکھتے نہیں
کریکٹ۔ مٹکن کے لوگ ہیں۔ تلگو دیشم کے ساتھ۔ میں ہم کو بھی نہیں
ہل سکتے یہ انکا پوزیشن جملہ ہے۔ لیکن میں گزارش کرتا ہوں آج ہرجیمنوں
ورگیمنوں کے جو ہتاجار ہوا میراں کا نعرہ میں پیش کرنا چاہتا ہوں آرٹھو
سے اور ٹرانزیشن سے جو اس کے سویم کیلئے۔ انہوں نے جو شراب تیار کی تھی۔
ہی اس کے فوڈ کی مہادیو جی کو سب (ہم) فوڈ کی اسپیکر صاحب کو دے گئے
ہیں کے لائٹ آرڈر کے تعلق سے آپ خود سونپتے میری قوت کر یہ جو وقت ہوا
وائے جوشی میں۔ میں اس کے کچھ نہیں بول رہا ہوں۔ آپ کی پولیس ادمبر
تھا۔ تم۔ ہرجیمن ہرجیمن۔ آپ۔ آج تم کیا ایکشن لیا۔ میں جانتا چاہتا ہوں۔

جیسی یہ پوچھنا چاہئے کہ بھائی آپ نے 30 سال سے کیلئے 30 سال
بیماری میں گئے ہونگے لیکن آپ اب 13 مہینہ سے کام کر رہے ہیں۔ کیا وہ
آپ کا کام نہیں ہے آپ تو بڑی بڑی باتوں سے ریجنل ٹیبلنگس لیتے ہیں۔
آپ مہربانی فرما کر یہاں کام کیجئے یہاں پر 50 لاکھ ٹرانس میں ان کو
لوگ ہیں۔ ان لوگوں کیلئے 8 اور 15 دن سے بول رہا ہے۔ ان
ٹانڈوں کیلئے کوئی پروگرام بنائیں۔ ان کے پروگراموں کیلئے آئیکو برپوشی سے
یہاں پر جاؤ چند راجے بھی ہیں ان سے گزارش کرتے ہیں کہ ان
ٹانڈوں کیلئے 5 سال کا 10 سال کا کوئی پروگرام لائیو نہ کرے۔
پارٹی سچ ہے 1 ایک حکومت صحیح ہے۔ میں نے اپنے کے پاس کیے تھے
پوچھا تو کہا کہ بھائی آپ نے 30 سال سے کام کیا کرتے ہوئے
آج بھی ہیں۔ جو گئے ہیں اپنی اپنی 16 سو سو سترچ، ہمارے ٹرانس میں۔
15 ٹرانس ایم ایل اے ہیں۔ 3 فلورسڈ کے جہاز میں تاحی طرح
لوگوں میں سے بھی کانگریس حکومت نے میری پتلی اندھا دیکھیں۔
اپنی طرح آپ بھی پڑھیں۔ میں آپ سے گزارش کرتے ہوں کہ آپ کو ملے
پولیس سے کوئی چیز حل ہونے والی نہیں ہے۔ اس لیے میں گزارش کرتے
ہوں یہاں جو مثال کہیں ہے یہ اپنے ہاتھ کی بات نہیں ہے یہ بات
کنڈو بیگاز کی ہے کنڈو سرکار سے جہاں نہیں ہوسکتی وہ آپ بات کرتے ہیں
آج آپ کنڈو سرکار سے پھر پوچھیں ٹکڑے بڑے لے لیں۔ ہم یہاں
لگے کھانے والے ہیں ہم میں کے رہنے والے ہیں ہم سب ملکر لڑیں گے۔
جی طرح راشن کیلئے لڑتے ہیں اس طرح اندراجی نے فٹس کیلئے لڑیں
میں نے ہمارا جہاز کھینچ کر لڑیں گے اس پر میں پوچھتا ہوں اور
کہ 3 میلن آدمی جو ایک ایم پی ہیں اور اے آئی۔ سی۔ سی۔ کا جنرل سیکرٹری
ہیں راجگاندھی جہاں بھی جا کر بات کرتے ہیں تو ڈسپلن کی حیثیت سے
بولتے ہیں۔ میں یہاں پہ بولتا چاہتا ہوں کہ اندرا گاندھی کو مہاشی بولا کہ
اندرا گاندھی مہاشی نہیں ہے اندرا گاندھی مہاشا لکڑی والی ہے۔
میں نے اپنے سے گزارش کرتے ہوں کہ آپ ملکی کمیشن کے بجائے ملی دہراؤ کمیٹی
اورٹ کو اسمبلی کے سامنے رکھیں۔ اور پھر کیجئے کہ اس کا کیا
ہیڈکوارٹر لوگوں کیلئے۔ میں اتنا کہتا ہوں کہ آپ یہاں کر کے یہ

دوسری بات یہ ہے کہ سینیٹ چلنے کی بات کوئی دہڑے ہیں سلیج کوٹا میں
 کیونکہ میاں پوری بہت سہیلی سے مجھے جی سلیج میں رہے ہیں۔ میں
 ان کے شکر ادا کرتا ہوں۔ ہمارے ننگڑے ڈسٹرک میں وہ نہیں ہیں پورے پراشر
 میں سینیٹ میں ہیں جہاں ہیں بھٹی پالنے والے لوگ پٹنہ میں کھڑے
 ڈائری بجاری کی وجہ سے ختم ہو گئے ہیں۔ اس کے لئے کچھ سرکار نے
 ریلیف کیلئے ایک کروڑ 26 ملین لاکھ دیے ہیں۔ اس سے صرف کچھ
 36 لاکھ دیے گئے ہیں باقی رقم کا اب تک کچھ نہیں ہوا۔ اس کے لئے
 راجپوتانہ نوری ان شپ پینڈرس کیلئے دیو کریں۔ دوسری بات اکنٹینٹ میں
 کنٹرول طبقہ کے لوگ پٹنہ میں ہیں۔ میں ساتھ میں کہیں رہی ہیں
 کہ کنگری میں سرکار نے اس میں ہر سال ایک لاکھ 25 ملین روپے شامل کیا۔
 لیکن آپ نے اپنے بجٹ میں ان کے تعلق سے کچھ بتایا ہی نہیں۔ بجٹ
 ایسا دیکھ رہا ہے جیسے کہ ہم سینیٹ میں 3 کمٹے بیٹھتے ہیں 3 کمٹوں
 میں جو شش ہوتے ہیں ہمارے نکلنے کے بعد ہم سب بھول جاتے ہیں۔ اس
 طرح یہ دیکھتے ہیں کہ میں بجٹ کچھ دیکھتا ہوں اس کے بعد اس کوئی خاص
 ہو کر پٹنہ میں ہے۔ یہاں ایک مینارٹر کا مسئلہ ہے کیونکہ اس کے ہمارے
 میں ایک ٹنڈے میں پیدا ہوا ہو کر ہمارے شہر میں ایک ٹنڈے ہمارے کا مجھے
 موقع ملا وہ بھی نکل گیا ہے۔ میں جب بھی وہاں جاتا ہوں تو ایسا حال
 ہوتا ہے کہ جیسے اسی دسی اپنے جھونپڑوں میں جھنک کے اندر رہتے ہیں۔
 تھا وہ اولڈ سٹی کو حالت ہے۔ اولڈ سٹی کیلئے بجٹ برنس دیجیے۔
 میں تقوید کرتا نہیں چاہتا۔ کیونکہ میں 1974ء سے اولڈ سٹی جاتا ہوں اس
 وقت میں چار ہزار سے چند لاکھ کی رقم نہیں رہی ہے آج بھی ہے۔
 اس میں سٹی کیلئے کام کریں۔ اس کیلئے بجٹ رکھیں۔ مینارٹر
 کو بلدیہ کا درجن کی بات ہے اس میں کچھ بھی مینارٹر کیلئے نہیں رکھا
 مینارٹر کیلئے کچھ بجٹ رکھیں۔ اسی طرح میرے ننگڑے ڈسٹرک میں ٹاگرتا ساگر
 پڑ چکا ہے لیکن میں جلفہ کو پانی نہیں ملتا اس کے لئے اب جو اسکیم جاری
 ہے اس کی گورنمنٹ پورے پٹنہ میں اسکیم ہے کم از کم 80 ملین روپے کو پانی
 اپنی سٹی میں لیکن ہمارے میں سرکار آئے 5 لاکھ لاکھ کم سرمایہ کے لپٹالہ
 میں ہے۔ میں چاہتا ہوں کہ اس کے لئے ضرور لپٹالہ لیکن۔ آپ کچھ سرکار

స్వయం ప్రతిపత్తి కలిగిన శాఖగా గిరిజన శాఖను తప్పకుండా ఇలా మనవి చేస్తున్నాను. గిరిజన ప్రాంతాలలోని హాస్పిటల్స్ లో డాక్టర్స్ లేరు. తేళ్ళు, జెర్రులు, పాములు కరుస్తున్నాయంటే మరి అక్కడ వున్న నా మిత్రులకు జవాబు చేప్పేదానికి అవకాశం లేక పోతున్నది. దయచేసి మీరు ఇది చూడండి అని నేను మనవి చేస్తూ, అవకాశం ఇచ్చి సందుకు సంకోషం తెలియజేస్తూ నా ప్రసంగాన్ని ముగించుచున్నాను.

Mr Speaker — The house stands adjouru to meet againat 4-00 p m. to day

The House then adjoured till 4-00 p.m.

The House reassembled at 4-00 p.m.

(Mr. Speaker in the Chair)

BUSINESS OE THE HOUSE

శ్రీ బి. సమ్మయ్య :— పాయింట్ ఆఫ్ సమిషన్ సర్. ఇంతకుముందు అసెంబ్లీకి రారులో ఎన్నూవుండగా అసెంబ్లీ గేటుద్ద మన అలెండర్స్ వున్నారు. అక్కడన్న ఎస్.ఐ. పోలీసు కాన్స్టేబుల్స్ నన్ను లోనికి రానివ్వకుండా 10 నిమిషాలు ఆపిన పరిస్థితి ఏర్పింది. అట్లా సభ్యులనే అపే పరిస్థితి వుంటే మేము ఇక్కడకు రావాలావద్దా. ఆ ఎస్ ఐ,ని పిలిచి అడగండి. మేము మా ఫంక్షన్స్ చేయకుండా అబ్స్ట్రక్ట్ చేయడం తప్పకదా ఇప్పుడే ఆ ఎస్.ఐ.ని పిలిచి అడగండి. లేకపోతే నేను సభాహక్కుల తీర్మానమును మూవ్ చేయవలసికొన్నాను. ఈ ప్రభుత్వంలో వారి మిస్ బిహేవియర్ యీ విధంగా వుంటే ఎట్లా? నేను 2 బుక్స్ వుంచి సభ్యుడిగా వున్నాను. మన అలెండర్స్ వున్నారు. వారికి నేను తెలుసు. ఆ ఎస్. ఐ.ని వెంటనే పిలిచి అడగాలని మనవి చేస్తున్నాను. దీనిని నేను తీవ్రముగా తీసుకొంటున్నాను.

మిష్టర్ స్పీకర్ :— ఐ ఎగ్రీ విత్ యు. కనుక్కొంటామ.

శ్రీ బి. గోపాల్ :— అధ్యక్ష, నన్ను కూడా మొన్న ఆపినారు. రంగురంగుల బట్టలు వేసుకొని ఎన్నూంటే నన్నే యిన్ని రోజులుగా గుర్తించలేదా? నా విషయంలో కూడ ఈ విధంగానే ఆచారు అధ్యక్ష.

మిష్టర్ స్పీకర్ :— ఇప్పుడు ఆ పేషాలు మానేశారు కదా.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET)

For 1984-84

(General Discussion)

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—అధ్యక్ష,బడ్జెటుపై న మాట్లాడేందు ఓక తీవ్రమైన అభ్యంత రాన్ని తేదలుచుకొన్నాను. బడ్జెటులో వన్నులు ఏవీ విధించలేదు. వాటిని ఆర్డినెన్స్ ల

ద్వారా చేశారు. నిజముగా అది చాలా అప్రజాస్వామిక చర్య. మన ఆదాయపు సేవలు ఏవిధంగా ఒనగూర్చుకోవాలనేది చర్చించడం మన ప్రధాన బాధ్యత. అలాంటి ఆవకాశం లేకుండా ముందుగా పన్నులు వేసి తరువాత బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టి పద్ధతి వారా ప్రమాదకరమైనది. దానికి నా తీవ్ర వ్యతిరేకతను తెలియజేస్తున్నాను. మొత్తము బడ్జెటు చూసినప్పుడు అంకెలు, ఆత్మస్తుతి అది వారికి క్షేమకరం కాదు. వారు యంతవరకు పాలించినది ఒక సంవత్సరం ఇంకా 4 సంవత్సరాలు పరిపాలన చేయాలి. రానున్న 4 సంవత్సరాలు పరిపాలించడానికి అనువైన పరిస్థితులు ఉన్నవా లేక చేతులారా పాదు చేసుకొంటున్నారా అనేది జాగ్రత్తగా చూసుకోవాలి. వారికి పెద్ద మెజారిటీ ఉండనుకొంటున్నారేమో. మూడింట రెండు వంతుల మెజారిటీ ఉన్న జనతాపార్టీ కూడ 5 సంవత్సరాలు కాకముందే కూలిపోయిన విషయాన్ని హెచ్చరికగా తీసుకోవాలి. ఈరోజున ఈ ప్రభుత్వానికి ప్రధానముగా 5 గంటలు కాదు కుర్రున్నాయనేది చూచి పోకూడదు. 1. మొత్తము రాష్ట్ర ఆర్థిక ఛ్యూస్థ తీవ్రమైన సంక్షోభంలో ఉంది. 2. పరిపాలన సంక్షోభములో ఉంది. 3. వారి మంత్రివర్గములో సంక్షోభము పెరుగుతున్నది. 4. కేంద్రము, రాష్ట్ర స్థాయిలో ఇందిరా కాంగ్రెస్ పార్టీ వారు బహుముఖంగా జరుగుతున్న కుట్రలు వీరిని కూడకొట్టడానికి. 5. అన్ని రకాల ప్రజలలో ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా పెరుగుతున్న తీవ్ర ఆసంతృప్తి. 6. రాయలసీమ ఉద్యోగులలో తలెత్తిన ప్రత్యేక దోరణులు. వీటి విషయంలో వీరు జాగ్రత్తగా ఆలోచించుకొంటేనే కనీసం ఎంత కాలము పరిపాలన చేస్తారనేది అలా ఉండగా తెలుగు ప్రజల ఆశయాలకు, ఆశలకు కూడా అనుగుణంగా ఉంటుంది. ఆర్థిక సంక్షోభము గురించి చూద్దాము. అందరికీ తెలిసినదే. ఈనాడు గుత్త పెట్టుబడుదారుల నాయకత్వములో ఉన్న బూర్జువా, భూస్వాముల ప్రభుత్వం, విదేశీ సామ్రాజ్యవాదుల అనుకూల విధానము, భారతదేశాన్ని దోచుకొంటున్న దోపిడీ వర్గాలు, ఇందిరా కాంగ్రెస్ నాయకత్వాన సాగిస్తున్న పెట్టుబడి దారుల, భూస్వాముల అనుకూల విధానము భారతదేశము అన్ని రంగాలలో తీవ్రమైన సంక్షోభములో ఉంది. అందులో భాగమైన ఆంధ్రప్రదేశ్ సర్వవ్యాప్తమైన ఉన్న సంక్షోభములో ఉంది. పరిశ్రమలో సంక్షోభము, వ్యవసాయ రంగములో సంక్షోభము, రైతు వాణిజ్య రంగాలలో సంక్షోభము దీనికి తోడు ఈ సంవత్సరం చివరిన అధిక రైతులు, పరదలు, అంతకు ముందు అనాళ్ళు అన్నింటి సుమారు 800 కోట్లపైగా నష్టము మన రాష్ట్ర ప్రజలపైన పడింది. ఈ పరిస్థితులలో వీరు బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టారు. వీరి బడ్జెటులో అదనముగా 100 కోట్లవరకు ఎంటర్ ప్రైస్ మెంటు టాక్సు, ఎలక్ట్రిసిటీ టారిఫ్ పెంచారు. రు. 978 కోట్లు మన ప్రణాళిక అని బాగా గుర్తు వుంచుకోవాలి. రు. 111 కోట్లు లోటు పెట్టారు. రు. 152 కోట్లకు పైగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇంటర్నల్ బారెయింగ్ చేయవలసివుంది. టారిఫ్ పెంచడం ద్వారా విద్యుచ్ఛక్తి బోర్డు రు. 154 కోట్ల ఆర్.టి.సి. రేట్లు పెంచడం ద్వారా రు. 21 కోట్లు సంపాదించవలసివుంది. దాదా

545,550 కోట్ల రూపాయల భారం అదనంగా ఈ రాష్ట్రం మీద ఆధార పడిపోతున్నది. ఆటుంటి పరిస్థితులలో ఈ సంక్షోభం ఎంత తీవ్రం కానున్నదో చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచించవలసివుంది. మీ పరిధిలో మీరు చేయవలసిన పనులు చాలా వున్నాయి. ముందు భూసంస్కరణలను పేర్కొనవలసి వుంది. లక్షలాది ప్రజలకు లక్షల ఏకరాల భూమి పంచటానికి బీలుగా వుంది. మాస్టాములు సీనింగుకు మించిన రకరకాల పేరుతో దాచుకున్న భూమిని బయటకు తీసి కార్యక్రమం చేపట్టండి. పేద ప్రజలకు భూమి దొరుకుతుంది. అలాచేస్తే గ్రామాలలో భూస్వాముల పట్ల దెబ్బతింటుందని, ప్రజాస్వామ్యానికి బలం చేకూరుతుందని చెబుతున్నాను. దానికి రెండు ప్రతిపాదనలు చేశాము. గ్రామ స్థాయినుండి రాష్ట్రస్థాయి వరకు అన్ని రాకకీయపార్టీలతో కూడిన కమిటీలను ఏర్పాటు చేయండి. చట్టాన్ని అవసరమైనంతవరకూ సవరించండి. జిల్లాకేంద్రాల తనకుతానుగా గానీ, ఎరు ఫిర్యాదు చేసినా కానీ ఎక్కడ భూమి వున్నా చట్టబద్ధంగా స్వాధీనం చేసుకునేట్లుగా చూడండి. చల్లిపల్లి రాజాగారి భూముల విషయం చెప్పాము. మెహబూబాబాద్ తాలూకాలో భూస్వాముల గురించి అక్కడి అధికారులు వ్రాసిన నివేదికను చూడండి. అలాగే మెదక్, కరీంనగర్, విశాఖపట్టణం, శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో భూస్వాములకు ఎంతెంత భూములు వున్నాయో ఆ వివరాలు ఈ సభలో తెల్పినా ఇంత వరకు ఆ విషయంలో ఏమీ మాట్లాడడం లేదు. గ్రామాలలోని భూస్వాముల అధిపత్యం తెలుగుదేశ ప్రభుత్వ హయాములో కూడా బలపడుతున్నది. ఇది చాలా ప్రమాదకరమని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను.

ఇక రైతులపంట విషయం చూస్తే యీ సంవత్సరం, ధాన్యానికి గిట్టుబాటు ధరలు వున్నాయి. అవి మీరు చేయడం పట్ల రాలేదు. ఇతర రాష్ట్రాలపోటీ ఎక్కువ వుండటం వల్ల ఆ మందిరి వున్నాయి, కాని మిగిలిన వాణిజ్యపంటలు కూడా బాగా పడిపోయాయి. వత్తి 680 నుండి 540 రూపాయలకు పడిపోయింది. మిర్చి 840 నుండి 400 రూపాయలకు పడిపోయింది. పేరుకెనగ క్వీంటాల్ 350 వున్నది, 170 కి కూడా కొనే దిక్కులేదు. కందులు, పెసలు ధర పడిపోయాయి. ఆహారధాన్యాల, వాణిజ్య పంటల ధోకు న్యాపారాన్ని ప్రభుత్వం చేపడితే రైతాంగానికి గిట్టుబాటు ధర ఇవ్వటానికి, కొనుగోలుదారుకు చౌకధరకు సప్లయ చేయటానికి మీరు అవుతుంది. ఏవిధంగానూ సప్లయ ఉండని అనేకమంది నిపుణులు చెప్పారు. వాణిజ్య పంటలలో ముమారు 750 కోట్ల రూపాయలు మధ్యదళాలి మింగుతున్నారని వారు తెలిపారు. 15 లక్షల టన్నుల బియ్యాన్ని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మిల్లర్ల నుండి ప్రోక్యూర్ చేసింది. ఏడున్నర లక్షల టన్నుల బియ్యం అమ్ముకోటానికి అవకాశం ఇచ్చారు. టన్నుకు రెండువేల రూపాయలు లాభం పేసుకున్నప్పటికీ ఏడున్నర లక్షల టన్నులకు వారు 150 కోట్ల రూపాయలు లాభం ఆర్జించారు. వాస్తవానికి మన మార్కెటులో 15 లక్షల టన్నుల పైచిలుకు బియ్యం ఎగుమతిచేసే అవకాశం వుంది. 300 కోట్ల రూపాయలు ఒక్కడానిమీదే

వస్తుంది. మనకు 98 లక్షల టన్నులు బియ్యం ఉత్పత్తి అవుతుంటే 15 లక్షల టన్నులు ఎగుమతి అయినా, 90 లక్షల టన్నులు పండించుకున్నవారు ఉపయోగించుకున్నా 50 లక్షల టన్నులకు తగ్గకుండా మనం సామాన్య ప్రజలందరకూ కె.జి. రెండు రూపాయలకు అమ్మటానికి అవకాశం వుంటుంది. ఈ విషయాన్ని తీవ్రంగా ఆలోచించకపోతే లాభం లేదు. జీవితావధి వస్తువుల ధరలు బాగా పెరుగుతున్నాయి. ఆహార ధాన్యాల, వాణిజ్యపంటల టోకువ్యాపారం ప్రభుత్వం తన చేతుల్లోకి తీసుకుంటే మాత్రమే జీవితావధి వస్తువులను చౌకగా అమ్మటానికి వీలువుంటుంది, బలవంతరెడ్డి కమిటీ, నరసింహం కమిటీ యీ సిఫార్సు చేసింది. అదనపు సిబ్బంది కూడా అవసరంలేదని కూడా వారు తెలిపారు. మనకు వున్న ఐనరులు సరిపోతాయని కూడా వారు తెలిపారు. దానిని గురించి తీవ్రంగా ఆలోచించాలి. తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చినతర్వాత యీ సంవత్సరకాలంలో కేటాయించిన డబ్బు ఖర్చుచేయని చేతకానితనంలో వున్నది. వరదలకారకు మీ చేతుల్లోవున్న 92 కోట్ల రూపాయలలో సగంకూడా మీరు ఖర్చుచేయ లేదు. వరదల్లో కొట్టుకుపోయిన బ్రెడ్డిలకు, రోడ్లకు, స్కూల్ బిల్డింగ్స్ కు ఇంతవరకూ ఎస్టిమేషన్స్ తయారుకాలేదు. ఎక్కడవసలు అక్కడ ఆగిపోయివున్నాయి. ఎలక్ట్రిసిటీకి సంబంధించి నా నియోజకవర్గంలో రెండు తాలూకాలలో 90 లక్షలు కేటాయిస్తే 90 లక్షలకంటే ఎక్కువ ఖర్చు కాలేదు. ఏప్రెల్ చివరివరకూ రెక్కవేస్తే 40 లక్షలు ఖర్చుఅయి 50 లక్షలు మిగిలే పరిస్థితి వుంది. అడిగితే స్థంభాలు లేవు, ట్రాన్స్ ఫార్మర్స్ లేవులేదని చెబుతున్నారు. దీనిలో వున్న అవకతవకలను తొలగించి డబ్బు మురిగి పోకుండా చూడాలి. ఎందుకు ఖర్చు కావడంలేదని చూస్తే యింధుకు రెండు ప్రధాన కారణాలు కనిపిస్తున్నారు. పొదుపుమేర డబ్బు రిలేజ్ చేయకుండా వున్నారు. తక్కువ ఖర్చుపెట్టి మిగిలిన డబ్బుతో వచ్చే బడ్జెటు లోటు పూడ్చుకోవచ్చునని అనికుంటున్నారు. ఇది ప్రమాదకరమైన విషయం. లోటు బడ్జెటు, ఓవర్ డ్రాఫ్టు లేకుండా ఏ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమూ నడవదు. అదర్థవంతమైన ఆర్థిక వ్యవస్థ సృష్టించాలంటే అప్రతిష్ట వస్తుంది, రాష్ట్రాభివృద్ధి దెబ్బతింటుంది, ఈ రోజు మీ ఉద్యోగులు మీమాట వినడం లేదు. కాంగ్రెసు పాలనలో ముందు పని మొదలుపెట్టేవారు, తరువాత ఎస్టిమేట్స్ తయారుచేసుకొనేవారు. ఇప్పుడు మొదట ఎస్టిమేట్స్ తయారుకావాలి. తరువాత లెక్చీ కల్ శాంక్షన్ కావాలి, ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాంక్షన్ కావాలి, తరువాత సైన్సియల్ శాంక్షన్ కావాలి. ఇవన్నీ కావడానికి మూడు సంవత్సరాలు పడుతుంది, మూడు బడ్జెటులు అవుతాయి అని వారు బహిరంగంగా చెబుతున్నారు. దానికి పరిష్కారమార్గం కనుక్కోక పోతే లాభంలేదు. మొత్తం పరిపాలన కూలిపోయే ప్రమాదం వుంది. పక్కా ఇండ్ల నిర్మాణం స్పీడు దెబ్బతిన్నది. లెక్కెన్ని తగ్గించుకోవడమేగాక అవి ఎక్కడా సక్రమంగా అమలుజరగడం లేదు. నా నియోజకవర్గంలో కేటాయించిన ఇండ్లలో 10 వర్కుంటు ఇండ్లు కూడా తయారుకాలేదు. కలెక్టరు చుట్టూ, జిల్లా పరిషత్తు చుట్టూ

అర్బన్ అండ్ రూరల్ పడుతున్నారు. రాష్ట్రంలో అంతటా ఇదే పరిస్థితి వుంది. అర్బన్ సింగ్ యాక్టు, సెంట్రల్ యాక్టు మనం ఒప్పుకున్నాము. దానిని అమలుచేయటానికి విజ్ఞత చూపకపోవడంవల్ల నష్టం ఎస్తున్నది. హైదరాబాదు నుండి నగరాలలో దాదాపుగా ఇండ్ల నిర్మాణం ఆగిపోయింది. అర్బన్ ఎగ్జిజిటేషన్ ఏరియా పేరుపెట్టి 30 కిలో మీటర్లు, 20 కిలోమీటర్లు అని హద్దుగీసి ఒక నిబంధన పెట్టడంవల్ల ఎవరూ భూమి అమ్మడానికి, కొనడానికి వీలులేదని అంక్షపెట్టారు. ఎవరుభూమి ఎప్పుడు తీసుకొనబడుతుందో తెలియదు. ద్రాక్ష తోటలలాంటి పంటలున్న భూములకు కూడా ఆ భూములు తీసుకొనబడరాయని నోటీసులు ఇస్తున్నారు. లంచాలు యిచ్చినవారికి నోటీసులు ఉపసంహరించడంవలన, మిగిలిన రైతులు భయాందోళనల్లో వున్నారు. ఈ విషయాల వలన కొత్తగా ఇండ్లు కట్టడానికి వీలులేదు. దీనివల్ల తీవ్రమైన నష్టం కలుగుతున్నది. హూదా, హౌసింగ్ బోర్డు నష్టదాయకమైన పనులు చేస్తున్నాయి. ప్రైవేటు చ్యూరులు భూమిని ఏడుగురేసి ఒక మీటరు 50, 60 రూపాయలకు అమ్ముతుంటే హౌసింగ్ బోర్డు 150 నుంచి మూడువందల రూపాయలకు అమ్ముతున్నది. విజమైన హౌసింగ్ కోవరేజీవ్ సొసైటీలకు రిలాక్సేషన్ ఇవ్వండి. హూదా క్రింద ఇంత ఏరియా వుంచడం అసంసరం. డిర్టు కాలంగా ప్రభుత్వ భూములను సాగుచేసుకుంటూ పట్టాకాకుండా వున్న హరిజనులు ఇతర పేర్లలో లక్షలాదిగా ఉన్నారు. వారికి పట్టాలు యివ్వరు. పరిశ్రమలకు యెంత అవసరమో, ఇండ్ల నిర్మాణానికి యెంత అవసరమో చూసుకొని, మన అసంసరాలకు ఏది పర్మిట్టు యెక్కువ వుంచుకొని అయినా మిగిలిన భూమికి స్వేచ్ఛ ఇవ్వకపోతే నీటి అభివృద్ధి దెబ్బతింటుంది, పారిశ్రామిక విస్తరణ దెబ్బతింటుంది. లక్షలాది పేద సాగుదార్లు, లక్షలాది రైతులు తీరని నష్టాలకు గురవుతారు. దానివల్ల ప్రమాదకరస్థితి వచ్చి చివరకు ఏ ప్రజలయితే మీకు హైదరాబాదు, సికింద్రాబాదు నగరాలలో ఓట్లకోసం వారు యీ విషయములో తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తున్నారు. అట్లాగే ఎండలు అప్పుడే మండిపోతున్నాయి. మంచినీటి కొరత చాలా విపరీతంగా రాపోతున్నది. ఇంతవరకు మంచినీటి సథకం ఏ కార్యక్రమం అరబించలేదు. డబ్బు కేటాయింపు తాగితాలమీద చూపిస్తున్నారు. పోయిన సంవత్సరము మా జిల్లాలో కూడ ఒక్కటి మొదలుకాలేదు. నా నియోజకవర్గములో 3 సంవత్సరాలనుండి శాంక్షను అయి పెండర్లు పిలిచినటువంటి ప్రొటెక్టెడ్ వాటరు సప్లయ స్కీము ఒక్కటి అమలులోకి రాలేదు. రాష్ట్రము మొత్తంమీద పరిస్థితి యిలాగే వుంది. ఎక్కడైనా విజాయతీ వున్న ఉద్యోగులు ముందుకు వచ్చి ఒకటో ఆర్ వేసేవుండొచ్చు. అందుకని యీ ప్రమాదకర పరిస్థితుల పరిష్కారం గురించి చాలా తీవ్రంగా ఆలోచిస్తే తప్ప లాభంలేదు. డబ్బు సంపాదించడానికి మార్గాలు. రెండున్నర ఏకరాల మాగాణి వరకు పేదరైతులమీద నీటి తీరు వారద్దచేయండి. చ్యూరసాయ ఆదాయాలమీద చృత్తి క్రమానుగతముగా ధనికుల వాటిమీద పన్నులు పెంచండి. దానివల్ల ఆదాయం బాగా పెరుగుతుంది. ఇక పరిపాలన

సంజాతం విషయములోకి వస్తే మీరు చెప్పిరావడముతోనే అధికారులతో తగాదలు పెట్టుకొని అన్నింటికంటే పెద్ద తప్పు చేశారు. మంచివారిని, చెడ్డవారిని, సమర్థులను, అసమర్థులను, నిజాయితీపరులను, అవినీతిపరులను అందరినీ ఒకే గాఢకట్టారు. మంచి వారికి ప్రోత్సాహం లేకపోవడముతో వారిలో ఒక ఫియర్ సైకోసిస్ ను దెబలవేసారు. దానిల్లో ఏమి అవుతుంది? సాబ్జెక్ట్ చేసేవారు యాక్టివ్ గా వున్నారు. అవినీతిపరులు విజృంభించారు. మంత్రుల మాటలు మెదరు లెక్కచేయడం లేదు. చొరప తీసుకొని పనిచేసే అధికారులు ముందుకు రావడంలేదు. ఆచరణలో అంత సహాయ నిరాకరణ జరుగుతున్నది. ఈ తీవ్రతను అంచనా వేసుకోకపోతే చాలా ప్రమాదములో పడుతారు, పీటి అన్నింటి ఫలితంగానే యీ రోజు ప్రజలు, ఇదేమి ప్రభుత్వం, ఇది పనిచేసే ప్రభుత్వమూ అని ప్రశ్నిస్తున్నారు. అది మరచిపోకూడదు. ఇప్పటికైనా ఆ సంజాతం నుండి బయటపడడానికి అవసరమైన పద్ధతులు త్వరగా కనుక్కోవాలి. మంత్రులగ్రూపు విషయములో కూడ, మీరు అధికారములోకి చెచ్చిరావడముతోనే రాంగ్రెస్ మాజీ మంత్రులమీద చెప్పిన ఆరోపణలను విచారణచేసి తగిన చర్య తీసుకొనివుంటే మీ కార్మికమంత్రి బిఎలు వుండేవాడు కాదు, అటువంటి తప్పులకు ఏ మంత్రి తలపడే వాడు కాదు. అప్పుడు ముట్టుకోలేదు, ఇప్పుడు నెత్తిన కొరివి తెచ్చుకున్నారు. ఈ రోజు మీ మంత్రులలో ఎప్పుడు ఏ మంత్రి తీనివేయబడుతాడోనని అయోమయములో వున్నారు. ఎప్పుడు ఎవరిని యాంటీకరప్లస్ బ్యూరో వెంటాడుతుందోనని అయోమయములో వున్నారు. ప్యక్తిగతంగా స్వతంత్రంగా ఆలోచన చేయడానికి ఎవరుకూడ ముందుకు రావడంలేదు. అపవిత్రాసాలు పెరుగుతున్నాయి. ఆచరణలో అన్నీ ముఖ్యమంత్రి గారిని అడిగి చేయాలనే స్థితికి వస్తున్నది. సమిష్టి ఫంక్షనింగు దెబ్బతిన్నది. ముఖ్యమంత్రిగారి కరుణాకటాక్షలను సంపాదించడానికి చందాగిరి చేయడం లేకపోతే ముఖ్యమంత్రిగారి అనుచరులు చెప్పిన ప్రకారం నడుమకునే దుస్థితికి తీసుకు వస్తున్నారు. అధికారులు యిప్పటికే మంత్రుల మాటలు వినని పరిస్థితి వచ్చిందని చెప్పాను. ఈ దుస్థితిని తొలగించడానికి తీవ్రముగా పరిశీలించకపోతే చాలా ప్రమాద పరిస్థితుల్లో పడతారు. కేంద్రములో రాష్ట్రంలోవున్న ఇందిరా కాంగ్రెస్ వారు మిమ్ములను ఆకీర్షించి పది కాలాలపాటు వుండాలని చెప్పరు. మీరు అధికారములోకి చెచ్చిన మరు క్షణం నుండే మిమ్ములను కూలదోయడానికి అనేక ప్రయత్నాలు చేశారు. ఇప్పటికైనా చూడాలి. కొన్ని ముఖ్యమైనటువంటి విషయాలు ఉదాహరించక తప్పదు. సుప్రీం కోర్టులో వుద్యోగుల రిటైరుమెంటు సమస్య యీ రోజువరకు తేలకుండా వుంది. న్యాయ స్థానాలకు స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి కావాలి. వాటిని గౌరవించేవారిలో మేము ముఖ్యంగా వుంటాము. అటావంటి దానిలో ముందున్న వారిలో మేము ఒకరము. జాడిషియర్, ఎగ్జిక్యూటివ్, రెజిస్ట్రేషనరులకు స్వతంత్రమైనటువంటి సమానమైనటువంటి హక్కులు వుండాలని పోరాడే వారిలో మేము ఒకరము. కాని దురదృష్టవశాత్తు రాష్ట్ర

ప్రభుత్వానికి వుద్యోగులకు వచ్చిన సమస్యను ఏడాది దాటినప్పటికీ పరిష్కరించకుండా సుప్రీంకోర్టులో వుంచడం చాలా అనూహ్యం అసాధారణమైనటువంటి పరిస్థితి, యిందులో రాజకీయ కుట్ర వుందని ప్రజలకు అనుమానాలు ఉస్తున్నవి. లెజిస్లేటివ్ కొన్సిల్ రద్దు తీర్మానమును వెనుకకు పంపించినదాని వెనుకాల కూడ యీ కుట్ర తప్పనిసరిగా వుంది. ఆహార భాగ్యాల ప్రొక్యూర్మెంటు విషయములో విధించరాని షరతులను రాష్ట్ర ప్రభుత్వమీద విధించిన సంగతిని మరచిపోకూడదు. రాష్ట్రాభివృద్ధికి కావలసిన విధుల కేటాయింపు విషయములో కేంద్రం అనుసరిస్తున్న వైఖరి అందరికీ తెలుసు. కాబట్టి రాష్ట్ర కేంద్రాల మధ్య వున్న సంబంధాలు రెండు పరాయి ప్రభుత్వాల మధ్య వున్న సంబంధాలు లాగా వున్నవి తప్ప ఒక దేశములో రెండు ప్రభుత్వాల మధ్య వున్నట్లులేవు అంతేకాదు. లా అనేది ఒకటైంది, రీసర్చ్ అండ్ ఎనాలిసిస్ వింగ్ వుంది. దానికి సంబంధించిన స్పెషల్ బ్రాంచి సి.ఐ.డి శాఖకు సంబంధించిన వున్నతోద్యోగులందరు. ఎక్కడెక్కడ ఎవరెవరిని ఏ విధంగా పురమాయించి యీ రాష్ట్రములో యీ ప్రభుత్వాన్ని చిక్కుల పాలు చేయాలని చాలా యాక్టివ్ గా వున్నారు. అది మరచిపోకూడదు. అందుకే మండలాల ఏర్పాటు, పట్టణ పట్టణాల రద్దును ఆధారం చేసుకొని యిక్కడ వున్న రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ (ఐ) యీ ప్రభుత్వాన్ని పడగొట్టాలని స్పష్టమైన నినాదం యిచ్చి వారు ప్రజలను సమీకరించడానికి పూనుకుంటున్నారు. ఈ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా తమ ప్రభుత్వం కావాలని కోరే సంపూర్ణమైనటువంటి హక్కు వారికి వుంది కాని పట్టణ పట్టణాల రద్దు అనేది పూర్వ వ్యవస్థ అవశేషాలలో ఒకటి. దాని రద్దుపట్ల ప్రజలందరూ హర్షించారు. అలాగే మండలాల ఏర్పాటు అనేది ప్రజలందరికీ అందు బాటులోకి పరిపాలనను తీసుకువచ్చే సంస్కరణ. కాని యీ మంచి పనిని మీరు ప్రజలకు అర్థం అయ్యే విధంగా చేయలేదు, ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లు చేయలేకపోయారు. దానిలో వుండే సాధకబాధకాలను ప్రజలకు చెప్పలేదు. దానికి సంబంధించి అన్ని రాజకీయ పార్టీలను, పట్టణ పట్టణాల వుద్యోగులను, ఎన్నుకోబడిన సమితి, జిల్లా పరిషత్తుల వారిని కూర్చోబెట్టి చేసినట్లయితే మీకు అనేక రకాల బలం వచ్చి వుండేది. ఏ నిర్ణయం తీసుకోదానికి అయినా మీకు సంపూర్ణ మెజారిటీ వుంది. అతి రహస్య చర్యగా చేయడం వలన మీరు చేసేది మంచిని అయినా అవతలికి పక్షము ఎదురు తిరగడానికి మీరు చేతులారా అనికాశం యిచ్చారు. మీరు చేస్తున్న ఆలోచనలు-జిల్లా పరిషత్తులు వుండగా జిల్లా డెవలప్ మెంటు బోర్డును పెట్టడం కుద్ద దండుగ అని చెప్పకతప్పదు. ఈ సందర్భంగా కాంగ్రెసు (ఐ) వారికి ఒక విషయం మనవి చేస్తున్నాను. దయ్యాల, వేదాలు వల్లించినట్లుగా అవినీతి గురించి ఆసమర్థతను గురించి ఆశ్రితపక్షపాతము గురించి వారు ఎంత తక్కువ మాట్లాడితే అంతమంచిది. అక్రమ పద్ధతులతో ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిన యీ ప్రభుత్వాన్ని కూలదోయడానికి ఏ ప్రయత్నం చేసినప్పటికీ ప్రజలు సాగనివ్వరు. మార్కిస్టు కమ్యూనిస్టు పార్టీవైపు నుండి మేము తగు విధంగా ఎదుర్కొంటాము.

శ్రీ ఎ. జి. కృష్ణ :— చిన్న క్లారిఫికేషను అధ్యక్ష, నిన్న తమరు హౌస్ లో వారు యిండిపెండెంట్ నధ్యులని ఎనౌన్స్ చేశారు. వారు యిప్పుడు మార్కిస్ట్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ తరఫున మాట్లాడుతున్నానని అంటున్నారు.

మిస్టరు స్పీకరు :— వారు మాట్లాడితే నేను ఏమి చేయను.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :— మార్కిస్ట్ కమ్యూనిస్టుపార్టీవైపు నుండి యీ ప్రభుత్వాన్ని మరొక విషయములో కోరుతున్నాను. అవిసీతిని నిర్మూలించడానికి చేయవలసిన పనులలో మొట్టమొదటి పని, అన్ని స్థాయిలలో నలహా సంఘాలను ఏర్పాటు చేయవలసి వుంటుంది. అన్ని రాజకీయ పార్టీలకు ప్రాతినిధ్యం కల్పించాలి. మార్క్స్-లెన్ షేద్ కుంభకోణం వుంది. 40 కోట్ల నష్టం యిప్పటికే వచ్చింది. కొంత మంది అధికార జేబు సంస్థగా తయారు అయింది. అరు సంకల్పరాల నుండి ఆడిటు లేదు. దానిమీద హౌస్ కమిటీని వేయాలని కోరుతున్నాను. అట్లాగే ఎర్ర చందనం కర్రల సుమారు 14 కోట్ల ప్రభుత్వానికి నష్టం వచ్చింది. పి. సర్వేశ్వరరావు అనే మహానుభావుడు దానికి మూలకారకుడు. ఇందులో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పొగాకు కంపెనీ అనే పేరుతో - పొగాకు అంటే అది ఎఫ్ తో వస్తుంది, జపాన్ కంపెనీ. పేరుకు యిండియన్ ట్రేడింగ్ కంపెనీ వుండేది జపాన్ లో. ఫారెస్ట్ డిపార్టుమెంటు, ఆంధ్రప్రదేశ్ యిండస్ట్రియల్ డెవలప్ మెంటు కార్పొరేషను చాలా లోతుగా దిగబడి వున్నవి, అంతేకాకుండా చాలా పలుకుబడి గల వ్యక్తులు వున్నారు, దానిమీద హౌస్ కమిటీని వేయాలి. లిడ్ క్యాష్ లో సుమారు 12 కోట్ల నష్టం వచ్చింది, ఆ వచ్చిన నష్టానికి కారణాలు బయటకు తీయవలసిన అవసరం వుంది. ఈ రాష్ట్ర పరిపాలనలో గుత్తదోరణులు విధానం క్రమంగా పెరిగిపోతున్నదని తొలి రోజుల్లో హెచ్చరిక చేయవలసిన అవసరం వుంది. ఒకవైపు సారా కాంట్రాక్టర్లు పిండికేటుగా ఏర్పడి మీ ప్రభుత్వ పాలసీలను నిర్ణయించే స్థితికి వెళ్లేట్లుగావుంటే మరొక వైపు శ్రీ ముళ్ళపూడి హరిశ్చంద్రప్రసాద్ ఆయా పెట్టుబడిదారుల సంబంధించిన మనుష్యులు వివిధ శాఖల్లో దూరిపోతున్నారు, ప్లేటు ప్లానింగు కమీషనులో వారు ప్రతినిధులుగా వుంటారు. ఎ. పి. పైనానియల్ కార్పొరేషన్ లో వారి మనిషి చైర్మన్ గా వుంటాడు, చివరకు రేపు రాజ్యవభ సీటు వారికే యివ్వబోతున్నట్లు తెలుస్తున్నది. ఈ విధమైన దోరణి పెరిగిన తరువాత యీ ప్రభుత్వం పెట్టుబడిదారుల చేతుల్లో కీలుబొమ్మ అనబడుతుంది తప్ప మీరేదో ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వం అనుకుంటే చాలా ప్రమాదకరమైనటువంటి పరిస్థితి.

అట్లాగే శాంతి భద్రతలు విషయం ప్రత్యేకించి చెప్పవలసిన అవసరంలేదు మనము రోజూ చూస్తూనేఉన్నాము. పైగా మనదగ్గర లెక్కలు ఉన్నాయి. 1982-1983 లెక్కలు చూస్తే, హత్యలు 1982 లో 1474 ఉంటే 1984 జనవరి వరకు 1580, అట్లాగే ప్రేర మానభంగాలు 229 ఉంటే 874, కిడ్ నేపింగ్ 246 ఉంటే 335, తెన్ 188

ఉంటే 17106, రాబిట్ 484 ఉంటే 562, పోలీస్ పైరింగ్ 43 నుంచి 53 యీ రెక్క కూడా వాస్తవానికి అంతకన్నా యెక్కువ జరిగింది. ఇట్లా యెందుకు జరుగుతోంది? ఈనాడు పోలీసు వ్యవస్థ ఒక తీవ్రమైన సంక్షోభంలో ఉంది. డైరెక్టరు జనరల్ ఆఫ్ పోలీసు హోదా ఒకరికి, ఇన్స్పెక్టరు జనరల్ ఆఫ్ పోలీసు హోదా ఒకరికి ఉంది. ఇన్స్పెక్టర్ జనరల్ ఆఫ్ పోలీసుకు లా అండ్ ఆర్డరు, డైరెక్టరు జనరల్ ఆఫ్ పోలీసుకు లా అండ్ ఆర్డరు మినహాయించి సర్వం హోదా ఉంది. వీరిద్దరి మధ్య సమన్వయం లేదు. ఎవరికీ రిపోర్టు పంపించరు. వీరిద్దరు మధ్య సమన్వయం లేక ఒకరిపై ఒకరి దగ్గరకు పోతే యింకొకరు త్రొక్కిపెడతారు. ఇదంతా పెద్ద గందరగోళం. ఈ విధంగా మీ పోలీసు వ్యవస్థ తయారవుతోంది. దీనికి ఇద్దరు అధికారులు ఉండవలసిన అవసరం లేదు. ఈ మొత్తం వ్యవస్థను ఒక అధికారి క్రింద పునర్వస్థాపించవలసిన అవసరం ఉంది. అది లేకపోతే యిప్పుడు జరుగుతున్నటువంటి దౌర్జన్యాలకు హద్దులేకుండా పోతుంది. స్త్రీల మీద అత్యాచారాలు, హరిజనుల మీద అత్యాచారాలు జరుగుతున్నాయి. ఈ మధ్యన నిజామాబాద్ జిల్లాలో తిజాల్పూర్ గ్రామములో లక్ష్యయ్య అనే 18 సంవత్సరముల హరిజన యువకుని అక్కడికక్కడే చంపివేశారు. ఆ హరిజన సంఘం వారు వారిపై జరుగుతున్న దాడుల గురించి మెమోరాండం యిచ్చినారు. దీనిని తమకు అంతచేస్తున్నాను. ఇవన్నీ చూడండి. ఎంత తీవ్రమైన పరిస్థితి యేర్పడుతున్నదో చూడండి. పోలీసు వ్యవస్థలో రావలసిన మార్పు రాలేదు. రాకపోగా గ్రామసీమలో ఉన్న రాజకీయపార్టీల కార్యకర్తలు సబ్ యిన్స్పెక్టరు దయాదాక్షిణ్యాలపైన బ్రతకవలసి వస్తున్నది. మాట మాటకి ఎమ్. ఎల్. ఏ. లు చుట్టూ తిరిగి బ్రతకవలసి వస్తున్నది. చిర్రుకు ఎమ్. ఎల్. ఏ. లను కూడా గుర్తించలేని పరిస్థితి కూడా వస్తున్నదంటే యీ పోలీసు వ్యవస్థ వైశిలో మార్పు తేవలసిన అవసరం యెంతో ఉంది. ప్రజలలో చాలా అసంతృప్తి యేర్పడింది. వాగ్దానాలు జోరు హెచ్చింది. ఆచరణ తగ్గింది. ఉపన్యాసాలు హెచ్చుగా ఉన్నాయి. ఫలితాలు మాత్రం చాలా చప్పుగా ఉన్నాయి. మీరు అనుసరించే యీ తప్పుడు విధానాలెల్ల అన్ని వర్గాల ప్రజలు యీనాడు పోరాటాలకు సిద్ధంగా ఉన్నారు. రానున్న 3, 4 నెలల్లో యీ పోరాటాల ఆందోళన యింకా తీవ్రతరం కానున్నది. వీటిని యే రకంగా విర్వహించాలో రాజకీయ స్థాయిలో మీ మంత్రులకు సరియైన మార్గం కనపడడం లేదు. పోలీసులు అంతకన్నా ఆలోచన చేయడంలేదు. ఈ అంటే తనండి, కాల్చివేయండి అనే స్థితికి పోతుంది. ఇప్పటికీ, కర్నూలులో ప్రమాదస్థాయి పేరుకొని ఉంది. ఈ మొత్తం వ్యవస్థను జాగ్రత్తగా చక్కదిద్దరచకపోతే చాలా ప్రమాదం అంది. మనకు యీనాడు రాయలసీమ హెచ్చరిక. మేము తొలి రోజుననే చెప్పినాము. మీ విధానాలు ప్రాంతీయ తత్వానికి దారితీసే విధంగా ఉండకుండా చూడాలి. లేకపోతే చాలా నష్టపడతారు. ప్రభుత్వాన్ని దెబ్బ కొట్టాలని ఆవకాశం కోసం కామకొనిఉన్న శక్తులు నోరు యెవరూ కట్టలేదు. అందువల్ల

ఒళ్ళు దగ్గర పెట్టుకొని బుర్రలంతా ఉపయోగించుకొని అందరి సమస్యలు పరిష్కారం అయ్యే విధంగా చాలా విజ్ఞతతో పరిపాలన చేయవలసిన బాధ్యత ఉండగా ఈ విషయంలో మీరు చాలా విఫలం అవుతున్నారు. మీ అధికార పార్టీకి సంబంధించిన వారే అనేక వినాదాలు యిస్తున్నారు. ఒక సర్వేన్ పాయింట్ దాటిన తర్వాత యీ రకమైన ఉద్యమాన్ని ఆపడం మీ తరంకాదు. ఎవరితరం కాదు. చివరకు అది రాష్ట్రంలో తెలుగు జాతికి చిచ్చుపెట్టే విధంగా పరిణమించినా పెద్దగా ఆశ్చర్యపడవలసిన అవసరంలేదు. అంత దూరం రాకుండానే జాగ్రత్తపడి ఆ సమస్యలు అందరికీ ఆమోదయోగ్యం అయ్యే విధంగా పరిష్కారం చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ సందర్భంలో ముగింపుగా ఒక విషయం చెప్పాలి. కేవలం మీరు విజయాలు మాత్రమే చెప్పుకొని అత్యంత తృప్తి పొందడం సరియైనదికాదు. మీరు అధికారంలోకి రావడం కాంగ్రెసేతర ప్రతిపక్షాలు అందరూ తమ విజయంగా భావించిన వారము సపోర్టు కూడా యిస్తునే ఉన్నాము. ఇక ముందు యే మేరకు సపోర్టు యివ్వారో ఆమేరకు యిస్తూ ఉంటాము. ఒక కరోర సత్యం చెప్పక తప్పదు. మీరు అధికారిలోకి చివ్చిన తొలి రోజుల్లో మీ విధానాలను అధిక భాగం బలపరిచాము. యిప్పుడు అలాంటి పరిస్థితిలేదు. మీ విధానాలు, పర్యటనలో బలపరచదగినవి ఏమైనా ఉన్నాయా అని వెతుక్కోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. యిందుకు మీ ప్రభుత్వానిదే బాధ్యత. ఈనాడు దేశ పరిస్థితి చాలా క్లిష్టంగా ఉంది. ఉత్తరాది రాష్ట్రాలలో పంజాబు, హర్యానాలలో వస్తున్న పరిణామాలు, అస్సాంలో వస్తున్న పరిణామాలు మన ఆంధ్రప్రదేశ్ కు సంబంధం లేదని అనుకుంటే తప్పు. దేశంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం యీ అల్లకల్లోలం, యీ అశాంతికర పరిస్థితులు యెందుకు పెంచి పోషిస్తున్నది? ఇది కావాలని పెంచి పోషిస్తున్నది. నేను ఉద్దేశ్య పూర్వకంగా అంటున్నాను. ఈ పరిస్థితిని మొత్తం కాంగ్రెసేతర పక్షాలన్నిటిని అధికారంలో ఉన్నచోట కాని లేనిచోట కాని దెబ్బతీయడానికి ఉపయోగించబోతున్నారు. ఎవర్లున్నీ లాంటి నిర్బంధ విధానాన్ని యే రూపంలో ప్రకటిస్తారో చెప్పలేము. కాంగ్రెసేతర ప్రతిపక్షాలు అధికారం ఉన్న రాష్ట్రాలలో ప్రభుత్వాన్ని కూలగొట్టడానికి చాలా తీవ్రమైన కృషి చేస్తున్నారు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో నిరంకుశత్వానికి వ్యతిరేకంగా పోరాటం సాగవలసిందే. ప్రజాస్వామ్య శక్తుల ఐక్యతను రక్షించుకోవలసిన దానిలో యిప్పుడు తెలుగుదేశం ఒక ప్రముఖ స్థానాన్ని వహించాలి. ఆ రీత్యా వారికి సపోర్టు యిస్తాము. అంతే కాదు తెలుగు ప్రజల ఆశయాలకు అనుగుణంగా మీకు యెన్నికలలో చేసిన వాగ్దానాలకు యింకా 4 సంవత్సరముల కాలం ఉంది. ఒక సంవత్సరం మాత్రమే గడచిపోయింది. ఇప్పటికయినా చేయాలి. దీనికి మా సపోర్టు ఉంటుంది. మీ పరిపాలన నడక చూస్తూ ఉంటే యీ ఒక్క సంవత్సరంలోనే మీ వర్గ స్వభావం యేమిటనేది తేలిపోయింది. బూర్జువా, భూస్వామ్య వర్గాలకు నాయకులయిన పాల్గొనని అనుసరించి ప్రజల మీద వస్తుల భారాన్ని మోపుతూ ధూన్తిలో పోతూ ఉంటే

ప్రజలను పోరాటంలోకి పోకుండా అవడం యెవరితరం కాదు. మేము కూడా ప్రజల తరపున పోరాడక తప్పదు. ఒక విధంగా చెప్పాలంటే మీరు అధికారంలోకి వచ్చిన మూడు నెలల్లో మిమ్ములను బలపరచే అంశాలు హెచ్చుగా ఉన్నాయి. ఈనాడు మేము చెక్ చేసుకుంటే మిమ్ములను బలపరచే అంశాలు బహు తక్కువగా ఉన్నాయి. ఈ స్థితి యెందుకు వచ్చిందనేది మీరు అలోచించుకోకపోతే ఆ తర్వాత వచ్చే పరిణామాలకు మీరే బాధ్యత వహించవలసి ఉంటుంది. అంతేకాదు యీ రాష్ట్రంలో కాంగ్రెసేతర ప్రభుత్వం 31 సంవత్సరముల తర్వాత రాకరాక వచ్చింది. ఇది 5 సంవత్సరములపాటు పారిపాలించలేక పోయిందనే అప్రతిష్ట మొత్తం ప్రతిపక్షాలకే వస్తుంది. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం పోయి కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం గద్దె ఎక్కకూడదు. ఈ ప్రభుత్వం పరిపాలన నడక చూస్తూ ఉంటే గుణాత్మకమైన మార్పు వస్తే తప్ప 5 సంవత్సరములు పాటు దీనిని నిలబెట్టుకోగలుగతారా అనేది కనపడుతున్నది. ఏమైనా మరల వామ ప్రజాతంత్ర శక్తులు మూడవ శక్తిగా అవతరించవలసిన అవసరం యెంతో ఉంది. రాష్ట్రంలో అటు కాంగ్రెసును కాదని, యిటు తెలుగుదేశాన్ని కాదని తిరిగి తెలుగుదేశం చేసే తప్పులు చేసి కాంగ్రెసుకు ఉపయోగపడి కాంగ్రెసు వారు అధికారంలోకి రాకుండా ఉండడానికి ప్రజలు సమస్యలు పరిష్కరించడానికి వామపక్ష ప్రజాతంత్ర శక్తులు ముందుకు రావలసి ఉంటుంది. ఈ విషయంలో సి. పి. ఎం. నాయకత్వానికి విజ్ఞప్తి చేసేదేమిటంటే చొరవ తీసుకొని అన్నిపార్టీలను కూడగట్టుకోవడానికి పూనుకోవాలి. ఇందులో మార్కిస్ట్ కమ్యూనిస్టు పార్టీగా మావంతు పాత్ర నిర్వహిస్తామని తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. గోపాలకృష్ణ (కాకినాడ) :— గత ఫిబ్రవరి 16న 1984-1985 సంవత్సరం బడ్జెటును మన ఆర్థిక శాఖామంత్యులయిన భాస్కరరావుగారు ప్రవేశపెట్టింది పూర్తిగా బలపరుస్తూ నా యొక్క ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. ఈ బడ్జెటు సందర్భంలో చాలామంది సభ్యులు అన్ ప్రొడక్టివ్ ఎక్స్ పెండిచర్ యెక్కువగా ఉందని, అది సరియైనది కాదని విమర్శించినారు. దీనితో నేను యేకీభవించలేక పోతున్నాను. ఎందు చేతనంటే 31 సంవత్సరముల కాంగ్రెసు పరిపాలనలో చాలామంది సమాజంలో పండుగల పూట మాత్రమే అన్నంతిని, తర్వాత రోజులలో గంజి మాత్రమే త్రాగే కాలం గడుపుతున్న సందర్భంతో వారుకూడా అన్నం తినాలనే ఉద్దేశ్యంతో రూ. 2 లకు కే. జి. బియ్యం యిచ్చే పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టి సుమారు రూ. 123 కోట్లు ఖర్చుపెట్టడం చాలా సమర్థమైనదని, అద్దీ ఒక వెర్ పేర్ పద్ధతిగా అలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. 31 సంవత్సరాల కాంగ్రెసు పరిపాలనలో పేద ప్రజానీకం సరియైన ఇండ్లులేక చెల్లక్రింద గుట్టల క్రిందనో వుండేటటువంటివారు. ఈనాడు ఈ ప్రభుత్వము వాళ్లకు పక్కా గృహ నిర్మాణము ఏర్పాటు చేసే కార్యక్రమం సరియైనదని మనవి చేస్తున్నాను. గ్రామాలలో,

పట్టణాలలో కూడా సరియైన తిండిని వారి పిల్లలకు పెట్టలేని ఈ సమయంలో చిన్న పిల్లలకు మధ్యాహ్న భోజన పథకము ఈ ప్రభుత్వము అమలుచేసి, విద్యపై అభిరుచిని కలుగజేయడం సరియైనదని భావిస్తున్నాను. ఈ పథకము నిరక్షరాస్యత నిర్మూలనుకు దోహదము చేస్తున్నందుకు సంతోషిస్తున్నాను. అలాగే పారిశ్రామికంగా నిరుద్యోగ సమస్యను తీర్చడం చాలా ఆవసరమని ప్రతిపక్షరూ అంటున్నారు. దానికి నిదర్శనంగా నాగార్జున సాగర్ ఫర్టిలైజర్, గోదావరి ఫర్టిలైజర్ తీసుకోవడం జరిగింది. కాని కార్యరూపంలో ఇంకనూ జరుగలేదు. వీటికి కేటాయించిన డబ్బు ఎక్కువ చేసినట్లయితే మరింత ప్రయోజనకరంగా వుంటుందని భావిస్తున్నాను. అంతే కాకుండా, ప్రొడక్టివ్ ఎక్స్ పెండిచరు క్రింద తక్కువ డబ్బుతో ఎక్కువ ఫలితాలు సాధించాలి. ఎక్కువ ప్రణాళికలు తీసుకోవాలి. కాకినాడ ఓడరేవునకు రు. 860 కోట్లు ఆవసరముంటే ముమారు 600 కోట్లు మనము పెట్టాలంటే అది ఖర్చు అవుతున్న పరిస్థితులలో అది ఏర్పడింది. మన ఆర్థిక వ్యవస్థను మెరుగుపరచే ప్రణాళికల గురించి ఈ బడ్జెటులో ఎటువంటి నిధులు లేకపోవడం విచారకరం. కాకినాడ ఫోర్టు విషయంలో బడ్జెటు నిధులు కేటాయించాలని కోరుతున్నాను.

గ్రామోదయ స్కీము వల్లెలలోని బడుగు వర్గాలకోరకు ఎన్నో ప్రణాళికలు చేపట్టాము, అటువంటి పరిస్థితులలో మన రాష్ట్రానికి ఎంతో విస్తారమైన కోస్టల్ డెవలప్ మెంట్. సరియైన విధంగా దానిని ఉపయోగించుకోవడం లేదు. సి వెల్త్ చూడాలి. వీకర్ సెక్షన్స్, బడుగు వర్గాల కొరకు ఉపయోగపడేట్లు రు. 30 లక్షలు మాత్రమే కేటాయించారు. ఇది చాలా తక్కువయిన మనవి చేస్తున్నాను. ఎస్. సి. వారికి ఉపయోగపడే స్కీముల క్రింద ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఇరిగేషన్ క్రింద 43 పర్సెంటుతో పెంతుతూ, రు. 408 కోట్లు కేటాయించడం సంతోషకరంగా వుంది. 70 పర్సెంటు మన రాష్ట్రములో ప్రజలు వ్యవసాయం మీద ఆధారపడి వున్నారు. రైతుల అభివృద్ధికి ఈ స్కీములో ఎంతో ఉపయోగపడతాయని భావిస్తున్నాను. రైతులకు ఉపయోగపడే అనిమల్ హాస్పెండ్రి, పాలీ క్లినిక్స్ ఏర్పాటు చేయాలని ప్రభుత్వము నిర్ణయించడం చాలా చక్కటి ఆశయమని అంటున్నాను. అయితే అది కాగితాలమీదనే వుంచకుండా, విజం జరిగే విధంగా పాలీ క్లినిక్స్ ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

ఎంప్లాయిస్ వెల్ ఫేర్ స్కీములు ఎన్నో తీసుకొన్నారు. హౌసింగు విషయంలో కూడా ప్రభుత్వము చాలా శ్రద్ధ తీసుకొన్నది. అందుకు ప్రభుత్వాన్ని ఆభినందిస్తున్నాను. రిటైర్డ్ టీచర్లకు కొందరికి అన్యాయం జరుగుతున్నట్లు సూచనలు కొన్ని వచ్చాయి. 31 మంది 50 సంవత్సరాల చేసినందువల్ల యాంటిసేపెటరీ పెన్షన్ అందకపోవడం

విచారకరం. దీనిని త్వరలో పెట్రోలైజ్ చేయాలని కోరుతున్నాను. తరుగు బడ్జెటు లాగా, చట్టములో ఉన్న లోపాలను సవరించి, సేర్వీటాక్సువల్ల మనకు వచ్చే లాభాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. ఉదా॥ యానాం, పాండిచేరి అధీనంలో ఉంది. అక్కడి చట్టాలు వేరు, ఇక్కడి చట్టాలు వేరు. స్మగ్లింగ్ బాగా జరుగుచున్నది. అక్కడ టాక్సు తక్కువగా ఉంది. దానిని డైరెక్టుగా మన రాష్ట్రములో భాగంగా కలుపుకొనాలని కోరుతున్నాను. ఈ రాష్ట్రము అధికాభివృద్ధి చెందటానికి చాలా అవకాశాలున్నాయి. ప్రవేశ పెట్టిన ఈ బడ్జెటును అభినందిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి (పెనుగొండ) :— అధ్యక్ష, 84-85 సంవత్సరానికి సంబంధించిన, ఆర్థికశాఖామార్గము ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును, పరిపూర్ణమయిన ప్రయోజనాత్మక ప్రజాస్వామ్యాన్ని స్థిరపరచేదిగా, అశేష ఆంధ్రప్రజాసేవాన్ని పులకరింపజేసేదిగా ఉందని అనటంలో సందేహము లేదని, మనవి చేస్తూ, త్రికరణకుద్దిగా, మనస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తున్నాను. సాంప్రదాయపరంగా, ఆత్మపంచన చేసుకొని. విమర్శించాలనే దృక్పథముతో తప్పు మరొకటి కాదు. ప్రతిపక్షాలకు తెలుసు. ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము సాధించిన అఖండ విజయాన్ని గురించిగాని, పీడిత వర్గాలకు, బడుగువర్గాలకు చేపట్టిన సంక్షేమ కార్యక్రమాలుగురించి గాని, విమర్శించే దృక్పథం కాకుండా, సక్రమమైన విమర్శ, సద్విమర్శ, సత్యాన్వేషనకు, వాస్తవాలకు దగ్గరగా తీసుకొనివచ్చే సందర్భములో తప్పనిసరిగా వారి సలహాలను. అమూల్యమైన సందేశాలను విసవలసిన సందర్భముంది? ఈ ప్రభుత్వము ఒక సంవత్సరము మాత్రమే రాజ్యాన్ని పాలించినప్పటికీ, అనేక రంగాలలో చేపట్టిన సంక్షేమ కార్యక్రమాలలో ముఖ్యంగా కే.జి. రెండు రూపాయల బియ్యం విషయంలో యిదవరకే సభ్యులు కొందరు చెప్పారు. రు. 5 లకు కే.జి. బియ్యం ఒక మనిషి తినడానికి ఎంతకాలంలో సాధ్యమవుతుందని అన్నారు, సంవత్సరాలతరబడి, అందరికీ అన్ని అవసరాలు ఏర్పరచడానికి, వారి స్వేద తీర్చడానికి, ఈ ప్రభుత్వములో ఏదయినా 'అలావుద్దీన్ అద్భుత దీపము' లాంటి మంత్రదండం ఉంటేనే అది సాధ్యమవుతుంది? వీలై సంతకరకు పీడిత ప్రజాసేవానికి, సాధ్యమైన సహకారాన్ని అందజేయడంమాత్రమే ఈయొక్క కార్యక్రమముయొక్క ఉద్దేశ్యము. పగలంతా శ్రమపడి పనిచేసే సామాన్యమైన కార్మికులు తమ పిల్లలను భవిష్యత్తులో తీర్చిదిద్దడానికి ఉన్నతమైన వారిగా రూపొందించుకోవడానికి మానవతా దృక్పథంతో, తపనతో బాధపడే సందర్భములో, పరిస్థితుల ప్రాబల్యం కావచ్చు, ఓడవర్గాలు చేసుకొనే ఫలం కాదు—ఏదీపైనా పిల్లల భవిష్యత్తుకోసము తప్పనిసరిగా మధ్యాహ్న భోజన పథకము ద్వారా, కొంతవరకు విద్యార్థికుల సంఖ్యను పెంచుకోవచ్చు; దేశప్రగతిని సాధించుకోవచ్చునన్న విషయం సభ్యులకు తెలియనిది కాదు. ఈ ప్రభుత్వము స్త్రీలకు వారి సంక్షేమం కొరకు విశ్వవిద్యాలయాన్ని స్థాపించడం, స్త్రీలకు రూలాఫ్ రిజర్వేషన్

పిన్నాట చేయటం ప్రతిపక్ష సభ్యులకు తెలుసు, మరి యెందుకు ఆత్మను చంపుకొని ఈ పార్టీని విమర్శించడమే ధ్యేయంగా పెట్టుకొన్నారో అర్థము కావడంలేదు.

వెనుకబడిన పరిస్థితుల ప్రాబల్యంవలనో. ప్రకృతి వైపరీత్యాలవల్లనో దెబ్బతిన్న ప్రాంతాలలో రైతులకు చేయూత నివ్వడం కోసము, ఈ ప్రభుత్వము చేపట్టిన చర్య క్రమాలు సభ్యులకు తెలియనివి కావు. పొగాకు చెరుకు విషయంలో రైతుకు గిట్టుచూడు లేని సందర్భములో, చాళ్ళకు సరియైన, సరసమైన వరను లభింపజేయుటకు గాను 2 కోట్ల రూపాయలు ఆర్థిక సహాయం రైతులకు అందజేయడం, చచ్చారా నిలువజేసు కొని, మార్కెట్లో కావలసిన దర, గిట్టుబాటు ధర వచ్చేవరకు రైతును ఆదుకోవాలనే ఉద్దేశముతో ప్రభుత్వము ఈ సహాయం అందజేయడం జరిగింది. అన్నిటికంటే మించి నవీ పోషర్ వెర్ పేల్ యాక్టివిటీస్ కు సంబంధించిన గృహనిర్మాణ కార్యక్రమం కట్టిన 10-15 గోడాలలో పరిపూర్ణ తార్కానికంగా అనునిత్యం వాడపడుతూ, ప్రజలను పెంటాడుతూ, పేటాడుతూ ఉండే పరిస్థితులను కల్పించాలనే దురాలోచన, దుర్బుద్ధి ఈ రెలుగుడేశం ప్రభుత్వానికి లేనేలేదు. టిట్టిన ఇండ్లను తరతరాలుగా, కొన్ని పాదాలగా వాడుకోవాలని, వాళ్లకు, వాళ్ల పిల్లలకు కొంత సంతృప్తి కలిగించేవిధంగా పుండాలనే దృక్పథంతో తాత్కాలిక గృహనిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టిన విషయం. అది మహోజ్వలంగా వెలుగుచున్న విషయం చూడ ప్రతిపక్ష సభ్యులకు తెలియనిది కాదు. గ్రామాలలో మంచినీటి సమస్యమీద ముట్టాడుతూ రైతుకు అరుపు, చెరువు, కరువులో వాడపడుతూ ఉండే ఆడపడుచులు నెత్తిన కుండ, మండుతెండ, కడుపుమంటలో బాపపడుతున్నారన్నారు. గ్రామాలలో మహిళలకు ఆ దుస్థితి రాకుండా ఉండాలనే యీ ప్రభుత్వం మంచినీటి సదుపాయంకొరకు ప్రత్యేక ప్రోగ్రాములు చేసి విదులు సమకూరుస్తున్నది. గత ప్రభుత్వం సాధించినదానికంటే రెట్టింపు సాధించాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే ఈ ప్రభుత్వం కృషిచేస్తున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇటువంటి పరిస్థితులలో ప్రతిపక్షాలవారు ప్రభుత్వమును విమర్శించడము సబబుకాదని మనవి చేస్తున్నాను. దేశంలో అందరు కూడ ఐ.ఎ.ఎస్., ఐ.ఎస్.ఎస్. వరకూ చదువుకునే అవకాశం ఉంచాలి కాని ఐఎస్ఎస్గలవారు పెనుకబడిపోయి చదువుకునేవారే యింకా పైకిరావలసిన ఉద్దేశ్యంతో ఉన్న ఈ దుస్థితిని తొలగించాలి. ఆచరణం ఉన్నవారు అర్హతగలవారు పైకిరావడానికి గాను విద్యార్థంగంలో ఎంపీ మార్పుచేసి యీ సమాజంలో ఉన్న ఓడ ప్రతాపికం చెయ్యింది నైరొట్టు అనే మునిగి పోయి పోయి ఉన్నవ అందరికీ తెలుసు. ప్రతిపక్షాలవారు యీ ప్రభుత్వమును అణచి ఉంచేమని, లేదు అన్నారు. మాకు అనుచుంటుంది, ఎక్కి ఉంది, శక్తి ఉంది, యుక్తి ఉంది. మన సర్వాన్ని సమాజంలో పెంచి పోషించాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే అనేకవిధాలైన సంక్షేమ కార్యక్రమాలను యీ ప్రభుత్వం చేపట్టింది. కాని కొన్ని పనులు మాత్రం మేము చేయలేము. ఏ పనులు చేయలేమంటే రిగ్ల కుంభకోణాలు అంటే మాకు తెలియదు. చట్టానికి, సంఘానికి పట్టుబడకుండా ప్రజానిధులు తమ

స్వంతానికి వినియోగించుకోవడం అనేది పాతనాయకులు చెప్పే రేమోకాని ఈ ప్రభుత్వం వానిని గుర్తించడంలేదు. అందువల్లనే భూ ఆక్రమణలు మాకు తెలియదు. రిగ్ ల కుంభకోణాలు మాకు తెలియవు, ప్రజల నిధులు దుర్వినియోగం చేయకుండా ఉండడం అనేది ప్రగతివాదా? అద్యుదయం కాదా అని అడుగుతున్నాను. ఇదివరకు అనేకమంది స్పార్థపరులు వారి స్వప్రయోజనాలకొరకు చేసిన కార్యక్రమాలన్ని యిక్కడ చెప్పడం సబబుకాదనుకుంటాను. మా మిత్రులు ఒకరు చెప్పారు. 'పాత ఎత్తులకు ఎత్తు, జిత్తుపై జిత్తుపన్ను స్పార్థసారదులైరి, అభ్యర్థులైరి, కదలియున్నారు. బాలమంది గతమునందు, కర్ణవాక్కుడైన కానరాడె కొరవేంద్ర' అని అన్నాడు. ఈనాడు యీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంతో లక్షలకొలిది ఆస్తులు, సర్వస్వాన్ని విస్మరించి ప్రజాహిత కార్యక్రమాలకు దృఢనంకల్పంతో, దృఢతరవాంఛతో యీ అశేష ప్రజాసేకాన్ని నిజంగా అభివృద్ధిచేయాలని చచ్చినవాడే దాన, వీర. హర, కర్ణుడే మా అన్న అనిచూడా యీ సభాసభంగా చెబుతున్నాను. అంతేకాకుండా ప్రతిపక్షాలవారు మేము అది చేయలేదు. ఇది చేయలేదు అంటున్నారు. కాని మేము 'చర్చించలేదు చనితను నిలచెట్టి తొడ, మెడ, నాభి తపిమి లాగి పచ్చిమోసపు టక్కు పల్కులు ఉటంకించి ఉగింపలేనట్టి ఉర్విపతిని కదన తాపాగ్నిలో ముద్ది, శృంగారాగ్నిలో ముంచి తేల్చలేదొక్క కామికుల జంట. నిర్మింప లేదు కనిష్ట యోజన భావతీత భావిమేఘాల, మేడ, నేలపై. పూరికొంపలో నిక్కముగ కడగండ్ల కడుపునందు అరిపోనట్టి ఆకలి అగ్గిమంటయివి మా అన్నగారు లేకుండా చేశారు. ఈ రోజు జయద్వయాన్ని, జయత్రయాన్ని, విలాసవంతమైన లలనామణులను తీసుకొనివెళ్ళి సీమే రారాజపు, నువ్వే నా సర్వస్వం అని మేము ఏమీ చేయలేదు. వాణి అని. రాణి అని, జాతీయ, అంతర్జాతీయస్థాయి సామ్రాజ్యాన్ని పాలించడానికి నువ్వొకత్తవే అడ్డురాలవని వ్యక్తి పూజచేయలేదు. ఏ అకృత్యాలు చేయలేదు. ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అనేక రకాలైన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను చేపట్టడం జరిగింది. ఈ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో యీ ఆంధ్రరాష్ట్రంలో అశేష ప్రజాసేకానికి అమృత దృక్పథంతో ప్రతిఒక్కరి స్వేదతీర్చి, ఆకలి చావులనుంచి, ఆందోళనలనుంచి, ఆర్తనాదాలనుంచి నిజంగా విముక్తి కలిగించే పరిస్థితులలో యీ ప్రభుత్వం ఉంది, వెంకయ్య నాయుడుగారు కాది, కమ్యూనిస్టు నాయకులు గాని యీ పరిణామాలకు సంతోషించాలి. అనేకమంది స్పార్థపరులతో ఉన్న యీ సమాజాన్ని బాగుచేయడానికి, పెత్తందారి విధానాన్ని ఆరికట్టడానికి యీ ప్రభుత్వం సర్వవిధాల కృషిచేస్తున్నది. ఇప్పుడు ఈ బలహీన ఒగ్గలవారిని పైకి తీసుకురావడానికి మండల్ కమిషన్ రిపోర్టు ఖంగీకరించామన్నారు. ఆ మండల్ కమిషన్ రిపోర్టుద్వారా యీ బలహీనవర్గాలవారికి న్యాయం జరుగుతుందనే దానిని నేను ఒప్పుకోవడంలేదు. ఆ మండల్ కమిషన్ ద్వారా అనేక రకాలైన జాతులు యీ బి. సి. లిస్టులోకి వస్తాయి. బలహీనవర్గాలవారికి అందరితో సమానంగా పైకి రావాలనే తపన, తాపత్రయం వుంది. కాని అనేక జాతులవారిని యీ, బి. సి. లిస్టులో

చేర్చడంవల్ల వెనుకబడిన తరగతులవారికి చాలా నష్టములు కలుగుతాయి. ఆ పెర్సన్ టేక్స్ ను 27 శాతంకు పెంచి ఇదివరలో వున్న లిస్టుప్రకారంగానే ఆ రిజర్వేషన్స్ అమలు చేసి యీ వెనుకబడిన తరగతులవారిని రక్షించాలని కోరుతున్నాను. మురళీధర్ కమీషన్ రోని వాస్తవాలు కాని, మండల కమీషన్ రిపోర్టులోని వాస్తవాలుకాని వివరాలు అన్నీ ప్రజలందరికీ తెలియపరచి వాటిలోని మంచిచెడులను. ప్రభుత్వమునకు ఆర్థిక పరిస్థితులలో వాటిని ఆమోదిస్తే వచ్చే యిబ్బందులను ప్రభుత్వం తెలియపరిస్తే మేము కూడా ప్రభుత్వమునకు యీ విషయంలో సహకరిస్తాము. ఈ రాష్ట్రంలో ఎక్కడయితే వెనుకబడిన ప్రాంతాలు ఉన్నాయో ఏ పరిస్థితులలో అక్కడ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు అమలుచేయలేదో ప్రభుత్వం ప్రజలకు తెలిపి ఆ వెనుకబడిన ప్రజల ఆర్తనాదాలు, ఆందోళనలు ఆర్థంచేసుకొని విజయతీతో ఉన్నవారి గోడువిని మానవతాదృష్టితో యీ వెనుకబడిన ప్రాంతాల ప్రజల సమస్యలు తీర్చాలి. రాయలసీమలో ప్రజల ఉద్యమం మహోద్యమంతా వచ్చే పరిస్థితులు ముండు కనపడుతున్నాయి. ఈ 6 పాయింట్లు పార్కులా ప్రకారం ఉద్యోగులకు అన్యాయం జరిగిందంటున్నారు. క్షేమంతో వున్న రాయలసీమ ప్రజలు క్షేమంగా ఉంటామని కలలో కూడా ఊహించలేని విస్ఫోహయ స్థితిలో ఉన్నారు. రాయలసీమ ప్రజల పరిస్థితిని గుర్తించి వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో చేపట్టే అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను రాయలసీమలో కూడా చేపట్టి రాయలసీమ ప్రజలను సదుపాదనలో, సక్రమమార్గంలో, సత్ సాంప్రదాయాలు గల ప్రజలుగా రూపుదిద్దడానికి గాను ఆ ప్రాంతంలో ఒక డెవలప్ మెంటు కమిటీని ఏర్పాటుచేసి రాయలసీమలోని పనరులు ఏమిటి అనేది కూడా ప్రభుత్వం పరిశీలించాలి. రాయలసీమలో విద్యారంగంలో, పారిశ్రామిక రంగంలో, మంచినీటి సదుపాయంలో విద్యుచ్ఛక్తి సదుపాయంలో, సర్క్యులేషన్ టాంకుల అభివృద్ధి విషయంలో శ్రద్ధవహించి ఆ ప్రాంతాలను అన్ని రంగాలలో అభివృద్ధి చేయాలి. రాయలసీమకు సహజ నదీజలాలు లేవు. ఆ నదీ జలాలను రాయలసీమకు తెప్పించడానికి ఆన్నగారు అఖిలపక్ష కమిటీలు ఏర్పాటుచేసారు. మమ్మలను పరామర్శించి మా ప్రాంతాలను మెరుగుపరచాలనే తాపత్రయం వక్షపరిచారు. కాని తాపత్రయం వ్యక్తంచేసి లాభంలేదు. ఇక్కడ రకరకాల భావాలు అన్ని పార్టీలవారు వ్యక్తంచేసారు. వారు చెప్పినదానిలో సత్యం లేకపోలేదు. ఈ రోజు యుక్తులతో, సూక్తులతో, ఈ రాజకీయాలను నాశనంచేసి, తమ సామ్రాజ్యము స్థాపించుకోవాలని అనేక కుట్రలు పన్ని విద్యార్థులలో, ఉద్యోగులలో అసంతృప్తి రెచ్చగొడుతున్నారు. అందుల్లో ఎక్కడి ప్రజల నక్కడ సమావేశపరచి వారిని సంతృప్తిపరచి వారి పరిస్థితులను తెలుసుకొని రాయలసీమ ప్రజలను పైకి తీసుకురావలసిన బాధ్యత యిక్కడ ఆందరి సభ్యులపైన ఉంది. ముఖ్యంగా సాధ్యమైనంతవరకు రాయలసీమ, తెలంగాణా ప్రాంతాల పరిస్థితులను ఆర్థంచేసుకొని కులతత్వముతో, మతతత్వముతో మనలను విభజించే శక్తులను దూరంచేసే వ్యక్తులను, పరిశోధనచేసే పరిస్థితులు మెరుగు

పరిచే పరిజ్ఞానము గలవారితో ఒక డెవలప్ మెంటు కమిషన్ తప్పనిసరిగా వేయాలి. రాబోయే మండల బ్యూజెట్ తో ఈ రూల్ ఆఫ్ రిజర్వేషన్ కాకుండా రాజకీయ పరిజ్ఞానాన్ని, రాజకీయ సుస్థితి పరిచినపుడు రాయలసీమ ప్రజలు అభివృద్ధికలిగి వారిలో నవోదయం, జ్ఞానోదయం కలుగుతుంది. కాంగ్రెసువారు యుగయుగాలుగా రాచరిక వ్యవస్థతో సమాజాన్ని శాసిస్తూ, వారుచేసిన ఏ పన్నైనా బహుత్తరమైనదనీ, విప్లవాత్మకమైనదనీ అనే వారు. పెళ్ళిఅయితే సంతర్పణ ఇవ్వాలి. గ్రామానికి ముగ్గురు మూర్కులనే మాట ఉంది. సభాముఖంగా కొన్ని విషయాలు నేను చెప్పదలచుకోలేదు, ఈ రకంగా పీల్చి పిప్పి చేస్తూండేవారు. గ్రామాధికారుల వ్యవస్థను రద్దుచేస్తే ఎన్నో అంటున్నారు. అదే వారు చేసినట్లుయితే జాతికి మేలుకొలుపు, మేము చేస్తే కాదా? ఈ రకంగా విమర్శించడం ధర్మంకాదు. ఈ పంచాయతీ మండల వ్యవస్థపట్ల ప్రతివారు హాస్సిస్తారు. కానీ సభాముఖంగా, సాంప్రదాయకంగా ప్రతిపక్షంలో ఉండడంవల్ల మాత్రమే విమర్శిస్తున్నారు. కానీ తమతమ అంతరాత్మలను చూసుకుంటే తప్పనిసరిగా ఇది మంచిదనే సంగతి ఒప్పుకోక తప్పదు. సభావరంగా ప్రతిపక్షగౌరవం కోసమే వారు విమర్శిస్తున్నారు కానీ మరో ఉద్దేశంలే కాదు. ప్రతి 15 కి.మి. దూరంలో, డెవలప్ మెంటు ఆర్డివిటీస్ అంటే ఇండస్ట్రీస్ కానీ మరేదైనా సరే ప్రజలందరికీ సేవచేసే బహుత్తర కార్యక్రమాన్ని ప్రభుత్వం చేపట్టి ముందుకుపోయే ప్రయత్నం చేస్తుంటే, విమర్శించడం ప్రతిపక్షాల ధర్మంకాదు. ఆర్థికమంత్రి నాదెండ్ల భాస్కరరావు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును మనస్ఫూర్తిగా అభినందిస్తూ. బలహీనవర్గాల ప్రజలకోసం ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకోవలసిన అవసరం, బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉందనే విషయాన్ని సభాముఖంగా తెలియచేస్తూ, వెలపు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ) బి. సమ్యయ్య :—అధ్యక్ష, ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటు ప్రజలను మోసపుచ్చేదిగానూ, తెలుగుదేశం పార్టీ చేసిన వాగ్దానాలను కప్పిపుచ్చుకునేది గానూ మాత్రమే ఉందని చెబుతూ, నా నిరశనను తెలియచేస్తూ, ఈ సభ దృష్టికి కొన్ని విషయాలను మీ ద్వారా తెస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు ఎన్నో వాగ్దానాలు చేశారు. ముఖ్యంగా వారు ఘనంగా చెప్పుకునేదిమంటే కిలో రెండు రూపాయలకు సబ్సిడీ బియ్యం గురించ. ఎంతో బాగా ఈ పథకం అమలు జరుగుతోందని చెప్పుకుంటున్నారు ఎలక్షన్స్ కంటే ముందు రెండు రూపాయలకు ఇందరికీ బియ్యం అందజేస్తామన్నారు. కానీ, ఆదికారంలోకి రాగానే రు. 500 కు లోపు ఆదాయం గలవారికి మాత్రమే అన్నారు ఈ 500 రూపాయల లోపు ఆదాయం గల కుటుంబాలను లెక్కవేసినా మన రాష్ట్రంలో ఒకకోటి ఎనిమిదవేల కార్డులు ఉన్నాయి. వాటికి నెలకు 25 కిలోలు లెక్కవేసినా 2.75 లక్షల టన్నుల బియ్యం అవసరం. కానీ ప్రభుత్వం ఇచ్చేది 1.75 లక్షల టన్నులు మాత్రమే ఇంతకంటే ఏ ఒక్క నెలకూడా తావలసిన తోటా ఇవ్వడం జరగలేదు.

ఈ పథకం రాసురాను నీరుకారిపోయి ఒక్కొక్క వ్యక్తికి 5 కిలోలు, నెలకు 25 కిలోలకు మించకుండా అన్నారు. రు. 500 పై బడిన ఆదాయం కలవారిని గారికి ఎదిరేయవారు. రు. 3-50 లు అంతకన్నా ఎక్కువపెట్టి కనుక్కోవలసి వస్తోంది. మారుమూల గ్రామాలకు ఈ సబ్సిడీ బియ్యం తీసుకుపోవడానికి రవాణా సౌకర్యాలు కూడా సరిగ్గాలేవు. రవాణా వాహనాలు కూడా సరిపోవడంలేదు. ఇవ్వన్నీ చూడకుండా బాగా అమలు జరుగుతోంది అంటే ప్రయోజనం లేదు. ప్రాక్టికల్ గా ఈ పథకం దెబ్బతించడనే సంగతి తెలుగుదేశం శాసన సభ్యులకు కూడా తెలుసు. కానీ ప్రభుత్వంలో ఉన్నారు కనుక ఈ సంగతి ఒప్పుకోరు. ఇక మధ్యాహ్న భోజన విషయం ముందు అందరి పిల్లలకు ఇస్తామన్నారు. తరువాత హరిజనులు, గిరిజనులు, ఎకనామిక్స్ బాక్ వర్డ్ అని అన్నారు. ఈ పథకం వలన పాఠశాలలు పాకశాలలుగా మారాయి. ఉపాధ్యాయులకు చదువు చెప్పడం పోయి వారి సమయం వంటలకే సరిపోయేది. దానినైనా సత్సేవ చేశారా అంటే అదీలేదు. బన్, పాలు ఇచ్చే విధానానికి కూడా మార్పు ఉద్దేశం వుంది. తరువాత సర్పంచులకు అప్పజెప్పారు. కాని పరిస్థితి ఎట్లా ఉందంటే, మిన్ లేనియన్ బిర్లుకు పిల్లలకు 10 పైసలు చొప్పున ఇచ్చేది. వంటివారికి 75 రూపాయలు చొప్పున ఇచ్చేది కూడా ఇవ్వలేని పరిస్థితి ఉంది. మరి ఏరకంగా సత్సేవ అయినట్లో తెలియడంలేదు. ఇన్ని లోపాలన్నా మధ్యాహ్న భోజన పథకం సెత్సేవ అయిందని చెప్పుకోవడం కేవలం ఆత్మ సంతృప్తి కోసమే కానీ మరేమీ కాదు. తెలుగుదేశం పార్టీ అంతరంగిక విషయాల జోలికి నేను పోవడం లేదు కానీ ప్రజా సమస్యల విషయంలో ప్రభుత్వం అవలంబించే వైఖరి ఏరకంగా ఉందని చెప్పడానికి ఒక ఉదాహరణ. డిసెంబర్ 30వ తేదీన తెలుగుదేశం పార్టీ లెజిస్లేటర్ మీటింగులో కూడా బడిపిల్లలకు మధ్యాహ్న భోజన పథకం వలన అటు పిల్లలకు కానీ, ఇటు ప్రభుత్వానికి కానీ ఉపయోగం లేదనీ, దీనిని తీసివేస్తే బాగుంటుందని అనుకున్న సంగతి అందరికీ తెలిసినదే. గవర్నమెంటు విప్ కిషన్ రావుగారు అరునెలలకు రెండు జతల బట్టలు పిల్లలకు ఇస్తే బాగుంటుందనే నూచన కూడా చేశారు. ప్రభుత్వానికే ఈ పథకాన్ని నీరు కార్చి, తీసివేయాలనే ఉద్దేశం ఉంటే ప్రతిపక్షాలు చేయనీయడం లేదని లేకపోతే బాగా చేసేవారమని ఎందుకు అంటున్నారు? చేసిన వాగ్దానాలకు వ్యతిరేకంగా పోదలచుకున్నప్పుడు, దైర్యంగా ఈ పని చేయలేక పోయాము. కనుక తీసివేస్తున్నాము అని చెప్పాలి కానీ ప్రజలను మోసం చేయకూడదు ఈ పథకాన్ని అమలు చేయడంలో ఎంత పక్షపాత ధోరణి ఉందంటే ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను. నల్లగొండలోని చుండూరు గ్రామంలో తెలుగుదేశం నాయకుడు కృష్ణయ్య అని అన్నారు. ఈ మధ్యాహ్న భోజన పథకానికి వచ్చే బియ్యంలో సగం మాత్రమే వాడి. సగం వారి ఇంటికి తీసుకువెడతారు. వారి ఇంటిలో 40 బస్తాల బియ్యం దొరికితే తహసీల్దారుకు రిపోర్టు చేసినా ఆయన మీద ఇంతవరకూ ఏ చర్య తీసుకోలేదు. ఆయన తెలుగుదేశం సర్పంచు కనుక, ఫరవాలేదంటే అది మీ ఇష్టం. కానీ అందరి!

సమానంగా పంచాలి అనుకున్నప్పుడు నిష్పక్షపాతంగా అమలు చేయవలసిన భాద్యత ప్రభుత్వానికి ఉంది.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

ఇక ఇండ్ల స్థలాల విషయం : హరిజన, గిరిజన, వెనుకబడిన వర్గాల వారికి సత్వరమే ఇండ్ల స్థలాలను ఇస్తామని అన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు విజయవాడ సభలో మాట్లాడుతూ, అప్లికేషన్ ఇచ్చిన గంటలో ఇస్తామని చెప్పారు. తండోపతండాలుగా ఎంతో జనం వెంటనే అప్లికేషన్ ఇచ్చి, గంట తరువాత ఎదీ మాకు స్థలమని అడిగారు. మధ్య దళారీలు ఈ సమయంలో టాగా లాభపడ్డారు. చాతకాని వాగ్దానాలు ఎందుకు చేస్తారు? ఈ విషయం ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తే, తాను ఆ రకంగా అనలేదని, అప్లికేషన్ ఇచ్చిన గంటలో చర్యతీసుకోవడం జరుగుతుందని చెప్పినట్లు సవరించు కున్నారు. తప్పించుకోవాలంటే ఏమైన అనవచ్చు. కాని ఈ రకంగా ప్రజలను ఎంత కాలం మభ్యపెడతారు? బడ్జెటులో 11 లక్షల 427 ఎకరాల భూమి 1983-84 వరకూ ఇవ్వడం జరిగిందని చెప్పుకున్నారు. కానీ ఇదంతా కాంగ్రెస్ వారు చేసిన దానితో కలిపి చెప్పినది. జనవరి 83 నుండి 84 వరకూ ఇచ్చిన ఇండ్లస్థలాలు ఎన్నో చెప్పండి. బలహీన వర్గాలవారి కోసం గృహనిర్మాణం కార్యక్రమం చేపట్టారు. దళలవారిగా బలహీన వర్గాలవారి కోసం 22 జిల్లాలలో జిల్లాకు పదేసివేల చొప్పున మొత్తం 2 లక్షల 20 వేల ఇళ్ళ నిర్మాణం జరుగుతుందనీ బడ్జెటులో చెప్పారు. ఇప్పుడు ఏ దళలో ఉందో కానీ కొన్ని చోట్ల ఇంకా పునాది కూడా వేసినట్లు లేదు. ఏ కారణం వల్ల ఈ పథకం ముందుకు సాగడం లేదనే విషయము గానే బెనిఫిషియరీలను గుర్తించే విషయములో తీసుకునే చర్యలు కానీ, ఏమైనా ఉన్నాయో అంటే లేవు. కానీ ఎలక్షన్లుకంటే ముందు మీరు చేసినటువంటి వాగ్దానాలు 5 సంవత్సరాల లోపల 20 లక్షల పక్కా-ఇళ్ళు నిర్మాణం చేస్తామని చెప్పారు. ఆ లేక్క ప్రకారంగా 4 లక్షల ఇళ్ళు ఈ సంవత్సర పరిపాలనా కాలంలో మీరు చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. కానీ ఒక లక్షకూడా పూర్తి చేయలే నటువంటి పరిస్థితిలో ఉన్నారు.

బలహీన వర్గాలకు మీరేదో చేస్తాము అనేటటువంటిది మాటలే. చేతలవరకూ రావడం అనే విషయం మాత్రం లేదు. అని నేను ఈ సందర్భంలో మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే ఈనాడు పెడ్యూలు కూలాల సంక్షేమ విషయాలలో రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్ ప్రారంభించారు. జిల్లాకు రెండు చొప్పున ప్రారంభిస్తూ ఒకటి బాలికలకు, ఒకటి బాలురకు మీరు ఇచ్చారు. దానిలోకూడా రాజకీయమే. అది తెలుగుదేశం శాసనసభ్యులకు సంబంధించి నియోజక వర్గంలోనే పెట్టాలని. కానీ అక్కడ హరిజనుల జనాభా ఉన్నా లేకపోతే పరిస్థితులు సక్రమంగా ఉన్నా ఇవ్వలేని పరిస్థితిలో ఈనాడు ఈ తెలుగుదేశం ఉన్నది. దానికి ఒక ఉదాహరణ: వరంగల్లులో కలెక్టరు రికమెండు చేస్తే

పరకాలకు ఒక రెసిడెన్షియల్ స్కూలు అవసరమని, అది రిజర్వుడు ఎస్.సి. నియోజక వర్గమని చెప్పిన తర్వాత కూడా దానికి విరుద్ధంగా మరొక తెలుగుదేశం శాసనసభ్యుడు అడుగగానే పరకాలకు తీసివేసి జనగామకు ఇచ్చిన పరిస్థితులలో ఈనాడు ఉంది. అంటే అక్కడ ప్రజలకు నిజంగా జనాభా ప్రాతిపదికపైన, అససరాన్ని బట్టి, అక్కడ ఉన్నటువంటి కలెక్టరు రిపోర్టును బట్టి ఇవ్వడానికి బదులు ఈ విధంగా పక్షపాత ధోరణి అవలంబించడం కూడా జరిగింది. దాని తరువాత మళ్ళీ తిరిగి ముఖ్యమంత్రిగారికి అయ్య నిరాహారదీక్ష పూనుతాను అంటే దీని విషయంలో దానిని తరువాత మాడిపై చేసారు. ఇలాంటి పరిస్థితులు ఎందుకురావాలి? ఒక తప్పు చేయడం తరువాత వెనుకకు రావడం అనేటటువంటిది మీ ప్రభుత్వం యొక్క వైఫల్యాలను, ఇది చాలా అలవాటుగానూ ఉంది మీ ప్రభుత్వంలో హరిజనులకు జరిగింది ఏమిటీ అంటే అర్యాదారాలు పెరిగాయి. ఇంతకుముందు ఓంకార్ గారు నిజామాబాద్ జిల్లాకు సంబంధించి ఒక కేసును చెప్పారు. అసెంబ్లీలో. భోగాపురంలో టీవరు మరి అక్కడ అప్పుస్యతను పాటించి, హరిజనుల పిల్లలను వేరే కూర్చో పెట్టడంవలన వారిని నస్పెండు చేసి మళ్ళీ రి ఇన్ స్టేటు చేసారు. ఇది కోర్టులో కేసు పెండింగు ఉంది. నస్పెండు చేసి మళ్ళీ రి ఇన్ స్టేటు చేసినటువంటిది అక్కడ ఉన్న ఎస్.పి.గారిని ట్రాన్స్ ఫర్ చేయడం జరిగింది. ఇంకా అంతే కాకుండా కరీంనగర్ జిల్లాలో సుల్తానాబాద్ తాలూకాలో, కుమ్మర్ భాన్ పేటలో జవాతి తిరువతి అనే యువకుని చిత్రహింస చేసారు. అక్కడ జరిగినది ఏమంటే చౌకదుకాణం లై సెన్సు గురించి తహశీల్దారుగారు శాంక్షన్ చేసారనే విషయంలో హెరాస్ చేసి వదలి పెడితే పోలీసులు తీసుకున్న చర్య ఏమిటి? ఈ నిజామాబాద్ లోనే రూర్ గాన్ సాయన్న అనే ఒకతను హోటల్ లో టీ తాగడానికి వీలులేకుండా హోటల్ యజమాని కొట్టి బయటకు పంపించి చావకొట్టిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఇలా ఎన్నో ఉన్నాయి. దీనివలన ఇక్కడ హరిజనులకుగానీ, గిరిజనులకు గానీ, బలహీన వర్గాలకు గానీ, మీ ప్రభుత్వం సహాయం చేస్తుంది, అండగా నిలబడుతుందనే విషయములో నమ్మకం లేదు. అలా ఎన్నో కేసులు ఉన్నాయి. ఈ సందర్భములో అవన్నీ చెప్పదలచుకోలేదు. ఇన్ బోటర్ గా ఈ వీకర్ సెక్షన్సుకు సహాయం చేయడంలో మీరు పెయిల్ అయినారని మూత్రం మసవి చేస్తున్నాను.

గ్రామీణ సీటి సరఫరా విషయంలో మీరు చెప్పారు. గ్రామాలలో ఆర్ రేటి ఫస్ట్ లిస్టు, సెకండు లిస్టు అనేటటువంటిది ఇదివరకే ఉన్నది. దానిలో బడెంటి ఫైర్ విలేజేస్ వున్నాయి. వాటిని పూర్తి చేయకముందే మేము మొత్తం గ్రామాలకు మం సీటి సరఫరా చేస్తాము రెండు వంశత్వరాలలో అన్నారు. ఆ విధంగా పూర్తి చేసారా మళ్ళీ లిస్టులు తయారు చేసారు. ప్రాబ్లెమ్ విలేజేస్ గురించి. దాని వలన ప్రయోజనం లేదు. సరైన నిధులు కేటాయించడం కాకుండా, కేవలం వాగ్దానాలతో కడుపు నిండుకుండా పనులలో చూపాలని నా మనవి.

నిరుద్యోగ సమస్య, మీరు ప్రభుత్వానికి రాకముందు ముఖ్యమంత్రిగారు చేసిన వాగ్దానాల పరంపరలో, వాగ్దాటిలో నిరుద్యోగ యువకులకు అవి చాలా ఉత్తేజాన్నిచ్చాయి మాకు అన్న ఏదో చేస్తారనే నమ్మకంతో గ్రామాలలో సంపూర్ణమైన సహకారం చేయడం జరిగింది. దానిని మీరు ఇంతవరకూ దక్కించుకున్నారంటే ఏమీ లేదు. మీరేమీ చెప్పారు. ఎన్.జి.ఓస్.ను, ఆఫీసర్లను కూడా 50 నుంచి 55 సంవత్సరాలకు రిటైర్ మెంటు తగ్గించిన తరువాత దాదాపు 30 వేల ఉద్యోగాలు ఖాళీ అయ్యాయి. నిరుద్యోగులైన యువకులకు ఆశ చూపించారు. ఇచ్చిన వుద్యోగం ఒక్కటిలేదు. యీనాడు నిరుద్యోగ సమస్యను పెంచుతున్నారగానీ తగ్గించడానికి ప్రయత్నం ఏమీ చేయడము లేదు.

అదే విధంగా 40 వేల గ్రామాధికారులను తీసివేశారు. తరువాత ప్రత్యామ్నాయంగా గ్రామాలలో పెట్టారా అంటే ఏమీ లేదు. దాదాపు 70 వేల మంది ఉద్యోగులను తీసివేసి నిరుద్యోగులుగా చేసిన ఘనత ఈ ముఖ్యమంత్రిగారికే దక్కింది. అంతే కాకుండా గ్రామాలలో భూమిలేని బీదవారికి ఉపాధి కల్పించే కార్యక్రమం కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకొస్తే దానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం క్రెడిట్ తీసుకుంది మేమే దానిని స్టార్ట్ చేసామని చెప్పకోవడం జరిగింది. అగస్టు 15, 1983వ ఆనాడు ఎర్రకోటమీద ఇందిరాగాంధీ గారు గ్రామోదయ పథకం ఆనాడు ప్రకటించి ప్రతి గ్రామానికి కనీసం రూ. 25,000 లా స్కీమును నిరుద్యోగులైన యువకులకు ఇవ్వాలని ఆమె ప్రారంభిస్తే ఈనాడు మీరు దానిని ఈ ప్రభుత్వ వ్యతిరేకతనం వివేదికలో గ్రామోదయ పథకం మేమే మొదలుపెట్టామని రాసుకున్నారు. కనీసం కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి వచ్చిన నిధులను మరి ఇక్కడ ప్రజాస్వామ్యం నిజంగా హద్దించేటటువంటి వాళ్ళుగదా. అక్కడ కూడా ప్రతి జిల్లాలో, పెరిక్షన్ కమిటీలో కూడా తెలుగుదేశం ఎమ్. ఎల్. ఏ. లను తప్ప వేరే ప్రతినిధులను వేయకుండా పక్షపాత వైఖరిని వహించారు. అన్యాయం చేస్తున్నారు. ఇది ప్రజాస్వామ్యానికి గొడ్డలిపెట్టు పెడుతున్నారు. ఇక్కడి నిజంగా జరిగినటువంటి సంఘటనల గురించి చెబుతున్నాను. ఈ ముఖ్యమంత్రిగారి హయాములో, ఈ ప్రభుత్వ హయాములో, జరుగుతున్నది ఏమంటే ఉదయం ఒక నియామకం జరిగితే సాయంత్రం వరకు ఉద్వాసన జరుగుతున్నది. వైసాన్స్ అండ్ ప్లానింగు డిపార్టుమెంటులో ఒక ఆఫీసు ఆర్డరు ఆర్. టి. నెంబరు 878, తేదీ 7-11-83 నాడు బి. లక్ష్మీనాథింక అనే నిరుద్యోగికి ఆచెండరుగా నియమించినట్లు ఆర్డరు అందాయి. దానిలో 15 రోజుల లోపల చేరాలని ఉంది. ఆయన 15 రోజులవరకు ఎందుకూ అని అదేరోజు సాయంత్రం చేరడానికి వెళితే అక్కడికి వెళ్ళిన తరువాత, మాకు గవర్నమెంటు ఇన్‌వోల్క్షన్సు ప్రకారంగా ఫోర్మిక్లాస్ ఎంప్లాయిన్మెంట్ తీసుకోవడానికి వీలులేని కారణం మీద ఉద్యోగం లేదు అని ఒక ఆర్డర్ మళ్ళీ చేతికిచ్చారు. అధ్యక్ష, నేను అడిగేది ఏమంటే ముందు ఎవరు అప్పా

యింట్ చేయమన్నారు? ఆ వ్యక్తి అధికంగా ఆశపడి అక్కడికి రావలసిన అవసరం ఏమిటి? అదే రోజున ఉద్వాసన ఇచ్చే కార్యక్రమం అంటే మీ పాలసీ దెసిషన్లు, వీ ముఖ్యమంత్రిగారు తీసుకునే పాలసీ దెసిషన్లు, మీ సెక్రటరీస్కు మీ ఆఫీసర్లుకు తెలియకుండానే ఇది జరుగుతోందా? ఒకరికి ఒకరికి మధ్యన కోరికేషను లేదా? లేదు అనే ఈ ఒక్క ఉదాహరణే చెబుతోంది. నిరుద్యోగులను మోసపుచ్చుతున్నారు. నిరుద్యోగులను కష్టపెడుతున్నారు. వారికి సరయిన మార్గం చూపించడం లేదు.

రైతుల విషయం ఆలోచిస్తే జనవరి 9, 1984న భూమిశిస్తు రద్దు అన్నారు. 4 భూమిశిస్తు రద్దు అనేటటువంటిది ఏదో కొత్తగా ముఖ్యమంత్రిగారు చేసినటువంటిదికాదు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంలో 5 ఎకరాల మెట్ట, 10 ఎకరాల మాగాణి ఉన్నటువంటి రైతుల భూమిశిస్తు ఇదివరకే రద్దుచేయడం జరిగింది. కానీ ఈ భూమిశిస్తు రద్దు అనేది ఎవరి వర్తిస్తుంది అంటే ముఖ్యమంత్రిగారు చేసినది 5 ఎకరాల పైబడి, 10 ఎకరాల పైబడి ఉన్న భూస్వాములకు మాత్రమే ఇది ఉపయోగపడుతుంది. దీనివల్ల భూస్వామియొక్క హక్కులను కాపాడడానికి వాటి రక్షణ కోసం మీరు, మీ ప్రభుత్వం కృషి చేస్తున్నారో ఈ రోజు గ్రామాలలోకి పోతే మాకు భూమిశిస్తు రద్దు అయినది అనేటటువంటి సంతోషంతో వున్నారు. కానీ అక్కడ నీటి తీరువా 80 శాతం కట్టాలనేటటువంటి విషయం అమాయకులైన ప్రజలకు తెలియక గందరగోళ పరిస్థితులను సృష్టించింది, మీ ప్రభుత్వం అని నేను చెబుతున్నాను. అంతే కాకుండా మరి ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. దేవుడు యిచ్చిన భూమికి శిస్తేలా రైతన్నా అన్నారు. అది చాలా మంచిదే. దేవుడిచ్చిన తాటిచెట్లకు పన్ను కట్టనేల అన్నా, అని అడుగుతున్నారు. దానికి సమాధానం ఏమి? అదే విధంగా ప్రతిదీ దేవుడిచ్చినదే కదా, పన్ను కట్టవలసిన అవసరం ఏమిటి ఈ భూమిశిస్తు లేనందువల్ల గ్రామాలలో చాలా ఆస్తవ్యస్థ పరిస్థితి వున్నది. భూమిశిస్తు లేనందు వల్ల ఎవరి ఇష్టము వచ్చినట్లు, బలమున్నవాడే పోయి భూమి దున్నుకునే పరిస్థితి కూడా గ్రామాలలో వున్నది. అంతే కాకుండా భూ సంస్కరణల విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు వ్యతిరేకి అని స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది. ఏ విధంగా అంటే మెమో నం. 885/ఎమ్. ఐ. తేది 18-8-1983, రెవిన్యూ డిపార్టుమెంట్ ప్రకారంగా ఈ కుంట, చెరువు, పోరంబోకు, లోతట్టు భూమి ఈ గత 30 సంవత్సరాల నుంచి పొజిషన్లో వున్నటువంటి లాండ్లెస్ పూర్ వాళ్ళకు అసెస్మెంట్ చేయడానికి వీలు లేదని ఆర్డర్ తీయడం జరిగింది. దీని వలన బీదలకు ఇచ్చే భూములు ఎక్కడ వున్నవి. అసైన్ మెంట్ ఎక్కడ వున్నది. వాళ్ళకు యివ్వకుండా వేలం వెయ్యండి అని అంటే, అది వేలం వేస్తే కొనేటటువంటి వాళ్ళు ధనికులుగా వున్నవాళ్ళు కాదా, అని మనవిచేస్తున్నాను లాండ్లెస్ పూర్కు ఈ ప్రభుత్వం వ్యతిరేకి అని దీనివల్ల స్పష్టమవుతున్నది. అంతే కాకుండా ముఖ్యమంత్రిగారు ఎన్నికలలో చేసినటువంటి వాగ్దానాలను ఈ ఆఫీసర్లు

అందరు కూడా అమలు చేయాలని వాళ్ళపైన రుద్దడం అన్నది జరుగుతున్నది. మరి ఈ రుద్దడం లోపల భాగంగానే వాళ్ళ సినియర్ గా పని చేసినప్పటికీ కూడా, “మీరు సినియర్ గా పని చేయడం లేదని” కూడా ఆరోపణలు చేయడం జరుగుతున్నది. ముఖ్యమంత్రిగారు స్వయంగా చెప్పిన మాటలు డిసెంబర్ 1983 నాడు కాబినెట్ మీటింగ్ జరిగినప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు అఫీసర్ల అందరిమీద మీరు ఇది చెయ్యడంలేదు, అది చెయ్యడం లేదు, మీరు ద్రోహం చేస్తున్నారు. అని అంటే ఒక సినియర్ అఫీసర్ అయ్యా! మేము కూడా ఈ దేశం వాళ్ళమే, ఈ ప్రభుత్వానికి సహకరించడానికి సిద్ధంగా వున్నాము, కానీ మమ్మల్ని మీరు అపార్థం చేసుకుంటున్నారు” అని చెబితే ముఖ్యమంత్రిగారు ఏమి చెప్పారంటే, మీ అధికారులు చేస్తున్న అక్రమాలు అన్నీ మాకు తెలుసునండీ మిగులుభూమి వివరాలను చూపుంచలేదని మీరు రైతులను వేధించలేదా? మిగులుభూమి వివరాలను చూపించండి అని ఒక అధికారి రైతులను ఆపిగితే, అది తప్పు అయితే మరి బూ సంస్కరణలు ఎలా ఇంప్లీమెంటు అవుతాయి? దీనిల్ల భూ సంస్కరణలు అమలు కావడం ముఖ్యమంత్రికి ఇష్టంలేదు అని తెలుస్తున్నది. కానీ కాంగ్రెస్ వారు భూ సంస్కరణలు సరిగా అమలు చేయడంలేదని దుష్ప్రచారం చేస్తూ ఎన్నికల కంటే ముందు, ముఖ్యమంత్రి చేసిన మాటలు, ఉపన్యాసాలను దృష్టిలో పెట్టుకుంటే ఇక్కడ భూ సంస్కరణలు అమలు కావడం అనేది ఆయనకు ఏ మాత్రం ఇష్టం లేదు. ఆయన చెప్పేది ఒకటి, చేసేది ఒకటి అని తెలుస్తున్నది.

ఈనాడు రాష్ట్రంలో వున్న మన నీటి వనరులను దృష్టిలో పెట్టుకుంటే, హైద్రాబాద్ సిటీలో త్రాగడానికి నీరు సరిగా లేదు. కానీ తెలుగు గంగను తీసుకుని ప్రక్కన వున్న తమిళనాడు వాళ్ళకు నీరు యివ్వడం నిజంగా రామచంద్రారెడ్డిగారు చెప్పినట్లు దాన వీర శూర కర్ణుడన్నట్లు వున్నది. నీరు మాత్రం దానం చేశారు కానీ వరద బాధితులకు ఏమన్నా దానం చేస్తారా అంటే నాదగ్గర ఏముంది, బూడిద వున్నదా! అందుకోసం వారు దాన వీర శూర కర్ణుడేమో! దానం అంటే ఈ విధంగా దానం చేయాలేమో. వీరు డంటే వీరత్వంలోనే, వారు దొంగతనాలను, దోపిడీలను అరికట్టారు. ఎన్ని బందిపోటు దొంగతనాలను, రోజు, రోజు, పేపర్లో చూస్తున్నాము. శూరుడంటే వారు యముండను ఈ కరష్టన్ అంతా అరికడతామన్నారు. ఇంకా ఎంత కరష్టన్ వున్నదో స్వయంగా రామచంద్రరావును బర్తరవ్ చేతే పరిస్థితి వచ్చింది. ఇక కిర్ణుడుగా వారు కిర్ణకుండలం ధరించారు. రామచంద్రారెడ్డిగారు చెప్పినట్లు వారు ‘దాన వీర శూర కర్ణుడే’ అనుమానం లేదు. కానీ మన రాష్ట్రంలో వున్న పరిస్థితి అర్థం చేసుకుంటే ప్రక్క రాష్ట్రాలమీద అంత జాలి కలుగుతుంది గదా! మన రాష్ట్ర ప్రజలు ఏమీ పాపం చేశారని అడుగు తున్నారు. అందుకోసమని మన రాష్ట్రంలో వున్న నీటి వనరులు, ఎగువ ప్రాంతాలలో నీటి వనరులు లేకుండా చాలామంది బాధ పడుతున్నారు. ఈనాడు రాయలసీమలో ఉద్య

మానికి గల కారణాలు అక్కడవున్న తెలుగు గంగకు సరైన విధంకా న్యాయం జరగ లేదని, ఉద్యోగాలలో అన్యాయం జరిగిందని వాళ్ళ డిమాండు. ఈ విధంగా ఏమైనా పరిశ్రమించడానికి ప్రయత్నం చేయాలని కానీ, కేవలం మన తెలుగుగంగను సాధించాలని చెప్పకుంటే కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఈ ప్రాంతాలకు సంబంధించినంత వరకు ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టును సత్వరం చేపట్టవలసిన అవసరం వున్నది. ఇది మూడు రాష్ట్రాలకు సంబంధించిన విషయం కనుక, మూడు రాష్ట్రాలు కూడా ఈయొక్క ఖర్చును భరిస్తాయి కనుక మనం సత్వరం చేపట్టాలని మనవి చేస్తున్నాను. అంతే కాకుండా కాకతీయ కెనాల్ విషయం లోగడ ముఖ్యమంత్రిగారికి మరి ఇరిగేషన్ మంత్రిగారికి ఎన్నిసార్లు రిక్వెస్ట్ చేయడం జరిగింది. అక్కడ ఫస్ట్ ఫేజ్, సేకండ్ ఫేజ్ అనే కన్స్ట్రక్షన్తో సరిగా విధులు కేటాయించకుండా ఈనాడు అక్కడ పనులు చాలా మందకొడిగా సాగుతున్నాయి. దీని లోపల ప్రజలలో వుద్యమం వచ్చే అవకాశం వున్నది. అందుకోసం సరైన విధులను కేటాయించి మీరు సత్వరమే పనులు పూర్తి చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. పరిశ్రమల విషయం లోపల వసంత నాగేశ్వరరావుగారు మాట్లాడుతూ మనకు ఈయొక్క ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ విషయంలో కానీ, ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ విషయములో కానీ కేంద్ర ప్రభుత్వం సరైన చర్య తీసుకోవడం లేదని తెలుస్తున్నది. కానీ వసంత నాగేశ్వరరావు చాలా సీనియర్ కాబట్టి అన్నీ తెలుసు. కేవలం తెలుగుదేశంలో వున్నంత మాత్రాన కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించాలనే వుద్దేశ్యంతో విమర్శిస్తే నేను ఏమీ అనలేను. వాస్తవాలను తెలుసుకొని వారు విమర్శిస్తే చాలా బాగుంటుంది. ఈ నెల లోపలనే డిప్యూటీ ప్రైమినిష్టర్ సోవియట్ గారు మన రాష్ట్రం సందర్శించడం అనేది జరిగింది. విశాఖ ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ సందర్శించి నవ్వుడు పని బాగా జరుగుతున్నదనే విషయం చెప్పారు. కానీ వసంత నాగేశ్వరరావుగారి అనుమానం కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏదో సరిగ్గా విధులు యివ్వలేదని చెప్పి ఒక నిరాధారమైన ఆరోపణ మాత్రమే. కానీ దానిలో వాస్తవంలేదు. కీలకమైన పరిశ్రమల స్థాపన విషయంలో తొలి భారత ప్రధాని నెహ్రూ చూపిన ఆశక్తిని దిమిషిట్ గారు ప్రస్తావించారు. ఈ కృషిలో శ్రీమతి గాంధీ మరింతగా విస్తరించారని అంటే మరి వసంత నాగేశ్వరరావుగారికి యేదీ కనపడకపోతే వారి దురదృష్టకరము కానీ మేము యేమీ చెప్పలేము. ఇక్కడ వున్న పెద్ద పరిశ్రమలే కాకుండా మనదగ్గర స్కాల్ ఫెల్డ్ ఇండస్ట్రీస్ కేంద్ర ప్రభుత్వంతో ప్రమేయం లేకుండా, రాష్ట్రవిధులతో చేయవలసినది మీరు ఎంతవరకు ప్రోత్సహిస్తున్నారని పునరాలోచించవలసిన అవసరం వున్నది. మీరు ఇండస్ట్రీస్ ప్రోత్సహించడానికి బదులు ఈనాడు 25 శాతం పవర్ కట్ కూడా చేస్తే ఇండస్ట్రీస్ ఏ విధంగా ముందుకు వస్తాయి. వరద బాధితుల సహాయం గురించి, ఈ రాష్ట్రానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏమీ యివ్వలేదనేటటువంటిది నిరాధారమైనది. శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ స్వయంగా యీ రాష్ట్రాన్ని పర్యటించి వెంటనే 15 కోట్ల రూపా

యలు ఎచ్చి, తరువాత 76 కోట్ల రూపాయలు యిచ్చిన తరువాత కూడా ఈనాడు రాష్ట్రంలో కేంద్రప్రభుత్వం పక్షపాతవైఖరి పాటిస్తున్నదనే మాట సరైనది కాదు. మీరు యీనాడు రాష్ట్రంలో వివిధ సంస్థల ద్వారా, శాఖలద్వారా యెన్ని విరాళాలు వరదవాది కుల సహాయార్థం పత్రికా ప్రకటనద్వారా కానీ, అసెంబ్లీలో కానీ ఎక్కడైనా ప్రజలకు చెప్పారనే విషయం యీ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. రాష్ట్రాలనుండి ఎంత డబ్బు ఎచ్చిందో, కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి ఎంత డబ్బు ఎచ్చిందో, వరదవాది కులకోసం ఎంత వినియోగించామో, ఎంత ఖర్చు పెట్టవలసివున్నది అనే విషయం మీరు స్పష్టం చేయకుండా ప్రజలను ఒక డార్క్ నెస్ లో వుండే పద్ధతి మాత్రమే ప్రకాశ్వాప్యంగా గొడ్డలిపెట్ట అనే విషయం యీ సందర్భంగా మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు పదే, పదే ఆంధ్రుల అభిమానం ఇదేనా? ఆంధ్రులకు ఆత్మగౌరవం వుండాలని పల్లి స్తారు గదా. మరి వారికివుండే సలహాదారు తమిళనాడువారే. వారు ఎలక్షన్ పిటీషన్ కూడా హైకోర్టులో, ఇక్కడ తీర్పుఒరిగితే ఏదో అన్యాయం జరుగుతుందని అనుమానంతో ప్రక్క రాష్ట్రానికో, ఇంకొక రాష్ట్రానికో ట్రాన్స్ ఫర్ చేసుకోవడం, ఇది కూడా ఆంధ్రులయొక్క ఆత్మగౌరవానికి తార్కాణం.

ఈమధ్య సుప్రీమ్ కోర్టులో 9 మంది సీనియర్ అడ్వకేట్స్ యొక్క పేనల్ ను వారు పంపడం జరిగింది. దానిలో అటర్నీ జనరల్ కాకుండా 8 మందిలో రాష్ట్రానికి చెందిన అడ్వకేట్స్ ఒక్కరే వున్నారు. అంటే తెలివైన అడ్వకేట్స్ మన రాష్ట్రములో లేరా? ఈనాడు రాష్ట్రప్రభుత్వం తెలుగుదేశం పార్టీది అయినప్పటికీ 5 సంవత్సరాలు పరిపాలన చేయాలనే ఆసక్తి అందరికీ వుంది. కాని ప్రతిపక్షపార్టీల నాయకులు గానీ, తెలుగుదేశానికి సంబంధించిన నాయకులు గాని వారు సక్రమముగా 5 సంవత్సరాలపాటు పరిపాలన చేస్తే అటు వచ్చేవారు ఎవ్వరూ లేరు. ప్రతిదానికి కేంద్రాన్ని అనడం కాకుండా రాష్ట్రప్రభుత్వ పనరులతో చేయవలసిన కార్యక్రమాలు చేయండి. ప్రతిదానికి కేంద్రముపైన ఆరోపించి దీనిని ఏదో పక్కదారి పట్టించే విషయాన్ని ప్రజలు సహించ రని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి (సత్తెనపల్లి):— అధ్యక్ష, 1984-85 సంవత్సరపు బడ్జెటును ప్రవేశపెడుతూ నాదెండ్ల భాస్కరరావుగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును హృదయ పూర్వకముగా బలపరుస్తూ. నా శుభాకాంక్షలు తెలియచేస్తూ ఈ బడ్జెటు సమంజసముగా, సహజముగా మనకు వున్న పనరులను బట్టి, అర్థికంగా వున్న సదుపాయాలను బట్టి చేసి నట్లుగా కనిపిస్తున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఏండికొద్ది రొట్టె అంటారు. ఇవాళ తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం చచ్చినతరువాత కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంనుంచి లోటు బడ్జెటుతో ఎలా తీసుకొన్నది అందరకు తెలుసు. దానిని భర్తీ చేసుకోవాలి. తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం ప్రజలకు యిచ్చిన వాగ్దానాలను ఎలా నిలబెట్టుకోవాలనేది ఆలోచించాలి. ప్రకృతి

వైపరీత్యాలవలన ఏర్పడిన అనర్ధాలను భర్తీ చేసుకోవాలి. మన రాష్ట్రానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎంత సహాయం చేసినది అనేది దృష్టిలో పెట్టుకొంటే ఆలోచన వున్నవారు ఎవరూ ఈ బడ్జెటును విమర్శించరు. ఇక్కడ అన్నగారి ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చింది. కేంద్రప్రభుత్వములో మన రాష్ట్రానికి చెందిన మంత్రులు ఏడుగురు వున్నారు. ఇందిరాగాంధీగారు కూడ మన రాష్ట్రమునుంచే గెలిచి వెళ్లారు. కాని ప్రకృతి వైపరీత్యాలవల్ల మన రాష్ట్రానికి నష్టము జరిగితే దీనికంతా రామారావుగారే బాధ్యత తీసుకోవాలనే పద్ధతిలో ఇందిరాగాంధీగారు ప్రవర్తిస్తే దీనికి కారణము ఏమిటి? మనము బడ్జెటును పెంచుకొనేది ఎట్లా? ఎట్లా అన్ని ప్రాంతాలకు అనుకూలము చేయగలము అనేది ఆలోచించాలి. మొన్న వచ్చిన తుఫానువల్ల అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు కుంటుపడడమే కాకుండా లోగడ జరిగిన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో యీ ప్రభుత్వం చేయాలనుకొన్నా ప్రకృతి వైపరీత్యాలవల్ల నష్టపోయినది, దెబ్బతిన్నది 6 కోట్ల ప్రజలు. గతములో 30 సంవత్సరాలుగా కాంగ్రెసు పార్టీ పాలనను భరించారు. వారి పరిపాలన యెట్లా వున్నా మోవము వహించారు. కేంద్రములో మనవారు 7 మంది వున్నా ఇందిరాగాంధీ గారికి మనదగ్గర జరిగిన నష్టము గురించి యెంతవరకు చెప్పగలిగారు? కేంద్రమునుండి డబ్బు వస్తే అది బలహీనవర్గాల, రైతుల, తుఫానువల్ల నష్టపోయినవారికి ఖర్చు పెడితే ఆ క్రెడిట్ రామారావుగారికి దక్కుతుందని దుర్బుద్ధితో సహాయ కార్యక్రమాలను చేయకుండా ఊరుకొన్నారు. అంటే మన రాష్ట్రానికి చెందిన 7 మంది మంత్రుల వైఖరి యేమీ అర్థము చేసుకోవాలి అని అడుగుతున్నాను. ఈ బడ్జెటులో చెప్పిన మధ్యాహ్న భోజన పథకం గురించి, కిలో రెండు రూపాయల పథకం గురించి ప్రతిపక్ష సభ్యులు విమర్శిస్తున్నారు. రెండు రూపాయల పథకం గురించి చెబితాను. అది సక్రమముగా జరుగుతున్నదా, ఎంతవరకు జరుగుతున్నది వివరిస్తాను. కిలో రెండు రూపాయల బియ్యాన్ని కొంత ఆదాయం లోపల వున్నవారికి యిస్తామని కార్దాలు యిచ్చే విధానములో కొంత అనకతపకలు జరిగాయి. గతములో పంచదార యివ్వడానికి ఎక్కువ ఆదాయం వున్నవారికి కొంత ఎక్కువ పంచదార యిచ్చేవారు. తక్కువ ఆదాయవర్గాల వారికి తక్కువ పంచదార వచ్చేది. ఇప్పుడు బియ్యం తీసుకొనడానికి ఎక్కువ ఆదాయం వచ్చేవారు కూడా తమ ఆదాయాన్ని తక్కువ చూపించుకునే ప్రయత్నం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్రొక్యూర్మెంటు విధానము వలన మనము కొంత నష్టపోయాము. తరువాత వారు 20 పైసలు పెంచారు. కేంద్రం ఏవిధంగా సహకరిస్తున్నదో ఆలోచించండి. ఇదికూడ దుర్బుద్ధితోనే చేశారు. ఈవిధంగా అనకతపకలు జరగడంవలన అధికారులలో క్రమశిక్షణ లేకపోవడం వలన అక్క-అక్కడ కొన్ని పొరపాట్లు జరిగాయి ఇప్పుడిప్పుడే పంపిణీ చేయడానికి కృషి చేస్తున్నారు. మధ్యాహ్న భోజన పథకము వలన పాఠశాలలు పాఠశాలలుగా మారాయీ అని ఇప్పుడే సమ్మయ్యగారు మాట్లాడుతూ చెప్పారు. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమే యీ పథకాన్ని ముందు ప్రవేశపెట్టింది. అప్పుడే

కూడా అవకతవకలు జరిగాయి. యీనాటికి కూడ అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి అంటే దానికి కారణం కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంలో వున్న అధికారులు, అక్కడున్న గ్రామాధికారులే కారణమని చెప్పక తప్పదు. ఎంతోమంది మద్యాహ్లా దోజనము వద్దు అంటున్నారు. కాని చదువుకొనడానికి వచ్చే పిల్లలకు ప్రోత్సాహకరముగా వుంటుంది. తిండి కోసమైన స్కూలుకు వస్తారు, చదువుకొంటారు అని ఈ పథకం వుండాలని తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అంటూ వున్నది. ప్రకాశం జిల్లా చీరాలలో మహిళా సంఘాలవారు చేస్తున్నారు. నల్లచ్చంద సంస్థలు ఒక్కొక్కరి సక్రమముగా చేయగలుగుతారు. తెలంగాణా ప్రాంతానికి అన్యాయం జరిగింది, అవి ప్రతిపక్షానికి చెందిన కాంగ్రెసు పార్టీ సభ్యులు ఆరోపించారు, ప్రతి విషయములో మాట్లాడుతూ తెలంగాణా ప్రాంతానికి అన్యాయం జరిగింది అంటూ ప్రాంతీయ తత్వాలను రెచ్చగొడుతున్నారు. పెద్దపల్లి పార్లమెంటు సీటుకు ఎలకను జరిగినపుడు నేను ఆ ప్రాంతానికి ప్రధానానికి వెళ్ళాను, అసెంబ్లీ దై ఎలక్షను టైములో వెళ్ళాను. రోడ్డు సక్రమముగా లేవు. మంచినీటి సౌకర్యము లేదు. రామగుండం గోదావరి ఐదే ప్రాంతాలకు వెళ్ళినపుడు అక్కడున్న బిల్డింగులను చూసి కొంత అభివృద్ధి కాంగ్రెసు పాలనలో జరిగింది అనుకొన్నాను. కేంద్రమంత్రి పి.వి. నరసింహారావుగారికి సంబంధించిన ఆ ప్రాంతములో బిల్డింగులు చూసి కొంత అభివృద్ధి జరిగిందని అనుకొన్నాను. కాని ఆ ప్రాంతములో వున్న ఫ్యాక్టరీలలో పని చేసేవారిలో తెలుగువారు 10 శాతము వుంటారని తెలిసినపుడు ఎంత అభివృద్ధి చెందినదో తెలిసినది. రామగుండం ధర్మల్ స్టేషనులో కాందిశీకులు ఉన్నారు. అక్కడ భూమి కోల్పోయిన రైతాంగానికి ఎలాంటి నష్టపరిహారం యింతవరకు చెల్లించలేదు. భూములు కోల్పోయినవారి పిల్లలకు ఆ ఫ్యాక్టరీలలో ఉద్యోగాలు యిస్తామని చెప్పారు. ఇవ్వలేదని అక్కడకు వెళ్ళినపుడు వారు చెప్పడం జరిగింది. ఆ ప్రాంతములోని ప్రజలు చెమబోర్ని సంపాదించుకొన్న భూములను స్వాధీనము చేసుకొని వారి కష్టాన్ని మరచిపోయి బిల్డింగులు కట్టాము. అభివృద్ధిని సాధించామని చెప్పుకొన్నారు. ఇవాళ రామారావుగారు చేయాలనడం సమంజసం కాదు.

ఇప్పుడు రామారావుగారి ప్రభుత్వం ఈ సంవత్సరకాలంలో ఏమీ చేయలేదని చెబుతున్నారు. 30 సంవత్సరాలు పాలించిన కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ఎన్ని అభివృద్ధి కార్యక్రమములు చేసిందని అడుగుతున్నాను. ఒక ఇంట్లోనుండి ఇంకో ఇంటికి మకాం మార్చినప్పుడు సామాను సర్దుకోటానికి, సున్నం వేసుకుని ఆ వాతావరణానికి అలవాటు పడటానికి కనీసం మూడు నాలుగు నెలలు పడుతుంది. ఒక పంట వేస్తేకూడా పంట సంవత్సరం వరకూ చేతికిరాదు, నారు వేయాలి, విత్తనం వేయాలి. మొక్క మొల వాలి, నీరు అందాలి, మొక్క పెరగాలి, గింజ రావాలి, పంట చేతికి రావాలంటే సంవత్సరం పడుతుంది. మధ్యలో తుపాను వస్తే తట్టుకోవాలి, దొంగలు దోచుకోకుండా చూడాలి. పంట ఇంటికి చేరేనాటికి సంవత్సరకాలం పడుతుంది. 30 మంత్రులున్న

ప్రభుత్వం పోయి, పదిహేను మంత్రిలలో కొత్త ప్రభుత్వం అధికారింకోకి వచ్చి నప్పుడు సంవత్సరకాలం ఎక్కువకాలం కాదని, మంచిపనులు చేయటానికి సంవత్సర కాలం అతి స్వల్పమని అందరూ గుర్తుంచుకోవాలి. అప్పటికీ చాలా కార్యరేషనులు రద్దుచేయడం జరిగింది. ప్రభుత్వం ఎన్నో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను చేపట్టింది. మాకు ప్రజలు అయిదు సంవత్సరాలకాలం యిచ్చారు. ఈ అయిదు సంవత్సరాల కాలంలో ఏ అభివృద్ధిపనులు చేయకపోయినా ప్రజలు మాకు శిక్షవిధిస్తారు. ప్రతిపక్షంవారు ఎంత విమర్శించినా ప్రజలు వాస్తవాన్ని గ్రహించగలరు. డబ్బు ఖర్చుపెట్టి అధికారంలోకి వచ్చిన ప్రభుత్వం అయితే ఖర్చుపెట్టిన డబ్బును ఎలా సంపాదించుకోవాలని ఆలోచిస్తారు. డబ్బు ఖర్చుపెట్టిన వచ్చిన ప్రభుత్వంకాదు యీ ప్రభుత్వం. దీర్ఘమంది వచ్చిన ప్రభుత్వంకాదు యీ ప్రభుత్వం. మూడు నెలలకు ఒక ముఖ్యమంత్రి మారే ప్రభుత్వంకాదు ఈ ప్రభుత్వం. ప్రజల ప్రేమాభిమానాలతో, ఆడవారి పనులు కుంకమలతో, యువకుల రక్తతిలకాలతో, పెద్దల ఆశీర్వాదాలతో, చిన్నపిల్లల జేజేలతో కూలినారీ చేసుకునే ప్రజలు మాకు విముక్తి కావాలంటే, మాకు మేలు జరగాలంటే మాకు అన్నకావాలి, అమ్మప్రభుత్వం ఇద్దరు అని చెప్పిన వారి ప్రేమవాత్సల్యాలతో యీ ప్రభుత్వం వచ్చింది. రామారావుగారు అపకతంకలు చేస్తున్నారని ప్రచారం చేసినంత మాత్రాన ప్రజలు నమ్మేస్థితిలో లేరని నేను మనవిచేస్తున్నాను. దోపిడీలు తగ్గలేదు ఇంకా అత్యాచారాలు జరుగుతున్నాయని సభ్యులు చెప్పారు. 31 సంవత్సరాల వా పరిపాలనకాలంలో పకు మనస్తత్వంతో రాక్షసుల్లా బరితెగించి నేరాలు చేసి లంచాల యిచ్చి జైళ్లకు పోకుండా వున్నవారిని పట్టుకోవడం చాలా కష్టం. అప్పుడున్న పోలీసు ఇవ్వడూ వున్నారు. అప్పుడున్న పోలీసు ప్లేషనులే ఇవ్వడూ వున్నాయి. వారి ఎక్కువ జీవ్ ఇవ్వలేదు, టెలిఫోన్ సౌకర్యాలు కలుగచేయలేదు. గ్రామాలలోని పోలీసులకు ఎక్కువ సౌకర్యాలు కలుగచేస్తే నేరాల సంఖ్యను తగ్గించవచ్చు. గత 31 సంవత్సరాలుగా లేని సౌకర్యాలు ఒక్క సంవత్సరంలో కలిగించాలంటే ఎంత డబ్బు కావాలి కూడా ఆలోచించాలి. మంచిపనులు చేయటానికి కేంద్రం కూడా సహాయం చేయాలి ఒకప్రక్క లోటు బడ్జెటు వుండగా మరోప్రక్క తుఫాను, వరదలు, ప్రకృతి వైరీత్యాలవల్ల ఎక్కువ నష్టం కలుగుతున్నప్పటికీ కేంద్ర సహాయం చేయటానికి ముందు రానప్పుడు వాటన్నిటిని ఈ ప్రభుత్వం ఎట్లా ఎదుర్కొంటుందో కూడా ఆలోచించాలి నేను ఒక పల్లెటూరిలో పుట్టాను. అక్కడకు దారిలేదు, రోడ్లు లేవు. చదువుకొ సౌకర్యాలు లేవు. హాస్పిటల్ సౌకర్యం లేదు. అటువంటి గ్రామాలు ఎన్నో వే వున్నాయి. గ్రామాలలో మరుగుదొడ్లు, ప్రసూతి కేంద్రాలు లేనివి చాలా వున్నాయి అవన్నీ ఒక్కసారే కల్పించడం సాధ్యంకాదు. క్రమంగా ఆ సౌకర్యాలన్నీ కలుగచేటానికి తెలుగుదేశ ప్రభుత్వం కృషిచేస్తున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక, విలే అఫీసర్స్ విషయం వస్తే మా ప్రాంతంలో వారిని తగ్గణం, ముసపను అని అంటారు

తెలంగాణాలో పబ్లిక్ పట్నాలిలు అని అంటారు. తెలంగాణాలో పబ్లిక్ పట్నాలిలు ప్రజలను పీల్చి తింటున్నారు. వారిని యీనాడు తొలగించడంవల్ల తెలంగాణా ప్రజలు చాలా సంతోషిస్తున్నారు. విజయవాడలో మొన్న కాంగ్రెసువారు సదస్సు జరిపినప్పుడు కరిణం, మునసబులకు ప్రాముఖ్యత ఇవ్వడం జరగలేదని వారికి కోపం రావడం జరిగింది. దానిగురించి మాట్లాడితే తెలంగాణావారికి కోపం వస్తుంది, ఆ చర్యను విమర్శిస్తే బాగుండదు అని అనుకున్నారు. గ్రామప్రజలు ఆఫీసులనుట్టూ తిరగలేకుండా వున్నారు. నా నియోజకవర్గం సత్తెనపల్లిలో మూడు సమితులు, మూడు తాలూకాలు వున్నాయి. కొన్ని గ్రామాలు తాలూకాలో వుంటే కొన్ని గ్రామాలు సమితులలో వుంటాయి. ఆఫీసుకు రావాలంటే రెండురోజులు వట్టే గ్రామాలు కూడా వున్నాయి. చాల తక్కువ సమయంలో, తక్కువ ఖర్చుతో అధికారులే ప్రజలవద్దకు వెళ్లాలనే అభిప్రాయంతో మండలాలు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. మండలాల ఏర్పాటుపై, కరణం మునసబుల పదవుల రద్దుపై ప్రజలు సంతోషిస్తున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. బెడవాడసభకు ఎక్కువ మంది వచ్చారు. రామారావుగారిని తిడితే చప్పట్లు కొట్టారు అనుకుంటే పొరపాటు. ప్రజలు వాస్తవాన్ని గ్రహిస్తున్నారని ప్రతిపక్ష సభ్యులు గుర్తించాలని కోరుతున్నాను. అనకాపల్లిలో భాస్కరరావుగారు ప్రసంగించిన సభకు, లక్షమంది వచ్చారు. తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో సభపెడితే 50 వేలమంది జనం వచ్చారు. ప్రజలకు కావలసిన సౌకర్యాలు కలుగజేయాలంటే, వారికి కావలసిన వసతులు సమకూర్చాలంటే అందరి సహకారం కావాలి. ముఖ్యమంత్రికి మంత్రుల సహకారం కావాలి. మంత్రులకు శాసన సభ్యుల సహకారం కావాలి. శాసనసభ్యులకు కార్యకర్తల సహకారం కావాలి. కార్యకర్తలకు ప్రజల సహకారం కావాలి. పైనుండి క్రిందివరకూ ప్రజల సహకారం వున్నప్పుడే ఏదైనా మంచిపని చేయడానికి అవకాశం వుంటుంది. లేనిపోని అడ్డంకులు పెడితే ఏ ప్రభుత్వమైనా సక్రమంగా పనిచేయలేదని మనవి చేస్తున్నాను.

తెలుగు గంగ గురించి ఒక విషయం చెబుతాను. తెలుగు గంగ విషయంలో విమర్శలు వచ్చాయి. అనాటి జవహర్ లాల్ నెహ్రూ నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు ప్రారంభించివుండకపోతే ఈనాడు ఇన్ని లక్షల ఎకరాలు సశ్యశ్యామలం అయివుండేవి కావు. కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఇప్పటివరకు ఖర్చుపెట్టినా ఇంకా కొన్ని పనులు చేయవలసివుంది. తెలుగుగంగను పూర్తి చేయాలంటే ఎన్నికోట్లకావాలో అలోచించండి. నాగార్జునసాగర్ పలన ఈరోజు ఎంత అభివృద్ధిని సాధించామో తెలుగుగంగ వల్ల కూడా రాయలసీమ ప్రజలు అంత అభివృద్ధిని సాగించగలరని మనవిచేస్తున్నాను.

భూసంస్కరణ గురించి మాట్లాడుతూ కొందరు సభ్యులు అందులో అవకతవకలు జరిగాయని చెప్పారు. ఏవైనా అవకతవకలు జరిగివుంటే అవి గత ప్రభుత్వ కాలంలో జరిగాయి. భూసంస్కరణ అమలు చేస్తామని అని ముందు చెప్పడం అంటే దొంగలు

వడబోతున్నారు, జాగ్రత్త పడండి అని చెప్పినట్లుగా వుంది. ధూనంస్కరణలు రాబోతున్నాయని ముందే విస్తృత ప్రచారం చేయడం వలన పెన్సియాని వారికి పెన్సి అయినట్లుగా, మైనర్లు మేజర్లుగా, విదాకులు పొందకుండా పొందినట్లుగా వ్రాసుకుని ఛామిని పంచుకొని ఖామి బయటకుపోకుండా కాపాడుకున్నారు. ఇప్పుడు రామారావుగారు ఛామిని పంచాలంటే ఎక్కడా కన్పించడంలేదు. గత ప్రభుత్వం చేసిన అనిశితక పనులవలన నేడు పిగులు ఖామి కన్పించకుండా పోయింది. ఈ ప్రభుత్వం వంపెట్టిన మంచి పనులు సహృదయంతో గమనించి చెడుపనులు చేస్తూ వుంటే చివరికి కాని ప్రతి పనిని విడుదలచడం మంచిదికదని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జె. సత్యనారాయణ రాజు (గజపతి నగరం) :— అవ్వజ్జ, ఆర్థికమంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటు బలపరుస్తూ నా నియోజకవర్గ ప్రజలకు ఉపయోగపడుతుంది వారికి నా కృతజ్ఞులు తెలియజేస్తున్నాను. గత ప్రభుత్వంలో వున్నవారు ఈ ప్రభుత్వాన్ని విమర్శిస్తున్నారు. వారు ప్రతి దానికి హైదరాబాదునుండి ఢిల్లీ వెళ్ళడం, అమ్మగారి సంహారం తీసుకుని రావడం జరుగుతూవుండేది, కాని ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఢిల్లీనుండి హైదరాబాదు వచ్చి అన్నగారి పరిపాలన అమలుని చూచి నేర్చుకొనుచున్నారని, మనవి చేస్తున్నాను. ఈ బడ్జెటు హరిజన, గిరిజన, బడుగువర్గాల వారికి కల్పితరపువంటిదని మనవిచేస్తున్నాను. అన్నమో రామచంద్ర అనే ఆర్థికనాదంలను అరికట్టాలన్న ఉద్దేశంతో ఎన్ని అవరోధాలొచ్చినా పెండు రూపాయల కిరాయి, భారతదేశంలో ప్రప్రథమంగా ప్రవేశపెట్టిన కీర్తి తెలుగుదేశంకు జరిగింది.

అవినీతి నిర్మూలన కొరకు ధర్మ మహా యాత్రను ప్రవేశపెట్టిన సంఘంలో నిజాయితీలేని తిరిగి ప్రాణప్రతిష్ఠ కల్పించాలని ధృఢ సంకల్పంను అమలుచేసిన ఘనత మన ముఖ్యమంత్రి నందమూరి తారక రామారావుగారికే దక్కింది.

తెలుగుదేశము ప్రభుత్వమువారు ఎంతో మంది గిరిజనులను, హరిజనులను, పేద వారికి యిండ్లు కట్టించి ఇచ్చినారు. చెనకబడిన పిల్లలవారి కొరకు మంచర్ల సిఫారసులను అమలుచేసారు. ప్రితులనేక గౌరవాలు కల్పించారు. మహిళలకు విద్యలయం ఏర్పాటు. శ్రీం పిల్లలకు 30 పర్సంటు రిజర్వేషన్లు ఉన్నాయి. ఉన్నత విద్యలు చేస్తూ ఉన్నాయి, ప్రతి గ్రామానికి రహదారులు, మంచినీటి సరఫరా ఉన్నాయి. రైతులకు రావలసిన సీటీసీనరులను యీ ప్రభుత్వం చేపట్టింది. మా విజయనగరం జిల్లాలో గజపతి నగరం తాలూకాలో 24 సంతకర్నాలనాడు సందీపయ్యగారు వున్నప్పుడు ఒక రిజర్వాయరుకు పునాదిరాయి వేశారు. తెలుగుదేశము ప్రభుత్వం వచ్చేవరకు అది సమాధి రాయిగానే వుండిపోయింది. అటువంటి రిజర్వాయరును యీ ప్రభుత్వం చేపట్టి యీ సంతకర్నం కొన్నిలక్షలు కేటాయించింది. వచ్చే సంతకర్నము కొన్ని లక్షలు కేటాయిస్తున్నది. అటువంటి యీ ప్రభుత్వాన్ని ప్రతిపక్షంవారు విమర్శిస్తున్నారు. ఇక

శాంతిభద్రతల విషయం చూద్దాము. హైదరాబాదులో వ్యాంకు దోపిడి జరిగిన రెండు రోజులలో ఆ డబ్బును పోలీసువారు ఎంతో చాకచక్యముతో, ఔదార్యంతో, ఓర్పుతో తిరిగి రాబట్టారు. గత ప్రభుత్వములో ఏప్పుడైనా అటువంటిది జరిగిందా అనేది అర్థం చేసుకోవాలి. మా విజయనగరం జిల్లా చాలా వెనుకబడినటువంటిది. మా జిల్లాకు ఈ బడ్జెటులో యిచ్చిన కేటాయింపులు చాలవు. వాటిని పెంచాలని ఆర్థికశాఖ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. మా జిల్లాలో చాలామంది పేదవారు ఉన్నారు. భారీశు హెచ్చుగా ఉన్నవి. ప్రతి సంవత్సరం చేయినుండి రెండువేల యిండ్లు అగ్నిప్రమాదాలకు గురై కాలిపోతున్నవి కోటి రూపాయలకు నష్టం ఉస్తున్నది. ఇప్పుడున్న అగ్నిమాపక దళాలు గాకుండా మరొక అగ్నిమాపక కేంద్రాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. గజపతి నగరము చాలాకాలం అగ్నిమాపక దళం కావాలని కోరుతున్నాను. పోతే మొన్న విపరీతమైన చరదలు ఉచ్చిన సంగతి అందరికీ తెలుసు ఇక్కడ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఉంది, కేంద్రములో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఉంది. మనకి 570 కోట్లు కావాలని అడిగితే వారు 67 కోట్లు మాత్రమే ఇచ్చారు. 1978వ సంవత్సరములో దీని కారణాలతో పెద్ద చరదలు వస్తే ఆనాడు కేంద్రములోవున్న జనతా ప్రభుత్వం, మనరాష్ట్ర ప్రభుత్వం 130 కోట్లు కావాలని అడిగితే 110 కోట్లు యిచ్చింది. అంటే రాష్ట్రములో ఏ ప్రభుత్వము ఉన్నదనే తేదాలేకుండా దేశం అంతా ఒకటే అనే విధంగా వారు పరిపాలించారు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం మాత్రం. తన పక్షం ప్రతిపక్షం అనే భావముతో పరిపాలిస్తూ ప్రకృతి వైపరీత్యం యేమైనా గూడ అందరూ మన ప్రజలే అనే భావం దృష్టిలో పెట్టుకోవడంలేదు. తెలుగుదేశము ప్రభుత్వం చక్కటి కార్యక్రమాలను తీసుకొని 14 నెలలుగా యిక్కడ పరిపాలన చేస్తూవుంటే లేనిపోని అభిమానాలు వేయడం మంచిది కాదని వారికి మనవిచేస్తూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె.వి. రత్నం (చింతపల్లి) :— 16వ తేదీనాడు ఆర్థిక మంత్రి శ్రీ భాస్కర రావుగారు ప్రవేశపెట్టిన 84-85వ సంవత్సర బడ్జెటును మనస్ఫూర్తిగా నా ప్రజలంతరపున మా గిరిజనుల తరపున బలపరుస్తున్నాను. యిత్యంగా గిరిజనప్రాంతం అయిన చింతపల్లి నియోజకవర్గం చాలా పేదప్రభాగము గడించి ఉంది. గిరిజనుల బాధల గురించి ఒకటి రెండు సార్లు 1922 సంవత్సరములో బ్రిటీష్ ప్రభుత్వాన్ని ఎదిరించి ప్రాణర్యాగం చేసినటువంటిది నా నియోజకవర్గము. 35 సంవత్సరాలు కాంగ్రెస్ పరిపాలన చేసినప్పటికి అటువంటి నా నియోజకవర్గంలో ఆనాడు సీతారామరాజు ప్రాణత్యాగం చేసినప్పుడు రోడ్ ఎంత పొడవు వుందో, ఎంత వెడల్పు వుందో యీనాటికి దానిని కొంత అయినా వెడల్పు చేయలేదు. ఇక విద్యారంగము. 980 గ్రామాలు ఉన్న నా చింతపల్లి నియోజకవర్గము గత 35 సంవత్సరాల కాలములో ఒక జూనియర్ కాలేజీకికూడ నోచుకోలేదు. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత పోయిన నెలలో 11వ తేదీనాడు ఒక జూనియరు కాలేజీని సాంక్షను చేశారు. ఇప్పటికి మా గిరిజన ప్రాంతం చాలా వెనుకబడి

వుంది. ముఖ్యంగా నా నియోజకవర్గములో రవాణా సౌకర్యాలు బాగాలేవు. ఈ ప్రభుత్వము వారికొరకు కొన్ని పనులు చేస్తూ ముందుకు వస్తుందనేది నా ఆశ. మా ఏజన్సీ ప్రాంతములో కాఫీ తోటలను ఎక్కువగా పెంచుతున్నారు. అవి గిరిజనులకు యిస్తామని నమ్మించి కొన్ని ఎకరాలు చేసి చేస్తున్నారు. గత ప్రభుత్వం గాని యీ ప్రభుత్వం గాని మొక్కచేసిన 20 సంవత్సరాల తరువాత గిరిజనులకు యిస్తామంటారు. ఆ మొక్క వయస్సు 60 సంవత్సరాలు. 20 సంవత్సరాల తరువాత యిస్తామనే అభిప్రాయంవుంది మొక్క చేసిన 5 సంవత్సరాలకు పంట ఎస్తుంది. గాబట్టి అప్పుడే యిస్తే గిరిజనులు బాగుపడుతారు. అని నా వుదేశ్యము. ఇక గిరిజన కొర్పోరేషను వుంది. మేము ఎస్.టి. కమిటీ మెంబర్లుగా యు.సి. మహారాష్ట్రాలకు వెళ్ళినపుడు చూశాము. అక్క గిరిజనులకు అన్యాయం జరగకుండా వారి సరుకును మార్కెటులోకి తీసుకువచ్చి అమ్మించడానికి వారు సహాయపడుతున్నారు. కానీ మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో జి.సి.సి. మొనాపలీ సిస్టమ్ తో వుంది. గిరిజనులే స్వచ్ఛందంగా ఓపెన్ మార్కెటులోకి తెచ్చి అమ్మించడానికి సహాయపడితే బాగుంటుందని నా అభిప్రాయం. పోతే బియ్యం కిలో రెండు రూపాయల స్కీం మా గిరిజనులకు ఎంతో మేలుచేస్తున్నది. చోళ్ళు, జొన్నలు పండించుకుని జీవించేవారికి యిది వుపయోగపడుతున్నది. అక్కడ వరి వారికి చాలా తక్కువగా పండుతుంది. నాగార్జునసాగరులాంటి డామ్లు మా మెట్ట ప్రాంతములో కట్టించడానికి కుదరదు, అందుకని రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం ఎంతో మేలు చేస్తుందని చెబుతున్నాను.

ఇకపోతే ఎక్స్ యిజు డిపార్టుమెండు గురించి రెండు మాటలు చెబుతాను. మా గిరిజనులు పెండ్లిండ్ల సమయములో, చావుల సమయములో సారా లేనిది వుండలేరు, అది లేకుండా వారు జీవించడం కష్టం. ఇంట్లో రెండు లీటర్ల నుండి 5 లీటర్ల వరకు పండుకోవచ్చని వుంది. కాని ఐ.టి.డి.ఎ ద్వారా పాప్స్ పొందిన సారా కాంట్రాక్టర్లు, మిగతావారు కలిసి యిండ్లలో మగవారు లేవిప్పుడు మా అమ్మలను, చెల్లెండ్లను, ఆడ పడుచులను నానా అవస్థలు పెడుతున్నారు. అందుకని సారా అనే దానిని పూర్తిగా విషేధించి ఏజన్సీ ప్రాంతములో వుండకుండా చేసినా పర్వాలేదు. లేకపోతే వారికి స్వేచ్ఛ యిచ్చినా పర్వాలేదు కాని ప్రాజెక్టు ఆఫీసరు ద్వారా సారా పాప్స్ కాంట్రాక్టర్లకు యివ్వడం వలన వారికి మొనాపలీ ఏర్పడం వల్ల మా గిరిజనులను చాలా యిబ్బంది పెడుతున్నారు. ఒకసారి కాంట్రాక్టరు ఆయితే అతనే లోపాయికారిగా జీవితాంతం రినివల్ చేయించుకుంటున్నాడు. గిరిజన ప్రాంతములో మాటికి 50మంది గిరిజనులు వున్నపుడు అక్షన్ పెట్టి చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వానికి డబ్బు రావడానికి. పాడేరు, ఆరుకు, పెదిబయలు లాంటి చోట్ల గాకుండా పల్లెటూళ్ళలో చింతపల్లి ఏరియాలో నాన్ ట్రైబల్స్ వున్న ప్రాంత పెట్టిచేస్తున్నారు. కాబట్టి మంత్రులు దయచేసి యీ విషయం ఆలోచించి తగు నిర్ణయం జరిగేటట్లు చూడాలని కోరుతూ పెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. ఎన్. శ్రీనివాసరెడ్డి (తంబళ్లవల్లి) :— అధ్యక్ష, ఆర్థిక శాఖామంత్రి శాస్త్రరంగాధికారులు 1984-85 సంవత్సరపు బడ్జెటును శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టి ఉన్నారు, 1983-84, 1984-85 సంవత్సరపు బడ్జెటు ప్రతిపాదనను పరిశీలిస్తే తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం సాంఘిక సామాజిక సహాయ కార్యక్రమాలకు యెక్కువ తోడ్పాటును యిస్తున్నదని దీనిమూలంగా రాష్ట్రాభివృద్ధి కార్యక్రమాలయిన విద్యుచ్ఛక్తి, వ్యవసాయ గంగం, నీటిపారుదల విషయాలలో నిధులు కొరత యేర్పడివుంది. ఈ విషయం యిప్పటికీ చాలామంది శాసనసభ్యులు ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చివున్నారు. పోయిన సంవత్సరం విద్యుచ్ఛక్తి మిగులుగా ఉన్నదన్న కారణంతో యీనాడు యితర రాష్ట్రాలకు మనసు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ చేస్తున్నప్పుడు మన రాష్ట్రంలోనే విద్యుచ్ఛక్తికొరత ఏర్పడి ఉంది. ఇక ప్రభుత్వం మధ్యాహ్న భోజనపథకం మంచి ఉద్దేశ్యంతోనే ప్రవేశపెట్టినది. కాని ఆ కార్యక్రమం సక్రమంగా నడచడం లేదు. ముఖ్యంగా ఎలిమెంటరీ పాఠశాలల్లో పసిపిల్లలలో కులం, మతం. డబ్బు యీ విధంగా అన్నింటా యేర్పరచి యీ పిల్లలలో కొంతమందికి మాత్రమే యీ పథకం వర్తింపజేయబట్టి చేసివున్నారు. ఇదంతో శోచనీయం. ఈ కార్యక్రమం సక్రమంగా జరగాలంటే ఎలిమెంటరీ పాఠశాలకు వచ్చే వారందరికీ వర్తించే బాధ్యత ప్రభుత్వమీద ఉంది ప్రతి విద్యార్థికి ఆ విధంగా చేయలేని పక్షంలో ఈ పథకాన్ని తీసివేసి ఆ వెచ్చించే డబ్బును యెన్నో పాఠశాలకు భవనాలింకా ఉన్నవాటికి భవన నిర్మాణానికి చేపడితే బాగుంటుంది. ఇకపోతే ప్రభుత్వం యిస్తున్న పంచాయితీరాజ్ సంస్థకు స్వచ్ఛిచ్చి కోట్ల రూపాయల వ్యయముతో గల మండలాల ప్రవేశపెట్టాలని ఆశించివున్నారు. పరిపాలనా వికేంద్రీకరణ మీ ఉద్దేశ్యం అయితే యిప్పుడున్న గ్రామ పంచాయితీలకు యెక్కువ నిధులను యిచ్చి వీటిని వారు ఖర్చుపెట్టకొనే అధికారం యివ్వాలి. 150 మంది జనాభా గల ప్రతి గ్రామానికి మంచినీటి సరఫరా చేస్తామని చెబుతున్నారు. కాని పోయిన సంవత్సరం యీ కార్యక్రమానికిగాను సరియైన నిధులు లేనందువల్ల యీ కార్యక్రమం సక్రమంగా కొనసాగలేదు, రాష్ట్రమంతటా ఇంత భారీ వర్షం పడినప్పటికీ యీనాడు కూడా రాయల జిల్లాలోని కొన్ని ప్రాంతాలలో త్రాగునీటి ఎద్దడి వివరీతంగా ఉంది. కనుక ప్రభుత్వం వెంటనే త్రాగునీటి బోర్ కార్యక్రమం చేపట్టి యీ త్రాగునీటి కొరతను తీర్చాలని కోరుతున్నాము. పొరుగు రాష్ట్రానికి మంచినీటిని యివ్వడానికి ప్రభుత్వం తెలుగుగంగ పథకాన్ని చేపట్టింది. దీనిని ఎవరూ తప్పుపట్టడం లేదు. ఏమంటే పొరుగు రాష్ట్రానికి నీరు ఇవ్వడమే కాకుండా మనరాష్ట్రంలో కొన్ని లక్షల ఎకరములు సాగులోకి వస్తుంది. కాబట్టి యిది చాలా ముఖ్యమైనది. అనంతపురం, చిత్తూరు జిల్లాలలో మెట్ట ప్రాంతాలకు లిఫ్ట్ యిరిగేషన్ పథకం ద్వారా తీసుకున్నప్పుడు నీరుకు హెచ్చు అవకాశం ఉందని పెద్దలు చెప్పివున్నారు. కనుక ప్రభుత్వం దానిని పరిశీలించి లిఫ్ట్ యిరిగేషన్ స్కీమును చేపట్టి అనంతపురం, చిత్తూరు జిల్లాలకు నీరు వచ్చేటట్లు చేయాలి. ఇక చిత్తూరు జిల్లాలో

ఎటువంటి నదులు లేవు. అందువల్ల రైతులందరూ వర్షపు నీటిపైన ఆధారపడి ఉన్నారు. కనుక యిరిగేషన్ డెవలప్ మెంటు కార్పొరేషన్ తరఫున బోరోవేల్ కార్యక్రమం చేపట్టి యీ ప్రాంతపు ప్రజలకు పేద్యపు సౌకర్యం కలుగజేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. గోపాల్ :— అధ్యక్ష, మాతన ప్రభుత్వం అవిర్భావం సందర్భముగా గత సంవత్సరం బడ్జెటుకు తక్కువకాలం ఉండడంవల్ల యే విధమైన చర్చ కూలం కషంగా చర్చించలేకపోయాము. అయితే 1984-85 సంవత్సరపు బడ్జెటును ఆర్థిక శాఖామంత్రిగారు ప్రవేశపెడుతున్న శుభసందర్భముగా వారికి నేను చెప్పదలచుకున్నది ఒకటే. ఏ ప్రభుత్వం వచ్చినా, ఏ తెలుగుదేశం వచ్చినా, ఏ ఇందిరా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం వచ్చినా సామాన్య మానవుల కడగండ్లు, సమస్యలు ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకొని రావడానికి ప్రజలు మాకు ఓట్లు యిచ్చి పంపించినారు. ముఖ్యంగా గ్రామోదయ స్కీము ప్రజలలోనికి కొత్తగా వచ్చింది. ఆ గ్రామోదయ స్కీము వచ్చిన మొదటి రోజున క్వాలిఫికేషన్ తో సంబంధం లేకుండా ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. పాస్ అయినా, పెయిర్ అయినా కాని యిస్తామని చందలాది నిరుద్యోగులను యింటర్వ్యూకు పిలిచినారు. ఆ యింటర్వ్యూలో అనేక రకముల కారణములు పెట్టి చాలామందిని వెనక్కు పంపించడం జరిగింది. ఆ తర్వాత పేపర్లో బ్రహ్మాండంగా ఎడ్యురైజ్ మెంటు చేసింది. అది రాష్ట్రప్రభుత్వం చేసినదని కేంద్రప్రభుత్వం, కేంద్రప్రభుత్వం చేసినదని రాష్ట్రప్రభుత్వం ఆ విధంగా నిందలు వేసుకోవడం. అసలు సమస్య యేమిటంటే గ్రామోదయపథకం యొక్క ముందికి ఉతయోగపడింది? ఎంతమందికి ఉపాధికల్పన జరిగిందనే విషయం తీసుకుంటే చిత్తూరు జిల్లాలో యిటీవల గ్రామోదయస్కీము క్రింద పేలాదిమందిని యింటర్వ్యూకు పిలిపించి కొన్నిసందల సంఖ్యలో ఆ పథకం ఉపయోగపడడంలేదని మనం చెప్తున్నాము. ఇది కేంద్రప్రభుత్వం యొక్క ఎన్నికల స్టంట్లా? లేక రాష్ట్రప్రభుత్వం యొక్క ఎన్నికల స్టంట్లా అర్థంకాక ప్రజలకు యేమి చెప్పలేని హృదయవిదారక నిస్సహాయ స్థితిని వారికి తెలియజేస్తున్నాను. ఆ తర్వాత మాకు ముఖ్యంగా యిప్పుడే రాయలసీమలో ఉండేటటువంటి ఉద్యమం, రాయలసీమ ప్రజలకు అనాదిగా జరుగ తున్నటువంటి సమస్యలమీద ఒక ఉద్యమం జరుగుతూ ఉంది. 35 సంవత్సరములుగా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం చేయలేదు. మేము ఎట్లా చేసేది అని యిప్పటి ప్రభుత్వం అంటు ఉంటే 35 సంవత్సరాలుగా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం మోసంచేయలేదు, ఏదో ఉద్ధరించిన నేను అనడంలేదు. మేము కళ్లుమూసుకొని ఉన్నాము. కాబట్టి మా నాయకులు స్వాపూరితమైన పద్ధతులలో నడచుకున్నారు కాబట్టి పదవులకోసం, ఉద్యమాలకోసం తీరికొని వచ్చినారు కాబట్టి మీరు నెగ్గుకుపోయారు. అయితే ఇప్పుడు మేము కళ్లు తెరిచాము మా సమస్యలు మేము అర్థం చేసుకున్నాము. మా ప్రజల తరఫున ఎన్నికయిన శాసనసభ్యులు రాయలసీమ తరఫున మాకు భావలసిన ప్రాంతమైన చాటాలు కాని, పర్చుర్ కా

మాకు యిప్పించవలసిందిగా ఈ రామరాజ్యాన్ని ఆనాడు రాయలసీమ ప్రజలను ఉద్దేశిస్తూ వందమూరి తారకరామరావుగారు కడప జిల్లాలో పర్యటన చేస్తూ రాయలసీమ ప్రజలకు గుక్కెడు పుంచినీరు యివ్వలేని ప్రభుత్వం యిదొక ప్రభుత్వమా? ఎక్కడ చచ్చింది యీ ప్రభుత్వం? ఎక్కడ చచ్చింది యీ ఇందిర? యేమి అయింది యీ ప్రభుత్వం? అని గొంతెత్తి బాటారు అన్న. ఆనాడు ప్రజలు అన్నగారి ఆక్రందనలు విని అశేష జనం తెలుగుదేశం పార్టీకి ఓట్లు యిచ్చినారు. 202 మంది సభ్యులను గెలిపించినారు. అన్నా, యిప్పుడు అడుగుతున్నాము. మా న్యాయమైన వాటాలు యిచ్చివేయి, మా సమస్యలు పరిష్కారంచేయి, మాకు యివ్వవలసిన వాటాలు, వనర్లు మాకు యిచ్చి నీవు రామరాజ్యం అని అనిపించుకో. తప్పలేదు. నీవు 5 సంవత్సరాలు కాదు, నీ ఒంటిలో రక్తం ఉన్నంతవరకు ఏలుకో. మాకు అనవసరం. మాకు రావలసిన వాటాలు యిచ్చి కాంగ్రెసుపరిపాలన కంటే తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం పరిపాలన యెంతో మేలు అని అనిపించుకో. ప్రజలకు యిచ్చిన మాటను నిలవెట్టుకోవాలని ప్రభుత్వాధినేతలకు తెలుపు కొంటున్నాను. ఇదేదో బడి పిల్లకాయలు చేసుకుంటున్నటువంటి ఉద్యమం అని అనుకుంటే రాయలసీమలో కొన్ని వేలమంది ప్రాణాలు అర్పించుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. ముఖ్యంగా రోడ్డుసంస్థలో పుట్టి రోడ్డుసంస్థలో పెరిగిన నేను ఒక విన్నపం చేస్తున్నాను. ఆర్. టి.సి.లో లోపభూయిష్టమైన వర్గం యేమిటంటే యీ కండక్టర్స్ బిస్సుయెక్కిన గంటతర్వాత పంచింగ్ కోసం నిలుపుతారు. ఈ లోపల హైదరాబాదు నుంచి బెంగళూరు రూట్ లో కర్నూలు మీదుగా వెడితే మన ఆర్. టి. సి. బిస్సును జడచర్ల చెళ్లెరోవల 20 కాంట్రాక్టు బిస్సులు సైడ్ తీసుకొనిపోతాయి. వారి పద్ధతి వేరు. తమిళనాడులో అయితే నేమి, కర్ణాటకలో అయితే నేమి 20, 25 కిలోమీటర్లు పంచింగ్ పద్ధతి పెట్టుకున్నారు. మనలను మనమే అనుమానిస్తున్నాము. మనక్రింద పనిచేసే నబార్డినేట్స్ ను, మన సంస్థలో పనిచేసే కార్మికులను మనమే అనుమానిస్తున్నాము. ఆర్. టి. సి. లో ఉండేటటువంటి యీ పాతబొక్కు పంచింగ్ పద్ధతిని తీసివేసి మరో విధానాన్ని కొంతమంది విజ్ఞులు సిఫార్స్, సత్యనారాయణ కమీషన్ అయితేనేమి, మరొక కమీషన్ అయితేనేమి చేశారు, ఇవి ఎన్నో పుస్తకాలు యిచ్చినారు. అవి మనతలకు యెక్కడంలేదు. కనుక ఆ పద్ధతిని నివారించి సరికొత్త పద్ధతిని అవలంబించాలని కోరుతున్నాను. పాత బిస్సులు 7, 8 లక్షల కిలోమీటర్లు తిరగాలనే నిబంధన పెట్టారు, అయితే ఆ నిబంధనలు దాటి 14 లక్షలు, 15 లక్షలు కిలోమీటర్లు వరకు ప్రయాణము చేసిన బిస్సులను ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. కె. ఎం. పీ. లని పెట్టారు. అంటే 1 లీటరుకు 5 కిలోమీటర్లు వస్తేనేగాని ఉద్యోగములో వుంటారు. లేకపోతే మెడికల్ కు సంపుతామని అనియో, తేక డ్రైనింగుకు సంపుతామనియో అంటున్నారు. 10 సంవత్సరములు భార్యతో కాపురముచేసి, 11వ సంవత్సరములో నీ కులం ఏమి? నీ గోత్రం ఏమిటని అన్నట్లుగా వుంది. ఆర్. టి. సి. లో 10 సంవత్సరాలు పనిచేసిన డ్రయివరును

కె.ఎం.పి. లు పాటించకపోతే show cause notice is given as to why action should not be taken if you are not getting 5 kilometers per litre. ఒక లీటరుకు 5 కిలోమీటర్లు రావాలన్నది దీనికి కారణం. ఆర్. టి. సి. లో పనిచేస్తున్న ఆఫీసర్లు, వాళ్ల భార్యపిల్లల కోసము, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఋఖ్య పట్టణమైన భాగ్యనగరులో తప్పుడు పద్ధతిలో వాహనాల ఇంజనూన్ని కాల్చిచేస్తున్నారు. అయితే దీన్ని నివారించడానికి ఆలోచన ఏమీ చేయలేదు. కె. ఎం. పి. లు రాలేదంటే తారనాక ఆసుపత్రికి పంపుతారు. అక్కడ మంచినీరు కూడ వుండదు. లీటరుకు 5 కిలోమీటర్లు రాలేదని అంటే ఆసుపత్రికి పంపితే వస్తుందా? పరిస్థితులు యీ విధంగా వున్నప్పుడు డ్రయింగ్లు ఇంజన్ అవుకొని నడవడం జరుగుచున్నందున అక్సిడెంట్స్ జరుగుతున్నాయి. ఉదాహరణకు: పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో యీ కారణంవల్లనే అక్సిడెంట్ జరిగి కందలాది మంది చనిపోయారు.

తెలుగుదేశ సభ్యులకు, అమాత్యులకు ఒక విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మీరు యెప్పుడైనా మీ నియోజకవర్గములోని ఆర్. టి. సి. డిపోకు వెళ్ళి, ఎన్ని బిన్నురూట్లు ఉన్నాయి? ఎన్ని బిన్నులున్నాయి? ఎన్ని వెళ్ళి తిరిగివస్తున్నాయి? ఎన్ని మరుసటి రోజుకు పనికిరాకుండా పోతున్నాయి అని డిపో మేనేజరును అడిగారా? అడిగిపంపే “అయ్యో కూర్చోండి” అనిచెప్పి, సరియైన వమాధానము చెప్పిన వాస్తవాలున్నాయా? ఏ రష్యన్ ఫండ్సునో, ఏ అమెరికా ఫండ్సునో తీసుకొనివచ్చి, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఒక ఏజెంటుగా పనిచేస్తున్న మూడిరిగా మూత్రమే డిపో మేనేజరు వ్యవహరిస్తున్నారు గానీ, ఏ విధమైన యిచ్చిన సలహాలను కూడా పాటించడంలేదు. ఉదా:- మా చిత్తూరు జిల్లాలో పలమనేరు ఆర్. టి. సి. డిపో వుంది. నేను హెడ్ క్వార్టర్సునుండి 32 కి.మీ. దూరంలో వున్న డిపోకు వెళ్ళి, ఫలాని రూటులో ఫలాని బిన్ను రాలేదని అడిగితే, ఆఫీసునుండి డిపో ఒక కిలోమీటరు దూరంలో వుంది. ఆఫీసునుండి డిపోకు రావడానికి వాహనము ఉండికూడా రాకుండా, “నేను ఫ్యామిలీతో సినిమాకు వెళుతున్నాను, మా అసిస్టెంట్ వున్నారు, వారితో సంప్రదించండి” అని అన్నారు. 32 కి.మీ. దూరం వెళ్ళి, ప్రజల సౌకర్యార్థము అడిగితే, ఒక కిలోమీటరు వచ్చి శాసనసభ్యునితో మాట్లాడడానికి డి. ఎం. కు ఓపిక లేకపోతే, అది ఆర్. టి. సి. సంస్థయేనా లేక ధర్మారెడ్డి ట్రాన్స్ పోర్టునా” అని ఇటీవల అడగడం జరిగింది. అందువల్ల ఏవిధంగా ఆర్. టి. సి. నడుస్తున్నదో కనుగొనవలెనని కోరుతున్నాను.

పుంగనూరు నియోజకవర్గము 10 వేల జనాభా గల పట్టణం. ఏనాడో మునిసి పాలిటీని చేస్తామని అన్నారు. కానీ ఏ రాజకీయ కారణాలు అడ్డువచ్చాయో అది ఇంత వరకు జరగలేదు. అక్కడ బస్ షెల్టర్ గాని, ఇన్ ఫర్మేషన్ సెంటరుగాని, సెంట్రల్ పాయింట్ గాని, ఏ విధమైన సౌకర్యముగాని లేవని మనవి చేస్తున్నాను.

ఏ నియోజకవర్గానికి వెళ్లినా ఒకటే సమస్య కనబడుతున్నది. ఎవరిని అడిగినా మా ఊరికి కలెంటులేదు అని అనటమే. డి. ఇ. దగ్గరకు వెళ్లి అడిగితే నిధులు లేవని అంటారు. మా ఎస్టాబ్లిష్మెంటుకే సరిపోవడం లేదని వారంటన్నారు. ప్రత్యేకంగా యీ ప్రభుత్వాన్ని నేను విమర్శించడం లేదు. ఈ ప్రభుత్వములో ఒక శాసన సభ్యుడిగా యీ ప్రభుత్వములోని సమస్యను మాత్రమే మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఎలక్ట్రిసిటీలో పనులు జరుగడంలేదు.

నిరుద్యోగ భృతి కల్పిస్తామని మీ ఎన్నికల మానిఫెస్టోలో వుంది. అటుంటి ప్రతిపాదనలు ఇప్పుడేమీ జరుగకపోవడం హృదయవిదారకమైనటువంటి పరిస్థితిగా ఉంది.

శాంతిభద్రతల విషయంలో అసెంబ్లీలో ప్రస్తావించినప్పుడే శాసన సభ్యులను పోలీసులు అటకాయిస్తున్నారు అంటే ఇక సామాన్య ప్రజాసేకానికి ఏ విధంగా పోలీసులు అందుబాటులో వుంటారో వనేది ఆలోచించండి. మా నియోజకవర్గములో నేను శాసన సభ్యుడిగా పోలీస్ స్టేషనుకు వెళితే “బి. గోపాల్ కుమార్ ఆయనతో మాట్లాడవద్దని యే ప్రభుత్వమునుండి అయినా ఇన్స్ట్రక్షన్స్ వచ్చాయో ఏమో గాని, నేను వెళ్ళడంతోటి వాళ్లు బయటకు వెళ్ళిపోతున్నారు, అనంతపురం డి.ఐ.జి కి. ఎస్.పి. గారికి కంప్లయింట్ వ్రాశాను. డి. ఐ. జి. వైర్ లెస్ మెసేజి యిచ్చి, “పాపం ఏదో ఇబ్బంది కలిగిందట. దాన్ని దర్యాప్తు జరిపించండని” అంటే ఎస్.పి. గారు వచ్చి, “ఏమయ్యా, మా ఎస్.ఐ. గారు, సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు గారు క్లబ్బుకు పోతే తప్పా? నీవు ఎప్పుడో వచ్చావట, వాళ్ళు క్లబ్బులో వున్నారట, మరి నీవు పిలిపించుకోవద్దా” అని అన్నారు. అందుకు నేను “క్లబ్బుకు పోవడం తప్పని అనటంలేదు. శాసనసభ్యులు వచ్చారు, కాస్త సమాధానం చెప్పమనండి” అని అంటే “క్లబ్బులో వున్నారు అయ్యగారు, మేము పిలువ కూడదు” అని అనేది సాంప్రదాయము కాదుకదా. దానిపైనే నేను కంప్లయింట్ చేశాను” అని అంటే ఎస్. పి. గారు “దానికి నేను ఏమీ చెప్పలేనండి, ఎవరి అలవాట్లు వారికి వుంటాయండి అని అన్నారు. అందువల్ల యిటువంటి సాంప్రదాయాల్ని అరికట్టాలని కోరుతున్నాను. మీరు ఏదైనా సలహా యిచ్చివుంటే. అలాంటి సూచనలను విరమించుకొని “గోపాల్ కూడా ఒక శాసనసభ్యుడే, ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడినవాడే అని చెప్పి, మీరిచ్చిన ఇన్స్ట్రక్షన్స్ ని రివైజ్ చేసుకొంటారని ఆశిస్తున్నాను.

పేద ప్రజలకు, బడుగు వర్గాలకు, బలహీనవర్గాలకు నిర్మాణ కార్యక్రమాలు చేపట్టామని అన్నారు, చేస్తున్నారు కూడా. గత ప్రభుత్వములో, కాంగ్రెసు హయాంలో గృహనిర్మాణ కార్యక్రమాలలో అడ్వాన్సు పేమెంట్ వల్ల అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు అగి పోయాయి. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వము అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత అరువేల గృహనిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టారు. రెండవ ఫేజు 1984 వచ్చినా కూడా పూర్తై కాలేదు.

మధ్యాహ్న భోజన పథకము చూస్తే వారు చేశారని వీరు, వీరు చేశారని వారు అనటం నాకు అసంభవము. ఈ పథకం జరగాలంటే అక్కడ సర్పంచులకు యిస్తున్న 10 పర్సెంటు గ్రాంటు ప్రభుత్వము నుండి రిలీజు కాలేదు. కొందరు సర్పంచులయితే చేస్తున్నారని గాని, మరికొందరు పిల్లలకు యిచ్చిన బియ్యాన్ని అక్కడే విక్రయిస్తున్నారు. దాన్ని చేపట్టే పరిస్థితులున్నాయా? 10 పర్సెంటు వెంటనే విడుదలచేయాలని కోరుతున్నాను.

ఆర్.టి.సిలో సర్కుటు రూల్ సందర్భములో చేసిన సమ్మెకాలంలో పేలాది కార్మికులకు పేతన స్థంభన జరిగింది. జీతాలు ఇవ్వడంలేదు. వారికొక నిబంధన పెట్టారు. అటెండెన్సులో సంతకముపెట్టి “ఈ బస్సు కండిషన్లో లేదు ఇది తీసుకొని వెళ్లేదానికి ప్రమాదం వుంది, బండికి టైర్లులేవు, టూల్సులేవు అనే నిబంధనలమేరకు అటెండెన్సులో సంతకముచేసి సమ్మెచేస్తే హాజరయిన ఉద్యోగులకు కూడా వాళ్ళు జీతాలు తీసుకొనే పరిస్థితిలో లేరు. ఆర్.టి.సిలో పనిచేసేవారికి కూడా 25 రోజులు వారు ఒక నెలలో అటెండు అయితే కార్పొరేషన్కు వచ్చే ఆదాయము బట్టి ఇన్సెంటివ్ బోనస్ యిచ్చేది అవుచేసారు. దానిని రిలీజ్ చేయాలని కోరుతున్నాను. రోడ్డు రవాణా సంస్థ జనరల్ మేనేజరు శ్రీ పి. ఎస్. రామమోహనరావుగారు ప్రజా ప్రతినిధులమైన శాసన సభ్యులు ఏమైనా విజ్ఞప్తులు చేస్తే దానిని అవహానము చేస్తూ గోపాల్ సీపు మరోసారి విరాహార దీక్ష చేయి అప్పుడే బస్సు డిపో కాంప్లెక్సు యిస్తామంటూ కేర్లెన్గా మూట్లాడుతున్నారు. 40,000 జనాభా ఉన్న పెద్దణంలో బస్సు డిపో కట్టకుండా 10,000 లేక 5,000 జనాభా ఉన్న పట్టణాలలో యీ కాంప్లెక్సులు కడుతున్నారు. మాకు ఏమైనా యివ్వాలంటే విరాహారదీక్షలు మరోసారి చేస్తే జరిగిపోతుంది అంటున్నారు. మరి రామమోహనరావు గారికి సైవారికి ఏమైనా అవినాభావ సంబంధాలు ఉన్నాయేమో మాకు తెలియడంలేదు. గత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వములు 35 సంవత్సరాలు వారి కాలంలో ప్రజలను దూరం చేసు కున్నారు. అందువలన తెలుగుదేశం పార్టీ విపరీతమైన విజయం సాధించింది. ఇప్పుడు కాంగ్రెసువారు చేసిన తప్పులనే యీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంకూడా చేస్తున్నాడా? నేను కాంగ్రెసు పక్షంవైపుగాని, తెలుగుదేశం పార్టీ పక్షం వైపుగాని లేకుండా నిష్పాక్షికంగా యీ విషయాలను ప్రజాదృష్టికి సభాదృష్టికి తీసుకువస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జె. సత్యనారాయణరాజు (గజపతిగరం), — అధ్యక్ష, 1984-85 సంవత్సరంలో ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును మనస్ఫూర్తిగా బలపరుస్తున్నాను. 1983-84 సంవత్సరంలో ఉన్న లోపాలు యీ బడ్జెటులో సవరించినందులకు ప్రత్యేకంగా అభినందిస్తున్నాను. 1983-84 బడ్జెటులో ఇరిగేషన్ మరియు పవర్కు కేటాయింపులు తక్కువ చేశారని అందువల్ల కేటాయింపులు ప్రొడక్టివ్ పర్ఫెమెన్సుకు ఇవ్వగలిగడంలేదని యిక్కడ సభ్యులు విమర్శించారు. ఆ లోటుపాట్లను సవరించినందుకు ప్రత్యేకంగా భాగ్యరరావుగారికి నా అభినందనలు తెలుపుకుంటున్నాను. ప్రతిపక్ష సభ్యులు

మాట్లాడుతూ విరుద్యోగులను 75 వేల మందిని తయారుచేసారని, 40,000 మంది గ్రామోద్యోగులను విరుద్యోగులుగా చేసారని, 30,000 మంది ప్రభుత్వోద్యోగులను విరుద్యోగులుగా చేసారని అంటున్నారు. వీరి విషయంలో సుప్రీమ్ కోర్టు స్టాటస్ కో మైనచైన్ చేయమని అన్నపుడు ఎందుకు గ్రామోద్యోగులను వేసుకోలేదు అని అడిగితే సమాధానం చెప్పలేము. ఏదో ఒక విచర్య చేయాలంటే చేయవచ్చునుగాని విషయించేటప్పుడు సుప్రీమ్ కోర్టును గౌరవించాలి అనేది గౌరవనీయులు తెలుసుకుంటే బాగుంటుంది. ప్రభుత్వం ఒకపని చేస్తున్నప్పుడు అనేక విధాలైన కార్యక్రమాలు చేసేటప్పుడు కొన్ని లోపాలు వుంటే ఉండవచ్చును. 35 సంవత్సరాలు కాంగ్రెసు పాలనలో జరిగిన లోపాలు. పాపాలు మేము భరించవలసివస్తున్నది. వారు 35 ఏళ్ల పరిపాలనలో 16 లక్షల మందిని విరుద్యోగులుగా తయారుచేశారు. మేము 70,000 మందిని విరుద్యోగులుగా చేసేమని చెప్పే హక్కు అలోచన యెందుకు కలిగిందో తెలియదంటేదు. మేము అన్నీ పూర్తి చేసామని చెప్పడంలేదు. కొన్ని వాగ్దానాలను పూర్తిచేశాము. అధిక ధరలు గాని, స్క్లగ్ గాని, బ్లాక్ మార్కెట్ గాని, రెడ్ టేబిల్ కాని పోవాలంటే కొంతకాలం వట్టుతుంది. వీటకన్నింటికి తల్లిఅయిన కంప్లెస్ పోతేగాని ఏమీ సాధించలేము. దాని కొరకు మన అన్నగారు నిద్రపోకుండా కృషిచేసి కంప్లెస్ పోగడవారని ఆశిస్తున్నాను. ఇక ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటు గురించి తీసుకుంటే నేను 30 సంవత్సరాలు ఉపాధ్యాయుడుగా ఉన్నాను. గత సంవత్సరంలో ప్రభుత్వం 35,000 మంది ఉపాధ్యాయులను నియమించి, జిల్లాకు 4 చొప్పున మెషిన్ స్కూల్స్ ను, 28 జూనియర్ కళాశాలలను, 18 డిగ్రీ కళాశాలలు, ప్రతీ గ్రామంలో ఒక స్కూలు విల్లింగు ఉండాలని, గిరిజనులకు పాలిటెక్నిక్ కాలేజీలు ఏర్పాటుచేసి ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటులో చాలా మార్పులు చేసారు. ఇక రైతుల విషయంలో చేస్తే భూమిని ముఖ్యమంత్రి చేసారు. ఇది చాలా అవసరం. దీనిలో నా సూచన యేమిటంటే నీటితీరున, ఎడ్యుకేషన్ సెన్సులను కూడా ముఖ్యమంత్రి చిన్న రైతులకు ఎక్కువ సదుపాయం ఉంటుంది. ఇక స్త్రీల విషయంలో ప్రత్యేక రిజర్వేషన్లు చేసినందుకు ప్రభుత్వమును అభినందిస్తున్నాను. అంతే కాకుండా విదోస్ పెన్షన్ స్కీము శాంక్షన్ చేయడం కూడా బాగుంది. ఇది పోషర్ వెర్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటులో 100 బి. సి. హాస్టల్స్ పెట్టారు. 12 సంవత్సరాలు లోపు పిల్లలు చదువుకునేవారు కూడా బస్సులలో ఫ్రీగా ట్రావెల్ చేయడానికి అవకాశం యిచ్చారు. మిడ్ డే మీల్స్ ప్రోగ్రాము తీసుకున్నారు. ఈ విధంగా ఎన్నికలలో చేసిన వాగ్దానాలు తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వం నెరవేర్చింది. అంటే చేసిన వాగ్దానాలలో 100 కు 90 శాతం నెరవేర్చింది. అయినా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేదంటున్నారు. ఇక్కడ సైకోన్లు వచ్చినప్పుడు 40 మంది పార్లమెంటు సభ్యులు ఉండికూడా ఢిల్లీలో ఏమీ మాట్లాడలేదు. అక్కడ మంత్రులు ఏమీ వట్టిండుకోలేదు. వీటికి జవాబు రేపు పార్లమెంటు ఎలక్టన్సులో ప్రజలకు చెప్పకోవలసి ఉంటుంది. కేంద్రప్రభుత్వం

పద్ద డబ్బు లేదంటున్నప్పుడు యీ తటస్థదేశాల మహాసభలకు, ఇతర సభలకు ఏవిధంగా డబ్బు రిపోజ్ చేసారు? ఇక ఐ. టి. డి. ఏ. ప్రోగ్రామ్ము క్రింద గిరిజనులకు ఋణ పెడుతున్నారు. కాని ఫ్లెయిన్ ఏరియాలో ఉన్న 15 వేలమంది గిరిజనులకు కూడా ఈ ఐ. టి. డి. ఏ. స్కీములు ఎక్టెండ్స్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇక నా నియోజక క్షేత్రంలో పీటిపారుదల పథకాలు అనేకం ఉన్నాయి. చాలాకాలంనుంచి పూర్తికాలేదు. వెంగళరావుగారు ప్రైములో కోణం హైలెవల్ ఛానల్ ను ప్రారంభించేసి ప్రతి సంవత్సరం 10 లక్షల రూపాయలు యిచ్చినా అవి పూర్తికాలేదు. అట్లాగే పాడేరు బాటికట్టు. ఉరిసిగడ్డ, ఉంటగంప, జుర్రుగడ్డ, దుడ్డిగుమ్మ స్కీములు కూడా పూర్తిచేయాలని కోరుతూ శైలవు తీసుకుంటున్నాను.

30 p.m

శ్రీ సిహెచ్. రామచంద్రరావు (తాళ్ళవరం):— అధ్యక్ష, ఫిబ్రవరి 18 వ తేదీన గౌరవసీయైన నాదెండ్ల భాస్కరరావుగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును నేను సమర్థిస్తున్నాను. గత సంవత్సరంలో సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు రెట్టింపు నిధులు పెంచాము. ఈ సంవత్సరంలో యీ సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఏ ఆశయంలో ఉందో ఆ ఆశయాలు నెరవేర్చడానికి పీఠికానికీ చేయూత యివ్వడానికీ గాను యీ డిపార్టుమెంటుకు కోతలేకుండా చేసినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపు కుంటున్నాను. అంతేకాకుండా ఇరిగేషన్, విద్యుచ్ఛక్తి రంగాలకు కూడా యెక్కువ నిధులు కేటాయించారు. ఈ విద్యుచ్ఛక్తి రైతుల సంక్షేమానికి ఉపయోగపడుతుంది కాబట్టి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం రైతులపట్ల చూపిస్తున్న ఉదార వైఖరికి ఇది విదర్శనం. ఇంతేకాకుండా భూమిని రద్దుచేయడం కూడా యీ రైతు సంక్షేమానికి పాటుపడు తుందిని మనవి చేస్తున్నాను. రైతు వండించిన దాన్యానికి క్వంటాలుకు 50 రూపాయలు ఎక్కువ వచ్చేట్లు చేయడం, ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి రాగానే రైతు అమ్మే దాన్యానికి క్వంటాలుకు 5 రూపాయలు బోనస్ ప్రకటించడం యివన్నీ రైతు సంక్షే మానికి చేసినవే. కె.జి. 2 రూపాయల చొప్పున బియ్యం అమ్మి బలహీనవర్గాలవారిని యీ ప్రభుత్వం అడుకుంటున్న ఘనత కూడా మాకే దక్కింది. ఈ సంవత్సరంలో ఇరిగేషన్, వనరుకు 246 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు. అంటే గత సంవత్సరం కంటే యీ సంవత్సరం కేటాయించు 25 కోట్లు ఎక్కువ కాబట్టి యిది రైతుల సంక్షే మానికి ఉపయోగపడుతుంది. గత సంవత్సరంకంటే రూ. 65 కోట్లు పెంచడం రైతుల సంక్షేమానికేసిన మనవి చేస్తున్నాను. రైతులకు సీరు సప్లయ్ చేయడంలో యెన్నో అవకతవక లుండేవి. తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి రాగానే ఇవన్నీ సరిచేసింది. తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో ఎప్పుడూ కూడా రైతులకు ధవళేశ్వరం బ్యారేజినుంచి జనవరి 25 తారీఖు కంటే ముందు సీరు సప్లయ్ కాలేదు. ఈ సంవత్సరం డిసెంబరు 31 నాటికే సప్లయ్ అయింది. రైతుల సంక్షేమకోసం రూ. 75 కోట్లు కేటాయించడం చాలా హద్దించవలసిన విషయం. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం శైఖాంగ సంక్షేమకోసం కంకణం

కట్టకుంది ఈ సంవత్సరంలో ఆగస్టు, అక్టోబరులలో ప్రకృతి వైపరీత్యాలవలన, వరదలవలన సరైరాంగం ఎంతో నష్టపడింది 4,800 గ్రామాలు మునిపోయాయి. అలాగే కూడా ఎప్పుడూలేని విధంగా తక్షణమే 10 కిలోల ఎయ్యం అంచనావేయడమూ, ఇళ్ళు కట్టకోడానికి పారియల్ డామేజయితే 75 రూపాయలు, పూర్తిగా డామేజయితే 100 రూపాయలనుండి 250 కి పెంచడం, 75 రూపాయల విలువగల బట్టలు పంచడమూ జరిగింది ఎప్పుడూ ఈ రకంగా జరగలేదని చెప్పడానికి సంతోషపడుతున్నాను. పరదంలో చనిపోయినవారికి గత ప్రభుత్వంలో 1000 రూపాయలు ఇస్తే, ఈసారి రెండు వేల ఇచ్చారు. అంతేకాక వరదలవల్ల కొట్టకుపోయిన ఖాళీ గుడిశెలకు బదులుగా ఈ సంవత్సరం 20 వేల గృహాలు నిర్మించాలని ఉద్దేశించి ఇందుకుగాను రు. 12 కోట్లు ఈ బడ్జెటులో కేటాయించడం హర్షదాయకమైన విషయం. ఈ సంవత్సరం వచ్చిన వరదల వల్ల పంచాయతీరాజ్ పబ్లిక్ వర్క్స్ కు రు. 66 కోట్లు ఇవ్వడమేకాక వెంటనే పనులు చేపట్టకం కూడా ఎప్పుడూ జరిగని విషయం. మా నియోజకవర్గంలో రోడ్లు రిపేర్ చేయడానికిగాను రు. 30 లక్షలు కేటాయించు జరిగింది, బలహీనార్థాలకు గత ప్రభుత్వంలో ఏదో నామమాత్రంగా తక్కువ డబ్బుతో రెండు ఆకులు, రెండు గదులతో గుడిశెలు నిర్మించేవారు. అట్లాకాకుండా తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి రాగానే ఈ బలహీనార్థాలకు పక్కా ఇండ్లు నిర్మించాలనే ఉద్దేశంతో 22 జిల్లాలకు జిల్లాకు పదేసి వేల చొప్పున 2 లక్షల 20 వేల ఇళ్లకు కేటాయించు జరిగింది. ఇందులో నా సూచన ఏమంటే జనాభా ప్రాతిపదికమీద జిల్లాకు 10 వేల ఇళ్ళు అనికాకుండా ఎక్కువ జనాభా ఉన్న జిల్లాలకు ఎక్కువ ఇళ్ళు కేటాయించాలి. మా నియోజకవర్గంలో రెండువేల పట్టాలున్నాయి. మా సమితికి 5 వందల ఇళ్ళు ఇస్తున్నారు. ఇంకా ఎక్కువ ఇవ్వాలి. ఏ జిల్లాకు యెక్కువ పట్టాలున్నాయో ఆక్కడ యెక్కువ ఇండ్లు శాంక్షన్ చేయాలని కోరుతున్నాను. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వెనుకబడిన తరగతులవారి సంక్షేమానికి పాటుపడుతుందని చెప్పడానికి మండల్ కమిషన్ ప్రతిపాదనలను అమలుచేయాలని ప్రయత్నించడమే ఒక ఉదాహరణ. వెనుకబడిన తరగతులవారికోసం 600 హాస్టల్స్ ను ప్రారంభించారు అంతేకాక 32 ఆశ్రమ పాఠశాలలను ఈ సంవత్సరం తెరవడమే కాక యింకో 12 తెరవాలని సంకల్పించడం జరిగింది. కల్లుగిరీ పనివారు చెట్టమీద నుండి పడిపోతే గతంలో రు. 2000 ఇస్తే, ఇప్పుడు రు. 5000 ఇస్తున్నారు. మహిళా సంక్షేమంకోసం కూడా యీ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఎంతో కృషిచేస్తోంది. అందుకు గాను నిదర్శనం తిరుపతిలో పద్మావతీ మహిళా విశ్వవిద్యాలయాన్ని నెలకొల్పడమే, రాష్ట్రంలోని 8 కేంద్రాలలో ఉద్యోగం చేసుకునే స్త్రీలకుగాను రు. 10 లక్షల 82 వేలతో హాస్టల్స్ నిర్మాణం చేపట్టడం జరిగింది. అంతేకాక ఉద్యోగాలలో 30 శాతం వరకూ స్త్రీలకు రిజర్వేషన్ ఇవ్వడానికి సంకల్పించడం జరిగింది, వితంతువులకు నెలకు రు. 50 పెన్షన్ మంజూరు చేస్తూ, మహిళా సంక్షేమం కోసమే ఈ ప్రభుత్వం కంకణం

కట్టుకుంది. ఈ వితంతు పెన్షన్స్ విషయంలో నేనాక సూచన చేయదలచున్నాను. భర్త డెత్ సర్టిఫికేట్ దొరకాలంటే ఎంతో కష్టంగా ఉంది. రిజిస్టర్స్ లో పేరు, ఆ వివరాలు దొరకడంలేదు కనుక దీనిని మార్చి ఇంకో ప్రతిపాదన ఏదైనా చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

పశుసంవర్ధక కార్యక్రమాల క్రింద ప్రతి జిల్లాలో పోలీ క్లినిక్ అని హాస్పిటల్స్ పెట్టడం ఎంతో మంచిది. ప్రతి జిల్లా కేంద్రంలోనూ, ప్రధాన స్థలాలలోనూ పశువుల ఆసుపత్రుల స్థాయిని పెంచి పోలీ క్లినిక్ గా మార్చడం ఎంతో సమంజసమైన విషయం. వీటివల్ల ఎక్స్రేల ద్వారా వీటికి ఏ వ్యాధి ఉందో తెలుసుకుని, నివారించడానికి అవకాశం వుంటుంది. తద్వారా పశువుల సంఖ్య తగ్గకుండా ఉండే అవకాశముంది.

ఇదివరకు శాస్త్రజ్ఞులు, నిపుణులు బ్రాకిష్ వాటర్ స్క్రీము రూపొందించారు, దీనివల్ల సముద్రతీర ప్రాంతాలలో బలహీన ర్గాలకు ఉపాధి లభించే అవకాశం ఉంటుంది, కనుక దీనిని అమలుచేయాలని కోరుతున్నాను.

ఇక ఇళ్లస్థలాల విషయం : ఇళ్లస్థలాలకు పట్టాలు ఇవ్వడంలో మన ప్రభుత్వం మనవిషయం. సాధించిందనడంలో సందేహం లేదు. 1956 నుంచి 82 చరచా గతంలో 10 లక్షల పట్టాలు మాత్రమే పంపిణీచేయడం జరిగితే మన తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో ఒక్క సంవత్సరంలోనే రెండువేల పట్టాలు పంపిణీచేయడం జరిగింది. కాంగ్రెసువారు సంవత్సరానికి ఆరువేలు మాత్రమే పంపిణీచేస్తే, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఒక్క సంవత్సరంలోనే రెండు లక్షలు ఇచ్చింది. సభ్యులు సమ్మయ్యగారు యీ విషయంలో ఏండుకు విమర్శించారో అర్థం కావడంలేదు. హరిజన, గిరిజన, వెనుకబడిన తరగతులవారి సంక్షేమంకోసం యీ ప్రభుత్వం ఎంతో కృషిచేస్తోందని తెలపడానికి ఇదొక విదర్శనం. ఎన్నో విప్లవాత్మకమైన మార్పులు జరిగాయి. గ్రామాధికార్ల వ్యవస్థను రద్దుచేసి, మండలాల ద్వారా పరిపాలనా వికేంద్రీకరణ చేయడం, తద్వారా ప్రభుత్వమే ప్రజలవద్దకు వెళ్లేటట్లుగా చేయాలికాని, ప్రజలు ప్రభుత్వంవద్దకు రావడం కాదనే మంచి ఉద్దేశంతో ఈ మార్పు తేవడానికి ప్రయత్నం జరిగింది. ఇంత విప్లవాత్మకమైన మార్పు తెచ్చిన మనత తెలుగుదేశం ప్రభుత్వానికి దక్కిందని చెప్పడానికి నేనెంతో సంతోషిస్తూ, నాకీ అవకాశం యిచ్చిన స్పీకరుగారికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి పత్తి మజమ్మ (పెనుగొండ) :— 1984-85 ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెటును పూర్తిగా ఆమోదిస్తూ నేనుకూడా నాలుగు విషయాలు చెప్పాలనుకుంటున్నాను. ముఖ్యంగా ఈ గ్రామోద్యోగుల యొక్క సమస్యల విషయం గురించి ప్రజలు ఒక పండుగలాగే చేసుకున్నారనుకోవచ్చు. ఇది సరరాక్షసులలాంటిదని ప్రజలలో బాధ పెట్టుకున్నటువంటి వాళ్ళు వాళ్ళ సమస్యలు తీర్చుకుండా శ్రమి విషయానికి అడ్డుపడి అనేక

రకాల బాపలు పెడుతున్న వారిని ఈ రోజున గ్రామోద్యోగలను రద్దుచేయడంలో ప్రజలు చాలా ఆనందించి ఒక దీపావళి పండుగలాగా చేసుకున్నారు. అట్లాగే కొన్ని తాలూకా ఆఫీసులు అవినీతికి కేంద్రాలుగా ఉన్నాయి. తాలూకాలు, పిర్కాలు రద్దుచేసినందుకు ప్రజలు హర్షామోదాలు తెలియజేస్తున్నారు. ఇది ప్రజలకు మరింత చేరువు అవుతుంది. ప్రజలయొక్క పనులు అన్నియు మండలి కేంద్రాలలోనే పరిశీలించబడతాయి. పంచాయతీ మండలాల ఏర్పాటు, పంచాయతీరాజ్ సంస్థల రద్దు అంటూ, కాంగ్రెసువారు చేస్తున్నా ప్రచారం ఏమాత్రం యధార్థంకాదు. జవాహర్ ఎక్కువ అయినందున, విస్తీర్ణము తగ్గినందున, ఎక్కువ మండలాలు ఏర్పాటు చేసి, ఎక్కువ ప్రజలకు అందుబాటులో వుండే ఏర్పాటు చేయాలని దీనియొక్క ఆశయం. గాంధీజీ, ప్రకాశం, పొట్టి శ్రీరాములు ఆశయం నెరవేర్చి గ్రామ స్వరాజ్య సాధనకు పూనుకొని ప్రజా సంక్షేమంకోసం తెలుగు దేశం పార్టీ ప్రభుత్వం అవినీతి లంచగొండి తనాన్ని తగ్గించడానికి కృషి చేస్తోంది. 36 సంవత్సరాలనుంచి దాళదాళ పంటకు గ్రామాల్లో ఒక్కొక్క ఎకరానికి రు. 30 ల చొప్పున పసూలుచేసే పద్ధతిని, ఈ ప్రభుత్వంద్వారా ఆ లంచగొండితనాన్ని నా నియోజకవర్గంలో నేను అరికట్టించి, అవినీతిని పారద్రోలించాను. నీరు సప్లయ చక్కగా చేయించినందుకు అందరూ ఆనందపడ్డారు.

మధ్యాహ్న భోజన పథకం విషయంలో మన వాళ్ళంతా అసకతసకలున్నాయని చెప్పినమాట కొంత కింకె. దీనిని మహిళ సంఘాలు తీసుకుని ఏర్పాటు చేసినట్లయితే బాగా జరుగుతాయి. వీరాల శ్రీ సంక్షేమ శాఖవారు భోజనం వడ్డించి గమేళాలతో పంపించి చక్కగా ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. ఈ రకంగా చేసినట్లయితే చాలా బాగుంటుంది. పంచాయతీ సంస్థలు పెడుతున్నట్లుంటేది కొన్ని అక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. అలాగే టీవర్ల విషయంలో అక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. పట్లలకు వరైన పద్ధతిలో జరగడం లేదు. కాబట్టి శ్రీ సంక్షేమ సంస్థలు దీనియొక్క అభివృద్ధి తీసుకున్నట్లయితే చక్కగా జరుగుతుందని అనుకుంటున్నాము.

ఇళ్ళ స్థలాల గురించి ఏమీ జరిగింది. ఏమీ జరిగింది అంటున్నారు కానీ నా ప్రాంతంలో 8 గ్రామాలలో ఈ సంవత్సరం జరిగిన రోజులలో ఇచ్చాను. ఇక జరగ బోయే రోజులలో 10 గ్రామాలకైనా ఇచ్చే ఏర్పాటు చేస్తున్నాను. పక్కా బిల్డింగులు అయ్యాయి. ఇంకా టపెన్ కాలేదు. ఇంకొక 4,5 గ్రామాలలో శంకుస్థాపన చేసే ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. 5 లేక 6 వందల పక్కాబిల్డింగులు చక్కగా తయారవుతున్నాయి ఒక చెట్టుకు పండుటాకులు రాలిపోతుంటే పచ్చిఆకులు పై నవ్విండి వవ్వాయట. కాంగ్రెసు వారు చేసే ప్రచారం ఆ విధంగా ఉంది. మరి 35 సంవత్సరాలుగా ప్రభుత్వంలో ఉండి వారేమీ చేసారో ఎవరికి తెలియదు. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన దగ్గర నుంచి మీరు ఆ రకంగా అయిపోయారు. ఈ విధంగా చేస్తున్నారు. ఆ విధంగా చేస్తున్నారు అని చేసే దుష్ప్రచారం చాలా పొరపాటు. 35 సంవత్సరాలనుంచి అనుభవించి అనుభవించి

మమ్మలను చెబుతున్నారు గానీ, అంతకంటే ఏమీలేదు. మేము చేసినవి మంచి అని గుండెలపైద చేయచేసుకుని చెప్పగలం. చక్కగా పనిచేస్తూ గ్రామాలలో మంచి ఆర్థిక యోగంగా తీసుకుస్తున్నాము.

పోలీసుశాఖ: ఈ విషయంలో కొన్ని అవకతవకలు ఉన్నాయి. మా ప్రాంతంలో తామరాడ గ్రామంలో ఓగురు చనిపోయారు. ప్రజల క్షేమంకోసం వెళ్ళాలికదా అని ఆ విషయం తెలిసిన తరువాత అక్కడకు వెళితే మజమ్మిగారు ముందు ఈ శవాలను పాతి పెట్టమన్నది అన్నారు. అదిచాలా పొరపాటు. నేను ఉదయం ఒంటి గంటకు వెళ్ళాను. అప్పటికే దహనక్రియలు అయిపోయాయి. పోలీసువారు ఫార్మాలిటీస్ కొన్ని ఉండవచ్చు. ఈ విషయంలో నేను దిగ్గర ఉన్నాను కాబట్టి వారికి లంచం తీసుకునే అవకాశంలేకుండా చేసానని ఆ మాట సృష్టించారు. వాళ్ళ పద్ధతులను మార్చుకుని ఒక రాజు పరిపాలన తీసుకరావడానికి ఎమ్.ఎల్.ఏ.లు మంత్రులు కృషిచేసి వారిలో ఈ లంచగొండితనాన్ని, అవిసీతిని లేకుండా చేసి సరైన మార్గంలోకి తీసుకురాకపోయినట్లుంటే ప్రజల క్షేమం చాలా కష్టంగా ఉంటుంది. పోలీసువారియొక్క దృక్పథాన్ని మార్చుకుని మంచిగా ఉండాలని కోరుతున్నాను.

మహిళా సంస్థలు : నూటికి యాభై మంది మహిళలున్నారు. వారి సంక్షేమం కలుగజేయవలసిన బాధ్యత ఉన్నది. పురుషులతో సమానంగా అన్ని రంగాలలో హక్కులు స్త్రీలకు కలుగజేయాలని కోరుతున్నాను. నూటికి 30 శాతం ఉద్యోగాలలో రిజర్వేషనులు సంక్లిప్తించారు. విధన, స్త్రీలకు ఏమీ లేవటంలే వారికి రు. 50 లు ఇచ్చే ఏర్పాటు చేసారు. చాలా హర్షించదగిన విషయం. ఇదే కాకుండా అప్పటి ప్రభుత్వం వారు అంతకుముందు జరిగిన సంస్థలలో, సేవా సదస్సులు, అంగనవాడీలు, బాల విహారులు శిశు విహారులు, రిస్క్ హోములు ఇవన్నీ మేము చూస్తున్నాము. దానిలో కొన్ని అవకతవకలు ఉన్నాయి. రామారావుగారు వచ్చిన తరువాత మహిళల క్షేమం కోరి మమ్మల్నందర్నీ నియమించి ఈ సంస్థలయొక్క అభివృద్ధికి పాడుపడుతున్నారు. వాళ్ళలో కేసులం జీతాలదృక్పథం అనుకుంటున్నారుగానీ ఈ సంస్థలు అభివృద్ధి చేయాలనే దృక్పథం లేకుండా ఉంది. ఈ సంస్థలు భయపడకుండా ముందుకు వెళ్ళి వారికి కావలసిన వాటిగురించి అడిగి అభివృద్ధి చేయమని మమ్మల్ని కోరడం జరుగుతోంది. ఈ విషయమై బడ్జెటు పెంచమని ఆర్థికమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

నాకీ అవకాశం కలిగించినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను

శ్రీ బి. మావతిరావు :— అధ్యక్ష, అధికార పక్షంనుండి చాలామంది సభ్యులు మాట్లాడే సందర్భంలో ప్రతిపక్షాలు మమ్మలను విమర్శిస్తున్నారు మేము చేసే కార్యక్రమాలు చూడడంలేదు అంటున్నారు. కానీ వాస్తవాలను వాస్తవాలుగా చెప్పకపోతే, ఏది మంచో, ఏది తప్పో మిత్రపక్షాలని చెప్పి పట్టిమాటలు చెబితే సమాజానికి దారితీసుంది

కానీ లాభానికి దారితీయదు. ఉదాహరణకు అలీనదేశాల శిఖరాగ్ర సభలో ఇందిరాగాంధీ తీసుకున్న పాత్ర చాలా కరెక్టుయినదని చెప్పవచ్చును. ఏసియాడ్ కు రు. 11 కోట్లు నష్టానికి దారితీసిందని అంటున్నాము. బలపరచడం, పృథిరీకీంచడం కంటే మేము చేయగలిగింది ఏమీలేదు. ప్రతిపక్షాలు చెప్పేది సూటిగా అర్థంచేసుకుని ఈ రాష్ట్రాన్ని మరంత సమగ్రంగా నడపడానికి మీరు ప్రయత్నంచేయమని మా సలహాతప్ప, మిమ్మల్ని ఏదో రేపే పడగొట్టాలని మా ఉద్దేశ్యం కాదు. ప్రతిపక్షాలు, మా నాయకులు మాట్లాడే దానిని ఇవ్వాలి మీరు చాలామంది శత్రువులుగా తయారు చేసుకుంటున్నారు. ఇంకా శత్రువులు ఉన్నారు. మా బాధ్యతగా కొన్ని సలహాలు చెబుతాము. మొట్టమొదట మీకు అత్యంతంగా గౌరవింపి వోట్లు వేసిన అధికారులతో తగువు పడ్డారు. ఆ తరువాత మండలాలపెట్టి సర్పంచులను పడగొట్టి వారిని వ్యతిరేకం చేసుకుంటున్నారు పట్నారీలు పరేళ్ళ రద్దు తప్ప అనడంలేదు. మంచిదే కానీ ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లు చేయకుండా ఉంటే దానినంతా కాంగ్రెసువాళ్ళ స్వామ్యం చేసుకుంటున్నారు.

అదేరకంగా ఇవ్వాలి మీరు చెప్పినంత బడ్జెటులో దానిద్వారా వాస్తవంగా ఈ రాష్ట్ర ప్రజానీకానికి, సమస్యల పరిష్కారానికి సరిపోతుందా అని చెప్పి నేను అడుగుతున్నాను మరి అది అర్థం చేసుకున్నట్లయితే అధికార పక్షానికి సంబంధించి దీనిని సమర్థిస్తున్నారు సమర్థించాలి. కానీ ప్రతిపక్షాలు ఎక్కడ లోపం ఉందో చూపేట్టాలి. బలహీనస్థుల వారికి గత సంవత్సరం రు. 40 కోట్లు కేటాయించాం. రు. 79 కోట్లు హద్దోర్ ద్వారా అప్పు తేవాలి. రు. 5,15,00,000 ప్రజానీకం ద్వారా ఐదులు చేయాలని ధ్యేయంగా పెట్టుకున్నారు. అనాడు చెప్పినదానికి రు. 2 లక్షలు ధ్యేయంగా పెట్టి రు. 1,40,000లు కుడించి 56 వేలు ఇళ్ళ మాత్రం పునాదులుగానీ, గుడిసెలు గానీ, టాప్ లుగానీ అయ్యాయని రిపోర్టులో చెప్పకుంటున్నారు. అదేరకంగా రు. 111 లక్షల ధాన్యం గత సంవత్సరం పండించి, ఈ సంవత్సరం రు. 115 లక్షల ధాన్యం పండించారు. కాబట్టి ఇంతకన్నా మెరుగైన పరిస్థితి ఉంటుందని మీరు చెబుతున్నారు. సంతోషమే మేము కాదనలేదు కానీ, పబ్లిక్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ సిస్టంలేకుండా ఇవ్వాలి మీరు గ్రామాలలో చౌక దుకాణాల ద్వారా కిలో బియ్యం రు. 2 లకే ఇస్తున్నాము అంటే ఇవ్వలేదు అని మాత్రం మేము చెప్పడంలేదు. ఇచ్చినట్లుంటే మాట యదార్థమే. కానీ ఈ పందర్బంంలో ఒక విషయం గుర్తుచేయాలను కుంటున్నాను. చౌకదుకాణాల ద్వారా సప్లయచేసే బియ్యాన్ని ఒక ఖమ్మం జిల్లాలో చూచుకున్నట్లయితే 800 చౌకదుకాణాల్లో అందులో 315 దుకాణాల ద్వారా లిప్ట చేస్తున్నారు. 70 లక్షల టన్నుల బియ్యం కావాలి కానీ 42 వేల టన్నులు మాత్రమే లిప్ట చేస్తున్నారు. సగం గ్రామంలో సగం జనాభాకు మాత్రమే ఈ ధాన్యాన్ని ఈ బియ్యాన్ని సరఫరా చేస్తున్నారు. అదేరకంగా ఆర్థికమంత్రిగారు రు. 30 కోట్ల రూపాయలను బ్యాంకుల ద్వారా బలహీన వర్గాలవారికి చౌకదుకాణాలు పెట్టకోవడం కోసం మేము వెనునుబాటు చేస్తామని గత బడ్జెటులో చెప్పడం జరిగింది. వివరాలు

మాత్రం చెప్పలేదు. జ్యోతు ఎన్ని కోట్లు అప్పు ఇచ్చింది. ఎంతమంది బంహీన వర్గాలవారికి పెనులువాటు చేశారు, ఎంతవరకు అందుతున్నాయనేది మన తెలుసు కోకుండా వుందని చెప్పి మీరు అని, మేము అని సరదాపడి ముందుకుపోతే మాత్రం అది సరైనది కాదు. దానిని సరి చేసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేయాలనేదే మావుద్దేశ్యం మొత్తం ప్రపంచవ్యాంకు ద్రవ్యోల్బంజం ఏర్పడి భారతదేశంలోని 25 వేల కోట్ల రూపాయలు పడిపోయింది. ఆ ప్రభావం మన రాష్ట్రంమీద పడుతుంది. దానిని అర్థం చేసుకోకుండా మనం ఏదో ప్రజలకు వాగ్దానాలు చేసి, సరైపోయినదని చెబితే మాత్రం, అది సరైనదికాదు. వున్నదివున్నట్లు చెప్పమని మనవి చేస్తున్నాను, ఉదాహరణగా మీరు బడ్జెటులో చాలామంది బలహీన వర్గాలవారికి సహాయం చేసామని వ్రాసారు. కొంత చేసినమాట యద్దార్దమే. అంతటితో తృప్తి పడితే ఫలితాలు ప్రజాసౌకానికి చేరకపోతే, ఎన్నికలలో మీరుచేసిన వాగ్దానాలు నెరవేర్చనట్లే ప్రజలలో నిలిచిపోతాయి. మీరు చెప్పినట్లుంటే వున్నకాన్ని అసెంబ్లీ సభ్యులం మనమే చదువుకుని తృప్తి పడవలసిన పనిలేదు. నా తమ్ముళ్ళూ, బలహీన వర్గాల పిల్లలు, అంటు వ్యామలతో వెలిచేయబడి, అంటు జడ్యులుగా వున్న పిల్లవాళ్ళకు మధ్యాహ్న భోజన పథకం ప్రవేశపెట్టమన్నారు. కొంత వరకు చేసినా, ఇంకా చేయాలని వ్రాసారు. 40 లక్షలమంది పిల్లలకు భోజనం పెడతామన్నారు. దానికి కొన్నికోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నారు. సగము మంది పిల్లలకు పెడతామన్నారు. సగము మందికి లేదన్నారు. చారికికూడా పెడుతున్నారా అంటే, 8 మాసాలుగా బడ్జెటు రివీజ్ కాలేదు. కొన్ని కారణాంతరాల వలన మేము చేయలేక పోయామని చెప్పండి. కానీ 40 లక్షలమంది పిల్లలకు పెడతామని మరింత పరిపుష్టంగా పెంచామని వార్షిక సభలో ఎన్.టి. రామారావుగారు చెప్పారు. అంతకముందు సమావేశంలో ఇదే ప్రతిపక్ష నాయకులను కూర్చోబెట్టి ఈ మధ్యాహ్న భోజన పథకం రద్దచేస్తే మంచిదనే ఆలోచన కూడా చేశారు. అది ప్రతికలలో రాలేదు. కాక ఈవేళ మీరు వార్షిక సమావేశంలో, ఇప్పుడు మేము భోజనం పెడతామన్నారు. ఆర మాసాలుగా పామాలిన్ ఆయిల్, పప్పులు, బియ్యం సప్లయిచేయకుండావుంటే మధ్యాహ్న భోజనం ఎట్లా తయారు అవుతుంది? అదేవిధంగా 2 రూపాయలకు కేజీ బియ్యం వచ్చినట్లు చెప్పారు. ఈవేళ గ్రామాలలో 4 రూపాయలనుండి, హైద్రాబాద్ సిటీలో వైజాగ్ లో 4-50 పైసలు, విజయవాడ సిటీలో 3-90 పైసలకు అమ్ముతున్నారు. కామీరు రెండు రూపాయలకు కేజీ బియ్యం ఇచ్చి, ఒక కుటుంబానికి 10 కేజీలు ఇస్తే ఏక సరిపోతుంది? పబ్లిక్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ పద్ధతి పెట్టి. మిల్లు యజమానులకు తోడ్పడకుండా వారిని వగడబండిచేసి, గ్రామీణ వ్యవస్థలో కమిటీలు వేసి ఈ రూపంలో తీసుకపోవాల మనవిచేస్తున్నాను.

వరద దెబ్బతిన్న ప్రాంతాలకు కేంద్రప్రభుత్వం నుండి 452 కోట్ల రూపాయల అధికము. వారు రు. 98 కోట్ల, 70 లక్షలు యిచ్చారు. అధికాదా మొదటిసారి

రు, 20 కోట్లు రెండవసారి రు. 50 కోట్లు యిచ్చారు. వరద దెబ్బతిన్న గ్రామాలలో ఈ డబ్బుతో ఏ చెరువుగండ్లు పూడ్చలేదు. ఏ రోడ్లు, కాలువలు బాగుచేయలేదు. వడి పోయిన ప్రభుత్వ ఆస్తులుకానీ, ప్రయివేట్ ఆస్తులుకానీ ఇంతవరకు బాగుచేయలేదు. ఖమ్మం జిల్లాలో మొన్న మీరు తీసివేయబడిన మంత్రిగారు యిచ్చిన ఆ సమీక్ష, సమావేశంలో మేము చెప్పాము. వారు వర్క్ పర్మిషన్ రాలేదు. డబ్బు ఖర్చుపెట్టలేదు అన్నారు. ఈవేళ కూడా ఇసుకమేటలు చేసిన పొలాలల్లో రైతులు ఏమి పండించలేక ఆహరిస్తున్నారు. రెండువేల రూపాయలు ఇస్తామన్నారు. గట్టిగా కలెక్షన్ అడిగితే బ్యాంకుల దగ్గరకు పొమ్మన్నారు. బ్యాంకులను అడిగితే ఇంకా మాకు ఆర్డర్స్ రాలేదన్నారు. ఆచరణకు, మీ చూటలకు చాలా తేడాలు వున్నాయి.

నిరుద్యోగ సమస్య. ఉపాధి కల్పన : నేను కోరేది ఒక్కటే, తెలుగుదేశానికి ఓట్లు వేశారా? కాంగ్రెసుకు ఓట్లు వేశారా? కమ్యూనిస్టుకు వేశారా? మరో పార్టీకి వేశారా? నిరుద్యోగ సమస్యకు ఒకటే ఆలోచించాలి. 398 రూపాయలు జీతం ఏమిటందీ? 16 వేలమంది టీచర్స్ ను వేసారు. మీ సొమ్ము ఏమి పోయింది? కాంగ్రెసు ప్రభుత్వానికి, మీకు తేడా ఏమిటని మీ తమ్ముళ్లు అడగరా? గ్రామీణ ప్రాంతాలలో కాంప్రహెన్సివ్ రెజిస్ట్రేషన్ పెట్టి వ్యవసాయ కార్మికునికి జీతం పెంచాలన్నారు. పాలేరుకు రూ. 800-00 జీతం యివ్వాలని అడిగితే, ఎమ్.ఏ., బి.ఇడి., చదివినవారికి రూ. 990 యివ్వాలని అడగడంలో అంతర్ధాం ఏమిటి? దానివి కూడా మీరు నోటు చేసుకోవాలి. 14 మాసాలలో నిరుద్యోగం పరిష్కారం కాదు. 2,86,33,000 మంది భారతదేశంలోను, 18,60,000 మంది మన రాష్ట్రంలోను వున్నారు. వీరందరికీ పరిష్కారం చేయడం సాధ్యంకాదు. మీరు చెప్పిన సిప్లాన్ని మార్చుచేయకుండా మొత్తం సమస్య పరిష్కారం అవుతుందంటే మాత్రం 5 సంవత్సరాలలో అది పూర్తికాదు. ఈ సంవత్సరం 16 వేల మందికి ఇచ్చారు. ఈ పద్ధతిని మార్చి, మామూలు పద్ధతిని చేయకపోతే చదువుకున్న మీ అన్నగారు, మీ తమ్ముళ్ళు బాధపడతారు. ప్రభుత్వం యొక్క ఉద్దేశ్యం పైన విసుగు చెందుతారు.

సాంఘిక, సంక్షేమ పథకాలకు డబ్బులు కేటాయించారు. కోటి 70 లక్షల మంది ఎస్.సి. యి. దాదాపు కోటిమంది బి.సి. యి, 80, 70 వేల మంది ఎస్.టి. యి వున్నారు. బి. సి. లకు యిచ్చే స్కాలర్ షిప్ లో బి.సి. యి వెనకాల ఉన్నారనుకుంటే. రాష్ట్రం మొత్తంమీద ఎంతమందికి యిచ్చారు. రూ. 5,000 లోపు వున్నవారికి స్కాలర్ షిప్ లు లేవు. ఖమ్మం జిల్లాలో 11,494 అప్లికేషన్లు పెట్టగా 900 మందికి, బి. సి. డైరెక్టరుగారు అప్రూవ్ చేస్తే 535 మందికి స్కాలర్ షిప్ లు దొరికాయి. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం గురించి మిగత బి.సి. యి ఏమనుకుంటారు. 83-84 లో ఇదేరకంగా ఇతర ఎస్, సి. లకు కొంత స్కాలర్ షిప్ యిచ్చినమాది విజమే. రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్

పెట్టారు. ఈ స్కూల్స్ ద్వారా పిల్లలు మంచి చదువులు చదువుతున్నారు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంవారు కొన్ని హాస్టల్స్, స్కూల్స్ పెట్టారు. మీరు కూడా కొన్ని ఇచ్చారు. మీరు ఇచ్చినదానిలో మొత్తం 48 కాలేజీలు అన్నారు. కాలేజీలు లేని నియోజకవర్గాల వారు అర్జంటుగా రమ్మని తెలిగ్రామ్ ఇచ్చారు. పత్తి మణెమ్మగారు. మేము అందరం కలిసి పరుగెత్తాము. రు, 5 లక్షలో, 2 లక్షలో, 30 లక్షలో కట్టమన్నారు. బాగా వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో ఎస్.టి.లు, లంబాడీలు, బలహీనవర్గాలలో గిరిజనులు వున్న ప్రాంతాలలోనివారు రు. 2.000 కట్టకపోతే కాలేజీ పెట్టే సమస్యలేదు. దానికి పరిష్కార మార్గం చెబితారని కోరుతున్నాను. ఈ రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలల్లో, మీరు మొట్ట మొదటి బడ్జెట్లో చెప్పిన లెక్కప్రకారంగా 19,023 మంది ఎస్. సి, లకు రావాలి. ఆనాడు 30,000 బాలరకు వచ్చినట్లయితే 50 శాతం ప్రకారం లెక్కవేస్తే 19,236 మంది బాలరకు రావాలి, మీరు చూపిన బడ్జెట్లో లెక్కప్రకారంగా ఇచ్చినట్లయితే 4,800 మంది ఎస్. సి. పిల్లలకు మాత్రం యీ రెసిడెన్షియల్ స్కూల్స్లో అవకాశం కల్పిస్తారు. మీ డైరెక్టర్ పంపిన 3 లక్షలు, 4 లక్షలు ఓక్కో జిల్లాకు ఖర్చు అయి పోయింది.

20 లక్షల ఎకరాల ఇండ్ల స్థలాలను మా పరిపాలనాకాలంలో పూర్తిచేస్తా మన్నారు. మీరు యిచ్చిన బడ్జెట్ లెక్కల ప్రకారంగా 11,427 ఎకరాల భూమిని పంపకం చేశామని మీరు చెబుతున్నారు, బలహీనవర్గాల వారికి యిచ్చే ఇండ్ల స్థలాలు అట్లా వున్నాయండీ. ఇది ఒక పెద్ద ప్రహసనంగా తయారు అయింది. హైకోర్టు వాళ్ళు స్టే యిచ్చినాకూడా దానికి మార్గంలేదు, అందుకని 20 లక్షల ఇండ్ల స్థలాలు యివ్వాలంటే వాళ్ళు బడ్జెట్లో కేటాయించిన సొమ్ము సరిపోదు. చాలకపోయినా కొంత వరకు ఇచ్చినమాట యద్దార్మైనా, పూర్తిగా అయిదేళ్ళలో ఇస్తామంటే అది సాధ్యపడేది కాదు. 1979 లో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంవారు పట్టాలు యిస్తే, 83 లో ఇంతవరకు స్టే తొలగించకపోతే, 131 మంది హరిజనులు మండ్రాక్ పల్లి గ్రామంలో ప్రజలు అసస్య పడుతూ వుంటే, తెలుగుదేశం గురించి, కాంగ్రెసు గురించి ఏమి అనుకోవాలో మీరే అర్థం చేసుకోవాలి.

రూల్ ఆఫ్ రిజిస్ట్రేషన్ ఎస్. సి. వాళ్ళకు అమలుజరపాలని ఖండితంగా చేస్తు న్నారు మంచిదే. కాని గత ప్రభుత్వం చేసిన పొరపాట్లు, యీ ప్రభుత్వంలో అంత కన్నా ఎక్కువగా జరుగుతున్నాయి. 23 జిల్లా కలెక్టర్లు వుండగా, అందులో ఆరుగురు ఎస్. సి. కలెక్టర్లు మాత్రమే జిల్లా కలెక్టర్లుగా వున్నారు. కానీ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వ హయాంలో ఆరుగురు వున్నారు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చినతరువాత వారు నలుగురు బై ఉకు పోయి ఇద్దరు జిల్లా కలెక్టర్లు మాత్రమే వున్నారు.

అంటే దీనిని బట్టి ఏమి అనుకోవాలి. హరిజన జిల్లా కలెక్టరు అయితే బాగుం టుంది అనికాదు. జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్లో ఆయన వుంటే బలహీనవర్గాలకు ప్రభుత్వం

యిచ్చే డబ్బు సక్రమముగా ఖర్చు పెట్టించగలుగుతారు. చట్టపరముగా చేసినా, చేయక పోయినా అది పేరువిషయం. అది కూడా పరిశీలించాలి, సంవత్సరానికి రు. 1800 ల లోపు ఆదాయంగల విధవలకు పింఛను యిస్తున్నామన్నారు. ఖమ్మం ప్రాంతానికి 700 మందికి. కొత్తగూడెం ప్రాంతానికి 500 మందికి అని ప్రకటించారు. జిల్లా జనాభా 16 లక్షలు. దాదాపు 70,000 మంది విధజలు పింఛనుకోసము దరఖాస్తు పెట్టారు. చీఫ్ పాప్యులారిటీకోసము దీనిని ఓట్లు ఏజు పెన్షన్స్ తో క్లబ్ చేస్తారా? ఖమ్మం జిల్లాలో ఓట్లు ఏజ్ పెన్షన్ కేసులు ఎట్లా యిచ్చారనేది చెబుతాను. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఖమ్మం జిల్లాలో 8,000 మంజూరుచేస్తే ఈ ప్రభుత్వం ఒక్క పద్దుకూడ పెంచలేదు. మంజూరు చేసినవి 6,000 మాత్రమే అని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రజలు ఏ విధంగా అనుకొంటు వ్నారో అర్థము చేసుకోవాలి. జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి పథకము కేంద్రానిదా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానిదా అని తగాదా పెట్టుకొనడం అప్రస్తుతం, ఏ వియోజకవర్గములో ఏ పార్టీ సభ్యుడు గెలిస్తే ఆ సభ్యుడు సెలక్షన్ కమిటీలో ఉండాలి. కాని తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వక్షపాతవైఖరితో సెలక్షన్ కమిటీలను వేశారు. ఇతర పార్టీలకు చెందిన సభ్యులు ఎవ్వరూ లేరు. ఇక వైద్య సౌకర్యాలు: ఆరోగ్యశాఖమంత్రిగారు ఆంధ్రదేశ పర్యటనలో చెప్పారు. ప్రతి తాలూకా కేంద్రములోను ఆప్రమాంజిన్ డాక్టరును వేస్తాము అన్నారు. సర్జన్ ను వేస్తామన్నారు. రాష్ట్రములో లేడీ డాక్టర్స్ 1200 మంది, మేర్ డాక్టర్స్ 4000 మంది మొత్తం 5200 మంది డాక్టర్స్ నిరుద్యోగులుగా ఉన్నారు. పబ్లిక్ నర్సిస్ కమీషన్ ద్వారా పిలుస్తామన్నారు. కాని నేటివరకు పిలువలేదు. 5 వేల మందిలో సగము మందికైనా ఉద్యోగాలు యివ్వకపోతే వైద్యసౌకర్యాలు సక్రమముగా ఉన్నాయని ఎట్లా అర్థము చేసుకొనగలము? రాజమండ్రిలో రీజనల్ డైరెక్టర్ ఆఫ్ మెడికల్ అండ్ హెల్త్ సర్వీసెస్ గా ఉన్న శ్రీ కామేశ్వరరావుగారిని డైరెక్టర్ ఆఫ్ మెడికల్ అండ్ హెల్త్ సర్వీసెస్ గా వేశారు. ఆయన పచ్చినతరువాత మంత్రిగారు ఒక ప్రకటన చేశారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే మందులు కొని లావీలలో జిల్లా కేంద్రాలకు పంపిస్తామన్నారు, తరువాత రెండవ బడ్జెటు వచ్చేటప్పటికి సరాసరి డి.ఎం.హెచ్.ఓ. వచ్చి కొనుక్కొని పోతారన్నారు. సబ్ స్టాండర్డు మందులు కొంటే చర్య తీసుకోవాలా వద్దా అని అడుగుతున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఏమైనా హాస్పిటల్స్ కట్టారా? వైద్యసౌకర్యాలు మెరుగయినవా అని అడుగుతున్నాను. 32 పి.హెచ్.సి.లు పెడతామన్నారు. ఇంతకుముందు ఉన్నవి సరిగా వడపడలేదు. ఖమ్మం జిల్లాలో 16 పి.హెచ్.సి.లు ఉంటే ఒక్కొక్క పి.హెచ్.సి.కి ఇద్దరు డాక్టర్స్ చొప్పున చూసుకొంటే 32 మంది డాక్టర్స్ కావాలి. కాని 16 మందిని పోస్ట్ చేశారు. వారు కూడా హెడ్ క్వార్టర్స్ లో ఉండి పనిచేస్తున్నారు. సెంటర్స్ కి వెళ్ళడంలేదు. మెడిసిన్ వదువుకొన్న నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగాలు యివ్వకపోతే వారు యీ ప్రభుత్వం గురించి ఏమి అనుకొంటారో అలోచించండి. వెంటనే సర్వీస్ కమీషన్ ద్వారా రిక్రూట్ చేసే

ఆరోపన చేయాలి. రైతులకు రాయితీ యివ్వాలి అన్నారు. ఆక్టోబరులో మిర్చి ధర రు. 400 లు వుంటే నవంబరునెల చచ్చేసరికి రు. 900 లు అయింది. రైతు అమ్మే నాటికి ధర వుండదు. రైతుకు గిట్టువాటుధర రాదు. తరువాత మార్కెటులో కొనుక్కోవలసి వచ్చేటప్పటికి ధర విపరీతముగా పెరిగిపోతుంది. రైతుకు కావలసిన ఎరువులు నగనికి సగము ఎక్కువపెట్టి కొనుక్కోవలసి వస్తున్నది. గ్రోమోర్ రు. 185 లు, యూరియా బ్లాక్ లో 150 రూపాయలు, 20:20 రు. 1500 లు అమ్ముతోంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రైతులకు న్యాయం చేయాలా ఏదో, భూసంస్కరణలు : పి.వి. నరసింహా రావుగారు ముఖ్యమంత్రిగా పున్నప్పుడు యిచ్చిన రెక్కల ప్రకారం మిగులుహామి 22 లక్షల ఎకరాలు. తరువాత క్రమక్రమముగా విజయధాన్యరెడ్డిగారు పెప్పిపోయే నాటికి లది 8 లక్షలకు వచ్చింది. ఇప్పుడు చెప్పే రెక్కల ప్రకారం 4 లక్షల 36 నేల 200 ఎకరాల చూమిని స్వాధీనము చేసుకొన్నాము. దీనిలో పనిపరానిది 68 నేల ఎకరాలు. మొత్తము 22 లక్షల ఎకరాలు అన్నారు. పంపకము చేయకుండా స్వాధీనము చేసుకొన్నది 26,818 ఎకరాలు వీరిచేతిలో వుంది. ప్రభుత్వ పోరిండ్లోకులు 48 లక్షల ఎకరాలు. వాటికోరికి పోరు. ఆ భూమిని పంపకము చేయరు. ఇందిరాగారిది గారు 30 పాయెంట్స్ కార్యక్రమము అని కోడిపిల్లలు యివ్వడం, జెర్ని ఆవులు యివ్వడం చేస్తున్నట్లు 35 సంవత్సరాలుగా చెప్పింది. ఈ ప్రభుత్వం కూడ భూసంస్కరణలను అమలుచేయకుండా శాశ్వత పరిష్కార మార్గాన్ని కనుక్కొనలేదు. ఈ ప్రభుత్వం నిర్మించే రు. 6000 ల యిళ్లు మంచివి. ఇంతకుముందు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వ లోమున్ కట్టిన 400 రూపాయల యిళ్లు, 1000 రూపాయల యిళ్లు తుఫానుకు పడిపోయాయి. కాగితాలలో రెక్కలు చూపితే ప్రజలకు యిళ్లు వచ్చినట్లా? పడిపోయిన యిళ్లను దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. 400, 1000 రూపాయల యిళ్లను పునర్నిర్మించకపోతే పేద వారికి చాలా నష్టం జరుగుతుంది. తెలుగుదేశం పార్టీ సభలకు లక్షల జనము వస్తున్నారు, కాంగ్రెస్ పార్టీ సభలకు లక్షలు వస్తున్నారు. ఇప్పుడు తెలుగుదేశానికి వచ్చిన మెజారిటీ మెజారిటీగా వుండదు. ప్రజలు ఓలికపట్టే పరిస్థితిలో లేరు. ముఖ్యమంత్రి ఎన్.టి. రామారావుగారు కలకత్తాలో 7 పార్టీల సమావేశములో చెప్పారు. దానికి భిన్నముగా తమ్ముళ్లు ఇక్కడ ఉపన్యాసాలు ఇస్తున్నారు. భారతదేశములో ప్రస్తుతమున్న ప్యవస్థలో మార్పురాకుండా ప్రజల సమస్యలు పరిష్కారం కావు అని 7 పార్టీలు చేసిన తీర్మానమును ఒప్పుకొని ముఖ్యమంత్రిగారు దానిపైన సంతకం పెట్టారు. వారి పార్టీ సెక్రటరీ ఉపేంద్రగారు సంతకం పెట్టారు. అందువల్ల నేను మనవిచేసేదేమిటంటే ప్యవస్థాగత మైన మార్పురాకుండా పరిష్కరించడం సాధ్యంకాదు. అంతవరకూ మీరు చేయగలిగిన మంచి చేస్తే మేము బలపరుస్తాము, మంచి సలహాలు ఇస్తే స్వీకరించండి.

గత సంవత్సరకాలంలో జరిగిన ఉప ఎన్నికలను గమనించండి. మొదట్లో రామారావుగారి కారు వెడుతుంటే ఆ కారు దానినకరువాత చైర్లక్రింద వుండే మట్టిని

సన చూసేవారు. దాని మీద హరి కర్ణుడని ప్రజలు అభిమానించారు. ఇప్పుడు పరిస్థితి స్త్రీ కారు వెనుక పరిగెరై పరిస్థితి లేదు. మొన్న జరిగిన ఎన్నికల్లో రామారావుగారు, కర మంత్రులు నాలుగురోజులు పట్టిస్తే యీ సంగతి సభలో చెప్పకూడదు కాని లక్షలు ఖర్చుపెడిరే ఒక సీటు వచ్చింది, పెద్దపల్లి సీటు పోయింది. రాకరాక సంగర్బాల రరువాత ఒక వామపక్ష ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చింది. దానిని లక్షలకోటి. కానీ యివాళ మీరుచేస్తున్న చర్యలల్లా ప్రజలు మీకు దూరం అవుతున్నాని మర్చిపోకండి. మార్టూరు ఎన్నికలో రామారావుగారి అల్లుడు ఎంత మెజారిటీతో విచారో, గరంలో కంటే ఎంత మెజారిటీ రగ్గిందో గమనించండి. దానిల్లా ప్రజలలో ఎంత మార్పు ఉస్తున్నదో గమనించండి. ప్రజలు ముఖ్యమంత్రిగారి కారువెనుక పరిగెరైతే లేదు, మీ ఇండస్ట్రియల్ పాలసీ సక్రమంగా లేదు, ఎ. పి. స్టీల్స్ అమ్మకాన్ని శాసనమండలిలో బ్రెప్పికొట్టారు. అసలు మీ పాలసీ ఏమిదో పబ్లిక్ రంగమో, ప్రైవేటు రంగమో విచారంగా చెప్పండి. పబ్లిక్ రంగాన్ని డెవలప్ చేస్తే నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారానికి ఎక్కువ అవకాశాలు ఉంటాయి. ప్రైవేట్ రంగాన్ని అభివృద్ధి చేయదలచుకుంటే దానిని ఇరవయ్యల అమ్మారి. ఎ. పి. స్టీల్స్ అమ్మకూడదని మిత్ర పక్షాలు అంటున్నాయి. అసలరేమైతే ఎక్కువ పెట్టుబడి పెట్టండి. మంగళగిరి ట్రైర్ ఫ్యాక్టరీని అమెరికాలో పున్నవారికి అమ్ముటం ఏమిటి? గత కిర ఏండ్లుగా నానా అవస్థలు పడిన ప్రజల సమస్యలను పరిష్కరించండి. వారికి మీరూ తేదాలేదని ప్రజలు అనుకోకుండా మంచిపనులు చేయండి. మైలార్ కాపర్ మైన్స్ లో 6 నెలలు సమ్మె జరిగింది. ప్రభుత్వం జోక్యం కర్పించుకొనివుంటే ఆ సమస్య పరిష్కారం అయ్యేది. చిట్టలన జ్యూట్ మిల్లర్ 106 రోజులు, రాజమండ్రి పేపర్ మిల్లర్ 77 రోజులు సమ్మె జరిగింది. కొత్తగూడెంలో సమ్మెపల్లరు 2 కోట్లు నష్టం వచ్చింది. మిల్లు యజమానులు సమ్మెచేస్తే మూడు రోజుల్లో పరిష్కారం వుంటుంది. సినిమా హోల్స్ యజమానులు ఊరేగింపు జరిపితే వెంటనే పరిష్కారం అయింది. రైతాంగానికి మేలుచేసిన మాట వాస్తవమే. రెండు ఎకరాలవారికి సీటితీరుప రద్దుచేస్తే బాగుంటుంది. 46 కోట్ల పన్ను విచ్చేయిధంగా సినిమాలపై పన్ను పెంచారు. సినిమాలను పేదవారు, కూలీలు తమ శ్రమను, తమ కష్టాలను మర్చిపోవటానికి చూస్తారు. సినిమారేట్లు పెంచి 46 కోట్లు రాబట్టారు. గత ప్రభుత్వంలో చేయరాని కుంభకోణాలు చేసిన మంత్రులు చాలామంది వున్నారు. ఏమెంటు కుంభకోణము, బోర్ వెర్స్ కుంభకోణం, ఇటువంటివి ఎన్నో వున్నాయి. వాటిపై న్యాయవిచారణ జరిపించాలని మేము కోరాము. ఏమి చర్య తీసుకున్నారు? విచారణ జరపటానికి ఈ ప్రభుత్వం ఎందుకు జంకుతున్నది? ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా సందర్భాలలో నేను ఎవరికి జంకను, చేయదలచుకున్నది చేసినీరు తాను అని చెబుతున్నారు. కాని, చెప్పినవన్నీ సక్రమంగా చేసివుంటే ఈనాడు పరిస్థితి ఇలా వుండేదికాదు.

కేంద్రప్రభుత్వం వారి సాంగ్స్ అండ్ డ్రామా డివిజన్ వుంది. వారు ఇందిరా గాంధీగారి 20 పాయింట్లను పాటలరూపంలో, నాటకాలరూపంలో ప్రదర్శిస్తున్నట్లుంటారు. తమ మీటింగులలో కూడా అటువంటి కార్యక్రమాలు ఇవ్వాలి అని మన రాష్ట్రకాంగ్రెసు అధ్యక్షులు శ్రీ రాజశేఖరరెడ్డిగారు కూడా కార్యక్రమాలు ఏర్పాటు చేసుకుంటున్నారు. మీ పెనుక ఏమేమి జరుగుతున్నాయో మీరు గమనించాలి, ఈరోజు ఫిబ్రవరి 23న తేదీ. ఇంతవరకూ గ్రామాలలో రిగ్స్కు, బోర్ వెల్స్కు ఆర్డర్ యివ్వలేదు. తెలంగాణాలోని 8 జిల్లాలలో సీరులేక ప్రజలు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. నా నియోజకవర్గంలో 76 గ్రామాలలో సీరు లేదు, 156 గ్రామాలలో విద్యుచ్ఛక్తి లేదు. ప్రభుత్వం వీటి వన్నిటిని గుర్తించి వెంటనే తగిన జాగ్రత్తలు తీసుకుని తమకు అధికారం యిచ్చిన ప్రజలకు మంచిపనులు చేయాలని కోరుతూ వెలపు తీసుకుంటున్నాను.

-20 p.m. శ్రీ కె. ఎర్రనాయుడు (హరిశ్చంద్రాపురం) :- అధ్యక్ష, 1984-85 వ సంవత్సరానికి ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటును సమర్థిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా అభివృద్ధికి సంబంధించిన ఖర్చును తగ్గించడం ద్వారా ఆర్థికంగా ఖర్చును తగ్గించి పన్నులలేకుండా ఈ బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టడం హర్షించదగ్గ విషయము, గతసారి బడ్జెటును ప్రవేశపెట్టినప్పుడు సభ్యులు చేసిన సూచనలను మన్నించి యీసారి విద్యుచ్ఛక్తి, వ్యవసాయ రంగాలకు నిధులను ఎక్కువగా కేటాయించడం హర్షించదగ్గ విషయం. గతసారి వంశధార ప్రాజెక్టుకు నిధులను తక్కువగా యిచ్చారు. వ్యవసాయరంగానికి, విద్యుచ్ఛక్తి రంగానికి తక్కువ కేటాయించాము గాబట్టి యిప్పుడు ఎక్కువ యివ్వడానికి వీలులేదు వచ్చే సంవత్సరం యిస్తామని చెప్పారు. ఈసారి వ్యవసాయరంగానికి ఎక్కువగా కేటాయించారు గాబట్టి వంశధారికి ఎక్కువ నిధులను కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. పోతే గ్రామాల్లో నీటి యెద్దడి ఎక్కువగా వుంది. నీటియెద్దడి ఉన్న గ్రామాలు, ఎద్దడిలేని గ్రామాలు అని లిస్టు తయారుచేశారు. ఫలానా గ్రామములో నీటియెద్దడి వుంది, నీటివనరులు కావాలని కలెక్టరుకు తెలిపినప్పుడు ఆ గ్రామము లిస్టులో లేదని యివ్వడానికి వీలులేదని చెబుతున్నారు. అందుకని ప్రభుత్వమునుండి వచ్చే గ్రాంటులో నుండి 25 పర్సెంటు విధులు సత్వరమే తీసుకొని నీటియెద్దడి ఉన్నచోట్ల బోర్స్ వేయడానికి ఆదేశాలు యివ్వాలని కోరుతున్నాను. ఇకపోతే ఎంద జాక్ వర్క్ క్లాసెస్ హాస్టల్స్ పెట్టారు. అది హర్షించదగ్గ విషయం, ఎస్. సి. హాస్టల్స్ కూడా చాలావరకు పెట్టారు. కొన్ని మారుమూల ప్రాంతాలలో కూడా యంతకుముందు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు పెట్టడం జరిగింది. ప్రతి హాస్టల్లో 50 మంది విద్యార్థులు వుంటారు. కాని 30 మంది.

హరిజనులు వుండి 20 సీట్లు ఖాళీగా వుంటున్న హాస్టల్స్ వున్నాయి. ఆక్కడ హరిజనులు, గిరిజనులు లేనప్పుడు, ఎక్కువగా బి.సి. విద్యార్థులు వుంటున్నప్పుడు ఆ సీట్లను ఆ బి.సి. విద్యార్థులకు యివ్వడానికి ఆదేశించవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ రజబ్ ఆలీ :— పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్. కోరం లేదు. 30 మంది కూడా లేరు.

Mr Speaker.— I am adjourning the House to meet again 7-23 p.m. at 8-30 a. m. to-morrow.

(The House then adjourned at 7-23 p. m. till 8-30 a. m. on Friday, the 24th February, 1984),

APPENDIX

REPORT OF THE DECISIONS OF THE BUSINESS ADVISORY COMMITTEE TAKEN AT ITS MEETING HELD ON 22nd FEBRUARY, 1984.

The following decisions were taken by the Business Advisory Committee as its meeting held on 22nd February, 1984 in regard to Business to be transacted in the Assembly.

-
27-2-1984
(Monday) | 1. Sixth and Last day of General Discussion on Budget for 1984-85.

2. Reply by the Minister for Finance.

3. Presentation and passing of Vote on Account. |
| 28-2-1984
(Tuesday) | 1. The Andhra Pradesh Appropriation (Vote on Account) Bill, 1984.

2. The Andhra Pradesh Payment of Salaries and Removal of Disqualifications (Amendment) Bill, 1984.

3. The Andhra Pradesh Irrigation Utilisation and Command Area Development Bill, 1983. |
| 29-2-1984
(Wednesday) | HOLIDAY (MAHASIVARATHRI) |
| 1-3-1984
(Thursday) | 1. The Andhra Pradesh Educational Institutions (Regulation of Admission and Prohibition of Capitation Fee) Amendment Bill, 1983.

2. The Andhra Pradesh Educational Institutions (Regulation of Admission and Prohibition of Capitation Fee) Amendment Bill, 1984.

3. The Andhra Pradesh Educational Institutions (Regulation of Admission and Prohibition of Capitation Fee) Second Amendment Bill, 1983. |

3-1984
(Friday)	1. The Andhra Pradesh Societies Registration Act
(Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1983.
	2. Private Members Business.
4-3-1984
(Saturday)	NO SITTING.
5-3-1984
(Sunday)	HOLIDAY.
6-3-1984
(Monday)	The Andhra Pradesh Districts (Formation)
Amendment Bill, 1984.
7-3-1984
(Tuesday)	The Andhra Pradesh Abolition of Posts of
Part-time Village Officers Bill, 1984.

